Karácsonyi szám 48 oldal, ára 30 fillér

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA: DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 1. TELEFONSZÁMOK: 7-89. SZ. (SZERKESZTŐSÉG), 7-88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ. KÜLFÖLDRE: A FENTI DÍJAK KÉTSZERESE. EGYES SZÁM 12 FILLÉR, VASÁRNAP 24 FILLÉR.

48 OLDAL

VII. ÉVFOLYAM, 292. SZÁM. 1930 DECEMBER 25. CSÜTÖRTÖK.

30 FILLÉR

KARÁCSONY

Ameddig a kutató és a titkokat fürkésző emberi elme bele tud hatolni az ember fejlődéstörténetének őskorába, a lepergett napok megszámlálhatatlanjai között egy sincs, mely kihatásában megmérhető volna ama nappal, amikor a judeai Bethlehemben, a Dávid nemzetségéből egy istállóban megszületett Az, akinek tiszteletére megkondulnak ma a földkerekségén mindenütt a harangok és felemelkednek a szivek. A világ történetének nincs egyetlenegy eseménye sem, amely még csak megközelitené is ennek a napnak a nagyszerüségét, amelyen emberi formát öltött és véges, emberi sorsra kötelezte el magát az Örökkévalóság.

Pedig ez a nap is olyan szürke, olyan szintelen volt mint a többi, addig lepergett millió és millió. — Nem jelezte jöttét más, mint a megváltás után esengő hit, a próféták szava. — Hogy el fog jönni egykoron Az, aki megváltja a bünben fetrengő emberiséget, aki felemeli az istenséghez, aki értelmet ad az életnek.

A jámbor, istenfélő zsidó ácson, akiről az irás egyszerüen azt mondja: »igaz ember vala« és Máriám, a kiválasztottan kivül nem volt senki, aki még csak sejtette is volna, milyen fordulatot hoz az emberiség lelki világában, erkölcseiben az a test, amely elszakadt a tiszta anyától, hogy éljen a maga önálló, egyéni életét — hiába szegezték át dárdákkal szivét a szégyenfán — időtlen időkig, a világ végeztéig.

A pásztorok, akik egymástól messze laktak földkunyhóikban, kalyibáikban, hitték-e volna, hogy a betlehemi istállóból kiszürödő gyér világosság csak kezdete annak a fénynek, amely elárasztja majdan sugárkévéivel az egész világot és megtermékenyiti a kiaszott lelkeket.

1930 esztendő telt el azóta. — És ennek a közel kétezer év minden napjának megdönthetetlen tanusága, hogy abban a bethlehemi istállóban isteni akarat vitte végbe felséges elhatározásával a legnagyszerübb csodát, közelebb hozta a maga valóságát az emberekhez, önmagát adta nekik, hogy ők is részesei lehessenek a tisztaságnak, a jóságnak, a szeretetnek és ezek birtokában az örökkévaló életnek.

Mert mi értelme volna enélkül elviselni a kor guny csapásait, zsarnok bosszuját, gőgös ember dölyfét, az utált szerelem kinját, pörhalasztást, a hivatalnok packázásait és mind a rugást, amellyel méltatlanok bántalmazzák a türő szelidség, a gonoszság fölött a jóság, a gyülölet fölött a szeretet lesz diadalmas és annál diadalmasabb, minél többet szenvedett itt a földön.

Ez a megváltás nagyszerü és fölséges szubsztrátuma. Itt, az eredendő bünöktől terhelt földön, a létért való küzdelem durva és kiméletlen harcában, még a legtökéletesebb társadalmi és állami berendezkedések mellett is a megérdemet?.. ha nem biztatná az emberiséget a hit: el kell jönni a megváltásnak, aminthogy ennek bizonyságtételére eljött Ő maga is

El kell jönni az igazságtétel nagy napjának. Amikor az erősebb nem fogja letiporni a gyengét, a fegyveres nem öli meg a védtelent, a szivtelen gazdag nem fogja kiuzsorázni a szegényt, a jogtalanság nem gyüri le a jogot, az igazságtalanság az igazságot. amikor a durva önkény fölött a váltás glóriózus müve el nem végezhető. Magának Jézusnak az élete a legnagyobb bizonyság e mellett. Aki maga volt a jóság, a szelidség, a szeretet, az igazság. Meg kellett halni a keresztfán, hogy feltámadhasson és hirdesse a világ végezetéig: békesség a jóakaratu embereknek.

Mi, itt a földön tévelygők, csak közelebb juthatunk a megváltás gondolatához, ha hiszünk Benne és tanitásiban. Elérni nem fogjuk tudni.

Karácsonyest! Nincs rendelet, nincs törvény reá és mégis nincs olyan elvetemedett, akinek durva lelkén át ne suhanna ezen a szent estén a békesség után való vágyódás, a szeretet, a szenvedések enyhitésének, a nélkülözők megsegitésének vágya.

Békességet hirdetnek a nagy misztérium ünnepén a megkonduló harangok világszerte. De vajjon van-e békesség! Vajjon reá eszmélnek-e az emberek, itt a nagy mementó, igazságot tenni a kárvallottnak, enyhületet adni a megbántottnak, a hibát jóvátenni, nyugalmat adni annak, akit megháborgattunk?

Tizenegy esztendeje várja itt millió és millió ember, egy egész nemzet a maga megváltását. Várja tiszta áhitattal, hite rendületlen erejével, hogy az ő számára is el kell jönni a megváltó gondolatnak, amely igazságot tesz és visszaadja a felzaklatott lélek nyugalmát. El kell jönni a napnak, a mely az ő számára is elhozza a békességet, a megelégedést, az élet derüjét.

El kell jönni. Mintahogy eljött Ő abban a piszkos istállóban, amikor a gőg és a hatalom, a durva önkény és a fölényes elbizakodottság nem is gondolt reá. — Eljött, hogy átformálja egy egész világnak lelkét és megtöltse igazsággal, jósággal és szeretettel. Hiába nem hitt Benne egy egész gyülölködő világ, a betlehemi jászol kisdede erősebb volt mint az egész világ, mert Ő volt az igazság, Ő volt a megtestesült hit.

A mi megváltásunknak is el kell jönni. De csak akkor fog eljönni, ha Benne hiszünk és aszerint élünk.

Karácsonyi harangok szelid kongása az Ő születésének nagy ünnepén az áhitat óráiban hirdessék ezt is a megváltás után esengő és benne bizó szegény magyaroknak.

Correggio festménye a uffizi képtárban Firenzében. — Madonna a gyermek Jézussal.

Bethlen miniszterelnök nyilatkozata az aktuális bel- és külpolitikai kérdésekről

Enyhülni fog a világgazdasági krizis. — A drágaság és az árletörés problémája. — Más a helyzet Németországban és más nálunk.

Bethlen István gróf miniszterelnök karácsony alkalmából hosszabb nyilatkozatban számolt be régi politikai szokásnak megfelelően azokról a közérdekü kérdésekről, amelyek a közérdeklődésre számot tarthatnak. A miniszterelnök idei karácsonyi szózata, melyben tulajdonképen közvetlenül az ország közönségéhez fordul, méltán tarthat figyelemre igényt, — mert ebben a kül- és belpolitika aktuális kérdésein kivül a gazdasági válságról is megszivlelendő módon beszél.

A miniszterelnök karácsonyi nyilatkozata nem kiván külön kommentárt. — Ez a nyilatkozat saját magáért beszél. — Legelőbb is a külpolitikáról nyilatkozott a miniszterelnök:

— A magyar külpolitika alapelveit egyrészt az adott helyzet, másrészt azok a baráti kapcsolatok szabják meg, amelyeket sikerült az utóbbi évek folyamán létrehoznunk. Ebből az is következik, hogy **külpolitikánk irányvonalának vezetésében olyan változás, amely külpolitikánk multjával ellenkezik, nem lesz és nem várható.** Magyarország rá van utalva arra, hogy minél nagyobbszámu barátot szerezzen, akik fejlődéséért folytatott nehéz küzdelmében támogatni tudják. Nem kell beszélnem az olasz-magyar barátságról, mely egyik alapelve a magyar külpolitikának, ami különben már átment a köztudatba. — Igyekszünk kiépiteni baráti kapcsolatainkat mindazokkal az államokkal, amelyekkel valamely gazdasági vagy politikai érdek egy közösségbe kapcsol össze bennünket. Ez volt a célja törökországi utamnak is. — És ez lesz a célja azoknak a külföldi látogatásoknak, amelyeket Lyapcsev bolgár miniszterelnök és Schober külügyminiszter látogatásának viszonzásául tervezek.

A német szerződés.

— Különös melegséggel kell megemlékeznem berlini utamról, melynek folyamán a régi szivélyes viszonyt a német birodalommal igyekeztem felujitani. Gazdasági téren a berlini tárgyalások azzal az örvendetes eredménnyel végződtek, hogy megállapodás tört ént abban, hogy 1931 február végén, de legkésőbb március elején **felvesszük a tarifális szerződéses tárgyalásokat** azokon az elvi alapokon, melyeket megbeszéltünk és reményem van, hogy ezek a tárgyalások eredménnyel is fognak járni. Örvendetes az is, hogy ezek a tárgyalások ninesenek függővé téve más államokkal való szerződéses tárgyalásoktól.

— Természetes, hogy berlini gazdasági tárgyalásaim során — csak alapelveket beszélhettünk meg, a részletekbe nem mehettünk bele, ezeknek tárgyalása a két állam részéről kiküldendő szak személyzet megbeszélésének anyaga lesz. — Még egyszer kiemelem, hogy nem tévesztem szem elől a fennálló nehézségeket, mindazonáltal bizom abban, hogy egy olyan szerződés jöhet létre, amely mindkét állam érdekeit teljesen kielégiti.

— Az árpolitika szempontjából a német példára való hivatkozás nem állhat meg, mert Magyarország gazdasági strukturája egészen más, mint a német birodalomé. Magyarország agrár-export-állam, amelyben a vámvédelem a mezőgazdaság terményeire, tehát az élelmicikkekre nem érvényesül s ezért nálunk a fogyasztói árak a világpiaci árakhoz igazodó termelői árak szerint alakulnak. Ellenben a Németbirodalomban igen magas agrárvédő vámok a belföldi árakat rendkivül felszöktetik. A buza, a liszt, a kenyér, a hus -s egyéb élelmicikkek fogyasztói ára ennek következtében Németország területén a magyar fogyasztói árak két-két és félszeresére emelkedett. Ezt legjobban illusztrálja a megélhetési index, a mely november havában Németországban — már az árak letörésére irányuló intézkedések után — mindössze 146-ra ment csak vissza, holott **az ugyane havi magyar megélhetési index már a békebeli 100-ra esett (a mult év november havában még 116.4 jelzőszámmal szemben).**

— Németországban éppen ezért a kormány árpolitikája arra is irányul, hogy az agrártermékek belföldi magas árát hozzáidomitsák a világpiaci árakhoz; az árleszállitási akció tehát ott kiterjed a termelői árakra is. Nálunk éppen megforditva az a törekvés, hogy a mezőgazdaság veszteséges termelői árait valamikép feljavitsuk. Az **élelmezési cikkek terén arra a sokat hangoztatott »árletörés«-re Magyarországon egyáltalán nincs szükség.** Legfeljebb arról lehet szó ebben a körben, hogy a termelői árak és az utolsó fogyasztói ár között jelentkező elég nagy különbözetet lecsökkentsük, amit nézetem szerint a kereskedelmi forgalomban kialakuló szabad **verseny a gyakorlatban elfog végezni.**

Az agrárolló

— Ami már most az iparcikkek és a mezőgazdasági termékek árai között állandósult nagy diszparitást illeti, a magyar kormány tisztában van azzal, hogy az **agrárolló sulyos problémáját** elsősorban az iparcikkek lehető olcsóbbitásával lehet és kell megoldani. Itt főképpen az alap- és nyersanyagok, valamint a félgyártmányok belföldi árainak leszoritása kivánatos és köztudomásu, hogy erre vonatkozólag komoly munkálatok vannak folyamatban. Igy a kereskedelmi minisztérium éppen most foglalkozik a szén- és cementárak, valamint az épitkezési anyagok áralakulásának szövevényes problémájával. E cikkek körében az állam és a közületek elsősorban a közszállitások és közmunkák kiadásánál gyakorolhatnak nyomást az árakra.

— De ugyanezt a célt szolgálja a már benyujtott kartelltörvényjavaslat is, amelynek rendelkezései irányitó befolyást biztositanak a kormánynak olyan jogosulatlan árkalkulációk korrigálására, amelyek a szabadverseny kizárásával váltak lehetővé.

— A készgyártmányok kiskereskedői árának alakulásába közvetlenül belenyulni a kormány egyelőre nem szándékozik, mert meg van arról győződve, hogy az utolsó fogyasztói árak olcsóbbodása a kiélezett kereskedői verseny után hamarosan be fog következni. Sőt, amint ezt például a cipőárak, a ruházkodási és háztartási cikkek árainak az utóbbi hetekben mutatkozó lényeges olcsóbbodása bizonyitja, ez az egészséges és természetes folyamat nálunk máris erőteljesen megindult.

A közterhek leszállitásáról.

— A közterhek általános csökkentése tekintetében vérmes reményeket táplálni a közeljövőben nem lehet, mert a gazdasági viszonyok alakulása folytán az állami bevételekben lényeges apadás mutatkozik, és az államkincstárnak máris nagy kinnlévőségei szaporodtak fel. A pénzügyminiszter ur ez adóhátralékok kényszer utján való behajtását eziőszerint enyhébben kezeli és különösen mél tánylást érdemlő esetekben a végrehajtást függőben tartja, ami szociális szempontból bármennyire indokolt is, végeredményben mégis kedvezőtlenül befolyásolja az állami bevételeket. Minthogy azonban mindenekfölött álló szempont, hogy az államháztartás egyensulyát megbolygatni nem szabad, a közterhek generális csökkentése ezidőszerint meg nem valósitható. — De nem hagyható figyelmen kivül, hogy a közterhek leszállitása terén már eddig is komoly intézkedések történtek. Hiszen leszállitottuk a földadót 25 százalékról 20 százalékra, a házadó kulcsának leszállitása 10 és fél millióval apasztotta ez adónem hozamát, a késedelmi kamatot 12 százalékról 6 százalékra, az alkalmazottak keresetadópótlékát 3 százalékról 1 százalékra, a behajtási illetéket 4.6 százalékról 3.5 százalékra, a szolgálati szerződési illetékeket 1.5 százalékról 0.5 százalékra mérsékeltük. Megszüntettük az állatforgalmi adót és a segédek nélkül dolgozó kisiparosok forgalmi adóját. A fényüzési adónál és a forgalmi adó átalányozásánál is lényeges engedményeket tett a kincstár.

75 millió pengő megtakaritás.

— Ezzel párhuzamosan a kormány a költségvetésben a legmesszebbmenő megtakaritásokat viszi keresztül. Már maga az a tény, hogy a magyar kormány a folyó költségvetésben egy évről a másikra **75 millió pengő megtakaritást vitt keresztül**, bizonyitéka a komoly takarékossági szándékának.

Beruházások — munkaalkalmak.

— Rá kell mutatnom arra, hogy már eddig is minden rendelkezé-

Hibàtlan selyemharisnya

P. **2.10** párja.

Cipők

már **12.50**-től kezdve

Benyáts Emil áruháza,

DEBRECZEN.

Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár rt.

debreceni fiókja

Szent Anna ucca 13. sz. saját palotájában

Telefon: 81, 603 **Sürgönycim: Főtakarék**

Elfogad: Takarékbetéteket a legmagasabb kamatozás mellett. — **Pénzkölcsönt folyósít:** váltókra, házakra, nagy- és kisbirtokokra, folyószámlára a legolcsóbb feltételek mellett.

sünkre álló eszközzel törekedtünk munkaalkalmak létesitésével enyhiteni a munkanélküliséget. Elsősorban a vidéki városok és a törvényhatóság vezetőivel állapitottuk meg a vidéki beruházási lehetőségeket és szükségleteket. E tanácskozás eredményéhez képest meg is indult az akció, amelynek szükséges fedezetéről megfelelően gondoskodtunk. Ezek a vidéki közmunkák nagyrészben már folyamatban is vannak és mindenfelé hozzájárultak a helyi munkanélküliség enyhitéséhez. Ami a kölcsönelőleg felhasználását illeti, itt is hasonló szempontokra kell figyelemmel lennünk, vagyis a kölcsön a szükségletnek és a sürgősségnek sorrendjében használtatik fel a beruházási és közmunkák megindítására.

— Bizonyos tárcaberuházások céljaira az előlegkölcsönből 12 és fél millió pengőt hasitottunk ki és ezek a beruházások is már megindultak. Emellett természetesen arra is kell törekednünk hogy ebből az összegből oly céloknak is juttassunk megfelelő dotálást, amelyek bár csak közvetve, a gazdasági élet élénkitésére, a termelés fellendítésére és a hitelviszonyok javitására alkalmasak.

A világgazdasági krizis enyhülése várható.

— Lát-e olyan jelenségeket kegyelmes uram, amelyek arra mutatnak, hogy az eddigi elzárkózó gazdasági politikát feladva, közös munkával igyekeznek az államok a világgazdasági krizis enyhitésére?

— Ilyen biztató jelenségek valóban észlelhetők. Utalok elsősorban a dunai államok tanácskozásaira, — amelyek az agrár-export országok együttmüködését készitik elő, egy európai preferenciális rendszer eszméjének felvetésével. Ezekkel a problémákkal a Nemzetek Szövetségének közgazdasági bizottsága is állandóan foglalkozik genfi tanácskozásain és a Nemzetközi Kereskedelmi Kamara is állandóan napirenden tartja az európai államok közötti gazdasági kapcsolatok sulyos kérdéseit. Az európai agrárállamok összefogása persze gyakorlatilag csak ugy érhet el majd eredményeket, ha egyrészt a nagy ipari államok a legtöbb kedvezmény eddigi rendszerét elejteni hajlandók, másrészt, ha ez utóbbi államoknak sikerül majd Amerikával megegyezni az európai agrárállamokból származó agrárimport preferálása tekintetében. A nemzetközi gazdasági forgalom élénkitését célozzák továbbá azok az utóbbi időben diskutált tervek, amelyek az egymással szomszédos államok között létesitendő ugynevezett regionális szerződésekkel akarják szabályozni a nemzetközi gazdasági kapcsolatokat. Ugyancsak **bizonyos értelemben közös védekezésfront kialakulását látom több nagy államnak az orosz dumping ellensulyozására részben megtett részben tervezett kereskedelempolitikai intézkedéseiben.**

— Ha ezideig az ipari államok, az önellátás törekvéseitől vezéreltetve mezőgazdaságunk fejlesztésére erősen prohibitiv agrárvédő politikat folytatnak is: **számos tünet mutatja már, hogy az elzárkózás politikájával szemben a jobb belátás kezd felülkerekedni.** Ebből meritem azt a reményemet, hogy az egymásra utalt országok közt a természetes árucsere mai akadályai hova tovább le fognak dőlni és az államok között az egykori élénk gazdasági kapcsolatok ismét helyreállanak.

A kormányzo 144 elitéltnek kegyelmezett meg

Az idei karácsony alkalmából a kormányzó 144 elitéltet részesitett kegyelemben. Ezenfelül pertörlés utján 67 esetben szüntette meg az eljárást olyanok ellen, akik az októberi forradalom idején elkövetett tömegbünCselekményből kifolyólag állottak birósági eljárás alatt. A kormányzó kegyelmi ténye folytán kiszabadult elitéltek már a hét elején elhagyták a börtönt és igy a karácsonyi ünnepeket már otthonukban tölthetik.

A MEUSE VÖLGYÉBEN ISMÉT JELENTKEZETT A GYILKOS KÖD.

Brüsszel, dec. 24. Tegnap híre terjedt, hogy a Meuse völgyében ismét jelentkezett a gyilkos köd, amelynek következtében többen megbetegedtek, **sőt egy ember életét is vesztette. A vizsgálat megállapította, hogy az illető községekben csakugyan sűrűbb a köd, mint máskor, az áldozat halálát azonban nem az okozta, hanem csőrepedés következtében történt gázmérgezés.**

Tom Mix-et
és beszélő filmcsodát egy műsorban
csak az Uránia játszik.

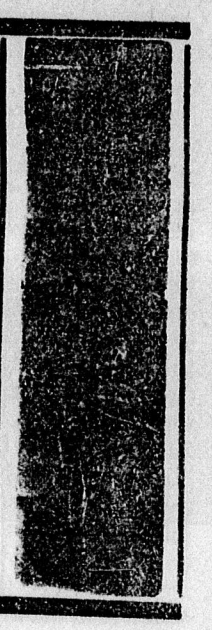

Tanitók és lelkészek természetben tizetett járandósága

A képviselőház legutóbb foglalkozott azoknak a tanitóknak és elkészeknek sérelmével, akik járandóságaikat természetben, főleg buzában kapják. Amikor ezeknek dijazását annak idején megállapitották, a buza ára kétszer oly nagy volt, mint ma és igy jelenleg a tényleg kapott buzamennyiség sokkal kisebb értéknek felel meg, aminek következtében ezek a tanitók és lelkészek sulyos anyagi helyzetbe kerültek. Néhány képviselő felszólalására Wekerle pénzügyminiszter bejelentette, hogy ebben a dologban már tárgyalások folynak a kultuszminiszterrel arra nézve, hogy a tanitók és lelkészek természetben megállapitott fizetését még ebben a költségvetési évben rendezzék. Ezzel megszünik az az anomália, hogy a tanitók és lelkészek járandósága gyakorlatilag sokkal kevesebb, mint amilyennek eredetileg szándékolták és amilyenre a tanitónak és a lelkésznek jogos igénye is van. Hogy ez a rendezés az államra is bizonyos áldozatot fog róni, az kétségtelen. De az államháztartásban szükséges és gyakorolt legnagyobb takarékosság mellett is meg kellett találni a módját annak, **hogy a magyar nép tanitómestereit** és lelki gondozóit, akiket a költő a „nemzet napszámosainak" nevez, sulyos anyagi gondok közt ne hagyja vergődni az állam.

Felmerült e kérdéssel kapcsolatban az a kivánság, hogy a tanitók és lelkészek természetben élvezett jövedelmei a takarékossági törvény által bevezetett uj kereseti adópótlék alól mentesüljenek. A pénzügyminiszter elvileg ellene van minden kivételezésnek, mert ezzel csak privilégiumot teremtenénk anélkül, hogy végleg rendeztük volna a kérdést. Hogy azonban a keresetadópótlék igazságos mértékben terhelje ezeket a gyenge anyagi helyzetü kategoriákat, a miniszter intézkedni fog, hogy ezeknél adóalapul a tényleges fizetés, vagyis a természetben élvezett járandóság valóságos értéke, nem pedi gaz eredetileg felvett fiktiv érték szolgáljon.

Ezzel a kettős megoldással teljesen orvosoltatik a tanitók és lelkészek panasza. Egyrészt fizetésük kiegészitést fog nyerni részben az állam terhére, addig az összegig, mely megfelel a járandóság megállapitása idején érvényben volt gabonaárnak. Másrészt az uj keresetadópótlék őket csakis a tényleg élvezett, tehát valóságos járandóságuk alapulvételével fogja őket terhelni, ugy, hogy részben se kerülnek kedvezőtlenebb helyzetbe, mint a többi közalkalmazott és valamennyi fix javadalmazásu állampolgár.

Sem Vay Kázmért, sem Halassy Gézát nem helyezték szabadlábra

Budapest, dec. 24. Szerdán délben tárgyalta a vádtanács Vay Kázmér és Halasy ügyét, akiket tudvalevőleg a vizsgálóbiró szabadlábra helyezett.

Az ügyészség felfolyamodására került az ügy a vádtanács elé, amely ma Ottrubay elnöklete alatt ugy döntött, hogy sem Vay Kázmért, sem Halasyt nem helyezi szabadlábra.

Egy állatszeliditő borzalmas halála

Toulon, dec. 25. Egy állatszeliditő telepen tegnap borzalmas eset történt. Az egyik állatszeliditő bement egy ketrecbe, amelyben hat tigris volt hogy a reggeli gyakorlatokat elvégeztesse velük. Az egyik tigris hirtelen rávetette magát és karmaival hatalmas sebet ütött az arcán, majd egy másik ütéssel kikarmolta mindkét szemét.

A szerencsétlen állatszeliditő a földre bukott, ami a többi állat számára valóságos jeladás volt, hogy egytől egyig rávessék magukat. Egymásután csaptak le reá karmaikkal, amig végre több felügyelőnek sikerült az áldozatot kimenteni a vadállatok karmai közül. A szerencsétlen ember még lélegzett, de eszméletének visszanyerése nélkül rövidesen meghalt.

Az a tigris, amely először csapott le reá, két esztendő előtt egy másik állatszeliditőt már agyonmarcangolt.

Gazdák karácsonya

Irta: Mayer János m. kir. földmüvelésügyi miniszter.

Ránk köszöntött a Karácsony **magasztos**, lélekemelő ünnepe. **Vajjon** rászolgáltak-e a magyar **gazdák arra**, hogy a karácsony **reménységkeltő**, vigasztaló ünnepi **érzései közé ne vegyüljenek pótol**hatatlan mulasztások keserü emlékei? Munkálkodásukkal, előrelátó gondoskodásukkal, ismeretszerző igyekezetükkel igyekeztek-e előkésziteni jobb napok felvirradását. Meggyőződésem szerint e kérdésekre határozottan igennel felelhetünk. És ez az oka annak, amiért az emlitett kérdésekkel éppen a karácsonyi ünnep alkalmából foglalkozni kivánok.

Évek óta küzködünk mezőgazdasági termékeink értékesitésének nehézségeivel és a folyton sülyedő árakkal. Előbb élőállatkivitelünk, majd borkivitelünk sülyedt jelentéktelen mennyiségre. Azután akadályai támadtak gyümölcskivitelünknek. Végül ránkszakadt a gabonanemüek s általában a szántóföldi terményeknek csapásszerü ársülyedése. Igazán semmi anyagi haszon nem ösztönözte a magyar gazdákat arra, hogy földjükből, istállójukból mennél több terményt és terméket igyekezzenek kihozni s hogy csüggedten ne apasszák a termelő munkát. Tudjuk, — hála Istenek — hogy ez nem történt meg. Sőt ellenkezőleg. Az elmult éveket haladó munkával termelőképességünk gyarapitásában és javitásában, szakismeretünk széleskörü gazdagitásában töltöttük el.

Éppen e rossz esztendők alatt indult meg nálunk a jobb talajmivelő, vető- és terményosztályozó gépeknek a terjedése. Ezek alatt foglalt tért kisgazdaságainkban is a mütrágyák, a nemesitett vetőmagvak használata, a pillangósnövények termesztése és a zöld arágyázás gyakorlata. Ezek alatt indult meg olyan fontos kereskedelmi növények, mint a kender, len, komló és dohánymüvelési területeknek hatalmas gyarapodása. Ezek alatt indult meg gyümölcstermelésünk rekonstruálása, a rovarkárok elleni védekezés, továbbá gondos osztályozó munka utján gyümölcskiviteli képességünk emelése. Ezek alatt lett ismeretessé a legfontosabb külföldi piacokon a magyar bor és ezzel kapcsolatosan öt fontos borvidéken nagy pinceszövetkezetek alapitása utján a kivitelre alkalmas nagy tömegü bortipusok előállitása. Nagy lendületet vett tejgazdaságunk és megindult ujra az állatkivitel. Mezőgazdasági exportunk egyes területein igen nagy eredményeket értünk el. Majdnem megötszöröződött a vajkivitelünk, megháromszorozódott a zsirkivitelünk, megkétszereződött tojáskivitelünk, 60 százelékkal nőtt baromfikivitelünk. Eljutott a távol külföldre is a magyar buza kiválóságának hire. Orosházán és környékén ez évben is jóval piaci áron felül megvették az összes buzát a jó minősége miatt. És tudjuk, hogy a magyar buza iránt különös érdeklődés nyilvánul meg nemcsak Itáliában, Svájcban, Görögországban, de a nyugati nagy piacokon is.

Ám vajjon meglettek volna-e ezek az eredmények, ha tekintet nélkül a piaci viszonyokra, a magyar gazda nem munkálkodott volna a legnagyobb buzgalommal és ha a kormány ezt a munkát nem igyekezett volna irányitani és támogatni. Én azt hiszem, hogy nem. És mindenki méltó szorongással gondolhat arra, hogy hol állanánk ma, ha a magyar gazdák ezt a munkájukat becsületesen el nem végezték és a földmivelési kormány összetett kezekkel nézte volna mezőgazdaságunk szomoru tespedését.

A kormány ezek alatt a küzdelmes esztendők alatt kereken 250 millióval támogatta a gazdák beruházó tevékenységét és a munkások százezreinek adott kereső munkát a vizi és egyéb épitő, alkotó munkálatoknál, most az előtt állunk, hogy a minőségi termelés utján megvivjuk a döntő harcot mezőgazdaságunk fenállásáért, a magyar gazdák boldogulásáért. Az elmult öt esztendőt ennek a harcnak mindenesetre legalább is a megfelelő előkészitésére használtuk fel. És igy a mai napok bajaival abban a biztos reménységben szállhatunk szembe, hogy sokkal hamarabb tehetünk eleget az irántunk támasztott világpiaci követeléseknek, mert évek tapasztalatai állanak a hátunk mögött, ujonnan szerzett ismeretekkel és most már minden termelési ágazatban világosan látjuk a célokat, melyeket el kell érnünk vagy meg kell közelitenünk.

Tehát a magyar gazdák nem hiába sokszorozták meg gépeiket, nem hiába költöttek mütrágyára, nemes vetőmagvakra, értékmentő trágyatelepekre. Nem hiába mentettük meg a holdaknak százezreit a belvizek kártételeitől, nem hiába dolgozunk a szikes és láptalajok megjavitásán. Nem hiába igyekeztünk haladni az állattenyésztés, a gyümölcstermesztés, a bortermelés terén. Nem hiába forditunk költséget és fáradságot szaktanfolyamok, szakelőadások hallgatására. Nem hiába olvassuk a rendelkezésünkre bocsátott ismeretterjesztő füzeteket és könyveket, mert az ilyen módon szerzett felkészültség adja meg nekünk a jobb jövő reális kilátásait.

A karácsonynak ezen szent ünnepén tehát minden józan oka meg van a magyar gazdának arra, hogy a jövő ne csüggessze és ne reménytelenül nézze; abban a megnyugtató és ösztönző tudatban lehet, hogy az elmult küzdelmes évek alatt mindent megtett, ami emberileg lehető volt arra, hogy a magyar mezőgazdaság termelőképessége mennyiségben és minőségben ugy gyarapodjék, hogy haszna is legyen.

Figyelembe kell vennünk azt, hogy azok a nehézségek, amelyek a magyarországi termelést és értékesitést ma sujtják, rajtunk kivül álló okokból következtek be. Ezek végigvonulnak egész Európán és éreztetik hatásukat az egész vonalon. Az egyes nemzetek válsággal való küzködésének sorsát az fogja eldönteni, hogy melyiknek gazdái nem adják át magukat a csüggedésnek, hanem kitartanak az erélyes és céltudatos munkálkodás mellett. És azoké a gazdáké lesz a győzelem, akik nem hallgatnak azokra a szirén hangokra, amelyek kihasználják a sulyos gazdasági helyzetet arra, hogy megint forradalmasitsák a lelkeket és zavarokat okozzanak az alkotómunka folyamatában. Ugyan hogy lehetne az ilyesmitől, a bomlástól javulást várni, mikor a legnagyobb erőfeszitéssel folyó alkotómunka is akadályokba ütközik. De viszont mennél tovább halad ez az alkotómunka, annál kevesebb lesz az akadály és annál közelebb jön fokról-fokra a siker. Mi ebben a tudatban dolgoztunk eddig és ez a tudat acélozza az erőnket a további munkálkodásra is. Ha a lelki erőnk kitart, az eredmény nem maradhat el.

Szenteljük tehát magunkat teljes szivünkkel és teljes lelkünkkel a karácsony ünnepek magasztos érzésinek, mert ez csak gyarapitani fogja azt, amire igen nagy szükségünk van: a lelki erőnket.

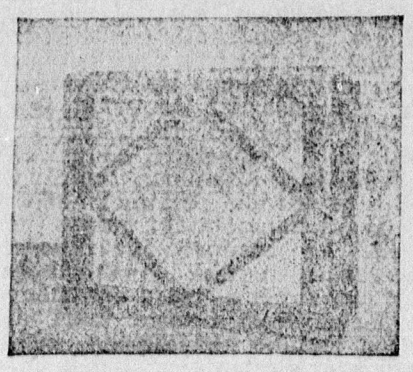

Hölgyeim és Uraim!

Egy jó ötlettel vagyunk bátrak szolgálni. Karácsony előtt mindenkinek nagy gondot okoz, hogy hozzátartozóit milyen karácsonyi ajándékkal lepje meg.

Itt a jó eszme, siessen

Horváth Testvérek

céghez,

hol a világhirü TRIOTRON hangszórók bármely typusából olcsón beszerezheti hozzátartozójának alegszebb, legkellemesebb s egyuttal leghasznosabb karácsonyiajándékot.

Izléses kiállitásáról, kifogástalan müködéséről vételkényszer nélkül is meggyőződhet.

Horváth Testvérek

rádió, kerékpár villamossági szaküzletében

Főüzlet: Csapó u. 33. Fióküzlet: Ceglédi u. 11.

Telefonszám 16—51. Postatakarékcsekkszámla 47 142.

Hosszu lesz a cseh vámháboru

Budapest, dec. 24. Politikai és gazdasági körökben egyforma érdeklődéssel várják, hogy a csehszlovák-magyar szerződésnélküli állapotban mikor következik be ujabb fordulat. Egyelőre a helyzet az, hogy Csehszlovákiából Magyarországba és viszont külön engedélyhez van kötve az áruforgalom, akik csehszlovák árut akarnak Magyarországba behozni, erre — irásban — előzetesen kell engedélyt kérniök a pénzügyminisztériumtól. Az illetékes tényezők e téren azt az irányelvet érvényesitik, hogy az árubehozatalra irányuló kérést általában nem tagadják meg, sőt a lehető legrövidebb időn belül teljesitik. Ez a liberális gyakorlat mindaddig érvényben marad, amig Csehszlovákiában is ugyanezen elvek szem előtt tartásával járnak el.

Erre a gyakorlatra most már ugylátszik hosszabb időre be kell rendezkedni, amennyiben rövid időn belül egyáltalában nem lehet számitani arra, hogy a csehszlovák-magyar viszonyban bármiféle változás következzék be.

Beavatott körök vdleménye szerint mindeneesetre el kell készülve lenni arra, hogy a mai helyzet hetekig, sőt hónapokig nem változik.

Magyar részről semmiféle lépés nem történik mindaddig, amig Csehszlovákia komoly választ nem ad a legutóbbi magyar ajánlatra, vagyis amig csehszlovák részről nem történik kezdeményezés. Nem fenyeget viszont olyan intézkedés sem, amely sértené a kereskedelmi forgalmat. Ilyen lépés csak akkor következnék be, ha Csehszlovákia — ami egyáltalán nem várható — ujabb gazdasági agresszivitásra szánná el magát.

Kertészeti előadás

Kertészeti előadást tartott a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara e hónap 23-án délután Debrecenben, a városháza disztermében, a Tiszántuli Faültetők Társasága és a Debreceni Kertészeti Egylet kertkedvelők csoportjának tagjai részére. Az előadást Ruffy—Varga Kálmán, m. kir. gazdasági főtanácsos, a Tiszántuli Faültetők Társaságának elnöke gazdasági akadémiai igazgató a gyümölcsfaültetés és fásitás szeretetének propagálásával nyitotta meg. Vitéz Czeglédy Béla, a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara igazgatója visszaemlékezésbe hivta a Faültetők Társasága megalapitójának és a Kertészeti Egylet volt társelnökének, néhai dr Rácz Lajosnak emlékét. Nagy szeretettel emlékezett meg Rácz Lajos agilitásáról, a nagy növénybarátról és általában a kertészet lelkes pártfogójáról. Előadást tartottak: Györök Leó Tivadar, m. kir. kertészeti főfelügyelő a gyümölcsfák ápolásáról és Czapáry Bertalan, kamarai kertészeti szaktanár a gyümölcsfák létesitéséről. Ezen összejöveteleket a Kamara továbbra is minden hónap utólsó hetének egyik hétköznapján, délután 4 órakor meg fogja tartani. Annak pontos idejét a napilapokban fogja közölni.

Vajat, sajtot

és mindenféle élelmicikket
LEGOLCSÓBBAN
VÁSÁROLHAT

Nagy Dezső

élelmiszer és csemege
üzletében
SIMONFFY UCCA 2/b. SZÁM.

Fehértói Dániel

temetkezési vállalata
Dégenfeld tér 4 sz
Telefon 11—85.

Több százezer pengő kárt okozott a tüzvész, amely a Hajdusági Ruhaipar üzletét elpusztitotta

A hibásan épitett kályhacső okozta a tüzet. — Biztositás folytán a kár tulnyomó része megtérül.

Beszámolt a »Debreczen« arról a hatalmas tüzvészről, amely a hajnali órákban a Fróhner szálloda épületében teljesen elpusztitotta a Hajdusági Ruhaipar üzletét, amely Gelber Márton tulajdona. A tüzoltók teljes apparátussal vonultak ki Rehák Tamás parancsnok és Jakobinyi József tüzoltótiszt vezetésével. Dr vitéz Roncsik Jenő főparancsnok betegsége miatt nem jelenhetett meg a tüznél. A derék tüzoltók valósággal halálmegvetéssel dolgoztak és a reflektorok fénye mellett füstálarcokban hatoltak be az égő üzlethelyiségbe, ahol az égő posztónemüek borzalmas füstöt árasztottak. A fárdhatatlan munkának volt köszönhető, hogy a tüzoltók a hajnali órákban meg tudták fékezni a tüzet. Ekkorára azonban teljesen tönkrement az üzlet teljes áruraktára, mert ami nem is fogott tüzet az tönkrement az oltás következtében.

A tüz szinhelyén szerdán délelőtt tartották meg a hatóságok a tüzvizsgálatot, hogy a tüz keletkezésének okát felderitsék. A tüzvizsgálatnál megjelent dr vitéz Roncsik Jenő tüzoltófőparancsnok, Rehák Tamás tüzoltófőparancsnok, dr Vargha László rendőrfogalmazó, dr Szabó László tb. aljegyző, aki a közigazgatási hatóság képviseletében jelent meg.

A tüzvizsgálat alkalmával a bizottság megállapitotta, hogy

a tüzet szinte száz százaléknyi valószinüséggel a kályha füstvezető csövének szabálytalan és tüzveszélyes elhelyezése okozta.

Ugyanis a füstcsőnek a kéménybe való betorkolása mellett a cső közvetlenül érintkezett egy fapolccal, amelyen áruk, textilnemüek voltak elhelyezve. Ugyancsak lent az üzletben a kémény koromtisztitó ajtaja teljesen el volt rakva árukkal, illetve ezeket az árukat tartó deszkapolcokkal. Ilyenformán a fütéstől átmelegedett, illetve áttüzesedett cső okozhatta a tüzet.

A kár összege még pontosan nem volt felbecsülhető, de az eddigi megállapitás szerint a kár többszázezer pengőre rug. Valószinü azonban, hogy a kár tulnyomó része biztositás révén megtérül.

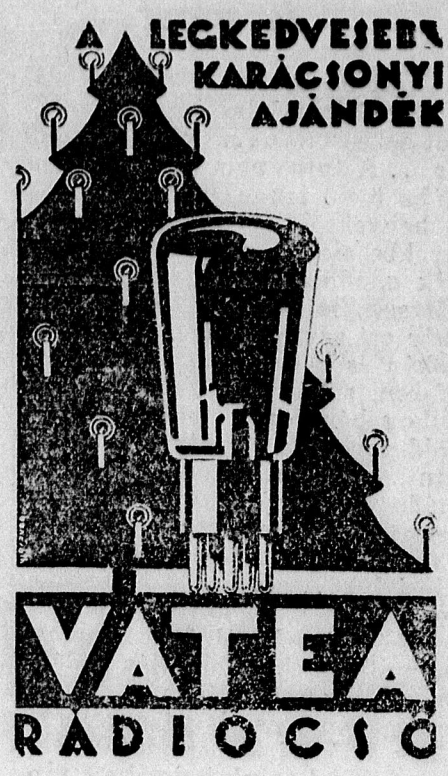

A Hajdusági férfiruha áruház portálja, a belseje teljesen elé gett.

A tüz fészkének helye.

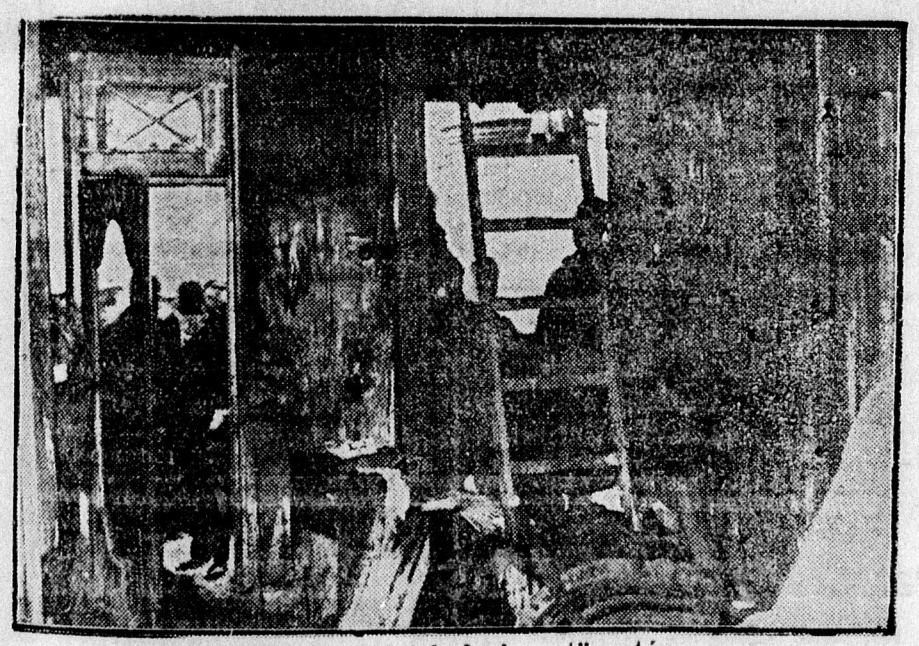

A férfiruha üzlet belseje a tüz után.

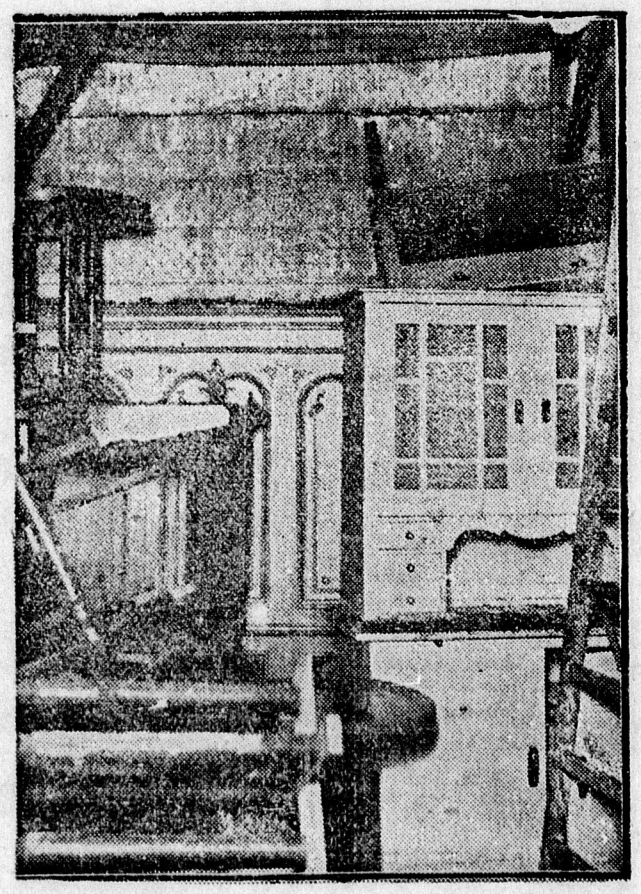

A Weinstock butorüzletnek az a része, melybe szintén átharapódzott a tüz.

Tüzifa, szén és koksz

legjobb minőségben, legolcsóbb árakon ugy vaggontételben, mint felaprózva, házhoz szállitva

Faforgalmi Részvénytársaságnál

Telefon: 156. és 613. — Salétrom-utca 5. szám.

Aranybélveget ragaszt.

Karácsony egykor és most

Mint a tutajba ékelt fenyőfák siklanak gondolataim az emlékezet sebes vizén... vissza a múltba... A tutaj nem a mindent magába ölelő tenger felé... most föl a hegyektől elzárt keskeny völgyekbe siet... s mikor idecsapódik gondolatom világa, a fenyőtörzsek is ledobják láncaikat s már ott sorakoznak a hegyek derekán és ormain... s állnak merészen, szilárdan, csak koronájuk suhog bánatosan, csak barna és zöld tobozaik táncolnak szakadatlan... Ezek a fenyőfák lehetnek az én volt karácsonyfáimnak apái testvérei s míg őket a sors itthagyta s ki tudja mire szánta, a régi kicsi fák... a szeretet hirdetői, a melegségnek, meghitt óráknak, a megbékélésnek drága varázslói már pihennek az elmulás ködében, az enyészet sötétjében... Föntt a hegyekben most is útra kelnek a nagy és kicsi karácsonyfák, elbúcsúznak a hegyek kristályos vizeitől, a felhők csipkefüggönyeitől, a patak beszédjától, a csillagok néma hallgatásától!

Jönnek titkon besurrannak, magukra öltik az ünneni ruhák csillogó fényét, a keserű világ minden édességét s beszélnek, muzsikálnak a szíveknek!...

Ezek a karácsonyfák ma már sokkal ékesebbek, fényességhen ragyogóbbak, kincsektől drágábbak, mint a nyolcvanas és kilencvenes években elődeik voltak. Emlékszem... a mi karácsonyfáink egyegy fatalpon pihentek, vékony piros-fehér papir láncok ölelték körül törékeny ágaikat... Kicsi, vékony gyertyácskák árasztották rájuk imbolygó fényüket... az ágazkon piros almák, füge, szentjánoskenyér... s színes papirban szaloncukorkák... Alattuk egy egy kis ló, szekér, katonákkal rakott ládika, dobok, kardok, trombiták... A nagyoknak valami egy szerű praktikus ajándék, sokat ábrított nipa, sótabot, valami művészi kép... s ki tudja merre, hol, micsoda! De az a nagy melegség, amit hoztak, az a tiszta fény, mely koronáikon csillogott és a szemekből visszaragyogott, az a benső hit mi vékony kis törzseiken kigyantázott, feledhetetlenekké és pótolhatatlanokká tették őket!

Egy nagy, hatalmas ország voltunk, a béke és jólét minden gazdagságát élveztük, a templomaink harangszavát kölcsönösen hallgattuk, becsültük, szerettük, — a gúnyánk meleg volt, a szobák tiszta és fűtött, a szívünk kemény, erős és mégis jóságosan lágy... a mestergerendáról lelógó láncos lámpák bágyadt fénye *egy nagy emberszeretet világosságába olvadt bele* és a karácsonyfák egyszerű szépsége az ünnenély komoly fensőséges érzéseinek szikráitól kapta ragyogását!

A gyertyák tövig égtek s napokon át ujból és ujból kigyultak körülvette őket a család, a cselédség... a bezörgető bethlemesek a szomszédok, a rokonok, a jó barátok és minden házba otthont találó mindenhol szívesen látott falu szegénye... ha akadt ilyen! S a lelkekből kitört a kacagás, a komoly pillanatokat felváltó édes és gondtalan öröm, a játék zaja, a tréfák ízes hangulata csalogatta az ismerősöket és az ablakok jégvirágai felolvadtak... s bámultak azon a csillagok...

Óh milu gazdagok voltunk mindannyian!

...S fönt a hegyeken most is utra kélnek a nagy és kicsi karácsonyfák... elbucsuznak az elszakitott hegytől, a csonkaföld tagjait betakaró, oszlani nem tudó sötét felhőitől!

Jönnek: titkon besurranak, magukra öltik az ünneni ruhák csalóka csillogását, a keserü édességeket s beszélnek, muzsikálnak a sziveinknek!

Az ágakon arany — arany mellett, gyöngyök és üvegharangok, idegen földek édességei, idegen országok raffinált kincsei! Lábaiknál selyem és puhaság, szőrméből préselt mackók és idegen munkáskezek drága játékszerei; a nagyoknak azelőtt sohasem látott és sejtett csodás meglepetések! Ragyognak a kicsi és nagy fák, csillagszórók szinorkáznak... a szobában a letompitott villanyégők igy is fényt ontanak... a szőnyegek felfogják a gyerekcipők konogását és a nagy csendben és ünneni némaságban fáradt szivek, beteg szivek nem tudnak felmelegedni, arcok nem tudnak kigyulni, szájak nem tudnak nevetni, kacagni!

A harangok közül még a saját templomunk érces hangját sem halljuk, az otthonba nem siet a szomszéd, a jó rokon, vagy barát... ünnep után, rövid kis ünnep után ott a mozi... hiv, csalogat és elszórakoztat!... *S a szegények ezrei?!*

Nem hangos a ház az édes nevetéstől, a gondtalan örömök kitörő zajától s az ablakok fényes nagy tábláin hiába ragyognak be a csillagok, a lelkünk kihült, elsötétült... jégvirágok veszik körül... Miért nem olvadnak el? Miért lettünk olyan szörnyen szegények; oh miért?!

S amig a fényforrások kint és bent mindent fénnyel öntenek el, miért érzünk magunk körül mindig nagyobb sötétséget? Amig asztalunkon, könyvszekrényeinkben egyre szaporodnak a tudást, megismerést, felvilágosodást kináló könyvek, miért érezzük magunkban mind jobban jelentéktelen, hiábavaló igyekezetünk meddőségét. S amig a szeretet isteni törvényét mint a legdiszesebb koszorut koronaként emeljük a fejünk fölé, miért kell látnunk napról napra a legfényesebbtől a legfélreesőbb portákig olyan gyalázatokat, amelyek a vad népek előtt ismeretlenek!

Hol van az ész, mely felülkerekedik ezeken, a szív, mely felülemelkedik ezeken, az erő, mely győzedelmeskedik ezeken!?

Mi a karácsony ezekben a sötét, reménytelen napokban, mikor mindenki önmagáért és csak önmagáért s legfeljebb nenány koncon vele titkon megosztozkodó cimboráért él! A nagy, fényes és szent ünnep a régi világban a megrázkódás, az ébredés ünnepe volt. Az ébredésé, mely után mindenki tisztultan, nemesebben, embertársai iránt melegebb szivvel — élni kivánt!

Ujjá akart születni mindenki az Ujszülöttel! A mai karácsony szent ünnepe a beteg lelkek, a kinlódók, a magunknak élők injekciós ünnepe! Amelyen beteg idegzettel és fekete lélekkel egy kámforinjekciót, egy kábultságot és boldog feledést kiván magának szerezni gazdag és szegény, fent és lent levő, munkás és munkanélküli gazda és tisztviselő, öreg és fiatal asszony és férfi... hogy feledjen... legalább egy órára ne tudjon semmit arról a tenger szenvedésről, amelyben vergődik, amelyet önmaga szül, táplálá és nevel... Én, te, ő és mi mindannyian!...

Régi, szép karácsonyok, hol vagytok.. nagy havas utakon gyéren csilingelő szánkókkal, befagyott ablakokkal, meleg otthonokkal, kicsi fészkekben nagy, megértő szivekkel! Vékonyabb nyiságokkal, kevesebb tudományokkal, gyéren látott tarkaságok közt nagy lelki gazdagságokkal... mikor az ajkon elhangzott, de a szivben visszhangra és otthonra talált az égi szózat: »Dicsőség magasságban az Istennek, Békesség légyen földön embereknek!«

Buchwald Andor.

Béke... béke...

Halleluja!
Béke! Béke!
Harcnak, zajnak
vége, vége!

Szétrebben az
éjjel, éjjel...
jóság ömlik
széjjel, széjjel.

Fátyola az
Urnak, Urnak
fénylő pihék
hullnak, hullnak...

Láthatatlan
szárnyak, szárnyak
suhognak és
szállnak, szállnak...

S jó az Ur, hogy
hintsen, hintsen
áldást, ahol
nincsen, nincsen!

FÉNYES JENŐ.

Mielőtt zongora, hangszeráru szükségletét

beszerezni, ne mulassza el 56 év óta fennálló cégemet felkeresni

STELZHAMMER, STINGL ORIGINAL, LAUBERGERGLOSS ÉS KÖHLER STB. VILÁGMÁRKÁS ZONGORÁK ÉS PIANINOK BÉRLET OSZTÁLY. — MINDENNEMÜ VONÓS, FA- ÉS RÉZFUVÓS HANGSZEREK, GRAMMOFONOK STB.

Kedvező fizetési feltételek.

Schmidt S. udvari szállító

ZONGORA, HANGSZERKÉSZITŐ ÉS RAKTÁROS

DEBRECEN, PIAC UCCA 73. SZ.

HAAS L. FIA

Ferencz József ut 58.
Telefon 9-63.

Spárga futószőnyeg mtr.	P **1.60**
Boucle futó, tartós mtr.	P **4.—**
Padlólinoleum 67 cm. Ia mtr.	P **3.80**
Vaszosvászon Ia min. 87 cm. mtr.	P **4.20**
Függöny 2 szárny, 1 drapéria, 1 ablak	P **7.50**
Mokett asztalterítő	P **21.—**
Mokett szezontakaró	P **40.—**
Falvédő, szépmintákkal	P **6.—**
Jutaszőnyeg Ia 200|300 cm.	P **38.—**
Plüsch nagyszőnyeg 200|300 cm.	P **88.—**
Velour ágyelő	P **8.—**
Mokett duplaágyterítő 200|300 cm egyönyörü mintákban	P **78.—**

Argaman és gyapjuszőnyegek, linoleumok leszállitott áron

LINOLEUM

Perzsaszőnyeg

javitás garancia mellett olcsón elvállal Vosgeritschan és társa
SIMONFFY U. 2/C.

Honnan származik a gyermekek karácsonyi megajándékozásának szokása

Amennyire régi irásainkból meg tudjuk állapitani, Kr. u. 354-ben ünnepelték meg először karácsony estéjén Jézus születésének napját.

A kereszténység karácsony ünnepe közeli rokonságban volt a római idők Saturnáliáival és az uj év kezdetének megünneplésével. Eredetileg római szokás volt ezeken a napokon a cselédséget megajándékozni és ez a szokás még napjainkban is fennáll a levélhordó, kéményseprő, házmester stb. ujévi megajándékozásának formájában. Évszázadokon keresztül egyszerre ünnepelték a karácsonyt az uj év napjával, mig körülbelül 1400 körül a karacsonnyal már mint önálló ünneppel találkoztunk. Az egyház is ebben az időben kezdi a karácsonyi ünnepet népszrüsiteni és elrendeli, hogy Kr. születésének évforduló napját az emberek jámbor ájtatossággal ünnepeljék meg.

Ezzel a rendelkezéssel egyidejüleg terjedt el az a babona, hogy az az ember, aki ezeken a napokon a másikat meg nem ajándékozza, szerencsétlen lesz az uj évben. Ebben az időben azonban csak a felnőttek ajándékozták meg kölcsönösen egymást. Először 1568-ban, egy strassburgi forrásmunkában olvashatunk arról a szokásról, hogy karácsony ünnepén a gyermekeket ajándékkal lepték meg. Ez a szokás igen rövid idő alatt elterjedt, dacára annak, hogy a rendőrhatóságok tiltották.

A protestántizmus is igen pártolta ezt a szokást, ugy, hogy a gyermekek megajándékozása lassankint a karácsonyi ünnepségek központjába került.

Természetesen ezekben az időkben még szó sem volt karácsonyfaállitásról, hanem az ajándékokat egy szalaggal összekötve adták át a gyerekeknek, azzal a mesével, hogy azt a Jézuska küldte. Ezek az ajándékok ebben az időben még igen egyszerüek voltak, legtöbbnyire tésztafélékből, konfettiből, pár apró pénzből, almából, dióból és iskolai szerekből, füzetekből, irószerekből állottak. A játékszerek csak a legutolsó században jöttek ezekhez az ajándékokhoz. A szegényebb családoknál azonban még ma is inkább csak az előbb felsorolt, olcsóbb ajándékok a szokásosak.

A tizenhetedik évszázad végén már annyira elterjedtek ezek a szokások, hogy karácsony táján a nagyobb városokban karácsonyi vásárokat tartottak, amely vásárok főleg a gyermekeknek szánt ajándékok árusitásával foglalkoztak. A legrégibb ilyen karácsonyi „krisztkindli" vásár leirását Nürnberg városi levéltárában találhatjuk meg. E szerint a vásárteret különdiszitett fácskákkal rakják tele az árusok, alatta a legkülönfélébb játékszerek és ajándéktárgyak halmazával. Ezek a nürnbergi karácsonyi vásárok olyan hiresek voltak, hogy messze földről még a hercegek és fejedelmek is elmentek azt megtekinteni.

Érdekes, hogy a feljegyzés megjegyzi azt, hogy a nürnbergi kis gyermekek — jól lehet, szemük előtt bonyolódott le az egész vásár, — abban a hitben éltek, hogy a Jézuska is ezeken a vásárokon veszi meg a nekik szánt ajándéktárgyakat.

Nürnberg után egymásután vették át a városok is a karácsonyi vásár szokásait. Különösen nevezetesek voltak a hamburgi vásárok, melyek forgalma valósággal életveszélyes volt. Ezeken a vásárokon a legnagyobb vigsággal jártak-keltek a vásárlók, eladók és kiváncsiak seregei és az esteli órákban valóságos pokoli zsivaj uralkodott a vásártéren.

Hasonló jelenetek folytak le a lipcsei hires karácsonyi vásáron is, amelyeken — egykoru feljegyzések szerint — különösen a diákság viselkedett botrányosan. Az idők folyamán eltüntek ezek a karácsonyi vásárok, helyüket modrn áruházak váltották fel; a karácsonyi ajándékcsomagok helyett villanyfénnyel világitott, repülőgépekkel, tankokkal, autókkal, vasutakkal megrakott karácsonyfák várják karácsony estéjén a huszadik század gyermekét s apró csengettyük helyett a hangszórón felcsendülő orgonaszó és karének felcsendülése ad hirt a Jézuska megérkezéséről.

Mindenki bizalommal vásárol Kontsek Divatáruházában.

Némethi József bornagykereskedése már az első napokban nagy forgalmat bonyolitott le

Alig pár napja, hogy Németh József Timár-tuca 31. szám alatti bornagykereskedése megnyilt, már is igen nagy forgalmat bonyolit le az uj vállakozás. Ennek oka az, hogy kitünő borokat hoz forgalomba olyan árakon, melyek a legélesebb versenyt is kiállják.

Az uj bornagykereskedés vevőköre kiterjed az egész városra, — sőt a Tiszántulra is. **A város minden részéből felkeresik az uj üzletet,** melynek már »márkás« nevet biztositott a »Hullaház« elnevezés, mellyel Némethi József ugyanazon a helyen lévő kitünő vendéglőjét felruházta a publikum.

Nagy választék várja mindenféle borfajtában a közönséget az uj bornagykereskedésben. — Nagyon jól bevált az az ujitás is, hogy **már öt liter vételnél nagybani árakat számolnak a vevőknek.** — Különösen most Karácsony előtt óriási forgalmat bonyolitott le az uj bornagykereskedés, melynek hamarosan hire ment az egész városban.

Miért jár a bolha feketébe...
Juj, Sári rosszul lett...
gramofonlemezek, mozigép bemutatás minden nap 5—6 óra között Berzékinél, Piac 38., udvar.

Modern
uj emeletes uriház jutányosan eladó. Telefon 599.

Lekiismeretes kiszolgálás Kontsek Divatáruházában.

Maradandó értékü
ajándék
a hordozható villamos
Singer
varrógép
Precziós munka és elismert legjobb minőség!
Részletfizetésre is! Kényelmes havi részletek.
Díjmentes bemutatás saját otthonában.
Singer Varrógép Részvénytársaság
Fióküzlet: Debrecen, Piac ucca 79.

A pápa az Ur átkát kéri a háborut elinditó államra

Vatikán város, dec. 24. A pápa ma fogadta a biborosok karácsonyi jókivánatait, mely alkalommal beszédet intézett hozzájuk, a melyben kitért az általános gazdasági válság és a munkanélküliség kérdésére is. A láthatáron tornyosuló felhők a pápa szerint nem viharfellegek, aki kijelentette — hogy nem hisz egy ujabb háboruban, mert nem hiszi, hogy egyetlen állam is olyan gyilkasságra legyen kapható, amely különben egy az öngyilkossággal. A pápa arra az államra, amely a háborut mégis felidézi, az Ur átkát fogja kérni.

Ön is jól vásárol!
Kontsek Divatáruházában.

Jó áru legolcsóbb!
Kontsek Divatáruházában.

A borzalmak szigete

Láva-, tüz- és gázfellegek pusztitják Jáva szigetét. — Hétszáz halott, sok millió holl andi forint anyagi kár.

Batávia, dec. 24. A jávai vulkánkitörés egyre hatalmasabb méreteket ölt. — Alig volt még arra példa, hogy Középázsiának egy tüzhányója ilyen pusztitó rombolást vitt volna véghez, mint most a Merapi-vulkán. A kitörés olyan gázfellegekkel árasztotta el a kráter kérnyékét, hogy meg sem lehet közeliteni a kitörés által sujtott vidéket. Az eanpagi kár nagyságát sem lehet még pontosan megállapitani, bizonyos azonban, hogy már eddig is több millió holland forint kárt okozott a vulkán.

Nyolc falu teljesen elpusztult. Száz és száz hold termőföldet izzó lávafolyamok boritottak el és a lávatömegek állandóan hömpölygnek ujabb és ujabb falvak felé. — Menekülők ezrei vonulnak az utakon Középjáva városia felé. A lakosság sorában tucatjával őrültek meg az emberek.

A Merappi krátere égő pokollá változott. Áthatolhatatlan füst, gőz és gázfelhők veszik körül a tüzhányó száját és az egyes ujra megujuló erupciók vérvörös tüzfénye száz kilométernyire is ellátszik. A tüzhányó kitörése borzalmas pánikot idézett elő a lakosság körében. A Merapi müködésével kapcsolatban különböző hegycsucsokon, barlangos vidékeket kéngőzök áramlanak elő, a kis hegyipatakok forró vize óriási iszaptömegeket hoz magával.

A halottak száma eddig hátszázra emelkedett. A lávafolyam főága 12 kilométer hosszu és 200 méter szélességben pusztit mindent. Egyes helyeken 20—25 méter magasságra torlódott fel a láva.

Elismerten legnagyobb választék Kontsek Divatáruházában.

BÁRÓ JÓSIKA GÁBOR MEGHALT.

Kolozsvárról jelentik: **Báró Jósika Gábor,** az erdélyi római katholikus státus világi elnöke, kolozsvári lakásán, hetvenhatéves korában, tegnap délután, influenza következtében meg halt. Az erdélyi katolikusság nagy halottját csütörtökön temetik, a kolozsvári temetőben.

Ma este tánc a Hungáriában.

Karácsonyra retikül, pénztárca, aktatáska Feuermann bőröndösnél
Piac-utca 26. szám Gambrinus átjáró.

SZINHÁZ

Heti müsor:

December 25. csütörtök d. u. 3 óra: **Alvinczy huszárok.** Operett. Olcsó helyárak.
December 25. csütörtök este 6 óra: **Fruska.** Vigjáték. Olcsó helyárakkal.
December 24. csütörtök este 9 óra: **Lehullott a rezgő nyárfa....** Operett premier.
December 26. péntek délután 3 óra: **Huszárfogás.** Operett. Olcsó helyárakkal.
December 26. Péntek este 6 órakor: **Töltőtoll.** Vigjáték. Olcsó helyárakkal.
December 26. péntek este 9 órakor: **Lehullott a rezgő nyárfa....** — Operett.
December 27. szombat este 8 órakor: **Egy lány, aki mer.** Bérlet C), 14.
December 28. vasárnap d. u. fél 4: **Első tavasz.** Olcsó helyárakkal.
December 28. vasárnap este 8 óra: **Lehullott a rezgő nyárfa....** Bérletszünet.
December 29. hétfő este 8 órakor: **Lehullott a rezgő nyárfa...** Bérlet A), 15.

——oooOooo——

Szinházi iroda hirei :

A szinház karácsonyi müsora

A szinház nagyszabásu ünnepi programja a következő:

Karácsony elsőnapján:

Délután 3 órakor, olcsó helyárakkal:

Alvinczy huszárok

Slágeroperett.

Este 6 órakor, olcsó helyárakkal:

Fruska

Kardoss Géza igazgató fellépésével. Vigjáték.

Este 9 órakor, rendes helyárakkal :

Lehullott a rezgőnyárfa

Operett-premier.

Karácsony másodnapján:

Délután 3 órakor, olcsó helyárakkal:

Huszártogás

Slágeroperett.

Este 6 órakor, olcsó helyárakkal:

Töltőtoll

ban.

Ragyogó vigjátékujdonság.

Este 9 órakor, rendes helyárakkal:

Lehullott a rezgőnyárfa.

A legujabb operettsiker, másodszor.

Szombaton este 8 órakor, C) bérletben kerül szinre a szinház nagysikerü vigjátékujdonsága, az

Egy lány, aki mer

a premier ragyogó szereposztásában. A szinház igazgatósága ezuton is tisztelettel hivja fel a C) bérlők figyelmét, hogy a krácsonyi ünnepek miatt a C) bérlet szombaton lesz megtartva.

Vasárnap két előadást tart a szinház és pedig délután fél 4 órai kezdettel. olcsó helyárakkal kerül szinre a nagysikerü revü-operett, az

Első tavasz

este 8 órakor pedig a legujabb operett-sláger, a szép zenéjü

Lehullott a rezgő nyárfa.

kerül szinre harmadszor, melynek előadását A) bérletben hétfőn ismétli meg a szinház.

Már most lehet jegyet váltani a szinház 1930. évi utólsó előadására, mely alkalommal a szokásos

Nagy szilveszteri kabaré

ragyogóan jókedvü, művészi nivóju müsorával bucsuzik a szinház közönségével együtt az ó évtől. A kabaré éjjel 11 órakor kezdődik és a rendes helyárak érvényesek.

Az uj esztendő szinházi szenzációja:
Az uj esztendő szinházi szenzációja:
Az uj esztendő szinházi szenzációja:
Az uj esztendő szinházi szenzációja:

A CSODABÁR.
A CSODABÁR.
A CSODABÁR.
A CSODABÁR.
A CSODABÁR.

A szinház igazgatósága és teljes társulata ezuton kiván kellemes karácsonyi ünnepeket a nagyérdemü közönségnek!

Timár Ila és Erényi Böske a Bocskay csapatában -- a szinpadon

Kritikai riport a »Lehullott a rezgő nyárfa...« cimü operett főpróbájáról. — Misoga és Sugár, mint Gandhi. — Antók beállott az idegen légióba.

1.

Kritikusi szemmel nézve a főpróba rendszerint érdekesebb, mint maga a premier. Itt a kritikus a saját szemével láthatja, hogy mit csinál a rendező, milyen uton indult el eredetileg a szereplő s hogyan ért meg egy darab a próbától az előadásig. Sajnos, a díszletes, kosztümös sajtófőpróbákat csak az idén honosították és vezették be Unger István jóvoltából, aki az egész országban az egyik leginvenciózusabb, legeredetibb tehetségü operettrendező. Unger felismerte, hogy a vidéken a főpróbák egészen más jelentőségüek, mint például a fővárosban, ahol a kritikusok a főpróbák alapján irják meg referádáikat a darabról és a szinészek játékáról.

A vidéken a főpróba ugynevezett »kisvizsgát« jelent, ahol még lehet javitani, változtatni, hogy azután a premiéren a szereplők teljes felkészültséggel állhassanak a közönség elé. Igy azután természetes, hogy a főpróba nem jelent folyamatos előadást, egyikmásik jelenetet, számot többször is elpróbálják s nem egyszer jelmez nélkül, a rendes ruhában kell játszani a szinészeknek, mert a ruhát csak estére tudja leszállitani a szabó.

2.

Karácsony első napján operettpremierrel akar kedveskedni a szinház direkciója a közönségnek. Az operett címe: »Lehullott a rezgő nyárfa...« Szerzőjét nem nehéz kitalálni. Az illető arról híres, hogy operettjeinek címe rendszerint egy-egy dalsor. »Mit susog fehér akác...«, »Hazudik a muzsikaszó« és most »Lehullott a rezgő nyárfa...«. Ugy látszik, Szánthó Mihály egy kicsit bogaras ember, de semmi esetre sem tehetségtelen. Sőt, mintha az idő neki kedvezne, zenéje gyarapodik melódiában és invencióban.

Az emlitett három operett közül például a legutóbbi muzsikája vezet. Néhány olyan slágerszám akad benne, amely sokkal jobb librettót is megérdemelt volna.

Mert, hogy őszinték legyünk, a »Lehullott a rezgő nyárfa...« librettójával egy kis baj van. Egyrészt igen-igen Farkas Imre-ízű, másrészt a sovány, ösztövér mesét olyan képtelen romantika garnirozza, hogy az valóban sok egy érző kebelnek. De az sem lehetetlen, hogy a közönség tombolni fog a lelkesedéstől és betegre kacagja magát. Ebben az esetben Erdélyi Mihálynak, a darab librettistájának lesz igaza, aki rengeteg viccel (sokszor »vizviccel«), tréfával, ötlettel és humoros kiszólásokkal tüzdelte tele az operettet.

3.

De pardon!... Most nem a darabról akarunk irni, hanem a főpróbáról. Unger István rendező a karácsony estét Budapesten akarja tölteni a feleségével és családjával s ezért előre hozta két nappal a főpróbát.

Az első szin: egy budai kis korcsma udvara.

A díszletek már készen vannak, a szereplők nagyobb része azonban jelmez nélkül, a rendes ruhájában kénytelen próbálni, mert a jelmezek még nem készültek el. Nem baj. Az előadás igy is megy s aránylag nagyon keveset kell ismételtetni a jeleneteket. A zenekarban Szathmáry Endre karnagy kedvvel, lendületesen vezényel.

4.

Egy hatásos jelenet... Huszonkét szereplő robban be egyszerre a szinpadra. Most uccai ruhában vannak, de az előadáson futballdresszben lesznek: a Bocskay-dresszhez hasonlóan. Elől Timár Ila és Erényi Böske jönnek s felhangzik a friss, indulószerü dal:

Tempó fiuk, hipp, hurrá.
Mienk a győzelem!
Hát rajta, csak előre!...

A főrendezővel megegyezünk, hogy Timár Ila lesz a center, azaz Teleky Pál, Erényi Böske pedig Vincze Jenő, a kitünő jobbösszekötő. Ének közben Timár passzjátékot folytat Erényivel.

5.

Az egyes jelenetek egyébként csaknem filmszerüen peregnek. Kevés az összefüggés közöttünk, de az nem baj. A fontos, hogy a zenében legyen melódia. Ebben nincsen hiány, mert a Timár—Antók duettje valóban kedves:

A vén Tabánban
Csak egy leány van,
Ő az én szerelmes angyalom.

De az Erényi—Sugár-duett se rossz. Valahogyan igy szól:

Száz szál gyertya
az asztalon lobogó,
Csárdásnénak
daráz dereka ropogó.

És ének közben mindig tánc. Egyik jobb, mint a másik. Endrődi Kálmán, a szinház nagyszerü táncmestere megelégedve bólint: jól van.

6.

A második felvonás eleje Afrikában az idegen légióban játszódik. Mindössze csak egy jelenet, de szintén hatásos. Antók Feri, mint légionista, bűsan énekli a hazavágyók dalát, melynek a hangszerelése eredeti és érdekes.

Süvit a számum...

Majd keserü daccal gondol haza:

Mindent egy nőért,
Bár hütlen, csalfa mind...

Ez is egyike a slágerdaloknak.

7.

De változik a szin... Párisban vagyunk. A légionista kiszabadul az afrikai pokolból s legközelebb már Böskével (Timár Ilával) együtt énekli a darab legszebb dalát, egy lágyan hullámzó tangót:

Szomorú nyárfalevél,
Csak a bánatról mesél...

Határozottan sikerült tangó. A következő énekszám szintén jó. Erényi és Misoga adják elő:

Szivemben egyedül
A bánat hegedül...

Közben Misoga gramofont alakít. Természetesen remek. Még a zenekar tagjai is kacagnak rajta.

A legmulatságosabb szám mégis a Gandhi-jelenet. Ezt Misoga és Sugár Misi alakítják. Mint a hires hindu népvezér jönnek elő, nyakukban egy kis zsák sóval és a stilizált zenére táncra perdülnek Erényivel.

Ezt igazán nem lehetett megállani kacagás nélkül. Az egyébként szigoru főrendező ugy kacagott, mintha ő is néző lenne.

Hasonlóan mulatságos jelenetei vannak Hódy Józsefnek Misogával. Hódy tudvalevően ügyelő is, de sokszor szokott kisebb szerepeket játszani. Most egy hatéves fiucskát alakit pompás humorral. Rövid nadrágban, karikával jön be a szinpadra állitólagos papájához. Misogához... De ezt nem lehet leírni, ezt meg kell nézni.

9.

És igy megy tovább... Mondom: a librettó hihetetlenül naiv és ösztövér, de a rendező és a szereplők ambiciója a lehetetlennel is megbirkózott. Önmagukból annyi ötletet, friss lendületet visznek az eladásba, hogy már a főpróbán is magukkal tudják ragadni a nézőt.

Timár, Erényi, Antók, Sugár, Misoga mellett Fáskerthy Mária, Kormos Ferenc, Dolinay Vilmos stb. játszanak a darabban, mely bizonvára sok derüs percet fog szerezni a közönségnek...

Mikor vége volt a főpróbának, Unger egy pillanatig maga elé nézett, aztán igy szólt:

— Megtettünk mindent... Remélem, hogy »beüt«...

Mi is reméljük, hogy a darab »beüt«. Ennyit megérdemel... no, nem a darab, hanem a tehetséges főrendező és a kitünő együttes... *(b. p.)*

Szemüvegek, Lorgnettek, Látcsövek
Heller M.
látszerész Széchenyi-utca 1.
Szemüveget orvosi recept után szakszerüen illesztek

Alkalmi nyakkendő árusitás
Wernernél

Olcsóság.
5 pengőtől már a legszebb filc és bársony női kalapokat vásárolhatja meg Schimmerné női kalap üzletében, Piac u. 2.

Közérdekü levelek

MÉGEGYSZER A TISZTVISELÖK KARÁCSONYI SEGÉLYÉRÖL.

Tekintetes Szerkesztőség!

Tisztelettel kérem, szíveskedjen az alant felsorolt közérdekü soraimnak b. lapjában helyet adni.

Mindezeket a dolgokat, amit itt felsorolni fogok, f. hó 22-én megtartott városi közgyülésen óhajtottam elmondani, a tisztviselők karácsonyi segélyének tárgyalásával kapcsolatban, de ez nem volt lehetséges, azon oknál fogva, mert a közgyülés többsége ugy döntött, tekintettel a nehéz gazdasági viszonyokra, nem kívánja a fenti ügyet tárgyalni. Ezzel az ügy lekerült a napirendről és akik azt hiszik, hogy ez igy országos érdekből, vagy városi érdekből, szóval közérdekből történt, azok ez alkalommal nagyon csalódnak. Mert mindennek, ugy a nagy takarékosságnak is van határa. Szerintem ez az örökös takarékossági akció minden rosszakarat kizárásával idézhette elő ezt a szomorú állapotot, hogy a tisztviselők ebben az évben karácsonyi segélyt nem kaptak, amire közérdekből most lett volna a legnagyobb szükség. És éppen ezért nemcsak a tisztviselők várták ezt a segélyt olyan nagyon, hanem várta az egész város lakossága, a gazdálkodóktól kezdve egészen a piaci hordárig. Mert teljesen pénz nélkül áll az egész város. A gazdálkodó nem tudja eladni a pulykáját, kappanját, tyukját, rucáját és ami még soha nem történt meg, még a tojást sem. Házról házra viszik s ugy kínálják megvételre. Megvenné mindenki szívesen, mert hiszen közszükségleti cikk, szükség volna rája, de ha egyszer nincsen pénz, miből vegye meg. Várták a kereskedők is, mert a karácsonyi segélyből nekik is jutott volna, mert vásárolt volna szívesen mindenki, hogy szeretettjeinek egy kis örömet szerezhessen, de pénz nélkül ma már vásárolni nem lehet. És igy a kereskedők is súlyos kárt szenvedtek s nekik is szomorú karácsonyuk lett. Ugyanez áll az iparosokra is, mert nemcsak ruhát vagy cipőt nem tudtak csináltatni, különösen a nagy családdal élő tisztviselők, hanem még a gyermekeik cipőit sem tudták megtalpaltatni. Igy végig sorolhatnám az összes társadalmi rétegeket, mert az egész város lakosságára, mindenkire kihatott egyaránt.

Sír a lelkem, midőn lecsüngetett fejjel, szomorúan, gondokkal terhesen látom az uccán járkálni az embereket. Arcuk visszatükrözi a lelki fájdalmukat, hogy nem tudnak örömet szerezni övéiknek. Mennyivel más lett volna minden, ha a fent elsorolt dolgokat a közgyülésen elmondhattam volna. Ismerve dr Hadházy Zsigmond főispán úr nemesszívű jóságát, szintugy dr Vásáry István polgármester úr nemesszívű jóságát, ismerve magyar gavallérosságukat, ugyanigy az egész közgyülés összes tisztelt törvényhatósági bizottsági tagjainak gavallérosságát, bizonyára nem lett volna közöttük egyetlenegy sem, aki a tisztviselő-segélyt meg ne szavazta volna. Sőt, ezzel kapcsolatban a nagycsaládu munkanélküliek részére is akartam pénzbeli segélyt kérni, hogy csinálhattak volna ők is gyermekeiknek egy kis örömet. És a fenti célokra kiadott pénz nem veszett volna kárba, mert azt a pénzt itt költötték volna el Debrecenben, nem vitték volna el más városba sem. És igy lett volna Debrecennek igaz örömünnepe. Jutott volna belőle mindenkinek, még a szegény vendéglősöknek és mozisoknak, a színháznak is, akik szintén sokat szenvednek a nagy pénztelenség miatt. Ők is szintén a tönk szélén állanak a többi polgársággal együtt. Pedig fenti intézményekre sohasem volt olyan nagy szükség, mint ezekben a nehéz időkben, hogy a teljesen elcsüggedés előtt álló emberiség egyik napról a másikra lelki erőt szerezhessen a további küzdelemre, hogy el ne veszítse teljesen az életkedvét. Tehát éppen a fenti oknál fogva is a karácsonyi segélyt elő kellett volna teremtenünk még a föld alól is s ezzel kapcsolatban megmondhattuk volna tisztviselőinknek, hogy ez lesz az utolsó karácsonyi segély, míg a helyzet jobbra nem fordul.

Ez lett volna az igazi megoldás és ez esetben boldogabb karácsony virradt volna Debrecenben sokakra.

Csomor Gyula
törvényhatósági bizottsági tag.

Vigszinház karácsonyi meglepetése

Ez évi első Berlinben készült magyar film.

Katonazene kiséret. **Jegyek elővételben.**

Petrovich
Szvetiszláv
Eszterházy
Agnes
Hollay
Kamilla
Szenes Ernő
Mecséry Ila
főszereplésével.

Tavasz a télben

kalandos szerelmi regény.

Azonkivül;

1 órás ellenállhatatlan kacagás

Dina Gralla kilenc felvonásos bohózata

Gyere vissza, minden meg van bocsátva

Müsort bevezeti: Metro világhiradó.

Előadások kezdete mindkét ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor
Délután 3 órás előadás mérsékelt helyárakkal!
Mindkét ünnepnap délelőtt 11 órakor ifjusági előadás
Teljes esti müsorral!

Megindult a hajduszoboszlói autóbusz-közlekedés

A hajduszoboszlói autóbuszközlekedés hétfőn programszerüen megindult. A Hév. igen nagyjelentőségü akciót vezetett be akkor, amidőn a Bika szálló elől Debrecenből naponta háromszor inditja az autóbuszait Hajduszoboszlóra és igy a két város közötti forgalmat szorosabbá, jelentősebbé és értékesebbé teszi.

Örvendetes tény, hogy a közvetlenül az ünnepek előtt meginditott járat sem közlekedett ürseen, hanem a közönség elég szép számmal vette igénybe a HÉV. autóbuszait. A közönség teljes mértékben méltányolja annak az időbeli és kényelembeli ténynek a jelentőségét, hogy nemcsak a debreceni aránylag rövid utat nem kell megtenni az állomáshoz, hanem a hajduszoboszlói, több kilométernyi távolságra fekvő álomáshoz nem kell jóval a vonatindulás előtt kimennie. A Debrecen—Hajduszoboszló közti autóbuszközlekedés a HÉV. fütött autóbuszain gyors, kényelmes és minden időveszteség nélküli, ami egymagában véve is igen jelentős. A tél folyamán is minden bizonnyal erősen igénybe fogják venni a járatokat és igy lehetővé teszik a HÉV. igazgatóságának, hogy a beállitott három autóbuszjárat mindegyikét fenntartsa a télen is. A tavasszal természetszerüleg gyakoribb lesz azután a közlekedés, amely a nyár folyamán— a tavalyelőtti alkalmi járatok bizonysága szerint is — minden valószinüség szerint igen nagy méreteket fog felvenni.

A hajduszoboszlói autóbuszok az ismert menetrendszerint naponta most már rendszeresen közlekednek.

—oooOooo—

Rendkivüli karácsonyi árak
Biró Árpád
rőfös, divat és rövidáru üzletében, Szentanna-utca 5. szám.

Kiváló és megbizható minőségü árumat, u. m. vásznakat, selymeket, szöveteket, kötött, szövött és rövid-árukat, asztalnemüeket a legjutányosabb árban ajánlom a mélyen tisztelt vásárló közönség figyelmébe.

jóminőségü crepdesin — 5.90-től
szövetek — — — — — — — 2.50-től
gyapju kelmék — — — — — 2.—
kiváló minőségü barbetek 1.30 tól
selyembrocát barchetek 2.—
fésüsflanelek — — — 66 fill.-től
vásznak — — — — — — 80 fill.-től
lepedővásznak — — — — — 2.30-tól
és sok más itt fel nem sorolható cikkek.

Kérek próbavásárlást csinálni.

Harisnyák, nyakkendők nagy választékban.
Szolid kiszolgálás! — C. F. B. selyem-harisnya 2.10 P.
Paplan és fehérnemü vállalat.

Berzéki fényképek, fénykép nagyitások, fénykép albumok, fénykép keretek, fényképezőgépek olcsók, mert maradandó értékes ajándéktárgyak Berzékinél, Piac ucca 38. sz., az udvarban.

Nyolc és háromnegyedmilliora tehető Csonka Magyarország lakossága

Mit igér a népszámlálás.

Kovács Alajos államtitkár, az Országos Statisztikai Hivatal elnöke irányitja a január elsején kezdódő népszámlálást. Kovács Alajos érdekes kijelenteseket tett a népszámlálás várható eredménye felől, a következőkben:

—Pontos számokat természetesen nem mondhatunk, hozzávetőleges képet azonban bizonyos vonatkozásban adhatunk. Igy megállapithatjuk, hogy a termeszetes szaporodás alapján körülbelül 8.750.000 lélek az ország lakossága. 1920-ban tudvalevően pontosan 7.980.143 volt. Már most csak az a kérdés, hogy a bevándorlás kiegyenliti-e a kivándorlást. Velemenyem szerint, igen. Tudjuk ugyanis, hogy az elmult évtizedben a kivándorlás nem volt nagy. Különben is az ország mai területéről soha sem volt olyan a kivándorlás, mint a tőlünk elszakitott részekről. Hiszen békében ez volt az ország éléskamarája és inkább ide irányult egy belső bevándorlás. A kivándorlás elé a háboru után egyébként nagy akadályok gördültek. Köztudomásu, hogy a legfőbb átvevő terület, az Egyesült Államok korlatozta a bevándorlást. Igy tehát, ha a hazai viszonyok olyanok lettek volna is, hogy egy nagyobb kivándorlási hullámot inditottak volna meg, akkor sem tudtak volna a kivándorlók elhelyezkedni. Máshol próbálkoztak, igy Délamerikában, Kanadában, de az európai államokban is.

— Most jelent meg a francia statisztikai hivatal kimutatása az ott lakó magyarokról. — Mig 1921-ben még csak 630 magyar állampolgárt ismert a statisztika, addig 1926-ban már 13.400-at és azóta valószinüen még jobban megnövekedett ez a szám. Tudomásom szerint Németországban is sokan telepedtek le. — Ezzel szemben tény, hogy a megszállott területekről 1920 után is erős volt a bevándorlás, különösen az első években és azóta is tart ez a beszivárgás. A kivándorlás és a bevándorlás aránya igy, véleményem szerint, ki fogja egyenliteni egymást.

— Egy másik kérdés, amelyre hozzavetőlegesen már most feleletet adhatunk, a férfiak és a nők aránya. 1920-ban 238.000-rel több nő volt az országban, mint férfi. Ez a nőtöbblet a jelek szerint nem fog nagyon csökkenni. Igaz, hogy a népmozgalom eredménye szerint éveuként körülbelül háromezerrel többel szaporodnak a férfiak, mint a nők, ami tiz év alatt 30.000 férfiszaporulatot jelent. De igy is legfeljebb harmincezerrel csökken a nőtöbblet.

Ezenkivül hosszu időnek kell tehát eltelni, mig ez a többlet jelentékenyen redukálódik. A háboru előtt is meg volt a nőtöbblet, de nem ily nagy mértékben, annak ellenére, hogy a férfiak szaporodása mindig növekedett. Akkor azonban a kivándorlás fogyasztotta a férfinépességet. Mihelyt azután a kivándorlás csökkent, a nőtöbblet mindjárt gyengült. A helyzet általában az, hogy az ujszülöttek között a fiuk mindig többen vannak, de a halandóság is rendkivül nagy a férfiak között, ugy, hogy végeredményben akkor is nőtöbblet állna elő, ha kivándorlás nem lenne. Most a helyzet megváltozott, mert a férfiak száma jobban növekszik.

— Erről különben már az előzetes népszámlálási eredmények alapján képet kapunk, mert a házgyüjtőiv és a községi gyüjtőiv, melyek alapján az előzetes eredményeket megállapitják, külön mutatja ki a férfiakat és a nőket.

— A munkanélküliek számát is megállapitjuk az előzetes eerdmányekből. A számláló biztosok ugyan is a számlálólapok átnézése alkalmával kötelesek nyilvántartást készitenl a munkanélküliekről. Igy világos képet kapunk, mert hiszen most különböző verziók vannak a munkanélküliek számáról. A mezőgazdasági munkások közül csak azt fogadjuk el munkanélkülinek, akinek legalább hat hónap óta nincsen foglalkozása, hiszen télen a mezőgazdasági munkásoknak majdnem 100 százaléka munka nélkül van. Az ipari munkások közül mindenkit fel veszünk, aki magát munkanélkülinek mondja. Ugyanigy a szellemi munkásokat is.

Választékban, árban Kontsek Divatáruháza vezet.

Kérjélek meg anyukát,

hogy váltson nektek a KÖLCSÖNÖS SEGÉLYZŐ EGYLETBEN egy szép ezüst

takarékperselyt!

Ebben összegyüjthetitek a pénzt mindarra, amit meg szeretnétek venni.

Szenzációs premierek és reprizek a Csokonai szinház januári müsorán

A „Csoda-bár" előadására valódi bárrá alakitják át a szinpadot. — Felújitják a „Rigolettót". Kovács Dezsővel a címszerepben. — Két híres dráma kerül bemutatásra a jvö ő́év első hónapjaiban.

A Csokonai Szinház igazgatósága karácsony hetében, bombaprogrammal kedveskedett a közönségnek. A sok prózai és operett-reprizen kivül még két premiert is adott, közben azonban a szintársulat nagyban készülődik a szezon legérdekesebb premierjére. A szinház ugyanis jan. hó harmadikán akarja bemutatni, Herczeg és Katsher világhirű szindarabját, a „Csoda-bár"-t, mely már a fél-Európát bejárta s mindenütt óriási sikert aratott.

Debrecenben nem igen ismerik az emberek a bár-életet, de azért kétségtelen, hogy a „Csoda-bár" érdekes miliőjével, technikájával, meséjével, táncaival és újszerüségével, a debreceni közönséget is meg fogja hódítani Tnnek a szenzációs szindarabnak a zenéje is szenzációs. Nagy slágereit talán a zegész világon ismerik játszák éneklik és táncolnak rá.

A „Csoda-bár"t **Unger István** rendezi, aki nagy ambicióval készül a január harmadiki bemutatóra. Még soha nem állott ilyen nagy és nehéz feladat előtt, éppen ezért annál inkább ki akar tenni magáért. Erre az alkalomra a szinház belső részét és a szinpadot teljesen átalakitják. A zenekar helvét eltüntetik s a szinészek, szereplők mindnyájan a nézőtérről mennek fel a szinpadra, ahol öt páholy és tizenkét asztal áll a közönség rendelkezésére. Maga az előadás 8 órakor fog kezdődni, de félnvolc órakor már megkezdődik a bár-élet a szinpadon, ahol a közönség tetszése szerint táncolhat, szórakozhat. Szóval a szinpad és a nézőtér a valóságban is átalakul valódi bárrá, de ugyanakkor egy rendkivül érdekes szindarab fog lejátszódni a szinpadon, izgalmas jelenetekkel és ragyogó táncokkal fűszerezve.

A darabban a szintársulat csaknem minden tagja szerepel. A női főszerepeket Ferenczy Marien, Erényi Böske, Misogáné Barna Anci és Páskerthy Mária játszák, mig a férfiak közül Kardoss Géza, Unger István, Thuróczy Gyula, Cselle Lajos, Mészáros Béla, továbbá a komikusok, Misoga László, Kormos Ferenc, Szigethy aBndi, Dolinay Vilmos stb. lépnek fel. Külön érdekessége lesz az előadásnak, hogy mivel a szinpad átalakitásával a sugólyukat is el kell tüntetni, a szinészek sugó nélkül fogják játszani ezt a szellemes ötletekkel, viccekkel teletüzdelt bardarabot, amelyben a bárzongorista a kiváló Jatzkó Rezső lesz.

Ezenkívül még több szenzációs repriezre és premierre készülnek a szinháznál. Igy január első felében ismét műsorra tüzik Kovács Dezső és Kövess Andor budapesti operaénekesekkel Puccini híres operáját, a »Toscát«, mely nemrégiben táblás házat vonzott a szinházba.

A prózai együttes legközelebb Maugham »Szent láng« című drámáját, majd pedig Bónyi Adorján »Elcserélt ember« című szinművét hozza ki. Különösen ez az utóbbi darab érdekli a közönséget. Már régen nem láttunk olyan érdekes és mégis irodalmi értékü darabot, mint ez a Bónyi-dráma, mely a világháboru időkben játszódik le.

Január második felében ismét operával fog kedveskedni a szinház. Verdi legmegrázóbb művét, a »Rigolettót« tüzik műsorra. Ennek a repriznek az ad különösen nagy érdekességet, hogy a címszerepet a legnagyobb magyar baritonista, Kovács Dezső játsza, aki eddigi szerepléseivel teljesen meghódította a debreceni közönséget. A többi szerep sorsa még kétséges, de az bizonyos, hogy még más fővárosi művész is fellép a »Rigolettóban«, melynek reprize ismét ünnepet fog jelenteni. Az operákat természetesen most is a kitünő Szathmáry Endre karnagy készíti elő és vezényli.

Egyelőre csak ennyit a Csokonai-szinház legközelebbi programjából. Nincs még egy vidéki szinház, amely ennél többet és nagyobbat tudna nyujtani. Most már csak arról van szó, hogy a közönség is méltánvolja a szinház vezetőségének fáradságos munkáját és látogasson is el a szinházba minél többször.

Egyes gyártmányu fényképezőgépek 10—50 százalékal olcsóbbak Berzéki foto-szaküzleben. Piac u. 38, az udvarban.

ÖTSZÁZ PENGŐÉRT VETTE MEG A HÁROMSZÁZEZER PENGŐT ÉRŐ VAN DYCK-KÉPET.

London, dec. 24. Egy angol mükereskedő különös körülmények között jutott valódi Van Dyck-képhez. Paul Larsen londoni mükereskedő nehány héttel ezelőtt egy london környéki házban több képet vásárolt. Amikor a kereskedő el akarta hagyni a régiségeket eladogató idős hölgy lakását, a szekrény fölött falhoz támasztva por- és piszoklepte képet látott. Husz fontsterlinget, 560 pengőt adott a képért, amelyet azután kitisztittatott s miután az volt a gyanuja, hogy értékes a kép, restauráltatta a festményt. Az egykori feljegyzések szerint a kép cime: „Ismeretlen nemes ember arcképe. — A kép mai értéke mintegy tizezer font sterling,280 ezer pengő.

Igyék annyi kávét,

amennyit csak akar, soha sem lesznek szív-, vagy idegbántalmai és álma teljesen zavartalan lesz, ha kávéja a koffeinmentes Hag kávéból készült. Emellett zamata és ize kiváló, mert a Hag kávé a legnemesebb kávéfajták keveréke. Ép oly kiadós, mint a közönséges kávé. Az életbölcsesség azt kivánja, hogy Hag-kávét igyunk.

A Hag kávé, valódi, legfinomabb babkávé, mely koffeinmentes — tehát ártalmatlan.

Látta már karácsonyi kirakatait Kontsek Divatáruházának?

Karácsonyiszeretetünnepély Pallagon

A pallagi állami elemi iskola Ifjusági Vöröskeresztcsoportja f. évi december 23-án, délelőtt 11 órakor, az állami iskola nagytermében, megható karácsonyi szeretet-ünnepélyt tartott. Az ünnepélyen a szülők, az iskola barátai és a gyermekek szép számmal vettek részt.

Az ünnepélyt Seres Ferenc, az iskola igazgatója nyitotta meg tartalmas, szép beszéddel. Azután a gyermekek szavaltak, énekeltek és előadtak egy szép kis betlehemes játékot.

Majd a szeretetadományok kiosztása következett. Minden gyermek — számszerint 140 — kapott erkorkás csomagot. Azonkivül a hadiözvegyeknek, hadirokkantaknak és nagycsaládu szegény béreseknek a gyermekei és a hadiárvák cipőket és ruhanemüeket is kaptak.

Kiosztásra került 10 pár cipő, 2 pár csizma, 40 pár harisnya, 25 ing, 6 szvetter, 16 lány-ruha, 4 kötény, 16 nadrág, 5 kabát, 8 sapka, 5 pár kesztyü, 2 mellény, 72 darab szappan, 1 kg. talpbőr és 17 darab játék.

A jószivü adakozóknak, kik szegény iskolás gyermekeink felruházásában és megajándékozásában segitségünkre voltak, ezuton mondunk hálás köszönetet.

AZ ANGOL BANK KAMATLÁBA VÁLTOZATLANUL 3 SZÁZALÉK.

Az Angol Bank londoni jelentés szerint ma tartott ülésében a bank kamatlábnak változatlanul 3 százalékon való meghagyását határozták el.

Csak egy mosolyt

Egyszerü magyarázat.

Két alak azon vitatkozik, hogy melyiküknek a kutyája okosabb. Különféle történetekkel tarktálják egymást, végre azt mondja az egyik:

— Hát iJehallgass... Ha elmegyek hazulról és már egy órányi távolságra vagyok, a kutyám útánam jön. Megérez. Mit szólsz ehhez?

A másik vállat von:

— Semmit. Fürödi nem.

A Világitási Vállalat karácsonyi ünnepélye

Háromszáz gyermek kapott cipőt és szeretetadományt. — Rimanóczy Béla kormányfőtanácsos a világitási vállalat munkásainak hazafias érzésére mutatott rá ünnepi beszédben.

A karácsonyfa ünnepélyek között minden esztendőben a Világitási Vállalat karácsonyi ünnepsége emelkedik ki a szent estén, mert ezen hatalmas üzem minden alkalmazottjának gyermekéről gondoskodnak szerető kezek s igy ezidén is háromszáz gyermek részesült a gázgyári Jézuska áldásaiban. Minden 2—10 év közötti gyermek megjelent a karácsonyfa alatt, amelyet gyönyörüen feldiszitve a földszinti nagyteremben állitottak fel. Pontosan 295 gyermek kapott egy-egy pár cipőt, harisnyát, keztyüt, játékot és egy csomag szeretetadományt. Gazdag ajándék, amelyet Rimanóczy Béla kormányfőtanácsos, igazgató és nejének fáradhatatlan agilitása varázsol elő a világitási vállalat tisztviselőkarával és a vállalat barátainak segitségével.

A háromszáz szempár boldogan csillog a karácsonyfa alatt és csodálkozva, szeretettel nézi a szines villanykörték fényében csillogó menyezetig érő hatalmas fát. — A terem zsufolásig megtelt. Rimanóczy Béla igazgató nejével jött el. Ott van még Mrs. Gizella Poward, Borsos József müszaki főtanácsos, Sztankay F. Béla kormány főtanácsos, Debreczeni Jenő és Freund Jenő th. biz. tagok, — dr Guttenberg Ernőné, Brüll Kató, Aberle Raymond igazgatóhelyettes, Baukovácz Alfréd főkönyvelő, vitéz Szegedy Gyula tb. főmérnök, Békessy László tb. főmérnök, Lóránt József igazgatósági titkár, az ünnepély egyik főrendezője, Wéber Vilmos gépházi főnök és mások.

A világitási vállalat munkásainak dalárdája Szücs Gergely városi zenedei tanár vezényletével énekli a Hiszekegy-et, majd pedig Rimanóczy Béla kormányfőtanácsos beszélt a megjelentekhez. Örömét fejezi ki afelett, hogy immár kilencedik karácsony telt el az első ünnepély megrendezése óta. A mai ünnepély különösen jelentős azért, mert a munkásdalárda ma mutatkozik be először két nemzeti imádságunkkal, a Hiszekegy-el és a Hymnusz eléneklésével. Köszöni a munkásoknak, hogy a karácsonyt is a mindent összefogó hazaszeretet jegyében ünneplik és annak a reményének adott kifejezést, hogy gyermekeiket is ebben a hazafias szellemben nevelik jó magyaroknak. A Magyarok Istenének áldását kérte a vállalat minden alkalmazottára a szent estén is.

Zajos éljenzéssel fogadták Rimanóczy igazgató szép beszédét, a mely után a dalárda karácsonyi éneket adott elő. Most bájos jelenet következett: két kis leány szavalata, Vizesi Jolánka versben fejezte ki a gyermeksereg háláját jótevőik iránt, majd pedig Rácz Lilike frenetikus hatást elért szavallatával csalt könnyeket a hallgatók szemébe. Az őszinteség és meghatódottság hangján köszönte meg formás versben Rimanóczy Béla kormányfőtanácsos és neje jóságát a hallgatóság tapsviharától követve. A szinészeket is megszégyenitő rutinnal megjátszott monológban Rimanóczy igazgatóra a jó Isten áldását kérte:

»Szeretnénk mi ezért nagyon gazdag lenni,
És minden kincsünket ide Eléd tenni,
De szivünkön kivül mivel másunk nincsen,
Szivünkből kivánjuk áldjon meg az Isten!«

Ezután Szegedy László szavalta el Zivuska Andor karácsonyi alkalmi költeményét, majd a Hymnusz hangjai mellett bezárult az ünnepély, mely után az ajándékok kiosztása következett.

Apolló karácsonyi mü.ora.

Jegyek elővételben.

1. *Első magyar hangos dalrevü*

II. ciklus
Enekli: Sebő Miklós.

2. *Reginald Denny*

talrengető vi játeka
8 felvonásban.

3. *Ken Maynard*

első cowboy attrakciója
10 felvonásban.

Californiai tenevadak

Előadások kezdete Karácsony min két napján 3, 5, 7 és 9 órakor.
Mindkét ünnepnap d. e 11 órakor ifjuségi előadás.

Háromemeletes rendházat épittet Debrecenben a Miasszonyunkról nevezett iskolarend

A reánk következő év elején ujabb nagyobbszabásu épitkezés indul meg Debrecenben. A Miasszonyunkról nevezett iskolanővérek rendje, mely tudvalevően a Svetits intézetben végez oktató munkát, háromemeletes rendházat épittet a Svetits intézet tőszomszédságában levő **Szent Anna utca 24. szám alatti telken.**

Ez a telek már régebben a rend tulajdona. Most egy régi épület van rajta, melyet természetesen lebontanak és annak helyén épül fel az impózáns uj rendház, melynek terveit Csanak József épitészmérnök készitette. A rendház épitésére már ki is irták a versenytárgyalási hirdetményt, január 20-iki határidővel. A beérkezett ajánlatok felett hamarosan döntenek, ugy, hogy **tavasszal meg is indulhat az épitkezés,** mely által a Szent Anna utca ujabb, hatalmas épületet nyer, másrészt a munkanélküliségen is sokat fog javitani az uj épitkezés, mivel sok munkásnak ad kenyeret.

Kösz csokornyakkendő 40 fillér Kontsek Divatáruházában.

LEVÉL A JÓSZIVÜ GYERMEKEKHEZ!

Kedves Gyermekek!

Az ujságokból már bizonyára tudjátok, hogy a jó szivvel küldött játékaitokat e hó 20-án kiosztottuk a 400 szegény és árva iskolás gyermeknek. Most angyali szivetek várja megigért levelemet, amelyben leirom, hogyan fogadták kis magyar testvéreitek a sok-sok szép játékot! Mikor a finom kakaót is megitták, imádkoztak és kezdetét vette a játékkiosztás. Volt ott lovacska, nyuszi, mackó, sok-sok baba, kocsi, szekér, autó, szerencse csomagok, különféle butorok, edénykék, képes és mesékönyv nagyon sok; azután ceruza, tollszár, festék, szóval minden elképzelhető játék szép, kevésbé megkimélt, de azt ti mindszeretettel adtátok! Ha láttátok volna, mint örültek, lapsoltak, amint megtudták, hogy ti gondoltatok rájuk! Csak azt sajnáltam, hogy repülőgépjáték nem akadt közte, mert egy fiucska igen rimánkodott, hogy azt adjak neki (bizonyára pilóta lesz, ha megnő), de aztán beérte egy autóval. Ér. boldog voltam, hogy láthattam az örvendező 400 gyermeket! Boldogitott az a tudat, hogy ezt mind a krisztusi szeretet eredményezte, mert ti kedves gyermekeim megértettétek a szeretet szavát s adtatok a Jézus nevében és az örvendező 400 gyermek szemének ragyogásában ott láttam a ti angyali arcaitokat, akik most odahaza mind meleg szeretettel gondoltok megajándékozott kis magyar testvéreitekre. Tiszta, nemes lelketek gondolatja ott lebegett közöttünk az iskolatermekben, ahol a kiosztás történt. S a minden jónak és szeretetnek feje: az Ur Jézus látta és tudta ezt és áldólag terjesztette rátok kegyelmét.

Ti most igen boldog örömben ünnepelhettek az Ur Jézus születésének emlékünnepén! De a jövő karácsony előtt se felejtkezzetek el az árvákról.

Erre kér szeretettel

Margit néni.

Férfi ruha tisztitása vasalása 4 pengő
Weisz kelmefestő, Arany János ucca 9. sz.

Gyászrovat.

DANKÓ TEMETKEZÉSI VÁLLALAT TEMETÉSEI:

NAGY SÁNDOR FÖLDBIRTOKOS, PRESBYTER MEGHALT.

Fájdalomtól megtört szivvel, de a mindenható bölcs akaratában megnyugodva, szomorúsággal tudatjuk, hogy a legjobb férj, önfeláldozó apa, szerető nagyapa, testvér, sógor nagybátya, **Nagy Sándor** földbirtokos, a ref. egyház presbytere, áldásos életének 64-ik, boldog házasságának 36-ik évében, folyó hó 23-án, este tiz órakor, hosszas szenvedés után csendesen elhunyt. Kedves halottunk földi részeit folyó hó 25-én, karácsony első ünnepén, délután két órakor, a kossuthuccai református templomból fogjuk egyházunk szertartása szerint tartandó gyászima után a kossuthuccai temetőben örök nyugalomra helyezni. „Az igaznak emlékezete áldott!" Bánatos neje: özv. Nagy Sándorné sz. Erdélyi Mária. Szerető gyermekei: Jenő, Béla és Pál. Menye: Nagy Jenőné sz. Harsányi Rózsika. Unokái: Sanyi, Jenő, Laci. Testvérei: özv. Szabó Imréné sz. Nagy Eszter, Nagy Mária, Nagy Ferenc nejével és gyermekeivel, Valamint a kiterjedt rokonság nevében is. A temetést a Dankó tem. váll. rendezi.

Salamon István ny. áll. kat. fratlári főtisztviselő, életének 54-ik évében, f. hó 24-én elhunyt. Temetése a róm. kath. temető kápolnájából lesz, folyó hó 26-án, délután két órakor.

AZ OLASZ REPÜLŐRAJ UTJA.

Róma, dec. 24. Balbo tábornok az olasz kormányhoz táviratot intézett, amelyben közli, hogy a repülőraj utját a köd miatt csak reggel nyolc órakor folytathatta. — Az idő eleinte kedvezőtlen volt, később azonban kedvező szél könnyitette meg az utat. A pilóták 15 óra 30 perckor pillantották meg Villa Csimerozt, ahova meg is érkeztek.

Figyelem! 25-, 30-, 50- és 55-pengőért kapbat már 3 méter gyapjuszövetet **Feldheim posztóházban** Svetits palota. Nézze meg a kirakatainkat!

Némethi József bornagykereskedő

borpincészete

Debrecen, Timár ucca 31. -- Telefon 13-06.

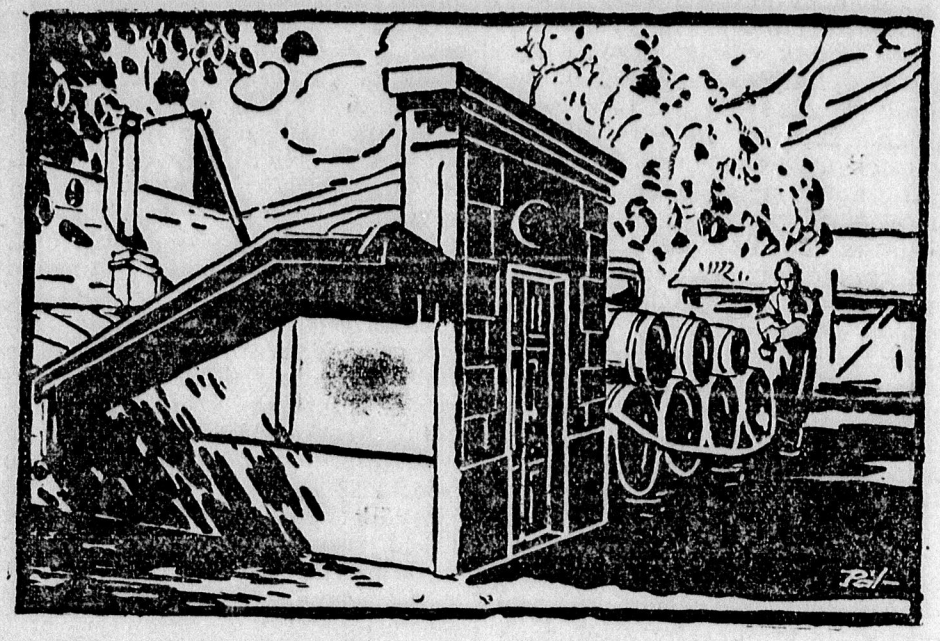

Képeink a pince külső részét és belső berendezését mutatják, melynek befogadóképessége 100,000 liter.

PINCÉSZETEMET ÉS BORNAGYKERESKEDÉSEMET A MÁR ÖT ÉV ÓTA FENNÁLLÓ KORLÁTLAN ITALMÉRÉSEM (KÖZISMERT »HULLAHÁZ«) KIBŐVITÉSÉÜL MODERNÜL ÉS LEGHIGYÉNIKUSABBAN RENDEZTEM BE ÉS IGY MÓDOMBAN VAN AZ ORSZÁG LEGJOBB BORTERMŐ VIDÉKEIRŐL SZÁRMAZÓ BOROKAT AJÁNLANI, MELLYEL A N. É. KÖZÖNSÉG LEGKÉNYESEBB IGÉNYEIT IS KI TUDOM ELÉGITENI!

BORKOSTOLÁS VÉTELKÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL!

Borárlap:

	1 lit.	5 lit.
1930. évi kecskem. kadarka	—.56	—.52
1930. évi kecskem. rizling	—.60	—.56
1930. évi szikrai kövidinka	—.60	—.56
1930. évi szikrai rizling	—.80	—.70
1930. évi Lakytelki rizling	—.70	—.60
1930. évi Weszprémi-féle kövidinka	—.70	—.60
1930 évi Weszprémy-féle rizling	—.80	—.70
1929. évi Ujlétai kövidinka	—.70	—.60
1929. évi Vámospércsi ezerjó	—.90	—.80
1929. évi Ujlétai rizling	1.20	1.10
1929. évi Ceglédi zöldszilváni	1.40	1.30
1929. évi Ceglédi aurerguas	1.60	1.50

HEGYI BOROK:	1 lit.	5 lit.
1929. évi Badacsonyi rizling	1.40	—.—
1929. évi Badacsonyi furm.	1.60	—.—
1929. évi Badacsonyi pecsenyebor	2.—	—.—
1929. évi Badacsonyi zöldszilváni	2.50	—.—
1928. évi Tokaji édes szomorodni	2.50	—.—

	1 lit.	5 lit.
1926. évi Tokaji édes szomorodni különlegesség 1 literes palackokban	4.—	—.—
CSEMEGEBOROK:		
Édes, fehér, csemege 15.5%	2.—	—.—
Édes muskotály, 15.5 %	2.20	—.—
Édes, vörös, ürmös 15.5 %	2.—	—.—

MÁR 25 LITER VÉTELNÉL NAGYKERESKEDŐI ÁRAT SZÁMITOK. KIVÁNATRA KÖLCSÖNEDÉNYT ADOK ÉS A MEGRENDELÉST HÁZHOZ SZÁLLITOM.

A MÁV. mühely karácsonyi felruházási estélye

Folyó hó 23-án tartotta meg a MÁV mühely tisztviselőkara és munkássága a VOGE rendezésében, az összes mühelyi alakulatok bevonásával az Egyetértés disztermében szokásos karácsonyi felruházási ünnepélyét. A hatalmas diszterem et zsufolásig megtöltötte az ünneplő közönség és az ajándékokra váró, mosolygó arcu gyermek-sereg. A szeretet-adományok kiosztását fényes müsor előzte meg. A MÁV Filharmonikus zenekar 3 tagja, a kis hat éves Bakk Béla vezetésével vonósnégyest adott elő, teljes felkészültséggel. A kis primást a nagyközönség megérdemelt tapssal jutalmazta. A kolóniai állami elemi iskola növendékeinek vegyeskara, — Pálffy karnagy vezetése alatt, — szépen betanult alkalmi darabot adott elő. Mezei Béla ref. lelkész magas szárnyalásu karácsonyi imát mondott. Majd ismét a kis Bakk Béla lépett a szinpadra s öt kis dalos karácsonyi énekét kisérte hegedün, a közönség nagy tetszése mellett. Nagy Margit leányka imádságban köszönte meg a jószivü adakozók szeretetadományait. Ezek után Benedek Sándor főmérnök, a VOGE közszeretetben álló elnöke, — a tőle megszokott ékesszólással, — szivetlelket gyönyörködtető beszédében méltatta a legbensőségesebb családi ünnepnek, a szent karácsonynak jelentőségét és az abból folyó szeretetnek mindeneket legyőző erejét.

A müsort a gyermek-kórus karácsonyi éneke zárta be.

Ezután megkezdődött a szeretetadományok kiosztása. Kiosztásra került: 86 pár gyermekcipő, 130 méter barchet, 125 méter flanell, 95 darab gyermek-trikó, 180 pár harisnya és kamásni, 60 darab fiu és leányka téli sapka, 20 méter ruhaszövet, 14 darab nagy sálkendő, 16 pár gyermek-keztyü, 70 darab cipőtalp, 250 csomag cukor, füge, stb. 122 család 137 gyermeke között, mintegy 3000 pengő értékben.

A szeretetadományokhoz hozzájárultak: a MÁV igazgatósága 56 pár cipő; a debreceni mühelyfőnökség 775 pengő; a VOGE mühelyi csoportja 400 pengő; a MANSz mühelyi csoportja 160 pengő, a MÁV Egyetértés 130 pengő; a MÁV házépitő szövetkezet 100 pengő; a DVSC 50 pengő; a Tiszántuli Mezőgazdasági Hitelintézet Rt. 40 pengő; Takarékosság hiteliroda 30 pengő; özvegy Gombos Imréné 20 pengő; Merinó Posztókereskedelmi Rt. 20 pengő; Erdei Zoltán cukrász 20 pengő; Kovács Sándor kereskedő 10 pengő; Schwarz Ignác mérnök 5 pengő; Benyáts Emil kereskedő 24 pár gyermek-kamásni; Erdőssy Testvérek (Budapest) 24 pár gyermekharisnya; Budapesti férfiruhaáruház 16 darab fiu nadrág; Horn és Erdélyi 4 méter ruha-flanell; Nemes Gábor utóda 1 pár hócipő.

Benedek Sándor főmérnök, a rendezőbizottság elnöke meleg szeretettel köszönte meg a nemes szivü adakozók szivjóságát, akik lehetővé tették, hogy 137 szegény gyermeket téli ruhával elláthattuk. Különösen kiemelve a nagytekintetü MÁV igazgatóságnak a szegény gyermekekkel szemben tanusitott atyai jóságát, a MÁV mühely melegszivü, — minden szépért, jóért lelkesedni tudó — főnökének: Máthé József főfelügyelőnek 775 pengős ajándékát, valamint a rendezőbizotstág megértő, szives támogatását. Végül a fenkölt gondolkozásu, szerető szivü Máthé Józsefné urasszony, elnöknő vezetése alatt müködő MANSz mühelyi csoportját, aki mindenütt ott van, ahol segiteni kell s könnyeket kell letörölni.

Az összes adakozóknak ezuton is hálás köszönet!

(dr. —s —s.)

A helyőrség részvétele a nyomorenyhitő akcióban

Debrecen helyőrségének tiszti és altiszti kara, a multévekhez hasonlóan, őszinte érzésektől inditva vesz részt az idei nyomorenyhitő akciókban. E célra az eddigi hasonló adományain kivül az alábbi célra adakozott:

Szociális Misszió Nőegylet részére 100 P, Zita Árvaház részére 50 P, Egyetemi bajtársi egyesületek nyomorgó diákjai részére 50 P, a Főméltóságu Asszony akciójára Budapestre a központba 343.65 P. Debrecen sz. kir. város polgármesterének akciójához február hónapban ennél nagyobb összeggel fog hozzájárulni a helyőrség tiszti és altiszti kara.

Ezen pénzbeli adományokon felül a vegyesdandár parancsnokság tiszti étkezdéjében *heti felváltással két-két hadiárva kap ebédet az egész éven át. Karácsony estélyén pedig a »Bocskai István« 11. hajduezred, »Rákóczi Ferenc« 12. I. zászlóalja, valamint a »Gábor Áron« 6. tüzérosztály ad vacsorát a szegényeknek.*

Szenzációs cipőárak:

Közismert olcsó áraimat ez év végéig még jobban leszállitottam:

női boka cipő	11 P	férfi füzős cipő	12.—
női lakcipő	12 P	férfi fél cipő	11.50
női hócipő	5.50	férfi lakcipő	16 P

gyermek-cipők és csizmák legolcsóbban.

„Record" cipőnagykereskedés, Hatvan-utca 33.

Milyen idő volt és milyen idő várható

A Földrajzi Intézet jelenti december 24-én:

Időjárásunk változás előtt áll. A déli és nyugati ciklonok további előnyomulásával kapcsolatban délies légáramlás alakult ki felettünk, mely már is enyhébb légtömegeket hozott felénk. A hőmérséklet nivója ma is a fagypontig emelkedett s még az esti órákban is aránylag magas. Dacára a csaknem állandó borulásnak, csapadék mindezideig nem esett. A további napokban a meleg légtömegek nagyobb nergiáju behatolására számithatunk s igy erőteljesebb hőemelkedésre van kilátás. E folyamat közben csapadékra is kell számitani, mely kezdetben hó alakjában fog leesni, későbbsőbb egy-két nap mulva zonban már esőre is kilátás van.

Borult, részben ködös idő várható, hőemelkedéssel és csapadékkal, előbb hóval, később esővel.

Még hirdetésben is szolid
Kontsek Divatáruháza.

— **Egyházi zene karácsony első napján a róm kath. templomban.** Karácsony éjjelén, az éjféli szentmisén népének lesz Csernus Gáspár egyházi karnagy vezetésével. A délelőtti féltizórai főpapi szentmisén a Szent László Dalegylet vegyeskara Mozart F dur miséjét adja elő, Kollwentz Rezső karnagy vezetése alatt. A zenét a Máv. filharmónikusok adják. A szólókat éneklik: Ferenczy Viktorné, vitéz Szinte Gáborné, Horváth Antalné, Pálffy Ilonka, Sarkadyné, Parentézi Gabriella, Kiss Béla, dr. Ruszka István. A hegedü-szólót Piribauer Ferenc igazgató, a Máv. filharmonikusok koncertmestere játsza. Az orgonán dr. Csíky-Mészáros Tíbor játszik. Graduálé Pozorszkytól, Offertorium Seylertől, a Communio Griesbachertől.

— **Az otthonnélküli egyetemi hallgalók karácsonya.** Az egyetemi tanárok feleségei gyüjtést rendeztek azoknak az egyetemi hallgatóknak karácsonyi ünnepélyére, akik családjukhoz való hazaútazásban a mostoha viszonyok között akadályozva vannak. Részint teljesen árva, részint pedig megszállott területről származó hallgatók gyültek össze a Mensa Academica éttermében, szerdán délután félhat órakor, ahol őket meleg családikör fogadta s a professzorok feleségei a szeretetadományokat kiosztották.

— **Eljegyzés.** Kurtay Béla és Csépke Aranka jegyesek.

— **Müsoros délután az Egységespártkörben.** Vasárnap, folyó hó 28. napján, délután ötórai kezdettel, ismét müsoros délutánt rendez az egységespártkör vigalmibizottsága. — A müsor összeállitása nagy gonddal történt és érdekesebbnél-érdekesebb számok fogják kielégiteni a közönség kivánciságát. A változatos és tartalmas müsorból kiemeljük a következőket: Szavalat, hegedü, trió, szabadelőadás, időszerü s érdekes tárgyról, tréfák stb. A jelekből itélve, a közönség igényeinek fokozottabb kielégitésével, tartalmas és emlékezetes órát fog a müsor nyujtani. A zenét, a müsor után következő tánchoz, a közkedvelt Téglássy szalonzenekar szolgáltatja.

———oooOooo———

Uzletem átszervezése miatt

telepes rádiókészülékeket eddig még nem hallott árban árusitom ki, ameddig a készlet tart.

3 csöves Western Elektrik készülék, csövek nélkül eddig 200 pengő, — most — — — — — — — — — — — P 20.—

Igen sok más gyártmányt igen olcsó árban adok el.

Forgó kondenzátor légszigetelésü, X. és Y. — — — — — P 4.—

Transformátor Sco Ferró Stella Saba Trt. Baduf. — — P 6.—

Alkatrészek hasonló olcsó árban.

Orion E. 14. E. 15. P 270.— — — — — — — — — — — P 2.—

Tungsram Mr. X. cső — — — — — — — — — — — — — P 2.50

Valvo H. 406. U. 208. D. A. 408. — — — — — — — — P 3.50

Philips csövekből igen nagy engedmény.

Standard, Telefunken, Telefongyári és Philips készülékekből a legnagyobb engedményt nyujtom.

Részletfizetés 6, 12, 18 és 24 hóra.

Olcsóbb mint Pesten és amellett teljes garantia.

Bleyer Ernő rádiószaküzlete

Piac u. 25. -- Telefon 11-27.

Sok pénzt takarit meg, ha vásárlásait nálam eszközli.

A városi tisztifőorvos nyilatkozata a drogériák ellenőrzéséről

Három droguista ellen eljárást inditottak a törvényes rendelkezések be nem tartása miatt.

Dr. Láng Sándor tisztifőorvos rendeletére néhány tisztiorvos, öt — erre a célra felkért — gyógyszerész bevonásával vizsgálatot tartottak a debreceni drogueriákban, mert a főorvosi hivatalnak tudomására jutott hogy gyógyszereket szolgáltatnak ki, amit pedig szigoruan csak a gyógyszertárak tehetnek meg.

A vizsgálatról dr. Láng Sándor tisztifőorvos a következő nyilatkozatot tette a Debreczen munkatársa előtt:

— A miniszteri rendeletek szabályozzák a gyógyárukereskedőknek az áru kiszolgáltatására vonatkozó jogaikat. A gyógyárukereskedők az utóbbi időben egy-két-csillagos szereket tartalmazó különlegességeket is árusitottak, amelyeket pedig csak orvosi vény ellenében szolgáltathatnak ki a nyilvános gyógyszertárak is. A gyógyárukereskedők nagy károkat és konkurrenciát csináltak a gyógyszerek kiszolgáltatásával a gyógyszerészeknek, akiknek a törvény vaskorlátokat állit fel. A drogueristák annyira mentek, hogy vényszerü utalványokra kombinált gyógyszereket adtak ki.

— Egyes drogueriákban össze volt keverve a legerősebb méreg a gyógyszerkülönlegességekkel. Sőt az egyik drogueriának vezetőjét felszólitottuk, hogy igazolja képesitését és eddig még nem jelentkeezett.

— Szükséges ezeket az üzemeket kellő korlátok közé szoritani, mert a törvény ebben a tekintetben szigoru ellenőrzést követel. A vizsgálatokat meg fogjuk ismételni és amennyiben ismételt visszaélésekről győződünk meg, kérlelhetetlen szigorral járunk el velük szemben. Az eljárást különben három droguerista ellen már is meginditottuk.

— **Karácsonyi Alap.** A Belvárosi Takarékpénztár jóvoltából a mai neház gazdasági helyzetben igen sokan vannak abban a kellemes helyzetben, hogy a karácsonyi bevásárlások gond jait megkönnyitették. A Belvárosi Takarékpénzt, százával fizette ki azokat a „Karácsonyi Alap" néven nagy népszerüségre szert tett betéteket, — amelyeket az elmúlt év folyamán rak tak be, pengőnként a szorgalmas betevők. Most ezeket a heti, 1, 2, 5 és 10 pengőket tekintélyes összeggé szaporodva, kamattal is megnövekedve, vették ki a „Karácsonyi Alap" hivei és igy gondjaikat lényegesen csökkentve, élő propagálói lettek a Belvárosi Takarékpénztár „Karácsonyi Alap"-jának. A tőkegyüjtésnek ezt a módját a jövő esztendőben is bizonyára sokan gyakorolják és már az elmúlt héten is igen sokan váltották ki az 1931-es karácsonyi könyvecskéjüket, az intézet hüséges betevői. Bizonyára igen sok uj betibetétes betevője is lesz 1931-ben a Belvárosi Takarékpénztárnak.

— **Jégpálya reáliskolában.** A reáliskolai sportkör, jégpályája, — mint minden évben, — úgy az idén is megnyilt az intézet udvarán s a melegedővel együtt, délelőtt 8—1 óráig és délután 2—7 óráig áll, úgy az ifjúság, mint a nagyközönség rendelkezésére.

— **Magántisztviselők** szokásos összejövetelüket folyó hó 27-én szombaton este, pontosan félkilenc órakor tartják meg helyiségükben, Thaly Kálmán ucca 14. szám alatt.

Vigalmibizottság.

— **Ünnepi rend a Déri-müzeumban.** Ünnep első napján csütörtökön zárva Ünnep második napján pénteken délelőtt 9—1 óráig díjtalan nyitva. A Közmüvelődési Könyvtár december hó 29. hétfő délelőtt tiz óráig, takaritás miatt zárva

— **Esküvő.** Papp Zoltán, Világitási Vállalat müszerésze és Virágh Margit folyó hó 27-én, délután három órakor esküdnek örök hüséget egymásnak, a ref. Nagytemplomban.

ZENEKEDVELŐK KÖRE III. BÉRLETI EST.

A Zenekedvelők Köre III. bérleti hangversenye német-est lesz. A világhirü **drezdai vonósnégyes,** mely tavaly kis hangversenyen oly diadalmas sikert ért el, most a bérleti hangverseny közönségének mutatkozik be.

Az est másik szereplője Schey berlini kamaraénekes, akit szintén ösmeri a népszerü előadásról a közönség. Egyik legkiválóbb dalénekese a kontinensnek. **A koncert január 9-én este lesz.**

Január 16-án a Doni kozákok koncertnek teljesen müsorral.

Kedden és szerdán! Az 5.50-es férikeztyüt 4 pengőért árusitom, stb. Vitárius, Kossuth 17.

— **Bírói és ügyészi estély.** A debreceni bírói és ügyészi kar, január hónapvolcadikán, a debreceni Uri Kaszinó helviségeiben, társasvacsorát és táncmulatságot rendez. Évről-évre megrendezi a bírói kar ezt az összejövetelt és minden egyes alkalommal kitünően sikerült és az előjelekből itélve az idei összejövetel is kimagasló esemény lesz. Az összejövetelen a bírói és ügyészi kar családtagjaikkal együtt vesznek részt és ott vendégeket is szivesen látnak. Vacsora nem kötelező.

Kedden és szerdán! A 4.50-es női keztyüt 2 pengőért árusitom, stb. Vitárius, Kossuth 17.

— **Kik aspirálnak a XII. választókerület bizottsági tagságára?** Közöltük lapunkban, hogy a XII. választókerületben egy rendes és egy pótvárosi bizottsági tag választása történik meg, **január hó 11-én.** Természetesen a helybeli pártok mindegyik indulni fog a küzdelemben, de még a jelöltek személyében az ajánlások beadásáig változások történhetnek. Az Egységespárt köréből vett értesülés szerint, ez a párt most is ragaszkodik a múlt évi azon elhatározásához, hogy nem fog prononszirozott jelöltekkel indúlni, hanem érdemes közéleti férfiak támogatását fogja, pártkülönbség nélkül eszközölni, — ebben a részleges választási küzdelemben is.

Kedden és szerdán! A 3.50-es gyapjuharisnyát csak 2.60-ért árusitom, stb. Vitárius, Kossuth 17.

— **Eljegyzési hir.** Lovas Imre debreceni polgártársunk kedves, szeudlelkü leányával karácsony előestéjén tartotta eljegyzését, Veress László és neje fia, Veress Jánossal. Az eljegyzéshez a rokonok s jóbarátok, jókivánságaikkal járultak.

X Koresolyák, téli pulloverek, sálak keztyük, sportharisnyák, ródlik és sik kaphatók, Antalffy Gyula sportházában, Varga ucca 1. szám.

Kedden és szerdán! A 2.80-as selyemnyakkendőt 1.98-ért árusitom, stb. Vitárius, Kossuth 17.

X A Közhasznu Munkáskert Egyesület tudatja a bérlőközönséggel, hogy jól trágyázott földet 200—400 négyszögöles parcellákban még kaphatók. Széchenyi ucca 13. szám, központi iroda.

Karácsonyra a legolcsóbban pontosan járó órát, szép ékszert, jegygyürüt **Pintérnél vásároljon** a Tisza-palotában.

X Liener műterme, Csapó ucca 1 sz. az ünnep mindkét napján nyitva!

— **Karácsony másodnapján kultúrdélután az Iparoskörben.** A Debreceni Iparos Ifjúság Önképzőköre holnap, karácsony másodnapján, nagyszabású ünnepi kultúrdélutánt rendez az Iparoskör dísztermében, (Simonffy u. 1-C., II. emelet). Az emlékezetesnek igérkező kultúrdélután, pontosan négy órakor kezdődik, a következő változatos és érdekes műsorszámokkal: — 1. Székelyek karácsonya. — Irta: Szilágyi Béla. Szavalja: Farkas Margit úrleány. — 2. „A sorsjegy". Parasztkomédia. Játszák: Zengevald Gyula és Petrán Ede. — 3. Műdalok. Énekli: Gombos Bözsike úrleány, zeneiskolai növendék. Hoór-Tempis Erzsébet tanítványa. — 4. Magánjelenet. (Ének- és tánc.) Előadja: Fontos M. gyermekprimadonna. — 5. Drámafró. Bohózat. Játszák: Petrán Ede és Zengewald Gyula s Szabó Gyula. — 6. Lavotta első szerelme. Hubay: Magyar költemények. Csellón játsza: Szondy László, zeneiskolai növendék. 7. Operaáriák. Énekli: Kiss Sándor Hoór-Tempis Erzsébet tanítványa. — 8 Mindenki a maga módján. Frimmer Pál vígjátéka. Játszák: Petrán Ede és * *. — 9 Slágerdalok. Játsza: Bartalis jazz-band. — Az ének- és zeneszámokat zongorán kiséri: Forray I. karnagy, zeneiskolai tanár. Belépődíj nincs. Műsor ára harminc fillér.

X Orvosi hír. Dr. Petrovics Magda fogorvos a budapesti fogászati klinika volt orvosa, rendel: Hatvan ucca 16.

X Olcsó karácsonyi ajándék Elida kazetták P 2.80-tól, öt dkg. kölnik P. 1.20-tól, 10 dkg. kölnik P 2.-től. Földes illatszertárában, Bikaépület, József kir. herceg ucca 1. szám.

— **Karácsonyi táncestély a Koronadíszteremben,** csütörtökön, elsőnapján reggelig, ajándékosztással, pénteken, másodnapján össztánc, tizenkét óráig.

X Képes és meséskönyvek, regényújdonságok, naptárak, karácsonyfadíszek, olajfestmények, szentképek, imakönyvek, legnagyobb választékban, Antalffy József könyvkereskedésében, Szent Anna és Varga ucca sarok (Telefon: 612. szám).

X Meséskönyvek, képeskönyvek, kifestőkönyvek, karácsonyfadíszek vására már mekezdődött, elismert olcsó yári árakon, közvetlenül behozatal a „Thüriniai" karácsonyfadísz gyáraktól Springer könyv- és fényképészeti cikkek szaküzletében. Telefon 10-57.

X Liener műterme, Csapó ucca 1. az ünnpe mindkét napján nyitva!

— **Karácsonyi pásztorjáték.** Az elmúlt vasárnap, délután öt órakor tartotta a csapókerti róm. kath. iskola pásztorjáték előadását. Az érdeklődés olyan nagy volt, hogy a szülőknek és a közönségnek fele sem fért be a terembe. Erre való tekintettel a pásztorjátékot ismét előadják karácsony másodnapján, december hó 26-án, délután öt órakor. Az előadás nagy sikere Póta Gyula és Harsányi Margit érdeme, akiknek a rendezés nagy munkájában Póta Gyuláné segített, sok hozzáértéssel.

— **Eljegyzés.** Hering Ilonka úrleányt eljegyezte Korcsolay Ede.

X Ha kevés pénzért is jó fényképet akar, keresse fel a régóta előnyösen ismert Némethy J. műtermét, Szent Anna ucca 11. szám.

X Szepessy táncintézetében ma, és holnap délután hat órától nyolc óráig és este félkilenc órától tizenkét óráig össztánc. Január hó hatodikán új tánctanfolyam kezdődik. Dégenfeld-tér 2. szám.

— **Felhívás.** OFB. földhöz juttatott debreceni vitézségiérmes bajtársaimat kérem, hogy folyó év. december hó 26-án, karácsony másodnapján, pénteken délután négy órakor Széchenyi ucca 54 szám alatt, a Sebestyén-féle vendéglőben tartandó fontos értekezleten okvetlenül megjelenni szíveskedjenek. **Ferenczy József választmányi tag.**

KÖHÖGÉS ELLEN EGGER MELLS Pasztilla

X Liener műterme, Csapó ucca 1. sz. az ünnep mindkét napján nyitva!

— **A „Halványsárgarózsa" tánckolon,** folyó hó 27-én, szombaton tartandó összejövetelére meghívó. Folyó hó 27-én, szombaton este nyolc órakor kezdődő tánckolon összejövetelünkre, ezúton hívjuk meg a kolon tagjait és azok vendégeit. Felkérjük nb. vendégeinket, hogy este nyolc órára pontosan megjelenni szíveskedjenek, mert a kolon hölgy tagjaival történő táncbemutatás pontosan nyolc órakor veszi kezdetét.

Rendezőség.

—**Tisztújítás.** A debreceni ref. vallásoktató lelkészegyesület, december hó 19-én tartotta háromévenként esedékes tisztújító gyűlését. Elnökké: Kalas Ferenc választatott, mig előadóvá, egyúttal a vallásoktatási bizottság előadójául az eddigi előadó Mezey Béla lett megválasztva. A vallásoktatási bizottság tagjai lettek: Konrád Zoltán, Kántor József, Papp Imre, Halász András, Bagdy Dániel, póttagok: Dr. Dancsházy Sándor és Vajda László.

— **A Mácsai Dalkör szerenádot adott Uray Sándor tiszteletére.** Mint megírtuk, Uray Sándor lelkész négyhónapos amerikai missziós útjáról ha zaérkezett. Ezután következő napon a Mácsai Dalkör kedves meglepetést szerzett Uray Sándor lelkésznek, akit felkerestek lakásán és nagyon szép szerenádot adtak tiszteletére. A nem várt figyelem nagyon jól esett Uray Sándor lelkipásztornak, aki meleg hangon köszönte meg a dalosok kedvességét.

X Képeskönyvek, mesekönyvek, — ifjúsági iratok nagy választékban, Böhm Ferenc könyv-papirkereskedésében, Ferenc József út 7. szám, — (Bika-szálló mellett)

— **Izraelita istentiszteletek a Deák Ferenc uccai templomban, Vájiggás szombatján:** Pénteken este három óra negyven perckor. Szombaton reggel egynegyednyolc órakor, délelőtt féltizenegy órakor, délután egynegyednégy és este szombat kimenetele négy óra huszonöt perckor. — A Kápolnás uccai templomban szombaton reggel félnyolc órakor. Egyébként pedig mint a Deák Ferenc uccai templomban. Hétköznapokon reggel mindkét templomban háromnegyedhét, este négy óra öt perckor.

Az Elnökség.

— **A Szív Ujság karácsonyi számát,** Katholikus Figyelőt, Ferences Közlönyt, Magyar Miseszöveget, minden katholikus család vegye meg. Kaphatók még kegytárgyak, rózsafüzérek érmek, imakönyvek. Reggel 6 órától délután egy óráig. A Szív Ujság olvasóinak boldog karácsonyi ünnepeket kiván. A Szív Ujság kiadóhivatala.

— **A háziasszony legszebb karácsonyi fénye** a villamos „Singer varró fény"! Megkönnyíti a munkát, kiméli a szemet és elmés konstrukciójával a varrásnak mindig azt a részét „világítja meg legjobban" amelyen éppen dolgozni akarunk. Ezért óhajtja minden háziasszony, akinek varrógépe van, karácsonyi ajándék gyanánt a praktikus Singer varrófényt. A Singer varrógép részv. társ. helybeli fióküzlete, Debrecen, Piac ucca 79 sz. mindenkor szívesen kész a Singer varrófényt az érdeklődők lakásán is bemutatni és minthogy e célszerü varrógépvilágítás beszerzési költsége egészen csekély, a Singer varrófény beszerzése mindenki részére könnyen elérhető.

X Liener műterme, Csapó ucca 1. az ünnep mindkét napján nyitva!

Raktáramon lévő téli árut karácsonyig nagyon olcsón árusitom.

Saját érdekében jöjjön és győződjön meg erről személyesen vételkényszer nélkül.

Férfi és fiu ruhát, téli kabátot

eddig még nem létezett olcsó áron vehet most

Plattner Sándor

ruhaüzletében

Piac ucca 1. (Hatvan-u. sarok.)

A WOLAFFKA-TELEPI OLVASÓKÖR HÁZI ESTÉLYE.

A Wolaffka-telepi Olvasókör Vigalmi bizottsága e hó 25-én, azaz ma este 7 órai kezdettel angyszabásu müsoros házi estélyt rendez Melyre tisztelettel meghivja a n. é. közönséget. Pintér Ferenc rendezése alatt szinre kerül »Jézus Krisztus születése«, 4 részben, az alábbi szereplőkkel: Kovács Juci ka mint Szüz Mária, Rudnay Lajos mint Szent József, Gábriel ark angyal Ábrók Marika, Szeráf Gáll Mancika, Öreg bojtár Nagy Gyula, Márton középkoru bojtár Záradi János, Samu bojtár, Bodonovits István, Három kis bojtár Banos Jani, Sápi Gyuszi, Barta Kálmán, Három kis angyal Banos Icuka, Fazekas Erzsike, Varga Emike, Három király Kiss Ferenc Gáll Károly, Bihari István. Közremüködnek még: Masika Annus, Sápi Rózsika, Villás István, Pintér Ferenc, Papp Irmuska. — A zenét a hirneves Nagyházi zenekara szolgáltatja. Belépő-dij nincs. Ruhatár kötelező! — Vigalmi bizottság.

Sajnálom, hogy igy történt... Minden férfi huncut gazember...
olcsó gramofonlemezek
BERZÉKI fotoszaküzletében

Miért kell nekem azt szeretni... Paplak mellett lakik a Katika....
olcsó gramofon és lemezek
BERZÉKI fotoszaküzletében

— **A szociáldemokratapárt jelölése.** A XII. kerület törvényhatósági választásában a szociáldemokratapárt is részt vesz s megüresedett törvényhatósági bizottsági tagságára dr. Sonnenvirth Lajos ügyvédet és Kovács Lajos magántisztviselőt jelölte.

X Mélyen leszállitott árak, Szabó László szabómesternél, Széchenyi u. 1. szám alatt.

— **A Magyarországi Vas- és Fémmunkások** debreceni csoportjának kebelében alakult dalkar, december hó 25-én, délután négyórai kezdettel, a Munkásotthon dísztermében, mükedvelő délutánt rendez. Ez alkalommal színrekerül az „Iglói diákok" c. négyfelvonásos diáktörténet, táncokkal és dalokkal. Rendezte: Nagy János. Sugó: Szabó István. Szereplők: Gombos Ferenc, Nagy János, Kovács János, Marczi Ilonka, Németh Béla, Fekete Rudolf, Németh Lajos, Varga Nándor, Nagy István, Madarasi Sándor, Bartha József, Molnár Ferenc, — Kovács Mihály, Jenei Sándor, Oláh Péter, Gábor Gyula, Jenei Sándor. — Belépődíj egy pengő. Számozott ülőhelyek. Jegyek kaphatók a dalosoknál, az Általános Fogvasztási Szövetkezetek összes üzleteiben és a titkári irodában. Felülfizetéseket köszönettel fogad a Rendezőség.

Gebauer

temetkezési vállalat.
Kossuth ucca 2. szám.
Telefon: Nappal 103. éjjel 60.
Temetései:

ERDEI ISTVÁNNÉ MEGHALT.

Összetört szívünk mélységes fájdalmával, de Isten bölcs akaratában való megnyugvással tudatjuk, hogy a felejthetetlen jó feleség, gyermek, édes anya, testvér, sógornő, nagynéni, keresztmama és áldott emlékű jó rokon **Erdei Istvánné** sz. **Kovács Erzsébet** folyó hó 24-én, életének 41-ik évében második boldog házasságának 8-ik évében, rövid szenvedés után elhunyt. Drága halottunkat folyó hó 26-án, délután két órakor fogjuk Teleki u. 37. számú gyászházunktól a kossuthuccai templomban, a ref. egyház szertartása szerint tartandó gyászima után, a kossuthuccai temetőben levő családi sírhelyen, végső nyugalomra helyezni. Végtisztességtételére rokonainkat, barátainkat, fájó szívvel meghívjuk. Nyugodj békében, soha sem feledjük! Bánatos férje: polg. Erdei István. Egyetlen fia: Gábor. Szülei: polg. Kovács Ferenc neiével Kovács Juliannával. Testvérei: Juliánna férjével polg. Erdei Józseffel és gyermekeivel. Mária özv. Trnka Lajosné gyermekével Róza férjével polg. Szilágyi Sándorral és gyermekeivel. Margit férjével Szathmári Gézával és gyermekével. Irén férjével Ungváry Istvánnal és gyermekeivel. Katica férjével Zoller Ferenccel. Sógorai és sógornői: polg. Szilágyi Lajos neiével és gyermekeivel, polg. Szilágyi István neiével és gyermekeivel, özv. Szilágyi Ferencné gyermekével, polg. Erdei János neiével, polg. Csige Sándor neiével és gyermekeivel. Valamint keresztgyermekei és az összes közeli és távoli rokonok nevében is. A temetést Gebauer temetkezési váll. rendezi.

özv. Zavicza Józsefné szül. **Kálmán Zsuzsánna**, 59 éves korában elhunyt. Temetése december hó 26-án, délután félhárom órakor lesz. Erzsébet ucca 44. számú háztól a ref. egyház szertartása szerint a váradiuccai temetőbe.

Csontos Ilus 21 éves korában elhunyt. Temetése december hó 25-én délután félhárom órakor lesz a Szent Anna uccai temető kápolnájából a róm. kath. egyház szertartása szerint.

özv. Horváth Antalné sz. Neumann Hedvig 54 éves korában elhunyt. Temetése december hó 25-én, délután félhárom órakor lesz a Szent Anna uccai temető kápolnájából, a róm. kath.

Engem még nem szeretett senki...
De kedvemre való az a fekete nép...
slágerek gramofonlemezek
BERZÉKI fotoszaküzletében.

X Ön is meg lesz elégedve az új szabadparaffin beágyazással készült PALABA anódtelepekkel és a tökéletes PALABA zseblámpaelemekkel. Ügyeljen! **Csak Palaba névvel valódi.**

— Ismeretterjesztő előadás a Munkásotthonban. A debreceni munkásszakszervezetek, folyó évi december hó 28-án, vasárnap délután négy órakor, a Munkásotthon nagytermében ismeretterjesztő előadást rendeznek a következő műsorral: 1. Petőfi: Az őrült. Szavalja: Szeghy László. — 2. A technika és tudomány. Előadja dr. Tankó Béla egy. segédtanár. — 3. Induló. Előadja a nyomdászzenekar. — 4. Humoros magánjelenet. Előadja: Szeghy László. — 5. Önvilkosielőtt Párjelenet. Előadják: Erdei József és Sinai Bálint. — 6. Kuplék. Előadja: Végh Lajos. — 7. A tót táncmester. Előadja: Gránic Balázs. — 8. Táncduett. Előadják: Domokos Sándor és Sinai Bálint. — 9. Induló. Előadja a nyomdászzenekar. — **Belépődíj nincs.**

Cserkészeké a csónakázó-tó

Köztudomású, hogy Debrecen városának a Csónakázó tó eddigi bérlőjével kötött szerződése szeptemberben lejárt. A Magyar Cserkészszövetségnek Budapesten és az ország többi kerületeiben is nagy vizitelepei vannak, melyeknek célja elsősorban, hogy a vizisportban jártassá tegyék a cserkészeket, másrészt, hogy azt a közönséggel is megkedveltesse. Ez a gondolat vezette a Magyar Cserkészszövetséget arra, hogy lépéseket tegyen azirányban, hogy a IX. debreceni kerület számára a Csónakázó tavat megszerezze. Debrecen város polgármestere a mai napon értesítette a kerület vezetőségét, mely szerint a Csónakázó tavat a kerület rendelkezésére bocsátja.

A kerület vezetősége természetesen a korcsolyapályát a tél folyamán fenntartja és kezelteti. Nem kell külön emlitenünk, hogy Debrecen legnagyobb s legsimább korcsolyapályája a Csónakázó tavon szokott lenni és az messze fölötte áll természetességével a többi pályának. Belépődíj 40 fillér, cserkészeknek 20 fillér. Este világitás.

— Svájci főhadnagy és debreceni urleány eljegyzése. Horn Rezső debreceni nagykereskedő és neje Haller Elza nagyműveltségü leányát Annust eljegyezte Marcel Piguet, svájci főhadnagy, Alfons Piguet, svájci nagykereskedő és neje: Fanny Drumene fia.

— Istentiszteletek ideje az orth. izr. templomban: Pénteken délután 3.42 órakor, szombaton reggel 8 órakor, délután három órakor. Szombat kezdete pénteken délután 3ü32 órakor és kimenetele szombat este 4.37 órakor.

— Vastagh Gyula képkiállításának bezárása. Végleg bezárul a Dérimúzeumban az a nagyszabású képkiállítás, melyben két hétig volt alkalma gyönyörködni, a szépet kedvelő közönségünknek. Ajánljuk olvasóinknak, használják fel az utolsó napot annak megtekintésére, mert már pénteken délben végleg bezárul. Belépődíj nincsen.

X A debreceni Közhasznú Munkáskert Egyesület tudatja a régi bérlőkkel, hogy a régi bérlők befizetései csak 1931. január hó elsejéig tartatnak és azután az új jelentkezőknek lesznek kiadva a parcellák. Központi iroda: Széchenyi ucca 13. szám.

— A köntösgáti iskola karácsonya. Mint az előző évben, — úgy az idén is felgyúltak a téglavetői szegény gyermekek karácsonyfáinak gyertyái, a köntösgáti állami iskolában. A mester uccai ref. egyházrész áldozatkészségéből ötven szegény gyermek jutott ruhához, élelmiszerhez és részben cipőhöz. Az egyházrész leányköre élén Varga Józsefné, Ruzsa Kálmánné és Kovács Jánosné úrhölgyekkel fáradhatatlan munkássággal szervezte a segítő akciót és készítette a jó erős és meleg fiú s leánykaruhákat. Az egyházrészi tagok áldozatkészségéből pedig kalács és egyébb élelmiszer díszítette a cukorkával megrakott karácsonyfa alját. És felhangzott az ének: „Az Istennek szent angyala..." a sok ragyogószemű gyermek szíve örömmel telt meg. Ötven szakadozott, foltos gúnya cserélődött fel újjal. — Hála és köszönet a jólelkü szervezőknek és adakozóknak.

Anyakönyvi hirek

Születések: Weinberger Károly szerelő, fiú Ferenc. — Krankovics József napszámos, fiú József. — Balogh Péter kocsis, fiú István. — Katala Mihály napszámos, leány Éva.

Házasságok: Dr. Kazell Antal—Novotni Katalin. Tindrencel János—Árva Ilona.

Halálozások: Csontos Ilona rk. 20 éves, Andrássy út 12 — Balogh József ref. 20 napos, Pesti ucca 4. szám. Salv Béla ref. egyéves, Munkás ucca 6. szám.

Valakinek suttogom a nevét...
Jaj, de ösmerős maga nekem...
lemezujdonságok
BERZÉKI fotoszaküzletében.

— Karácsony estély. A Magyar Szent Erzsébetről nevezett Mária Kongregáció folyó hó 26-án, karácsony másodnaján, este hétórai kezdettel, a gör. kath. iskola emeleti nagytermében, (Vigkedvü Mihály u. 4. szám), karácsonyi estélyt rendez. A műsor után családias összejövetelt tart. Ruhatár kötelező. (Egy pengő).

METEOR
MOZGÓSZINHÁZ
SOCSKAVÉR

Karácsony első napján: Összeesküvők. Regényes történet, 10 felvonásban. Bánky Vilma és Ronald Colman főszereplésével. Megelőzi: **Vadnyugati gigerli.** Előadások: 3, 5 7 és 9 órakor. — Délelőtt 11 órakor **ifjuségi előadás nincs.** Diákjegyek délután 3 órakor érvényesek. — Ünnep másodnapján: **Ramona.** Mexikói romantikus filmjáték. 10 felvonásban. Dolores del Rióval a címszerepben. Megelőzi: **Misi, az indiánok réme. Jönnek a szellemek.** — Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor.

sal.

SZÉKELÉSI ZAVAROK,

bélgörcs, puffadtság, gyomorszédülés, izgalmi állapotok, szívidegesség, lélelemérzés, bódultság és általános roszszullét esetén a természetes „**Ferenc József**" keserüvíz a gyomor- és bélcsatorna tartalmát gyorsan és fájdalomnélkül kiüriti, a vérkeringést elömozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez. Korunk legkiválóbb orvosai a **Ferenc József** vizet úgy férfiaknál, mint nőknél, teljes eredménnyel alkalmazzák. A Ferenc József keserüvíz gyógyszertárakban, — drogériákban és füszerüzletekben kapható.

Nem tudod, hogy mi a hűség...
Vannak el nem csókolt csókok...
gramofon lemezkülönlegességek
BERZÉKI fotoszaküzletében.

— Eljegyzés. Telki László eljegyezte Tóth Ilonkát. (Minden külön értesítés helyett).

X Liener műterme Csapó ucca 1. az ünnep mindkét napján nyitva!

6-10 szobás kontorlos lakást

február 1-re magányos házban, vagy földszinten keresek. Ajánlatokat »Átköltözés« jeligé alatt a kiadóba kérek.

Eladó

az egyetem szomszédságában egy emeletes, hatszobás és mellékhelyiségekkel modern villa. Hatszáz □-öl szőlő és gyümölcsössel, külön álló kétszobás épülettel. Gáz, vizvezeték. Ára 25 ezer pengő, felével átvehető.
Cim: *Magyar fogmüterem.*

Mozgószinházak müsora:

Apolló:

Karácsony mindkét napján, 3, 5, 7 és 9 órakor:
1. **Magyar hangos dalrevü.**
Énekli Sebők Miklós.
2. Reginald Denny 8 felvonásos vigjáték attrakciója:
Denny benősül.
3. Ken Maynard első attrakciós cowboy filmje:
Californiai fenevadak.
Csütörtök és pénteken délelőtt tizenegy órakor:
Ifjuségi előadás.
Teljes esti müsorral.

A 3 órás előadás mérsékelt helyárakkal.

Uránia:

Ma és pénteken is, 3, 5, egynegyednyolc és egynegyedtiz órakor, nagy karácsonyi müsor:
1. **Vérdij.**
(Tom Mix legujabb drámája.)
2. **Csak Te.... (Nur Du.)**
Énekes, zenés, vig operett, hangos filmen, népies, magyar feliratokkal. A főszereplők: Charlotte Ander, W. Jansen és Halmay Tibor.
Csütörtökön és pénteken a 3 órás előadás mérsékelt helyárakkal.
Ifjuségi előadás mindkét napon 11 órakor.
Gyermekelőadás csütörtökön tiz órakor.
A 3 órás előadás mérsékelt helyárakkal!

Vigszinház:

Karácsony mindkét napján, 3, 5, 7 és 9 órakor:
Katonazene kiséret!
Az első idei magyar film! — Petrovich Szvetiszláv, Esterházy Ágnes, Hollay Kamilla Szenes Ernő s Mecséry Ila főszereplésével:
Tavasz a télben.
Kalandos szerelmi regény, 8 felvonásban.
Azonkivül Dina Gralla legsikerültebb 9 felvonásos bohózata:
Gyere vissza, minden meg van bocsátva!
Metro világhiradó.

Csütörtök és pénteken délelőtt 11 órakor: **Ifjuségi előadás!**
Teljes esti müsorral.

SPORTHIREK

Az Ambros aval játszik csütörtökön a Bocskay Milánóban

A Bocskay olaszországi turája váratlanul megváltozott. Első mérkőzését nem Seregnóban játsza a Bocskay, hanem *Milánóban és ellenfele a félelmetes hirű Ambrosiána lesz*, az az Ambrosiána, amely Budapesten megverte Ujpestet a Középeurópai Kupában, Bernben döntetlenüi végzett vele és Milánóban 5 : 3 arányban győzte le. Csatársorában játszik a világhirű Meazza is, de minden tagja kitünő erő.

Eredetileg a Sabariának kellett volna evvel a csapattal játszani, de mivel egy sokkal gyengébb harmadosztályu csapat ellen 6 : 3 arányban kikapott az első mérkőzésén, nem mert kiállani és a Bocskaynak adta át a mérkőzést, hogy az mentse meg a magyar sport jóhirét. *A Bocskaynak igen nehéz dolga lesz és a győzelem már világraszóló dicsőség lenne.* A kapuban Farkas véd, mert Budai lázas beteg és nem védhet a turán.

Nehéz mérkőzése lesz csütörtökön a Ferencvárosnak Triesztben, ahol volt trénere, Tóth Potya csapatával játszik. A Hungária Nürnbergben vív nehéz harcot.

Pénteken könnyebb ellenféllel kerül össze a Bocskay Pármában.

A mérkőzésről a »Debreczen« eredeti távirati és telefontudósitás nyomán fog beszámolni.

A karácsonyi turaprogram a következő :

Csütörtök :

Milanó : Bocskay—Ambrosiána.
Monfalcone : Ferencváros—US Triestina.
Nürnberg : Hungária—IFC Nürnberg.
Verona : Nemzeti—AC Verona.
Páris : Ujpest—Racing Club de France.
Lecce : Bohn SC—US Lecce.
Montevarchi : Dunakeszi Magyarság—Montevarchi.
Terrano : Népjóléti MSE—US Gran Sasso.

Péntek :

Parma : Bocskay—AS Parma.
Vicenza : Budai 11—Vicenza.
Nápoly : Ferencváros—AC Napoli.
Drezda : Hungária—SC Dresden.
Venezia : Nemzeti—AS Venezia.
Róma : Sabaria—AS Roma.

Vasárnap :

Firenze : Bocskay—US Fiorentina.
Bergamo : Budai 11—Atalanta Bergamasca.
Genova : Ferencváros—FC Genova „1893".
Madrid : III. ker. FC—Real FC Madrid.
Berlin : Hungária—SC Hertha.
Trieszt : Nemzeti—Esperia.
Vigevano : Sabaria—FC Vigevanese.
Le Havre : Ujpest—AC Le Havre.

—oooOooo—

KELETMAGYARORSZÁG 1930. ÉVI SZENIOR BIRKOZÓ BAJNOKSÁGAI.

Folyó hó 26-án, karácsony másodnapján rendezi meg a Magyar Birkozók Szövetségének keleti kerülete a Debreceni Torna Egyesület Magoss György-tér 9. szám alatti tornacsarnokában Keletmagyarország ez évi szenior birkozó bajnokságait.

A kerületi egyesületek birkozói a bajnokságra már hónapok óta készülnek s igy igen szép és élveztes küzdelmeket fognak a sportszerető közönségnek nyujtani. Kerületünkben a mult évi senior bajnokság megtartása elmaradt és igy a versenyzőket a bajnoki cim megszerzése még jobban ambicionálja.

Az erős előkészületeket igazolja a nevezések igen szép száma is. A kerület összes egyesületei legjobb szenior birkozó gárdájukat nevezték be a bajnoki versenyre. A benevezettek száma megközelíti az 50-et.

Szép küzdelmeket fogunk látni a légsulyban, hol Weisz Béla, Lengyel DVSC, Sóvári DTE, Vegera NyVSC erős küzdelmet fognak vívni a bajnoki címért s a helyezésekért.

A pehelysulyban hét versenyző indul : a bajnokság Nagy Lajos, Gacsárdi DMTE s Szilágyi DVSC versenyzők között fog eldőlni. Sipos, Mándoki s Szabó Karcagi MOVE helyezésekhez juthatnak.

A könnyüsulycsoportban van a legerősebb mezőny. Kimagasló nevek Szőke DTE, Dóró, Ménes DMTE, Horváth DVSC. Helyezéshez juthatnak Váradi NyVSC, Leskó Karcagi MOVE, Pulszky Vladimir DEAC.

A kisközépsulyban a bajnokságért Ökrös József DEAC, Szakács Karcagi MOVE, Mező DVSC fognak erős küzdel met vivni.

A nagyközépsulyban a bajnokság Privalcsek Mihály DVSC-től el nem vitatható. Vattamán Karcagi MOVE és Kripkó DMTE juthatnak még helyezésekhez.

A kis- és nagynehézsulyban Gelb Ottó DTE, Kacsóh József DVSC, Daróczi István DVSC, Tamási Imre DMTE fognak a bajnokságért s a helyezésekért küzdeni.

A verseny síma lebonyolitását dr Szilágyi Jenő szövetségi képviselő személye fogja garantálni.

A nagy mezőnyre tekintettel már délelőtt 11 órától selejtező mérkőzések lesznek, amit 30 filléres tréningjegyekkel lehet megtekinteni. A verseny délután pontosan 2 órakor kezdődik. A kerület vezetősége igen minimális belépődijakat állapitott meg : Ülőhely 1 pengő, állóhely 50 fillér, levente-jegy 40 fillér.

Központi korcsolyapálya

Már megnyilt a közkedvelt Központi Korcsolyapálya, Szappanos ucca 19. sz. alatt. Tulajdonosa áldozatot nem sajnálva, még kellemesebbé tette ezt a korcsolyapályát azáltal, hogy kellemes melegedővel látta el és igen nagy gondot fordit az előzékeny kiszolgálásra. Állandóan tükörsima jég van és amellett olcsó belépődijak, felnőtteknek 40 fillér, diákjegy 30 fillér. Ruhatár dijtalan. Reggel 8 órától este 8—9 óráig nyitva van, ugy hogy a tisztviselő emberek, akik irodákból este 6 órakor vagy 7 órakor mennek el, azoknak még mindig lehet idejük ennek a kellemes, szórakoztató, testedző sportnak az örömeit élvezni.

Fehérneműt

pyjamát, függönyt, monogrammozást szépen és olcsón készit
STYL SZALON
HATVAN U. 13. SZ.. EMELET.

Gazdaság - ipar - kereskedelem

Osszeirják a város területén lévő összes lovakat

A m. kir. földmivelésügyi miniszter ur 60.400—930. VIII. 1. számu rendeletével *a lótenyésztés fejlesztése céljából a város területén levő összes lovaknak nemre való tekintet nélkül történő összeirását rendelte el.*

Az összeirás külön erre a célra szolgáló »Lóbejelentő-lap — Haszonállatvizsgálati igazolvány« nyomtatvány ürlap felhasználásával történik oly módon, hogy a nyomtatvány ürlapokat a lótulajdonosok az 1931 január 1-i állapotnak megfelelően maguk töltik ki.

A lóbejelentésre szolgáló levelezőlapok f. évi december hó 27-től kezdődőleg a városi elsőfoku közigazgatási hatóság (Kossuth u. 20. sz.) földszint 46. számu hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt reggel 8 órától déli 2 óráig vehetők át.

Minden lótulajdonos annyi belejentőlapot igényelhet, ahány lova van és a bejelentő-lapnak mindkét részét és pedig ugy a »Lóbejelentő-lap«, mint a »Haszonállatvizsgálati igazolvány« részt a lótulajdonos nevének, lakásának, a ló nevének, korának, szinének, nemének és egyéb ismertető jeleinek pontos bejegyzésével minden egyes lóra vonatkozóan külön-külön kitölti és az igy kitöltött levelező-lapokat legkésőbb január hó 10-éig postára adja.

A bejelentő levelező-lapok dijtalánnyozva vannak s igy azokra postabélyeget ragasztani nem kell.

A lótulajdonosok a tavaszi haszonállatvizsgálatok befejezése után a bejelentő-lapnak a haszonállatvizsgálati igazolvány részét ugyancsak posta útján vissza fogja kapni s ezt a haszonállatvizsgálati igazolványt minden lótulajdonos az 1932 évben tartandó haszonállatvizsgálatig megőrizni köteles.

Debrecen, 1930 december 23.

Polgármester.

—oOo—

A CUKORRÉPATERMELŐ GAZDÁK SZERVEZKEDÉSE.

A jövő évek cukorrépatermelési szerződéseinek feltételeire és a cukorrépa jövőbeni átvételi árára nézve folytatott tárgyalások csak az esetben lehetnek sikeresek, ha *a magyar cukorrépatermelő gazdák egységes szervezetbe tömörülten, megbonthatatlan egységes frontot képezve állanak a tárgyalásokat folytató képviselőik mögött.*

Most a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara, a Biharvármegyei Gazdasági Egyesület, a Debreceni Gazdasági Egyesület és a Hajduvármegyei Gazdasági Egyesület együttesen vette kezébe a Bihar vármegye, Debrecen sz. kir. város és Hajdu vármegye törvényhatóságainak területén cukorrépatermeléssel foglalkozó gazdatársadalomnak *Körzeti Cukorrépatermelő Szövetségbe* tömörítését és a szövetségnek megalakitása céljából 1931 évi január hó 4. napján délelőtt fél 10 órai kezdettel Debrecenben a városháza közgyülési termében alakuló gyülést hirdetett.

Különösképpen fontos, hogy a Cukorrépatermelők Országos Szövetségének részét képező körzeti Cukorrépatermelő Szövetség alakuló ülésén a fentebb emlitett három törvényhatóság területén cukorrépát termelő minden gazda megjelenjen és a körzeti szövetség tagjainak sorába belépésével a cukorrépatermelő gazdaközönség egységes frontjának kialakulását saját egyéni érdekeire is tekintettel elősegítse.

Debreceni termény- és takarmánypiaci árak.

Buza 12.00—11.50 és a boletta, kétszeres 10.00—9.50 és a boletta, rozs 7.00—6.00 és a boletta, árpa 10.50—10.00, tengeri (ó) 11.00—10.80, tengeri (uj) 10.00—9.50, lucerna 7.00—5.50, széna 5.80—5.00, lóhere 5.50—5.00, bükköny 5.80—4.50, alomszalma 2.00—1.60, rozsszalma 2.50, zsupszalma 1 kéve 10—12 fillér, cukorrépa 2.40—2.00, takarmányrépa 1.80—1.50.

Quo vadis domine ?

Hova megy uram ?

A Nemzeti Képszalon kiállitásába Piac u. 60. képet vásárolni, mert ott 200 képből, 100 hires magyar festő müvész képeiből vásárolhatok részletre és az első részletet csak február 1-től kell fizetni. A kiállitás egész nap nyitva. Belépődij nincs.

VASBUTOROK

sodrony ágybetétek, matrac párnák stb. a
Debreceni Vasbutorgyár R.-t.
elismert legjobb minőségü gyártmányai gyári árban beszerezhetők
Sesztina Lajos és Tóth Gyula cégeknél
Takarékossági könyvre is.

Tüzelőanyagot

a legjobb minőségben, a legolcsóbb áron szállit a
Magyar Közlisztviselők
debreceni tüzelőanyagtelepe
SALETROM U. 3. SZ. TELEFON 1434. SZ.

II. Ramzesz fáráó óriási temploma ramjainál

(UTINAP LÓMBÓL)

Lassan eljött az indulás ideje. Romok közt járunk. Lejövet felázott területeken jövünk át. Ez a völgykatlan a régésznek igen gazdag leletet biztosított. Itt az amerikaiak ásattak nagy sikerrel.

— Itt egy nagy templom alapját ásták ki — mondja Abdullah. — Ezek a kis oszlopcsonkok jelzik. Ebben egy fáraó mumiáját is megtalálták. Udvarán az egyik üregben egy tebai papi család tömegsirját lelték meg. Most Kairóban őrzik a leletet.

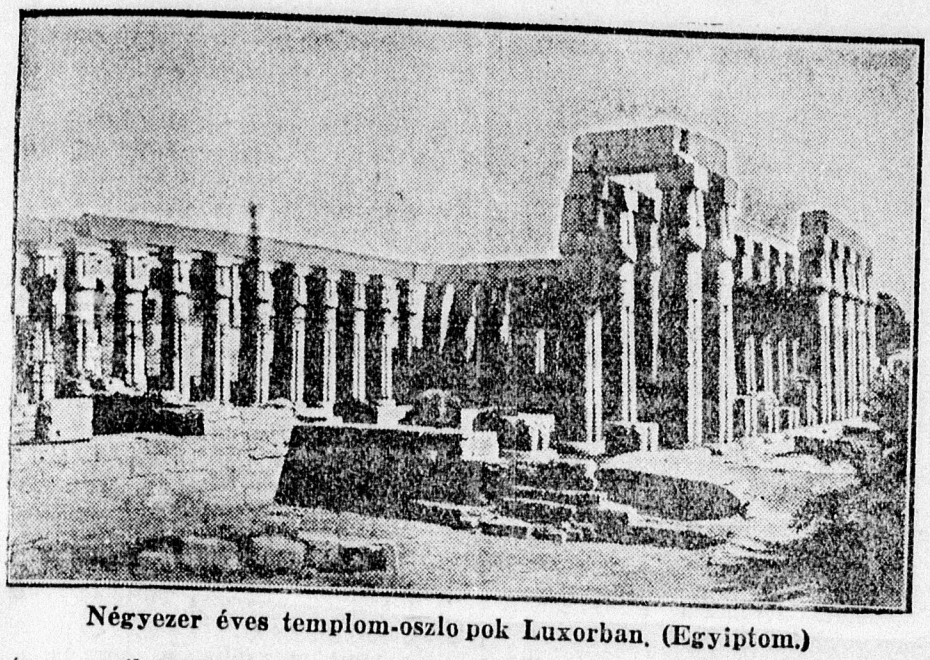

Négyezer éves templom-oszlopok Luxorban. (Egyiptom.)

Hatalmas vályogfalhoz érünk. Nagy kerek kapuja még épen áll. Vad fal lehetett.

— Álljunk meg! — mondom Abdullahnak.

— Ez egy római falrész, Uram, — feleli.

Leszállunk a szamárról. Körüljárom, méregetem. Abdullah éppen a kapuban áll a szamárral. Lefényképezem. Örül a vén arab, sőt mosolyog.

Megyünk a sziklauton. A szamár vigyázva visz minket, a hálátlanokat. Nem botlik. Kerüli a köveket. Néh úgy a sziklafalhoz dörzsöl, majd lehorzsolja a ruhát rólam.

Honklában nagy négyszögletes üregek vannak vésve. Privát sirok ezek, melyekben a király környezetében levő tisztviselők nyugodtak. Zárókövét rég elhengerítették, a sirt kifosztották, a mumiát eladták. Ezután a beduin beköltözött családostól. Őt is kilakoltatták a tetvek és poloskák, most szalmatörek jelzi, hogy a halott után élők laktak a sziklasirban. Meghatódva szemlélem az emberi lélek vadságának e beszédes bizonyítékát.

Napnyugtára a hegylábához értünk. Egy kis homokos téren átsiettünk és a Nilus áradásánál megállapodtunk. Hat datolyapálma van egy vályogház udvarán. A kerítés másfél méter vályogfal. A ház negyedik fala leomolva. Csak három fal tátong. Benne szalma maradék mutatja, hogy gazdája régen elköltözött.

Mondom Abdullahnak, hogy itassa meg a két szamarat. A vén ravasz leteszi kaftánját s üti, huzza a két jószágot a víz felé. Én jegyvezgetek.

— Nem isznak ezek, Uram!

Hátra nézek. Mind a két szamár be van zabolázva.

— Zabolázza ki a szegény állatokat, maga viziló! Hát maga enne, ha egy akkora vasdarab volna a szájában és elébe tennék a piláfot?! — förmedek rá nagy hanggal.

Abdullah megszégyenli magát, kihuzza a szamarak fejéből a féket. A két állat éhesek is, jót ivott a Nilus szennyes vizéből.

A hold barátságos ábrázattal jött elő a Nílus keleti partját követő hegyek mögül. Esti verőfény rezgett a pusztán. Gyorsan megigazítottuk a nyergeket és indultunk a töltésre fel. Itt már a Nilus gazdag vidéke volt. A töltésen két oldalt víz folyt és a víz megtermékenyítette a talajt. Az árok partján vizet szerető fák díszlettek. A gyenge szellő zajgatja a leveleket. Arab utasok sietnek hazafelé. Útik a szegény szamarat és ez gyorsan szaporán lépked.

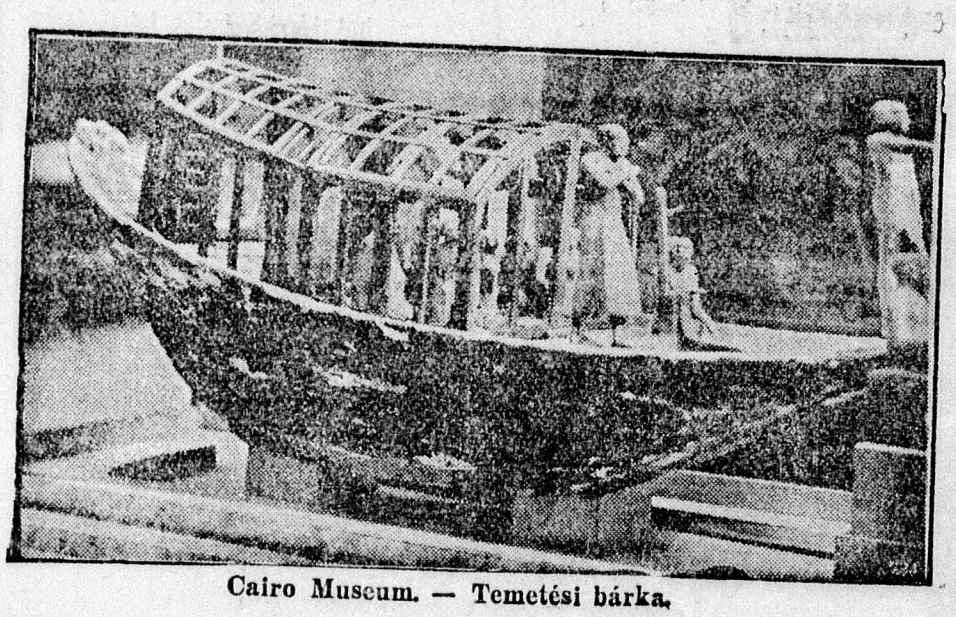

Cairo Museum. — Temetési bárka.

Vezetőm is siet. Nagyot üt hol az ő, hol az én szamaram farára. A szegény jószág konyít egyet és szaporázza tovább lépéseit. Az arab csettintget nyelvével, dorombol orrával neki. „Húss ! !" — kiált és már suhint is a bambuszvesszővel. Haladunk is jól. Egy órai lovaglás után feltűnik a falu. A kaftános bakter fegyverrel áll a falu szélén. A vezetőm szól neki valamit, az köszön és áll tovább.

A Nilus árterületén az út is nagyon homokos. A szamarak fáradtak. Abdullah addig veri őket, míg egy másik társaságot el nem érünk. Abdullah alázattal köszönti a szamarakon utazókat:

— Es-salámú alékum! (Legyetek üdvözölve.)

Azok még hosszabban üdvözlik őt. Beszél hozzájuk, azok visszabeszélnek.

— Kik ezek? — kérdem németül.

— A sejk, a fia és a kísérete! — sugja.

A falu bírója volt. De ruhája egyszerübb és rongyosabb volt, mint a vezetőmé. Hatalma nagy lehetett, mert az én arabom mindig alázatos volt vele szemben.

És a szamarak ütések nélkül versenyre keltek egymással. Mindenik sietett. Vagy az otthon közelsége vonzotta őket, vagy az új társaság.

A kis falut elértük. A sejk elköszönt. Áldást osztó tenyerét én felém is nyujtotta: „alalláh!" (Istennek ajánlom!) — mondotta ő is, viszonoztam én is.

A falu másik végén már várt a „hammár", vagyis a szamárhajtó. Mi az árterületig mentünk, leszálltunk. A suhanc átvette a szamarat. Abdullah a nagyvállalkozó pénzt nyomott a markába. A fiu megmoncsolja és tartja a másik markát. Abdullah rákiált, a fiu nem tágít: megy utána és hangosan kér.

— Fizesse ki ezt a fiut, ne járjon utánunk !

A vén arab kaftánja feneketlen zsebéből újra pénzt vesz elő és rövid de annál erősebb átkok alatt átadja neki. A fiu vissza ballag a szamárhoz.

A Nilus egyre árad. A bárka nem tud a szárazig jönni. A bárkás egy hosszú foszni deszkát tesz a szárazföld és a hajó közé. Mehetünk, — mondja a vén arab.

II. Ramzesz ledőlt szobrának a feje.

— Menjen csak maga előre és adja ide a kezét! — biztatom.

Az arab megy. A deszka billeg. A víz csobog. Én keresem az egyensúlyt. Az öreg biztat, a bárkás vigasztal. Elérem a bárkát, hárman a bárkába rántanak. A deszkát behuzzák. Eveznek el a parttól. A Nilus szelében vitorlát eresztenek. Feszül a vitorla, kormányoz az arab és tízpercen belül Luxor főterén, a híres templom romoknál kötünk ki. Gyenge sulyomat hárman emelik ki az ingó bárkából. Abdullah elkísér a sétakertig. Átveszem tőle a dolgaimat.

— Holnap reggel hat órakor indulunk a királyné sirokhoz és délután a Memmon kolosszusokban gyönyörködünk! — El ne késsen!

Musztafa a kis pupos már izgatottan várja.

Együtt volt az egész személyzet.

— Hol maradt Ön olyan sokáig! — nyögi ki angol és német nyelven szinte szemrehányólag.

— Eltöltöttük az időt, de hiszen még nem is nagy idő van!

— Elég késő, fél kilenc és tudja Ön, hogy arra az út rossz, az emberek veszedelmesek.

— Azt nem tudtam! De megmosakodom és adjon valamit, mert már másodnapja nem ettem. Egy pohár viskit szódával legelébb, aztán jöhet a vacsora, de nagyon sok gyümölcs legyen benne!

— Ugy lesz Uram!

A verandán elköltöttem vacsorámat,

A sakkarai piramis látképe.

Butorvásárlásnál forduljon bizalommal a Faiparhoz Király-ucca 4 sz. Címre ügyeljen

mely nilusi rántott hallból, borju husból és sok szőllőből, banánból és gránátalmából állott. A husból nem ettem. A hal és a gyümölcs jól esett. Ittam is három üveg szódát is rá. Örültem, hogy az étvágyam megjött. A kis pupos feljött beszélgetni hozzám. Sokat fecsegett, engem nem érdekelt. Fáradtnak éreztem magam. Elküldtem, lefeküdtem.

Reggel hat órakor már a Nilus partján álltunk, bárkát kerestünk. A bárkás sok álmosan ajánlkoztak. Abdullah ma is akkordban vállalt. Ő kap 40 piasztert (11.50 P) s ebben benne van az ő napi dija és kosztja, bárka, szamár, szóval minden.

Az öreg arab sugva beszélgetett a bárkásokkal. Alkudtak. Néhány perc múlva Abdullah felém jön és rossz angol kiejtéssel felkér:

— Please mister! (tessék Uram!)

Az ingó bárkába három ember segítségével beültem és gyorsan átszállított az erősen kék sötét és rohanó vizen

A sejk szamarai már vártak, új szamárterelő gyerek (hammár) jött vele. Megnéztük a nyergeket, felültünk. A kis szennyes fiu haitotta a szamarakat nagy igyekezettel. Néha előre szalad, kedvesen nevet reánk. A vén mord arab ráordít: „Imsi!!" (takarodj!). A fiu nem tágit. Az én szamaramhoz jön, vezeti, hajtja.

— Mit akar ez a fiu?! — kérdem Abdullaht.

— El akar jönni velünk! Vagyis pénzt akar keresni.

— Ha őt piaszterrel estig megelégszik, jöhet. No még kosztot is kap! Mondja meg neki!

Abdullah beszél vele. A fiu félfekete arca felragyog, gyöngyház színű foga ragyog. Hozzám szalad kezemet, lábamat simogatja, hízeleg. Versenyt fut a szamarakkal. Ugrándozik jókedvében.

Másfélórás lovaglás után a nyugati part fő pihenőhelyén, a Ramesseumnál állottunk meg. Ezt a turistaházat a Cook cég és angol-amerikai Nilus és turistaegyesület tartja fenn. Most nincs benne élet. Zárva van. De mellette lakik a felügyelő, aki egyuttal a kávés is.

A szamarakat a fiukra bíztuk.

— Keritsen a szamaraknak abrakot és itassa meg őket! — mondom Abdullah-nak. Ő tovább adja a rendelkezést a fiunak.

— Aiva! (Igen!) — feleli a fiu.

— Mi pedig igyunk egy kávét Abdullah!

— Nagyon szívesen. Megkeresem a kávést!

Megnyitogatja az ajtót, zárva. Elmegy a ház mögé. Itt nehány nyomorult tárház van. Elkiáltja magát kopott hangján:

— »Hrahiim!«

Senkisem jelentkezik. Még egyszer kiált. Egy kis fiu bujik elő. Vezetőm az apját kérdi. A fiu elmegy és a romok közül nagy álmosan egy fiatal, jó arcu arab ballag elő. Látszik, hogy aludt a hűvösön. Álmos, ásít.

— Kávét és egy kis gyümölcsöt kérek és hideg szódavizet! — nyögöm arabul!

Ő angolul nyögi ki, hogy vizet kell hozni és kicsit várni kell.

— Várunk, de nem sokat.

— Addig megnézi Ön a Ramesseumot! — mondják ketten is.

— No látja ez igaz! Jöjjön Abdullah!

A vén arabnak elkomorodott sötét ábrázata. Azt hitte alhat addig, míg én a hatalmas romtemplomban járkálok. Busan követett.

Az Amun isten tiszteletére szentelt templom hatalmas romjai előttünk hevernek. A tér drótakadállyal van körülvéve. Egy kis lécverécén lehet bemenni, melyet Ibrahim nyitva hagyott. Bemegyünk.

— Megkeressem az őrt? — kérdi Abdullah.

— Csak maradjon, hadd aludjon az őr, ugyis maga is jön velem. Eleget aludt tegnap.

— A templomot II. Ramses épitette — kezdi kelletlenül.

— Ezt tudom. Ezért hivják Ramesseumnak. Sőt Diodoros történetiró azt is tudja, hogy itt egy Osymandyas is volt eltemetve.

Míg beszélgetünk, sáros helyre jutottunk. A Nílus vize feláztatta a templom alacsonyabban fekvő részeit. Besüllyed a lábunk a ragadós agyagba, sőt az Abdullah félcipője már meg is merült. Dünnyög és rázza a lábát.

Én bámulom a hatalmas kaput, mely a templomba vezet. 67 méter széles. Kár, hogy az eleje leomlott és a faragott kövek a Nílus áriában feküsznek. Bent az udvaron pompás domborművek diszitik. Harci jelenet. II. Ramses harcol a hettiták ellen. Csapatok vonulnak fel, másik kép, mikor táboroznak. Ott a katonák mulatoznak, isznak, mellette harolnak stb. A harci szekerek hosszu sora pihen. A lovak ki vannak fogva. Nehéz kocsiparknál az igás állatok, szamarak különböző képpen hevernek. Nagyon szép csoportkép, jól megőrökitette a művész 4000 évvel ezelőtt. Fent olvasható a király neve. Már ismerem a hieroglifáit.

Az északi várban a sziriaiak elleni háboru, a déliben ujra palesztinai népek ellen harcol.

Bemegyünk a templom első udvarára. Tömérdek a rom. A rombalmaz előtt fekszik II. Ramses óriási kolosszusa. Alól a jól ismert hieroglifet megismerem. A király neve jelbetükkel. A szobor arca a leomláskor összetört. Sajnálom nagyon. A törzse, lába, karja ép. Ezek pompásan mutatják azt a nagy gondot és igyekezetet amellyel a művész az óriási szobrot készítette és csiszolta. Királynak készült pompás mű. Veszem a colostokat, lemérem a szobor fülétől: 1 méter, a másik füle le van törve. A törzs szélessége vállhegytől vállhegyig 7 méter és 11 centi. Mutatóujját kinyujtva ábrázolták. Ez éppen egy méter hosszu. Az ujján a körme 19 centiméter.

— Roppant nagy szobor! — mondom bámulva.

— Tizenhét és félméter a hossza, uram! — mondja Abdullah.

— És milyen darab kő kellett neki?! — sóhajtok fel.

— A kő sulya 20.000 mázsa.

— Ne mondjon nagyokat! — mondom meghükkenve.

— Tessék megnézni, itt a leirása! — hosszu zsebéből egy rövidke könyvet vesz elő, fekete ujjával fellapozgatja és rámutat.

— És csakugyan. Mégis borzasztó suly! Köszönöm.

Jó ideig nézegetem. Abdullah sürget. Belépünk a második udvarba. Tömérdek szép oszlop szép rendben áll. Impozáns kivitel, magasztos látomány. Oziris isten szobra két helyen is megvan. Járjuk az oszlopcsarnokot. Gondosan megnézzük a szépen faragott oszlopkőket, a hatalmas talpakat. És ime, egyik talpon féloldalán fekszik és hangosan horkol a felügyelő.

Abdullah megirigyli álmait, odamegy, lehuzza a lábát és rárival:

— Ahmed, kum! (Áhmed, kelj fel!)

Én tovább megyek. Nézegetem a 4000 éves kultura alkotásait. Bámulom azt a nagy művészi készséget, amellyel az alkotó művész meg volt áldva. A két jó madár utánam kullog. Az álmos őr kéri a jegyet. Megmutatom. Köszöni és jön velem tovább. A falakon a sok szép domborművet nézegetem. Némelyik festve volt, de az idők vihara lesodorta a festést. A nyoma még látszik.

A nagy oszlopcsarnokba jutunk. Tájékozódok. Megoldom az épitési kulcsát. A csarnokban 9 hajó van. Három nagy és hat kisebb hajót lehet észrevenni. A kapukban II. Ramses alakját látom, amint az isteneknek áldoz. Ezt megmutatja az álmos őr is.

— Amott a falon Ramses vágtat a harciszekéren. Dől az ellenség sora. Katonái egy ostromlott vár falait mászák meg.

Járjuk a hatalmas templom romjait, mely méltó a világhódító nagy Ramses emlékéhez! Egyszercsak feltünik mögöttünk Ibrahim, kérő formában jelenti, hogy a kávé, gyümölcs kész van.

— No, Ibrahim, magának volt ideje bőven a reggelink jól elkészitéséhez. Rögtön megyünk, csak még ezt a vályogépületeket nézzük meg.

A templom mögött sok régi vályogrom van. Az őr mutatja a kis kemény vályogot.

— Ezek a vályogok II. Ramses idejéből valók.

— Ne mondja?! — csodálkozom.

— Nézze, uram, be van nyomva a II. Ramses pecsétje! — bizonyitja mondását.

Én is felveszek egyet. Megnézem jól a pecséteket és csakugyan igazat kell az őrnek adni. Boltozott hajlékot mutat, melyben jó nagy boros korsókat találtak. Ezekkel együtt más tárgyakat is, ugy, hogy azt kell hinnünk, hogy az áldozáshoz szükséges anyagot itt tartották. Ezt annál is inkább feltehetjük, mert közelében van az áldozati oltár.

Tovább megyünk. Az őr elköszön. Visszaindul, talán aludni megy! Mi meg megnézzük III. Tuthmozis fáraó halotti templomát, mely rom ugyan, de egy részét sziklába vájták, más részét olyan szárított vályogból épitették, mint a Ramaseum mellett láttunk. Itt is minden vályogba Tuthmozis bélyege volt nyomva.

No, most menjünk a korcsmába, Abdullah!

Gyorsan haladunk a lejtőn lefelé. Nehány perc és már a pihenő ház szép árnyas kertjében ültem. Jegyzeteimet irtam. Ibrahim még ekkor főzte a kávét. Abdullah datolvával, szőllővel kinált. Ettem is, irtam is.

Kisvártatva megjön a kávé. Két findzsát hozott a fiatal arab. Egyiket nekem nyujtotta, a másikat Abdullah vette el tőle.

— Hát a fiunak nem hozott?! — kérdem.

— Nem kell annak! — vág közbe Abdullah.

— Dehogy nem, hiszen koszttal van fogadva. Menjen és hozzon egy findzsával a fiunak is.

Közben keresem a fiut. A Nílus parton hever. Alszik. Előhivatom. A kis piszkos előjön, mosolyog. Szépen kérdem tőle:

— Kul, iszmak-e? (Mondd, kinek hivnak,)

— Iszmi, Haszán! (Engem Haszánnak hivnak,) — feleli nevetve.

— Aivá, sil el akl! (Jól van, egyél!) — biztatom.

A fiu félve nézett a gyümölcsre. Már szeretett volna enni, de félő tekintetét az öregre vetette és nem mert hozzányulni. A szolgalelkek tulajdonsága ez a félelem. Biztatom ujból. Az öreg is morog, ekkor veszen nehány szemet. A kávéját is megkapta. Nem merte inni. Megoldottam mindjárt bátorságokát. Elmentünk az asztaltól. Tájékozódtunk további utunkról. Mire visszamentünk fizetni, az összes gyümölcs eltünt a kosarakból. A fiu megette.

Én fizettem. Nagy volt a számla, de sokónkat el is látott Ibrahim, idegen is voltam, egyedüli vendég is voltam régóta, tehette. Haszán elővezette a szamarakat és indultunk a német ház felé.

Ecsedi István.

A világhirü

Remington

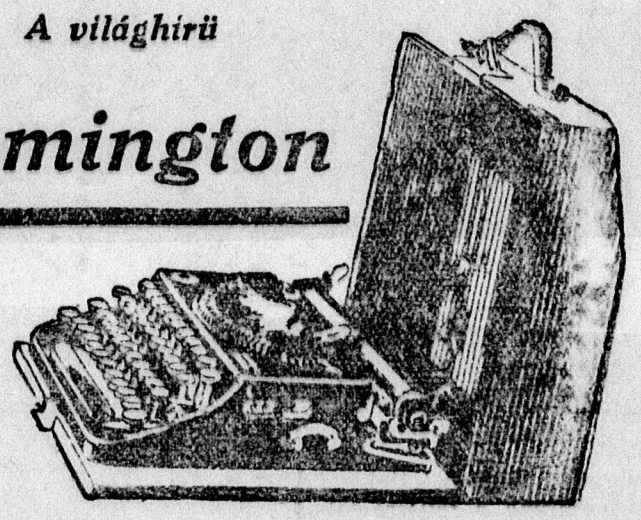

Portable, Standard Noiseless Tizedestabulátoros

irógépek legujabb modelljeit országszerte díjtalanul és vételkötelezettség nélkül bemutatja és **18 havi részletfizetésre is szállitja a**

Remington irógép Részvénytársaság

Budapest, VI., Andrássy-ut 12.
Telefon: Aut. 212-84, 212-85 és 218 09.
Tiszántuli kirendeltsége:
Debrecen, Piac-utca 58. Telefon: 4-02.

X Képeskönyvek, meseköny vek, — ifjúsági iratok nagy választékban, Böhm Ferenc könyv-papirkereskedésében, Ferenc József út 7. szám. — (Bika-szálló mellett).

Szemek

Irta Bethlen Margit

Az asszony kemény, konok, keserű vonással a szája körül, ült és irt. Sebesen irt, az indulatok úgy kergették kezét, mint nyári zivatarkor a felhőket a szél. Aztán erős, nyakas vonással alája kanyaritotta nevét, olyan végzetes elszántsággal, mintha életének egyik szakasza végére tenne pontot.

Ugy is érezte. Ennek... ennek vége. Örökre vége. A gyereket, azt magával viszi. Joga van hozzá. Leány. Hála Istennek, hogy leány. Mert a férfiak... azok, ha még azonkivül a Décsy-nemzetséghez tartoznak... csapodárok, hütlenek, megbizhatatalanok. A férje... a férje is csak ilyen. Csapodár, hütelen, megbizhatatlan. — Egy új arc, egy-két meleg szó, pillantás és feledve minden, ami őket éveken át összekötötte. Vagy ha nem is feledve, de félrerakva, sutba dobva, meggyalázva. Értéktelen lim-lom. Igen, most már az ő szemében is az, az asszonyéban, mindaz, amit szinaranynak, drágakőnek hitt oly sokáig.

És ha fia volna... akkor abban is kiütne talán az atyja vére, a Décsy-vér és ő is... de a leány az más. Azt ő fogja nevelni, az reá fog hasonlítani, az olyan asszony lesz később, amilyenek ők voltak mind, az anyja, nagyanyja, dédanyja. Hűségesek, jól megbizhatók, akikről nem beszéltek soha, mert mást, mint jót, nem mondhattak róluk, nem úgy, mint a Décsy-asszonyokról, akikről legendák keringtek a multban.

Az asszony szemét a falon vele szemben függő képre emeli. Rokokó szoknyás, lehulló vállu, keskeny, fehérarcu nő pillant le rája, sűrű, sötét pilláktól övezett szemekből. Olyan melegen, bársonyosan, megejtő őszinteséggel kapcsolódik a szem az övébe, hogy az asszony akaratlanul is összerezzen

Igen. A Décsy-szemek. A férje szemei. Amikbe ő is egykor beléveszett ész nélkül, mámorosan, boldogan, nem híve senkinek és semminek, csak az ő kék, érzéstől nedvesen csillogó fényüknek. Nem is volt szükség szavakra, azok a szemek, szája helyett is beszéltek, azok mondták el neki mindazt a szépet, forrót, édeset, amit oly boldogság volt a férfi szivében megtalálni.

Az asszony újra a képre pillant. Igen. Ugyanazok a szemek. Erről az asszonyról, férje ükanyjáról, mondja a családi hagyomány, hogy nem nézhetett férfira anélkül, hogy az belé ne bomoljon. — Némelyek azt mondták, hogy akaratán kivül történt a varázs és hogy erényes volt mindhalálig. — Mások az ellenkezőt vitatják. Tudni nem lehet. Régen volt.

Az asszony fürkészőleg néz a kép szemébe. Tiszta az arc és kissé szomoru, és... igen és várakozó, mintha most, most mindjárt kinyílna az ajtó és valami... valami csodás lépne be rajta. Vajjon mit várt a fehérarcu asszony, mialatt festették, az asszony, akit mindenki szeretett? Vajjon...? Lehetséges-e, hogy valaki eltoljon magától mindent, ami édes, ami fényes, ami szép, oly valaki, akinek táláan kínálja mindezt az élet? És különben is: szenvedély szenvedélyt fakaszt. Lehetséges-e, hogy nő, akire minden férfi vágyva néz, soha, még egynek se viszonozza szerelmét? Ha pedig viszonozza... az asszony kis, szomoru mosollyal ingatja meg fejét: ő is asszony és ő is szeretett. Tudja, hogy a szerelem még a bűnt is erénnyé hazudja önmagának, hogy célját elérje.

Az ajtó kinyílik és barnahajú kislány surrant be rajta. A kezе csokoládétól maszatos és piros szája is össze-vissza van kenve. — Anyja megróvó pillantására sietve hárítja el a felelősséget az utána belépő szobalányra:

— Mari adta... én nem is kértem...

És szeme mint két nagy, sűrű sástól szegett nefelejtses tó, esdőleg pillant a lány felé. Az nem is hagyja cserbe:

— Gondoltam, az a kis csokoládé csak nem árt meg, oszt nem is tudtam vóna megtagadni tőle, nem biz én, mikor olyan szépen nézett rám a lelkem abból a kéknefelejts szeméből; de azért máskor nem teszem, ha a nagyságos asszony nem engedi, Isten bizony nem teszem, — mondja és szeretettel törli meg a gyerek maszatos kis arcát köténye csücskével.

Az anya elnézőleg bólint. Majd máskor elzárja a csokoládét, mert különben hiába beszél most a Mari, újra csak enged a gyereknek. Igaz, hiszen ő sem tud ellentállni, ha kér tőle valamit, nem, nem is kér, csak néz rá, kissé szomoruan, kissé várakozóan ,mint, mint... az asszony hirtelen védően öleli magához a kis lányt. Nem, nem akarja, hogy olyan legyen, mint az az asszony ott a képen, akiről azt mondják... A gyerek anyja hajához dörgöli arcát:

— Mama, haragszol...? Én nem tehetek róla... úgy szeretem a csokoládét. És ott volt... és a Mari ide adta.

Az asszony nem felelt, csak még szorosabban öleli magához a kis lányt. Ott volt. És vágyott rá. És odaadták. El fogja zárni máskor... mindent el fog zárni... a kép, mintha szánakozva nézne le reá:

— Az életet is el fogod zárni előle?

Az életet... és a szerelmet... a mely ott fog leskelődni körülötte... és a férfiakat, akik belé fognak veszni a kék szemébe, az ükanyja szemébe... az apja szemébe... pedig ő nem fog tehetni róla, hiszen nem is kéri, csak elfogadja azt, a mi az élet hoz neki... az élet, vagy a sors, vagy a szenvedély... és mégis megitélik majd és rossznak tartják és együtt emlegetik a többi Décsy asszonnyal, amikor ő jó és tiszta és becsületes, csak épp magában hordja a Décsy-örökséget ... meg van áldva és meg van verve a Décsy-szemekkel, amelyekbe mindenki belevész, aki egyszer, csak egyetlen egyszer is beléjük nézett!

Az asszony lassan meg fogja az előtte fekvő levelet és felemeli. Az után kétszer, háromszor kettéhasitja és a papirkosárba dobja.

— És ne vigy minket kísértésbe és bocsásd meg a mi vétkeinket, a hogy mi is megbocsátunk a mi ellenünk vétkezőknek ... — mormogja, miközben gyermekét még mindig védőn szoritja magához.

Sodrony ágybetét
legjobb minőségét készíti
Neumann Viktória utca 17

. . . nem fárasztja az irás, mert
NEM ACZÉLBÓL ELÖÁLLITOTT
tollal ir hanem egy simulékony fémcompositioból készülttel: ragyogó és tükörsima felülettel, miáltal ugy siklik végig a papiroson, hogy alig érzi annak érintését.

Ugyanis
Ajusto

tollával ir.
Az Ajusto tollat az angol
GEO. W. HUGHES
cég Birmingham gyárija.

KÜLÖNAJÁNLAT.

Utaljon ét a gyár magyarországi képviselőjének: Altóldi Emil, Budapest, VII. ker., Peterdi-utca 4. sz. (Postatakarékpénztári számla 43078). P L.—, aki Önnek egy 12 drb kiváló minőségü GEO. W. HUGHES gyartmányu angol irótollat tartalmazó (6 AJUSTO, 2 csodálatos rozsdamentes és 4 másfajta) mintadobozkát küld.

Még ma küldje, hogy egy nappal ezáltal is előbb találjon az irásban örömet!

VERSEK

HŰ KISÉRŐ TÁRS.

Ó! bánatom, te hű kisérő társ!...
Te elkisérsz egy hosszú életen;
Mi is, mi benned folyton rám tekint:
Letört rajongás,... álom,... szerelem?...

Mi is, mi benned folyton rám tekint:
Örök parázsló, égő néma vád?...
El nem ért vágyak,... tékozolt öröm,
Vagy hulló könnybe' fényes éjszakák?...

Te rám hajolsz, mint ernyő, hogy reám
Ne vessen többé langy sugárt: öröm!...
Sötétlő ernyő, gyászos és rideg:
Te fájást védő, zord sárkány-köröm!

... Sötétlő ernyő, gyászos és hideg:
A sorsom meddig fog még tartani?...
Jó lesz, vagy rossz, — de egyszer jönni fog,
Hogy összezárjon halkan — valaki!

ALKONY.

Valami lassan, lassan szétomolt,
Valami lassan, lassan összetört,...
A gyorsan forgó, kattogó idő
Valamit elvitt,... valamit megölt!..

Vakmerő, bízó ifju hitemet
A szent jövőbe szálló vágyakat:
Az álmok fele könnyen emelő
Hajnali fényben égő szárnyakat!

Most bibor fénnyel lassan alkonyul...
És lassan, lassan rám hajol az éj;
S tudom, hogy küzdés... vágyás... szenvedés:
Egy halk akkorddal lágyan véget ér!

ZIVUSKA ANDOR.

Tüzelőanyagot
a legjobb minőségben, a legolcsóbb áron szállit a
Magyar Közlisztviselők
debreceni tüzelőanyagtelepe
SALÉTROM U. 3. SZ. TELEFON 1434. SZ.

Szonja

Irta dr Monusné Kohuth Lola

Karácsony este volt. Kint nagy pelyhekben szállingózni kezdett a hó, előbb egyenkint, majd mind sűrűbben s mind egy reszkető fátyol, eltakarta a szemközti házakat.

Palics Pál tanár ezen az estén érezte meg igazán elhagyatottságát. Egyedül volt teljesen. Juli néni, régi hűséges gondozója és nevelője éppen az imént távozott. Egy idő óta külön lakást bérelt magának s valahol egyik külterki, csendes uccán töltötte nyugodt éjszakáját.

Ezen az estén valahogy hiányzott neki. Semmi kedve nem volt ahhoz, hogy társaságát felkeresse. Családi körbe vágyott. Juli néni volt az egyetlen, akihez rokonérzés fűzte. Már gyermekkorától nevelte, később háztartása veztését vette át, amikor Palics teljesen magára maradt. Az orosz fogságban érezte ezt a mai nagy elhagyatottságot... Azóta sokat gondolt egy leányra, egy szép szőke orosz leányra, akivel fogsága utolsó idejében többször találkozott és nem tudja feledni. Vajjon mi történt vele, gondol-e rá valmikor? Abban az időben úgy érezte, hogy a leány őt viszontszereti.

Ilyen gondolatok között felvette kabátját, melynek prémes gallérja félig eltakarta arcát, kalapját mélyen szemébe húzva, kilépett az uccára. A Petőfi téren állottak a kicsi fenyők, mint bevattázott karácsonyfák. Jnnepi csend borult a városra, csak a betlehemi énekesek elnyujtott hangját adta vissza a csend, a némaság. Messziről szánczengő hangja hallatszott.

Bolyongott a havastetjű házak között, cél nélkül, akarat nélkül és ösztönösen lesett be az ablakokon. Látta a jól befűtött, meghitt családi otthonokat, majd a karácsonyfa körül álló boldog embereket, sok-sok örömet, de szegényesen megvilágított szomoru kis viskókat is. Aztán visszafordult, talán inkább hazamegy, otthon a jó meleg szobában készít teát — gondolta, — és előveszi Tolstoj Karenin Annáját, vagy valamely más orosz klasszikust.

Szórakozottan átnézett az ucca másik oldalára. Egy alacsony léckerítésű kerte, amögött háromablakos házat pillantott meg. A három ablak félig lehúzott rollóján át erős meleg villany fény ragyogott ki. Érdekes volt a város végében ez a pazar fény. Átment a tulsó oldalra, hogy bekémlelődjön a lakásba. A két kis szobát csak futólag látta. Keleti szőnyegek, kényelmes fotelek, a szekrények tetején értékes gyönyörű vázák és az egyik sarokban egy Máriakép előtt remegőn felvillanó örökmécses égett. A lakás mélyéről egy Chopin valcer dallama hagyta el a zongorabillentyűket. A beteg Chopin minden vágya remegett ebben a keringőben. Most a dal elnémult és egy karcsu női alak lépett az ablakhoz, kinézett és gyors mozdulattal lehuzta a redőnyt. Gyönyörű látvány volt ez a nő világoskék ruhájában, szőke hajkoronával a fején.

Palics Pál bódultan támaszkodott a léckerítéshez, szívét torkában érezte. Hiszen ez Szonja — vagy akkora a a hasonlatosság?

Odabenn megismétlődött a dallam, majd a futamok összeolvadtak és egy álmatag ringó ütemű orosz dalban némultak el.

Ezt a szomorú nótát Szonja gyakran dudolgatta. Képzelete a kicsi orosz városba szárnyalt, ahol vele találkozott először és látta, amikor utoljára találkoztak, miként kulcsolta imára fehér kis kezét.

Az emlékektől fáradtan tért haza és egy könyv olvasásába kezdett, de szeme ugyanazon az egy lapon pihent. Nem tudott olvasni. Sietve levetkőzött, eloltotta a lámpát és lefeküdt. De nem tudott aludni. Sokáig belebámult a sötétbe és kinlódott az álmatlanságtól...

Reggel összetörten ébredt fel. Ugy rémlett neki, mintha az este látott leány álmában felkereste volna. Kék szemével szomoruan rápillantott, rózsás meleg leánykar nehezedett vállára és a csókja ott égett most is a homlokán.

Sietve felöltözködött és elindult. Sokáig kószált a városban és dél felé betért a templomba, keresett, kutatott utána, de nem találta. Hazavergődött fáradtan és álmosan. Ebéd után a cigaretta csavarodó füstjét bámulta és lassan elszunnyadt.

Amikor felébredt, késő délután volt. Már égtek odakinn a villanylámpák a fehéren csillogtak a pici hópihék.

Rendes napi sétájára indult és most már ismét a külterki ucca felé irányította lépteit és megállt a léckerítés mellett.

Ezúttal azonban az ablakok redőnyei gondosan le voltak huzva. Bentről az ismert szomoru orosz dallam hagyta el a billentyűket. Önkéntelenül öngyujtója után nyult, hogy az uccát és házszámot megnézhesse, hová is tévedt tegnap este? Nagy meglepetésére a kapu felett ezt olvasta: Virág u. 61. Majdnem felkiáltott. Nini! Hiszen Juli néni is itt lakik és neki joga van ebbe a házba belépni. Hirtelen elhatározással becsengetett a kapun.

Bent a kertben megszólalt a szijra erősített csengő hangja, mire kutyaugatástól lett hangos a környék. Valaki jött a kapuhoz és élesen megcskordult a zárban a nagy kapukulcs.

Az uccai lámpa éppen a kapura vetette bágyadt fényét, melynél a tanár ráismert Juli nénire.

Az öregasszony csodálkozással fogadta gazdáját.

— Csodálkozik ugy-e, hogy felkerestem? Szabad-e beljebb kerülnöm?

— Hogyne, Isten hozta nálunk, ez ugyan nem az én lakásom, de hiszem, hogy a kisasszonyomnak sem lesz kifogása és az ajtót kinyitotta...

Az izlésesen berendezett kis lakást, amely kívülről annyira vonzotta, most már közelebbről vehette szemügyre... Egy kényelmes fotel mélyében Szonja ült és a kezében tartott könyv felett szórakozottan az ajtóra pillantott, a következő pillanatban kiesett a könyv a kezéből és alig hallható sikoly tört elő ajkán, felállt és remegő kezét nyujtotta a jövevény felé.

Pár pillanatnyi csend támadt, csak nézték egymást, meleg csodálkozó tekintettel, míg végre Palics megszólalt:

— Szonja, kicsi Szonja, hogy és mikor került ide?

— Sokat bolvongtam, míg idáig jutottam. De majd erről később... Köszönöm, hogy eljött. Amióta nem láttuk egymást, sok bánat és fájdalom ért. Atyámat a forradalmárok megölték, én egyedül maradtam s elmenekültem. Emlékszik még arra Máriaképre az ágyam felett volt, ez az egyetlen emlék, amit magammal hoztam. Jöjjön, nézze meg.

Juli néni ámulva nyitott szájjal figyelte a történteket, csak amikor azt látta, hogy az örökmécs által megvilágított Mária kép előtt összekulcsolt kézzel állott meg Szonja és Palics egymás mellett, az ajtót észrevétlenül, halkan becsukta maga mögött.

Jó, tisztán kezelt ó-borok

már 64 fillértől 5 literes kihordásra és különféle borokban izlésszerinti választás.

Sebestyén. Széchenyi ucca 54. sz.

IRODALOM

VÉRTORONY.

Irta: Tabéry Géza.

A Tabéry Géza neve több, mint két évtized óta ismert a magyar irodalom mint azt az ő munkássága után méltán elvárhatná. Nagy koncepciójú, kivételes stilusművészettel irt regényei nem jutottak el olyan mértékben a magyar frásért rajongók kezébe, mint, amilyen mértékben kiérdemelték ezek az írások a magyar regény márkázását. Hiszen pl. Debrecenben is csak azóta ismerik a Tabéry-nevet jóformán, mióta itt járt az összel, hogy lángoló szavaival felhívja a figyelmet az erdélyi írásra. Azt, hogy a Szarvasbika szerzőjének neve mögött már milyen becsületes sora van az értékes munkának, vajmi kevesen tudtuk. Szavaival, lendületes előadásával meghódította azt a közönséget, mely akkor eljött meghallgatni. De hol vannak a többiek, az ezrek, meg ezrek, kiknek szomjas lelke eped a szép magyar szóért, az igazi magyar frásért?...

Tabéry Géza túlságosan művész ahhoz, hogy nevét ismertté is tehesse a mai eszközökkel. Azok, akik az ő keze és irányítása mellett lendültek a magyar irodalom útjára, azok már sokan látszólag messzebb járnak és külsőségekben elhagyták a mestert. Hogy mit tett 1918 után a magyar frásért, irodalomért, művészetért Tabéry Géza pl. Nagyváradon a megszállás idejétől napjainkig, azt csak a jövő irodalomtörténésze fogja felderíteni. Tett a némán cselekvő, jószívű adakozó kedvével és szivével. Felemelte a tehetségeseket, — hogy többet ne említsek, Gulácsy Iránt, — lapot adott ki és szerkesztett, lelkes megteremtője volt a Szépmíves Céhnek és ma a leglendületesebb propagálója, s közben szakadatlanul dolgozott nagybecsü irodalmi művein, arról nem is szólva, hogy az erdélyi kisebbségi ujságírásnak egyik legzseniálisabb publicistája. Mindenre volt ideje az elmult tíz esztendő alatt, még arra is, hogy súlyos betegen vergődjön hónapokon keresztül..

És neve alig szállt át az uj határon, munkái elkallódtak a mesterségesen tenyésztett irodalmi rengetegben. Itt van a legújabb munkáia is, ami először 1929-ben jelent meg Kolozsváron, melyet most adott ki pompás kiállításban az Athenaeum Magyarországon is. Ez a két hatalmas kötet a mai magyar irodalom legnagyobb történeti regénye: A Vértorony. És még alig láttam valahol is, hogy megemlítették volna, ismertették volna, holott legutóbb is egyik egykori tanítványának sokkal jelentéktelenebb könyvéről kerek egy oldalt irt valamelyik fővárosi lap. — Idők jele, hogy a visszahúzódó, szerény író belekerül a nagy feledés sülylyesztőjébe.

Pedig ez a kétkötetes, monumentális munka egyike az új magyar irodalom legértékesebb könyveinek. Rokona a Gulácsy Irán háromkötetes Fekete vőlegények című nagy regényének, de ennél gazdagabb, hatalmasabb, költőibb alkotás. Az a kor, de más oldalról, más szemüvegen keresztül nézve, lendületesebb fantázia lencséjén átszűrve. Csaknem a szereplők is egyeznek és mégis más, mégis eltérően új irányon járó. Hirtelen nem tudja az ember, hogy ennek a könyvnek megvesztegetően pompás stilusát élvezze-e, vagy a meseszövés pompás fantáziafájának szépséges gyümölcsét. Tudása, elmélyülése, kiteljesedése példátlanul igaz, hűséges, megrázóan emberi és mégis tele tűzdelve az író lelkében élő, ott született álomvilágnak gyönyörű kincseivel.

Ennyire kézben tartani az események zuhogó forgatagát és röpködő fantáziát csak százszázalékos írómüvész tudhat. Tabéry ebben a regényében nemcsak író, hanem alkotóművész elsősorban. Megalkotta a régi pillérekre a magyar történelem impozáns szentélyét a XVI. század elejéről, helyesebben első negyedéről. Hogy úgy mondjam, visszaprófétálása ez a könyv a legkínosabb évszázadnak, a vérrel könnyel irt magyar történelem életében. A jelen embere látja multbanéző prófétáló szemmel azokat a bűnöket hibákat, szenvedélyeket, melyek megásták százezer magyar paraszt sírját 1514-ben és kiszélesítették a mohácsi csatateret húszezer magyar nemes temetőjévé. És a multbanéző próféta látja a sorokban a mai nemzedéket ennek a nemzedéknek a jaját, fájdalmát, keserűségét, mert az elpusztult százezer magyar paraszt helyére jöttek a beszivárgó idegenek és elfoglalták a kései unokák, a mai nemzedék helyét, kenyerét, Dél-Magyarországon és Kelet-Magyarországon. És jöttek a husz ezer elhullott mohácsi hősök helyére ujra csak idegenek, akiknek tele iszákját a magyar könyv, a magyar verejték, kínszenvedés és gyötrelem töltötte meg az aranypataki bányák kincseivel, míg a magyar nem lelte és nem leli honát, ma se ebben a hazában. Darvadó Gergelyek és Drágfy Jánosok, Fugger Katalinok és Krausz Bálintok, Thurzó Györgyök és Bakóczy Tamások, idegen Ulászló királyok, talpig aljas Balbus Jeromosok, könnyben uszó magyar parasztok és vakondéletü aranyat verejtékező magyar bányászok, hétéves Estei Hipolitok és maguk hasznát vadászó törvénytudósok szállanak körülöttem, mikor a végén járok ennek a könyvnek, mely a maga történelmi patinájával mégis csak hirdetője a szellemi magyar feltámadásnak ma is, mint akkor, mikor a megtérő, hazajövő Darvadó Gergely magyarul hirdette az igét a Felső-Tiszamentén. Hatalmas, erős, szép munka a Vértorony, mely minden magyar kezébe odaillik most, a megpróbáltatás nehéz napjaiban...

Dr. Sz. Rácz Imre.

KOCSIK
minden alakban
Autó-karosszériák
RIESZ HENRIK kocsigyár
DEBRECEN

Karácsonyra és ujévre
legolcsóbb bevásárlási hely
Alpacca evőeszközök, husgépek, dióőrlők, konyhamérlegek, fa- és széntartók, *Petroleum*-kályhák, vadász, céllövő és flóbert fegyverek és töltények, lombfürész és szerszám garniturákban
Somlya Károly
vas-, fegyver- és lőszerkereskedése
CSAPÓ UCCA 8. TELEFON 15—15.

Uray Sándor amerikai impressziói

Harmincöt amerikai egyházat látogatott meg. — Toledóban egy magyar református lelkészről neveztek el utcát Amerika nagyságának titka az iskola. — A kivándorolt debreceni embereknek nagy a becsülete.

Mint megirtuk, Uray Sándor református lelkész négy hónapig tartó nehéz amerikai missziós körútjáról megérkezett. Sok nagyon értékes és rendkívül érdekes tapasztalatot szerzett, amelyekről három előadásban számol majd be. Előreláthető, hogy minden előadást zsúfolt terem hallgat majd végig. Mondani valói olyan természetüek, hogy az elemiiskolás gyermektől kezdve a tanitásügy legmagasabb fórumaiig, vagy más téren a társadalom minden rendü és rangu tagját feltétlenül nagyon érdekelheti.

Alkalmunk volt Uray Sándor lelkésszel amerikai útjáról beszélgetni, aki a következőket mondotat el a Debreczen munkatársának.

— Az amerikai református lelkészegyesület, amely tulajdonképpen a magyarországi ORLE ottani mása, hívott meg Amerikába. Minden esztendőben meghívnak egy-egy lelkészt. Az én meghívásom a harmadik volt. Előttem elsőnek Muraközy Gyulát a kecskeméti lelkészt, másodiknak Ravasz László püspököt hívták meg és harmadiknak engem. A meghívások célja az, hogy a magyar hazával és a magyar anyaegyházzal való összeköttetést igy ápolják.

— Körutam három hónapra volt tervezve és 24 egyház hívott meg. Amerikában körülbelül van vagy száz önálló gyülekezet. A huszonnégy meghívásból azonban időközben helyi meghívások alapján harmincöt lett, tehát összesen végeredményben 35 egyházat látogattam meg. Természetesen ez a programmomat nagyon zsúfolttá tette. Már fél év óta, amikor a meghívásom történt, mindenféle alkalmi ünnepélyekkel vártak, hogy én lehessek az ünnepi szónokuk. Igy aztán prédikáltam harangszentelésen, templomszentelésen, templom jubileumán, templom restaurációi utáni megnyitási ünnepélyen, papszentelésen, új lelkész beiktatáson stb. A legnagyobb szolgálatom Toledóban volt; ahol Révész püspök veje Bogár Lajos volt a lelkész és pár héttel ezelőtt hirtelen elhalt. Róla elmondhatom azt a kedves dolgot, hogy ez a tekintélyes szép nagy város, amelynek hatszázezer lakosa van, a magyar református templom melletti uccát Bogár Lajos emlékére Bogár avenu-nak nevezte el.

Toledóban a reformáció október 31-iki emlékünnepének hetét töltöttem. Hét este sorozatosan mindennap prédikáltam a reformációról. A templomokban általában mindig érthetően nagy volt az érdeklődés a debreceni vendég iránt. Megtörtént nem egy helyen, hogy szomszédos telepekről egész autó sorokkal jöttek be az emberek, például Lorainben, vagy pedig Youngstawen-ban. Nagyon érthető és mindenki megérzi idehaza is, hogy az én misszióm nemcsak felerészben, de felénél nagyobb részben, amennyire egyházi misszió volt, úgy magyar hazafias misszió is volt. És igazán vallási különbség nélkül mindenki, aki magyarnak vallja magát, részt vett az isteni tiszteleteken.

— Természetesen nemcsak istentiszteleti szolgálataim voltak, ünnepélyek, szinielőadások keretében is beszéltem, mert ott a templom alatt, mint aminagy félig szuterén helyiség van színpaddal, előadások tartása számára, valamint a nyári iskola és a vasárnapi iskola összejövetelek részére. Ezekben aztán ünnepélyek, majd magyaros bankettek voltak. A bankett az szinte elmaradhatatlan volt. De ezek is alkalmat szolgáltattak arra, hogy hosszabb előadás keretében a mai magyar viszonyokról beszéljek.

— Nagyon sok amerikai iskolát meglátogattam és merem mondani, hogy komoly tanulmányt végeztem az amerikai iskolák körében. Megakartam ismerni azt, hogy mi Amerika nagyságának titka. És én ezt az iskolákban találtam meg.

— Az elemi iskolától kezdve az egyetemig mindenféle iskolában voltam, sőt két theológián. Mindkettőn magyar ifjak is tanulnak. Tudniillik az amerikai magyar református egyházi élet most már ott tart, hogy ott képezik ki Amerikában a magyar gyülekezetek számára a magyar papokat, olyan ifjakból, akik már ott születtek. Itt igen fontos tárgyalásokat folytattam az iránt, hogy ezek az Amerikában született és Amerikában kiképzett theológusok legalább egy-egy iskolai évre hazajöjjenek Magyarországba, mert csak úgy tudják majd szolgálni az ottani magyarság érdekeit.

— A missziómnak öt központja volt: Newyork, Pitsburg, Cleveland, Chikagó és Buffalo. Ezekből a központokból mentem a környéken lakó magyar telepekre. Ezeken a vidékeken mindenütt nagyobb tömbökben él a magyarság, például magában Chikágóban öt magyar református templom van, Buffaloban négy, Clevelandban pedig az összes magyar templomokat számítva 13 magyar templom áll.

Newyorkban kezdtem kötutamat és ugyanott végeztem is be, de alig tudtam kitérni a további meghívások elől. Ott tartózkodásomat még igy is meg kellett hosszabbítanom egy héttel, de akár karácsonyig is ott maradhattam volna mert annyi meghívásom volt még, azonban ezeknek már nem tudtam eleget tenni.

December 3-án ültem hajóra, egykori debreceni segédlelkész, jelenleg a newyorki független egyház lelkésze Marton Sándor Szele György egykori kedves káplánja, Tóth András szobrász veje kísért ki késő esteli órákban a kikötőbe s az Aquitana nevű hajóóriással hat nap alatt jöttünk át Cherbourgba. Minden baj nélkül érkeztem haza.

— Milyen helyzetben vannak kint az oda vándorolt magyarok? — vetettük közbe a kérdést.

— Akik régebben mentek ki, különösen a háború előtt, vagy közvetlenül a háború után és megbecsülték magukat, azoknak nincs rossz sorsuk, sőt határozottan jól megy a dolguk. A jobb elem tömörült az egyházak köré, aozknak nincs rossz dolguk. A munkanélküliség, — mely Amerikában is határozottan meg van — érinti őket is, mert a gyárak beosztják munkásaikat és egy héten három vagy két napig dolgoztatják őket. Azonban azt mondja az amerikai magyar ember, hogy ha két napig dolgozik is, meg tud élni. Amerikában ugyanis nagyon olcsó az élemiszer. A ruházat és a lakásberendezés drága, de az élelem olcsó.

— Sok munkanélkülit találtam az amerikai magyarok között is, azonban ők valami szent szolidaritásban élnek és segítenek egymáson.

— Nagyon sok debrecni emberrel találkoztam kint. Az egyházi életben mind nagyon élénken részt vesz. Ha már valaki debreceni, akkor az legalább is presbiter, gondnok, sőt főgondnokot is találtam a debreceniek közül, akikkel természetesen nagy örömmel üdvözöltük egymást.

— Amerikából visszatérőben néhány napot töltöttem Párisban. Ott most áll szervezés alatt a magyar református egyház. Egy ifju lelkészük van, Mester Jánosnak hívják. Óriási távolságokról kell össze gyüjteni a magyarokat. Párisban december 14-én prédikáltam az ott élő magyaroknak, akik egy francia templomot használnak.

— Ez a párisi látogatás egyik felejthetetlen élménye marad utamnak.

— Szerzett tapasztalataimról és élményeimről három előadást szándékozom tartani: „Az amerikai élet", „Amerikai magyarok" és „Az amerikai iskolák" cimen.

— Nagyon hálás vagyok azok iránt, fejezi be Uray Sándor lelkész a beszélgetést, — akik megérkezésemkor olyan nagy számmal kijöttek elém a vonathoz és üdvözletükkel kedves meglepetést szereztek számomra, üdvözletekkel és virágokkal halmoztak el. Jól esett tapasztalnom, hogy a debreceni hívek nem feledkeztek el rólam és méltányolták azt a nagy és felelősségteljes missziót, amelyre vállalkoztam.

Védje eső- és széltől legdrágább kincsét — arcának üdeségét!

Azt a csodás hatást, amit POND's COLD CREAM-je este bőrének táplálás val és pórusainak tisztitásával elért, a szabad levegőn POND's VANISHING CREAM-mel fogja megvédeni. POND's CREAM-ek a késő korig tiszta, üde és hamvas arcbőrt biztositanak!

Pond's Vanishing & Cold Creams

Kapható mindenütt! Főraktár: Neruda Nándor. Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 10.

ön végig megy a Korzón

kedves karácsonyi és ujévi gondokba merülve. Nos?! Intelligens jó izléshez, ha kevés is, de feltétlenül garantált jó áru szükséges.

Pár lépés még a *megyeháza*, *szemben* pedig a *garancia*:

Stühmer áruk, CZOBOR

mézes és kekszek speciális üzlete.

MEGÉRKEZTEK!

A LEGSZEBB PERZSA

és másféle szőnyegkülönlegességek

igen kedvező árak mellett.

Továbbá:

Függönyök — Paplanok
Agyteritők — Különféle takarók
Stoorok — „ futók
Hencserteritők — Butorszövetek stb

óriási választékban.

Horn és Erdélyi

Debrecen, Kossuth-utca 19. (szinházzal szemben)

Telefon 11-16. Szolid, szabott árak.

Aranybélvegei raga zl.

X Igazolványba való fényképek, — művészi levelezőlapok, legolcsóbban: Varga műterem, Piac ucca 7. szám.

Vizvezetéket kötelező bevezetni,

ne dobja ki a pénzét, hanem kérjen árajánlatot

Fülöp Miklós

bádogos és vizvezeték szerelő mestertől, Debrecen, Csapó ucca 3. Telefon 917. aki szakszerü munkát jutányosan és kedvező fizetési feltételek mellett végez. Költségvetés dijtalan.

Vásáry polgármester nyilatkozata a városi háztartás gondjairól

A csökkenő bevételek pótlására más rendeltetésü összegeket kellet t felhasználni. — Az uj városháza felépi tése még nincs biztositva. — Mit hoz a jövő?

A jövőbe látás rendes gazdasági viszonyok mellett is rendkivül nehéz, sőt hálátlan foglalkozás. — Mennyivel nehezebb a mostani közismerten nehéz gazdasági viszonyok között előre pillantani a jövőbe, még akkor is, ha a jövőt nem az egész világ vagy az ország — hanem csak a város életére elszigeteltem akarjuk látni. Önként értetődik azonban, hogy éppen a rossz viszonyok miatt minden embernek ez a legégetőbb, legfontosabb kérdése: mi lesz velünk jövőre.

Ez az aggodalmaskodó jövőbelátni akarás vezetett bennünket dr **Vásáry** István polgármesterhez, akinek széles látóköre és tudása annyira sokoldalu, hogy méltán hivatott arra, hogy a látniakarók előtt pillanatra fellebbentse a jövő esztendő fátyolát.

Természetes, hogy mint a város polgármesteréhez az első kérdésünk ez volt:

— Milyennek látja Méltóságod a város háztartási helyzetét az 1931-es esztendőben; — nem okoznak-e komolyabb zavarokat a nagy hátralékok, a bevételek elmaradása?

A feltett kérdésre dr **Vásáry** István polgármester a következő fejtegetéssel válaszolt:

A városi háztartás egyensulya.

— A törvényhatóság megalkotta 1931 évre a város költségvetését, amely szerint a város háztartása és annak egyensulya az 1931 **évre biztositva van.** Sajnos azonban a háztartás és annak egyensulya biztositása ezzel a költségvetés megállapitással valóságnak nem igen tekinthető, mert a költségvetés bevételi tételeit **nagymértékben érintik a bekövetkezett sulyosbodó gazdasági állapotok.**

— Ugy a köztartozások, mint a város magánjogi bevételei, lakás, üzlethérek, haszonbérek **kellő időre befolyása biztositottnak nem tekinthetők.** Sőt annak következtében, hogy a törvényhatóság a földhaszonbérletek és hortobágyi legelőbér kérdésével kénytelen fog lalkozni, a buzaárakban bekövetkezett nagymértékü csökkenés következtében s kénytelen a mérséklés irányában intézkedni, jelentékeny összegü bevétel csökkenést fog eredményezni, amelynek fedezetéről igen nehéz lesz gondoskodni, **mert a kiadások megállapitásánál már ugy is a legnagyobb mértékben igyekeztünk a csökkentésre.** Sajnos, hogy a kiadás igen lényeges részénél (kamatterhek, a város adói, rendőrségi hozzájárulás, stb.) csökkentése irányában semmit sem lehetett tenni.

— Ez a bevételi elmaradvány már jelenleg is megállapitható a város háztartásában s hogy eddig nagyobb nehézségek ennek nyomán nem keletkeztek, azzal magyarázható, hogy **a kiadások fedezésére átmenetileg a város rendelkezésére álló készpénzei használtattak fel, amelyeket azonban erre a célra véglegesen felhasználtnak és elszámolhatónak nem lehet tekinteni.** Ehez a helyzethez nagy mértékben hozzájárul az, hogy a város s általában a városok megfelelő forgótőkével nem rendelkeznek abból a célból, hogy a bevételi visszamaradások esetén a kiadások rendes időben teljesitésének lehetősége biztositassék. Sőt a kormányszervek intézkedései nyomán a bevételek a lehető legteljesebb mértékben vannak előirányzatba véve, minden tekintet nélkül arra, hogy vajjon azok a kellő időre befolynak-e vagy nem.

— Rá kell ezzel kapcsolatban mutatnom arra, hogy az egyik fővárosi lap hiradása szerint az előkészületben lévő háztartási törvényjavaslat szerint a községek háztartásának rendezése ugy van tervbe véve, hogy az önkormányzati szervek által **beszedett községi pótadók egy közös pénztárban gyüjtetnek össze és onnan lesznek szétosztva a szükséglet arányában.** Igaz, hogy ezzel kapcsolatban a községi pótadó százaléka állitólag lejjebb lesz szállitva, a városi polgárságban való bizalomkeltés okából mégis kétség telen, hogyha ezen az uton a községek háztartása rendezve lesz, — **az másként nem történhetik, mint a városi polgárságnak a községek javára történő igénybevételével.** Mert ha a községeknél jelenleg mutatkozó hiányt a tervezett egyenlő megterheléssel rendezik, nyilvánvaló, hogy a ma mutatkozó hiány rendezésére szükséges összegeket nem maguk a községek fogják előteremteni, pedig a városok lakossága fejenkét már eddig is sokkal magasabb adót visel mint a községek lakossága, a mely községek az állami költségvetés tanusága szerint tisztviselőiket sem maguk fizetik, és a csendőrség fenntartásához sem járulnak külön hozzá, mint a városok a rendőrség fenntartási költségeihez.

A közmunkák.

— Milyen állami és városi közmunkák remélhetők a jövő évre?

— A jövő évre számitásba vett közmunkák közül — válaszolta dr Vásáry István polgármester — a leglényegesebbek **a Világitási Vállalat bővitési munkái, az uj köztemető, az átkelési utszakaszok burkolása és a városháza épitése.** — Ezeknek a munkáknak a költsége körülbelül **6 millió pengőre** rug. Ezenkivül vannak a költségelőirányzatba felvett munkálatok (például a villamos hálózat fenntartása, vizmüfenntartás, kertészeti, erdei munkák, erdei vasut fenntartás, gyalogjáró, kocsiutburkolatok fenntartása, stb.), a melyekre mintegy 2.4 millió pengő van engedélyezve. **Az előbb kiemelt munkák közül a köztemető és városháza munkái szoros összefüggésben vannak az általános pénzügyi helyzettel. Különösen a városháza épitésének kérdése dülőre csak akkor lesz juttatható, hogy ha az erre rendelkezésre álló összegek, amelyek átmenetileg más célra használtattak fel, a törlesztéses kölcsön alapnak visszatéríthetők lesznek.** Ezért volt szükséges a törvényhatóságnak ugy határoznia, hogy az 1925-26-27—1928 években végrehajtott burkolási munkák költségeire átmenetileg a törlesztéses kölcsönből felhasznált összegeket függőkölcsön felvételével fizeti vissza. Ennek a függőkölcsönnek felvétele azonban ezideig amiatt, mert kölcsönnyujtásra ajánlat a városhoz nem érkezett, nem volt foganatositható, **s ha a város elfogadható ajánlatot nem fog kapni és igy a törlesztéses kölcsön-alapnak az ideiglenesen igénybe vett összegeket nem tudja visszafizetni, ez a városháza épitésének elhalasztását fogja jelenteni,** ami az épitőipar és az ipari munkásságot igen sulyosan érinti, annyival is inkább, mert nagyobb mértékü állami közmunkákra nem nagyon lehet számitani.

— Az egyetem, a posta és a kórház munkái a befejezéshez közelednek és ezeknél a munkáknál fokozatosan kevesebb és kevesebb munkás nyer elhelyezést. A mintegy **5—600.000 pengővel** épitendő **egyetemi internátus semmiesetre sem elegendő arra, hogy a város iparosai és munkássága ott kereseti lehetőséghez jusson.** Nem jelent lényeges javulást az sem, ha a Nemzeti Bank esetleg megkezdené a jövő év folyamán uj székházának épitését.

A tisztviselői fizetések leszállitásának kérdése.

— Mi az álláspontja méltóságodnak a fizetések leszállitásának kérdésében?

— A fizetések leszállitását illetőleg az álláspontom az, hogy ha **más módon már megoldást nem lehet találni, ez elől sem szabad kitérni. Addig azonban, amig a megoldásnak más lehetőségét is kellő erélyel és akarattal meg lehet találni, nem tartom megengedhetőnek, hogy tisztán csak azért, mert esetleg ez kényelmesebb s könnyebben keresztülvihető megoldás, a tisztviselőkre háritassék a pénzügyi rendezés minden terhe.** — A tisztviselők már éveken keresztül **igen sulyos terhet** viseltek akkor, amikor illetményeik a békebelinek alig számot tevő részét jelentették értékben. S mióta a nehéz körülmények bekövetkeztek, még mást, mint terhet nem kaptak osztályrészül. Helyzetük könnyebbsége más osztályokhoz képest **ma is csak látszólagos.**

Mi a tennivaló.

— Méltóságod véleménye szerint mi lehet a tennivalója Debrecen társadalmának az általánosan nyomasztó helyzettel szemben?

— Megitélésem szerint a város társadalmának két irányu a tennivalója. Az egyik az, hogy saját gazdálkodása körében **minél nagyobb mértékben érvényesitse a takarékosság annyit hangoztatott elvét,** a másik az, hogy sulyát teljes mértékben érvényesitse a gazdasági élet rendjét igen nagy mértékben megzavaró ama diszparitás megszüntetése érdekében, mely az egyes termelési ágakat illetőleg fennáll.

*

A jövő képe tehát, amelyet a polgármester a város lakossága elé nyilatkozatával megmutatott, nem a legrózsásabb. Mindenesetre vigasztaló, hogy a közgazdasági életben nemcsak mély pontok vannak, hanem ezeket rendesen az emelkedés követi és amilyen indokolatlan egy-egy zuhanás, épolyan váratlanul és előre nem láthatóan bekövetkezhetik a helyzet javulása is.

———oooOooo———

Szén, koksz és tüzifa
a legjobb minőségben, legolcsóbb árban beszerezhető:
Gabányi utóda Láng Miklós
Debrecen legrégibb üzletében
CSAPÓ-UTCA 28. SZAM ALATT. — TELEFDN: 4—49.

Angol Magyar Bank debreceni fiókja
ALAP- ÉS TARTALÉKTŐKE 40 MILLIÓ PENGŐ
Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával.
Legelőnyösebb feltételek mellett nyújt rövid- és hosszúlejáratú kölcsönöket.
Telefon: 3 és 2—80
TAKARÉK ÉS FOLYÓSZÁMLA BETÉTEKET MINDENFÉLE PÉNZNEMBEN A LEGELŐNYÖSEBBEN KAMATOZTAT

Ahol a bünösök vezekelnek...

Egy óra a debreceni törvényszék fogházában

Debrecen város sok középülete: az ódon városháza, a karcsú tornyú vármegyeháza, a gimnáziumok s iskolák rengetegében szinte eltűnik a törvényszék mögött a fogház háromemeletes épülettömbje. A járókelő, — aki a kihalt Verbőczi uccán elhalad, — talán nem is gondol arra, hogy pár lépéssel arréb, egy komor, nagy épületben többszáz ember morzsolja csöndes egyhangúságban napjait, ki beletörődve sorsába és várva a szabadulás óráját, ki meg egy kedvező ítéletben bízva és a közeli menekülésben reménykedve.

Egy külön világ a fogház, melynek lakóit emberi bűnök és emberi szenvedélyek sodorták el a tisztességes emberek sorából erre a helyre. A züllöttségnek és a sülvedésnek micsoda borzalmas enciklopédiája lenne az a könyv, melybe megpróbálnánk leírni az okokat, amelyektől hajtva és az útakat, amelyeken haladva az emberek idekerültek. Kik a lakói a fogháznak, hogyan töltik végtelennek tetsző napjaikat, milyen az élet ezen a nagyon szomorú helyen? — ezekre a kérdésekre akartam választ nyerni, mikor egy ködös téli délután bezörgettem a fogház kapuján.

HÁROM SZURONYOS ÖRÖN KERESZTÜL.

A nehéz tölgyfaajtón egy kis ablak nyilik meg. Két szem kandikál ki, azután megismernek és a szuronyos fogházőr ajtót nyit. Hosszú kongó folyosón visz most útam, orromat áporodott illat üti meg, az a szag, — amelyet sok ember együvé zsúfolása termel ki. Ujab ajtó elé rek, újabb őr aki most már a gondnoki irodába kalauzol.

Egy derüs pont ebben a komor épületben. Kedélyes melegség, nagy ablakok, egy pillanatra elfelejtjük, hogy hol vagyunk. **Kovács Gyula,** a fogház jóságos öreg gondnoka csatlakozik itt mellém és az ő előzékeny útbaigazítása mellett elindulunk a fogház megtekintésére.

DRÓTHÁLÓ AZ EMELETEK ALATT

Egy harmadik őr is átereszt bennünket és a fogház keresztmetszetében állunk. Rendkivül érdekes látvány. **Itt középen megszakadnak az emeletek és alaptól a tetőig érő két hatalmas ablakon át beömlő világosság mellett a fogház harmadik emeletének menyezetéig látunk.** Egy óriási üreg van itt, felettünk látjuk az egyes emeletek folyosóit, az itt őrtálló fogházőr egyszerre három emeletet tarthat szemmel.

És ami a legérdekesebb, **az egyes emeletek alatt drótházak vannak kifeszítve.** Megeshetik, hogy egy fogoly elkeseredésébe öngyilkos akarna lenni és leugrana, így baja nem történhet, mert a drótháló felfogja.

A földszinten a jómagaviseletü foglyok vannak elhelyezve. Többnyire egyes cellák, bennük ágy, egy asztal és egy lavor. Tisztaság, rend mindenütt. Tiz évvel ezelőtt a románok teljesen elpoloskázták a fogházat, akkor az egészet kifüstölték és ennek olyan eredménye volt, hogy lapátszámra hányták ki a döglött rovarokat. — Most már azonban teljesen tiszta, ragyogóra meszelt az épület, ha egy újonnan jött lakó tisztaság szempontjából gyanú alá esne, — már pedig a cigányok között elég akad, — irgalmatlanul fürdőbe dugják, ruháját pedig fertőtlenitik.

„NEHÉZ INNEN MEGSZÖKNI!"

Ez nemcsak a foglyoknak a megállapitása, de az enyém is. Nem is szólva arról a három őrről, akiken keresztül vergődtem bejövetelemig, minden emeleten a lépcsőfeljárónál további őrök állanak. Ha már most **ezek közül akármelyik észrevenne valami gyanús dolgot, csak az előcsarnokban függő harangot kell elérnie, azzal azután olyan lármát csap hat, hogy egy szempillantás alatt talpraugrik az egész harminckét főből álló őrszemélyzet.**

A lépcsőn megszökni tehát lehetetlen. Marad az a régi, de beváltnak éppen nem mondható trükk, hogy az a fogoly, aki már megunta a fogház levegőjét, az ablakon próbál elillanni. Ezt azonban éjjel teheti meg, mert nappal őrök szigorú felügyelete mellett a közös munkatermekben dolgoznak. **Igen ám, de éjjel az inspekciós őrök minden öt percben egy kis ablakon keresztül minden cellába benéznek, miközben a folyosóról felgyújtják a cella lámpáját. Ha azonban a fogoly ennek dacára** ki tudná játszani az őr éberségét és megpróbálná az ablakot kifeszíteni, ez megint nem vezetne sikerre, mert **éjjel a fogházban olyan halálos csend van, hogy bármely cellában véghez vitt és a legkisebb zajjal járó munka halhatóvá és ezzel leleplezhetővé válik. Végső eredményben pedig a fogház udvarán éjjel, nappal ott áll egy őr,** akinek nincs más dolga, mint a cellák ablakait szemmeltartani és aki igy irgalmatlanul lefülelné a menekülni akaró delikvenst.

Fogházi élet

Ha szigoruan vesszük, egy nyomortanya lakóinak életét, még mindig nyomorúságosabbnak tarthatjuk, mint a fogház lakójáét. Távol áll tőlem, hogy propagandát csináljak a fogháznak, de itt végeredménybe meg van az embereknek a mindennapi betevő levese, a központi fütés kellemes meleget ont, a könyvtár ellát mindenkit könyvvel és habár hiányzik a Petőfi által olyan szépen megénekelt szabadság, de még mindig el tudok képzelni rosszabb helyzetben levő embereket is.

A FOGHÁZ AZ UDVAR FELŐL NÉZVE.

Szó sincs róla, aki egyszer ide bekerül, az rendkivül fegyelmezett életrendnek köteles magát alávetni. Reggel hat órakor felkelés, egy órás turnusokban séta az udvaron. Ez a sétáltatás eltart kilenc—tiz óráig, aki elvégezte a sétát, a munkaterembe vonul és dolgozni kezd. **Általában mindenki a maga mesterségét folytatja:** a szabó ruhákat csinál, a cipész cipőket kalapál, az intelligensebb férfiak a fogház és ügyészség irodáiban nyernek alkalmazást, mig a napszámosokat takarításra, fahordásra használják. Az asszonyok kézimunkáznak, s szőnyeget szőnek. Az elv: **mindenkinek dolgozni kell!** Délután ismét egyórás séta, azután folyik tovább a munka a lefekvésig.

A beszélgetés és a dohányzás szigoruan tilos. Sem a séta, sem a pihenő, sem a munka alatt a foglyoknak nem szabad egymással beszélgetniök, legföljebb néhány szót, ami a munka elvégzésére vonatkozik. Épenúgy a legszigorubban tilos a dohányzás is, a dohány élvezetétől még az őrök is el vannak tiltva.

Étkezés háromszor napjában. Reggelre tej, vagy leves, ebédre főzelék és föttészta, estére főzelék, egyszer hetenként hús. A fogház konyhája az étlapot Budapestről kapja és ettől eltérni nem szabad. Az adminisztrációra jellemző, hogy a legkisebb adag elhasznált élelmiszert hat könyvbe kell beírni. Kicsit humorosan hangzik, — hogy kiszabadulás után minden foglyon behajtják a koszt árát. Igaz nem számitják drágán: egy napi penzió 35—40 fillér.

A jogerősen elitélt foglyokat minden hónap első vasárnapján látogathatják meg hozzátartozóik, a vizsgálati foglyokat és előzetesen letartóztatottakat minden vasárnap. Igy azután a foglyok legkedvesebb napja a vasárnap, akkor egyébként dolgozni sem kell.

330 FOGOLY, — 60 KOMMUNISTA.

A debreceni fogházban összesen száznégy zárka van és ezekben kétszázhét fogoly fér el. Most alaposan megtelt a fogház: **háromszázharminc fogoly gyült össze. Különösen az utóbbi hetekben leleplezett kommunista mozgalmak részesei töltötték meg ennyire a fogházat, amennyiben jelenleg nemkevesebb mint hatvan kommunista ül a cellákban.**

A kommunisták -rzése természetesen sok gondot okoz a vezetőségnek,

Kérjen tájékoztatót.

50 FILLÉRBŐL

mit hetenként félretesz

a Debreceni Kölcsönös Segélyző Egyletnél

Kossuth u. 8. (szinház felőli sarok) rövid pár év mulva

tőkepénzes lesz.

Kérjen tájékoztatót.

Nagy karácsonyi vásár.

magolcsai **Nagy Mihály**
DEBRECEN, PIAC UCCA 37. SZ.
Debreceni Első Takarékkal szemben.
(A csonkatorony mellett.)

Pártoljuk a hazai ipart!

INGEK, NYAKKENDŐK, ZOKNIK, NYAKSALAK.
feltüően olcsó árakban!
Nőikalap és uridivatüzletem óriási választékkal áll (vételkényszer nélkül) divatkülönlegességekben a nagyrabecsült vásárló közönség rendelkezésére.

Prima keménykalap . . . 8.50 Puhakalap 5.50
Gyapjunyaksál I-a 1.90

niszen az összeesküvés szálai Debrecenbe is elnyúltak és az „elvtársak" a látogató hozzátartozóik útján a cipőben, ruha alatt, mindenféle lázító iratokat, kommunista könyveket csempésznek be a lezárt barátaikhoz. Még az utóbbi napokban is találtak az egyik miskolci kommunistánál egy Népszavát, ami nem tudni, hogy hogyan került hozzá, hiszen a fogházba mindennemü újságot bevinni tilos.

A fogház legképzettebb embere egy **jogi doktor** pár nappal ezelőtt szabadlábra lett helyezve. Ez is kommunista üzelmek miatt volt lecsukva és a tábla vádtanácsa tizezer pengő kaució mellett helyezte a főtárgyalásig szabadlábra. **Éretségizett ember nyolc van a fogházban, legtöbbje megtévedt vidéki jegyző.** Ha feleségük, gyermekük néha meglátogatja őket, sírva borulnak a nyakába: **„Értetek tettem, értetek tettem!".**

A háromszázharminc fogoly között hatvan nő van. Legtöbbnyire egyszerü nők, akik lopásért, vagy gyermekelhajtásért lettek elitélve.

ISMERŐS ARCOK, ISMERŐS NEVEK.

Amint a kedvesen magyarázgató fogházgondok kiséretében járom a folyosókat, néha-néha ismerős arcok tünnek fel egy-egy cella ajtaja mögött, azután ismét visszahúzódnak. — Rájuk ismerek. Fiatal, jómegjelenésü ember az egyik. Tiz évvel ezelőtt még gimnázista volt, jó tanuló. Azután, hogy elhagyta az iskolát, megindult a züllés útján, mint ügynök eladta a rábízott árúkat és a törvényszék egyévi börtönre ítélte. Ügye még fellebbezés alatt áll.

A másik ismerős is karrier előtt álló alakja volt Debrecennek. — Egy bankban vezető állást töltött be, de el spekulálta magát, mire külföldre szökött. Sikerült elfogni és a debreceni törvényszék négyévi fegyházra ítélte. Januárban fogja tárgyalni ügyét a tábla, márciusra különben már 3 éve le is telik és ekkor feltételes szabadságra kerül.

Most rendkivül fess, fiatal nő jön velem szemben, azután eltünik a nőiosztály ajtaja mögött. **Ez egyik legveszedelmesebb kommunista nemrégiben fogták el a fővárosban, éppen, mikor kommunista röpiratokat terjesztett.**

Az ismerős arcokat ismerős nevek váltják fel. Minden cellán ott függ lakóinak névjegyzéke és igen sokra ráismerek. Itt egy vidéki bank sok évre elitélt könyvelője, ott egy gyilkos legény adatai. A nőiosztály előtt egy tábla előtt megállok: az utóbbi évek legszenzációsabb gyermekgyilkossága hősnőjének neve áll ott. A Kúria nyolc évi fegyházra ítélte. A táblán ott áll a vigasztalan felirat: Szabadul 1937. május 17-én.

AZ ÖNGYILKOS RABLÓGYILKOS.

A fogház szigoru rendbe öntött, fegyelmezett életét alig zavarja meg esemény. De néha mégis történik valami. Igy nagy riadalmat keltett tavaly az egyik fogoly öngyilkossági kisérlete.

Az illető gyilkosságért életfogytiglani fegyházat kapott, a Késes uccán ölt meg egy öregasszonyt. Nemsokkal a törvényszéki tárgyalás után feltünt az őröknek izgatott magaviselete, mígnem *azután egyszer levetette magát a harmadik emeleti folyosóról. Az öngyilkosság persze nem sikerült, a gyilkos fennakadt a hálóban és onnan húzták ki.* Egy heti szigorított koszt és sötét zárka volt a jutalma.

Az asszonyok is próbálnak ilyesmihez folyamodni. *Üveget keritenek és felvágják vele a kezüket.* De a fogház orvosa hamar ott terem, elköti a kezüket, ugy hogy pár nap mulva semmi bajuk sincsen. *Öngyilkosságot ezen a helyen sikerrel még senkisem követett el.*

Sok a szimuláns. Egyik-másik asszony, mikor nem ízlik már neki a munka, egyszerre ájulásba esik. *De elég egy meggyujtott gyufát az orra alá tartani, hogy menten talpra ugorjék.*

A KÉNYSZERZUBBONYBA BUJTATOTT MERÉNYLŐ.

Érdekes és nem mindennapi eset volt a merénylő hentesmester esete. Ez a hentes erős alkoholista volt, feleségét állandóan fenyegette, egy ízben azután egy disznóölőkéssel megszurkálta. A bíróság több évre ítélte el.

A hentes a fogházban is renitenskedett. *Állandóan őrültséget szinlelt, kiült az ablakba és onnan kiáltozott: »Itt van a feleségem, halljátok milyen szépen énekel!« Rögtön ezután őrjöngeni kezdett, a földhöz vágta magát és orditozott. Azonnal kényszerzubbonyba bujtatták és ezáltal ugy megszelidült, hogy többet eszébe sem jutott neki, hogy ő tulajdonképpen őrült.*

Súlyos szerencsétlenség történt a fogházban a mult évben az épület átalakitásakor. Egy fogoly hozzányult a karbidlámpához, amely *felrobbant és a szerencsétlen ember ingét a fogaival együtt levitte a torkába.* A klinikán nagyszerüen megoperálták és mind a 32 fogát a torkából visszatették a helyére.

AZ AGYONLÖTT SZÖKEVÉNY.

Nagyon ritka eset, hogy valamelyik fogoly szökést kiséreljen meg. Néha mégis megtörténik. *Igy 1928-ban egy ismert betörő és kasszafuró felfeszitette az egyik küszöb vaslemezét és abból fürészt készitett. A fürésszel megpróbálta átreszelni az ablakának rácsait, de ez persze nem sikerült.* Az őr meghallotta az egyenletes zajt, behatolt a cellába, kutatást tartott és megtalálta a fürészt. A betörő, aki ez egyszer »*kitörő*« akart lenni, sulyos fegyelmi büntetést kapott.

Egy másik szökési kisérlet már sokkal tragikusabban végződött. Egy cigány foglyot a tárgyalásról az őre visszakisért a fogházba. A fogoly engedelmet kért, hogy egy pillanatra elfordulhasson és ezalatt lerántotta a kezeiről a bilincset és futásnak eredt. Az őr utána kiáltott:

— *Állj, vagy lövök!*

A cigány nem állt meg, mire az őr lőtt. A golyó a fogoly ágyékát furta keresztül és a szökevény másnapra meghalt. Az őr ellen megindult a fegyelmi eljárás, miután azonban beigazolást nyert, hogy jogosan használta fegyverét, felmentették a vád alól.

*

A fogház komor falai között végtelen egyhanguséggal peregnek le a napok. Ujság, esemény és változatosság nélkül suhannak el hetek, hónapok és évek a foglyok fejei felett. Egyetlen egy nap van csak az évben, amely uj szint visz bele a szürke fogházi életbe: a karácsony.

Ott voltam a fogház karácsonyi ünnepélyén. A hosszu második emeleti folyosót zsufolásig megtöltötték a foglyok; a csoport mellett minden lépésnyire egy-egy szurony csillogott. Középen pedig, mintha egy különálló kis világ lenne, ott ragyogott a gyönyörü karácsonyfa megrakva ezernyi kis aprósággal.

Csodálatos, hogy a karácsony ünnepének nagyszerü jelentőségét és szimbólumát mennyire átérezték a fogház lakói. Ezek az emberek, akik mögött a mult szörnyü bünei kisértettek, ezen az ünnepen csak érző és vezeklő bünösök voltak. Amint felcsendült a gyermekénekkar karácsonyi éneke, valami nagy, felemelő érzés forrasztotta egybe a szíveket, egy magasabb hatalom eltörülte a különbségeket, nem volt többé gyilkos és betörő, kommunista és szélhámos. Könnyek ültek a szemekben, megtört fejek hajoltak le mélyen, a karácsonyfából szuggesztiv hatalommal kiáradó erő karácsony ünnepének egy órájára elefelejttette a bünöket és visszaadta önmaguknak a megtévedt embereket.

Dr. Nyiri László.

Városi Takarék és Hitelintézet
Részvénytársaság Debrecen
Ferenc József út-Csapó ucca sarok.

Saját tőke: 2.750.800 pengő.

Kölcsönöket;

folyósit kis és közép-birtokokra előnyös feltételek mellett.

Betéteket:

kedvező feltételek mellett gyümölcsöztet.

Berg Kristóf lelkiismerete

»Édesanyánknak ajánlom ezt a könyvet« — olvassuk a cimlapon. És mivel ma különösen nagy azoknak az édesanyáknak a száma, akik nem törődnek azzal, hogy bírják-e gyermekeik teljes bizalmát, vagy kevésbé tudják-e ezt megnyerni, mint nyugodtabb, tekintélyeket jobban tisztelő korokban, — az az izgatóan érdekes pszichológiai tanulmány nemcsak művészi élvezetet, hanem megszivlelhető intelmet és tanuságot is nyujt. Rég megmondta Meister Eckhart azt a nagyon ismert s mégis oly gyakran elfelejtett igazságot, hogy a bizalom a szeretet főpillére; nélküle felborul az élet egyensulya, mert szükséges lelkünk épségben maradásához oly rokonszív, aki előtt őszinte gyónással könnyithetünk, tisztithatunk lelki terheinken.

Berg Kristóf története, amelyet szürrealistának szeretnek nevezni, holott nagyon is reális, egy bizalom és vallomási lehetőségek után szomjazó, idegbeteg gyermek vívódása, akinek tragikumát fokozza, sőt teljessé teszi az, hogy ösztönszerű védekezésből minden eszközt és módszert kipróbál végzete ellen — sikertelenül.

Berg Kristófnak minden oka megvan arra, hogy az Oedipus-komplexum és gyermeki kedélyre vészesen ható milieu áldozatává fejlődjék: börtönőr atyjának gyakori igazságtalansága, ütlegei — egyetlen nevelési ténykedése —, nyerssége feleségével szemben, ha nem vallható, folytonos lázongást idéz elő az ideggyönge gyermek lelkében; a börtön és szomoru lakóinak közelsége tulfüti amugyis nyugtalan és koraérett képzeletét. Egy gonosztevő ügyének főtárgyalásán végleg megzavarja a bünös üldözéséről való kétféle felfogás. A bünös bünhődjék! — tanitják az iskolában, otthon; a bünös meneküljön, legyen ügyes, használjon fel minden eszközt a társadalommal szemben, — tartja be nem val-

* A szegedi egyetem irodalmi folyóiratának (Széphalom) legutóbbi számából vesszük át ezt a kritikát.

lottan a közfelfogás. A tömeg kárörömében és részvétében ezredéveken át legyürt indulatok villannak fel, a bibliabeli fekete kos emléke, amely magára veszi a törzs bűnét, amikor kikergetik a pusztába, hogy éhen vesszen (s amellyel Mózes tulajdonképen egyiptomi rituális orgiák ellen védekezett). Az üldözött pártolása, ez a tudatalatti rokonszenvébredés, mely minden nemzet folkore-anyagában oly nagy szerepet játszik, már-már anyjához is közelhozza a fiut, amikor tanuja annak, hogy a jószívű, gyönge nő megmenti a társadalmi rend egy megtámadóját. Kristóf anyját apjánál okosabbnak tartja ezentul, ha az nagy hangon le is torkalja feleségét és a közös titok, az egymásban való megbízás, rövid időre összekapcsolja anya és gyermek lelkét.

Aztán kurta boldogság következik Kristófra. Betegessége miatt cseregyereknek adják egy falusi kovácsmesterhez. Itt ismerkedik meg egyetlen eszményével, a tanító kisleányával, a szelíd, bájos Nellyvel, aki megoldja kissé nyelvét és megismerteti vele a felettünk lakó, mindentudó, örök bírót, akinek lényegét az iskolában sohasem értette meg. Kínzó álmaitól, lidércnyomásaitól Nellyke sem szabadítja meg.

A dráma — e retardáló momentumnak látszó tragikus mag fölbukkanása után — teljes erővel halad kifejlése felé. A Tóth Olivérrel való barátság: az első nagy rajongás; a gyermektörvényszék szervezése: a gyónás mentő megváltó hatása utáni vágyakozás gyerekesen torz kirobbanása, mely iskolai pályafutását akasztja meg; Enyedics patikusnál töltött korszaka, ahol ismét nem volt kihez és mibe menekülnie; nem gyógyítják, nem is gyógyíthatják ki mindent látszólagos zűrzavarban össze-vissza asszociáló, őrjítő álmaiból. Megfogja ugyan a katholicizmus poétikus varázsa, amire megint csak a gyónás, elgyötrött lelkének egyetlen gyógyírja utáni vágyakozás teszi fogékonnyá, de mihelyt kiderül, hogy másvallásu, próbálkozásával a plébánosnál is kudarcot vall. (Kristóf preexisztenciáját véli felismerni egy augsburgi dominikánus és ellenreformátor történetében, melyet neki a pap, egy szörnyü álom elbeszélése után mutat meg egy könyvben. Az illusztrált, német, tehát annak idején előtte ismeretlen nyelvü munkával találkozott már Nellyke apjánál, de ez tudat alatt marad. A plébános azt hiszi, hogy Kristóf gunyt űz a gyónásból s a fiu ezért nem mer többé hozzá visszatérni.

Végül az utolsó felvonásban összetalálkozik Nellyvel, aki másnak a neje. Az élet kegyetlensége Kristófot házukba sodorja, ahol közvetlen közelből szemlélheti Nelly finom lelkének naponta való összetörését kártyás, durva férje által. Lassankint gyökeret ver Kristóf lelkében a gyilkosság, vagy inkább megtorlás rögeszméje. És meg is öli Bacsót, mikor az korbáccsal támad Nellyre, azzal a vashamutartóval, mely egyszer ugy kigurult a kezéből, hogy alig lehetett megtalálni (Mintha Dosztojevszkij lelke suhant volna át a végtelenül finomérzésü, mindent megértő és végiganalizáló, emberszerető szerző útján, ami persze szintén tudat alatti maradt nála: a félkegyelmü ösztönszerü rettegése, hogy epileptikus rohamában szét fogja törni a kínai vázát, amely autoszuggesztió aztán ténnyé változik.)

Kristófot bekísérik abba a börtönbe, ahol apja az őr és ahol anyját éppen kiterítik. Szembetalálkozik apjával s hangtalanul leveti magát az ablakból a mélységbe.

Megrendítőbben, művésziebben, tömörebben még senkisem irta meg irodalmunkban a lelki vezetőt nélkülöző gyermek vesztébe-rohanását.

Térey Sándor, a literary gentlemannek ez a legnemesebb veretü tipusa. — aki a magyar-francia kulturális kapcsolatok kiépítésén, ápolásán, elmélyítésén oly fáradhatatlanul és teljes önzetlenséggel dolgozik, — akinek érdeme, hogy Debrecent nem kerülik el a híres idegenek, — a finom versíró és műfordító (Baudelaire-t, Verlaine-t, Zweig-ot magyarra, Ady-t franciára ültette át), — a Visszatérés szerzője, amellyel elnyerte a Kisfaludy-Társaság pályázatának első díját, — a Berg Kristóf lelkiismeretével uj oldaláról mutatkozott be, növelve nemcsak sokoldalusságának varázsát, hanem bizonyítva azt is, hogy egyes, elszigetelt problémák kidolgozásának ötvösművészete is a kisujjában van.

(Genf.) *Mattyasovszky Erzsébet.*

Elég volt...

Elég volt. Unom már a harcot,
A céltalan, meddő tusát.
Nem izgat már bukás, dicsőség,
Uj fordulat, uj lehetőség,
A zöld babér, a cipruság.

Küzdöttem, míg kedvem telt benne,
S megálltam helyem emberül,
Ha sebet kaptam, eltakartam
S nem féltem, hogy a vad viharban
Az élet-sajkám elmerül.

S bár a viharnak durva kedve
Enyhülni kezd szemlátomást
S amig vitorláim kibontom
Ott int az arany-horizonton
Felém lankás part, enyhe pást —

Szegény, rozzant hajóm hadd fusson
Utjára, mely megirva van,
Kaján sorsommal — jöjjön bármi,
Már semmi kedvem szembe szállni...
Elég volt. Megadom magam.

REITZ JÁNOS.

Amerika fény és árnyoldalai

LAKY LÁSZLÓ KIE TITKÁR ELŐADÁSA

Igen érdekes volt amit Laky László az amerikai egyházi élet kuliszatitkairól elmondott.

— Springfeeldben egy nagyon kis református gyülekezet volt és mivel nem lett volna ott más gyülekezet életét megismerni, beiratkoztam az úgynevezett kongreganista gyülekezetbe. Mindössze csak 850 tagja van, de ez a leggazdagabb és legelőkelőbb egyház. Igen érdekes adatokat találtam ott. Van egy szükebb körü presbyterium, hasonló a mienkhez, azzal a különbséggel, hogy ott a presbyterek nem csak az egyház anyagi ügyeit intézik, hanem havonként vagy negyedévenként összeülnek a lelkésszel és megbeszélik vele, hogy miről prédikáljon. Az üzletemberek, a gyárosok, a bankigazgatók, tanárok vesznek részt ezeken a megbeszéléseken. Szempontokat adnak a lelkésznek a prédikációihoz.

— Ami a lelkiéletet illeti az is rendkívül érdekes, hogy ők ott igen nagy sulyt helyeznek arra, hogy minden den ember, aki a templomban ül, feltétlenül nyereséggel távozzon onnan. **Behatóan tanulmányozták, hogy lehet** megoldani azt a kérdést, hogy mindenkinek a szükségletét kielégítsék. Mikor látták, hogy vannak 13—14 éves gyermekek, akik nem is értik a felnőtteknek szóló prédikációkat, akkor a következőket csinálták. Olyan istentiszteleti rendet állítotak össze, amely két részre oszlik. Előbb fennálló ének volt, aztán karének, majd felállt a lelkész és előbb beszélt a gyermekekhez. Mackó mesét mondott el a szószékről, de a végén egy bibliai vershez, bibliai igazsághoz jutott. Karácsonykor viszont a Mikulásról beszélt, mert ott a Mikulás hozza a karácsonyfát. Husvétkor a nyuszikról szólt a gyermekekhez. Mindig frappáns, aktuális kérdést tárt a kicsinyek elé. A gyermekek valósággal falták, amit a lelkész mondott. Furcsán hangzik, különösen itt nálunk, de megtörtént, hogy akár a prédikáció alatt, akár a mese alatt, ha a lelkész olyat mondott, amely derültkeltő volt, akkor a gyülekezet nevetett. Nálunk ezt nem lehetne megcsinálni. A mese után megint ének következett és aztán a gyermekeknek ki kellett menniök a templomból, hogy a közeli vasárnapi iskolában foglakoztassák őket. Ott furtak, faragtak, énekelgettek. Mikor aztán a felnőttek istentiszteletének vége volt, a szülők bekopogtak a vasárnapi iskolába s autón hazavitték gyermekeiket.

— Ne higyjük tehát — mondta Laky — hogy az amerikai vallásos élet valami filozófia, vagy elgondolás. Egyszerüen alkalmazkodott a mindennapi élethez. A vallási életük is inkább az amerikai élet kifejezője. Nagyon jó megjegyzést hallottam erre vonatkozólag odakint: az ottani keresztyénség, az amerikai élet kifejezője inkább, mint ható-eleme.

— Amerikát úgy ismerik, mint a demokratizmus hazáját. És ime a demokratikus amerikai nem hajlandó leülni egy asztalhoz a négerrel, mert az fekete. Vannak helyek, ahol a villamoson külön részt tartanak fenn a feketék és fehérek számára és mindkét részről sértés, ha egymás helyére ülnek. Igen fontos probléma ott a japánok és kinaiak problémája is.

A prohibicióról is beszélt Laky, amelyről kijelentette, hogy a szárazság Amerikában tulajdonképpen igen csunya dolog. Amit az ujságokban olvasunk a prohibicióról az 80 százalékban csak propaganda. Tőke érdek, hogy visszajöjjön a szabad szeszüzlet, mert ez kiváló keresoti forrás az amerikaiaknak. Ennek ellenére mondhatom nem vált be a prohibició, mert több mint 3 és fél milliárd dollár értékü szeszt csempésznek be Amerikába. Ennek egyrészét útközben tönkreteszik, de jórésze bejut. Jellemző és érdekes az ottani helyzetre, hogy például egy magyar étteremben amig angolul beszéltem, említést sem tettek szeszről, de amint magyarul megszóltam, rögtön felajánlották a bort.

Az óriási témaköröket felölelő előadásról maga Laky is érezte, hogy nem egyszeri előadásra való a megemlítette, hogy Amerika életét részekre bontva tárja majd a KIE hallgatósága elé.

Rendkívül érdekes előadását így fejezte be:

— Amerika azért probléma, mert nem ismerjük Amerikát. A világkatasztrófa oka is az volt, hogy a nemzetek nem ismerték egymást. Európa nem ismeri Amerikát és ezért állanak szemben egymással, ezért hallunk olyan elkeseredett nyilatkozatokat mindkét oldalról, ezért beszélnek Amerikában ajkbiggyesztve Európáról és ezért beszél Európa gyülölettel Amerikáról.

— Valóban érdemes volna megismerni Amerikát a maga igazi mivoltában.

X Legolcsóbb ajándék a fénykép! Felvételek reggel nyolc órától, este hét óráig. Liener műtermében.

Belvárosi Takarékpénztár R.-t.
Debreceni fiókja
Ferenc József ut 53. Telefon: 9-52 és 8-40.

Takarékbetétek előnyös kamatoztatása.

Váltóleszámitolás, ingatlankölcsönök.

Tizenegy futballjátékos civilben

Bemutatjuk a Bocskay tizenegy játékosát, kik azok, akik hétről-hétre hirt, dicsőséget szereznek Debrecen városának.

Szeretjük Debrecent, szeretjük a debreceni közönséget, izenik a játékosok, és csak azt kérjük, a debreceni közönség is szeressen minket...

A nagy szinjáték első részének vége, befejeződött a professzionista elsőligabeli bajnoki küzdelem őszi fordulója. Szeptember 7-e óta folyik az idegizgató, erős, kemény, nehéz küzdelem és most karácsony előtt fejeződött be. Debrecen szempontjából jól indult és gyönyörüen fejeződött be. Az első mérkőzésen a Ferencvárost verte meg Debrecen reprezentáns csapata, a Bocskay és most a végén sorozatos győzelmek után a vidéki csapat által még soha el nem ért dicsőséges területen, *a második helyen* kötött ki és mint második helyezett tér téli pihenőre. A magyar kupa után a második hely, a Hungária után következik a Bocskay. Ujpest, Ferencváros a vert mezőnyben — mintha álom volna, mintha mese lenne, amely igy kezdődik:

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy kis vidéki csapat, a Bocskay, amely nehéz körülmények között, szinte teljesen magára hagyva tengette életét. De jó volt, szerény volt, szorgalmas volt, bizott magában, erejében, tudásában, küzdött, dolgozott, szenvedett, volt kitartása, nem csüggedt... és igy tovább. Mintha mese volna.

*

Vége az őszi fordulónak, a csapatok egy része turázik, másik része pihen, készül a nagy, még nehezebb tavaszi küzdelemre.

Téli pihenőre tért az a sok ezer ember, lelkes sportbarát, amely hétről-hétre, esőben, viharban, tikkasztó melegben, fagyban hüségesen felkereste a sporttelepet és drukkolt, izgult, lelkesült a Bocskay csapatáért, győzelemre hajszolta, buzditotta, anyagilag is támogatta, erősitette a kék-sárga szint viselő futballcsapatot. S hányan vannak, akik nem mennek ki a mérkőzésre, de érdeklődnek utána s szeretetteljes figyelemmel kisérik a Bocskay szereplését, elért eredményeit.

Sokan vannak, akik a csapatot, a csapat tagjait csak a zöld gyepen, a futballpályán ismerik, de sem a profi sportról, sem magukról a játékosokról semmi közelebbit nem tudnak, nem tudják, ki az a Vincze, ki az a Mátéffy, kik azok civilben, hogy éreznek, hogy gondolkoznak, hogy élnek, nősek-e, vagy nőtlenek, mit csinálnak napközben, hogy megy soruk.

A színészekről, színésznőkről, a festett világ tagjairól mindennap kötetszámra olvashatunk. Tudjuk azt is, hogy Gál Franci mikor kel fel és hányszor veszett össze az öltöztetőnőjével, megirják Debrecenben azt is, hogy Antók Feri kinek kurizál, a népszerü Misoga Laci milyen viccet mesélt el kávézás közben.

A futballjátékosok is a nagyközönség előtt játszanak, népszerübbek, mint a primadonnák, de szerelvesebbek is, mint akármelyik elkényeztetett bonvivant. Nagyobb, erősebb tapsot kapnak, mint a szubrett a jutalomjátékán és tombol, lelkesül a közönség egy szép gól után, jobban, mint a primadonna slágerszáma elhangzásakor...

Lássuk most egyszer a futball primadonnáit is civilben. Ideállitjuk őket kapásból, röviden, egy-két tollvonással, vagy ha ugy tetszik ecsetvonással bemutatjuk a nagyérdemü közönségnek a Bocskay játékosait, mind a 11 futballistát. Leplezetlenül, festék, illetve dressz, futballfelszerelés nélkül. Tessék, kezdődik az előadás...

*

Buday Károly, a kapus. A legnehezebb, a leghálátlanabb posztja neki van. Őt szidják, őt okolják minden gólért, ami bemegy. Hát először is nem Buday az igazi neve. *Baumgartner* Károly budapesti fiu, foglalkozása civilben müasztalos. 25 éves, nős, szép szőke felesége van. Egyidőben Budapesten játszott, majd Szegeden a Bástyában. Itt érte el formája tetőpontját. A Bástyából a Ferencvárosba került. Itt a névmagyarositás *Bangit* csinált belőle, de ezt a nevet nem szerette s mikor Debrecenbe került, Budai lett belőle. Rendkivülszeret moziba járni... Mulatni is szeret, nótázni, énekelni...

Dr Fejér Rezső, a hátvéd. Állam tudományi doktor és nem szégyel fudballozni. Csendes, szótlan, komoly. 30 éves, nőtlen, az egyetemen tisztviselő. Intelligens, körültekintő. Az eleven bizonyiték arra, hogy a profi fudbalista is lehet komoly, tanult, képzett ember és megforditva, a jogtudományi doktor is lehet kiváló játékos, aki méltó lehet a válogatottságra is. Fejér Rudi nem iszik, nem dohányzik, mértékletes minden téren. Ezért volt szenzáció, hogy mikor a második hely elérésnek örömére társasvacsorára gyültek össze, Fejér dr megivott egy félpohár bort. De cigarettát már nem szivott el.

Molnár Ferenc, a másik hátvéd. Pestszentlőrincről került vagy tiz éve ide, Hajduszoboszlóról nősült, hentes és mészáros. Valamikor mulatós fiu volt, de most már megkomolyodott és azóta a formája is felfelé ivel. Harmincéves.

A fedezetsor három tagja *Vampetics-Vilányi István, Móré János és Keviczky Rezső.*

Vampetics a legelegánsabb civilben s hivatalosan magánzó. 28 éves, nem régen nősült, bájos, szép felesége van. Szenvedélyes és kitünő fényképész, de még jobb üzletember is. Ő a csapatkapitány. Vampetics a családi neve, Budapestről került vagy tiz éve Debrecenbe és egy kis szegedi kiruccanás óta debreceni lakos s most már debreceni benszülöttnek lehet számitani. Villányira akarja magyarositani a nevét. Nagy szinház kedvelő s nőtlen korában a szinész nők körül forgolódott...

Móré János a csapat tengelyében áll. Egész fiatal, 20 éves gyerek még, a magyar fudball egyik nagy igérete. Még csiszolni kell. Debreceni, jóállásu, eleven gyerek. Nagyon szeret énekelni s ezért társai elkeresztelték Strausz Jánosnak (a hires komponista után).

Keviczky civilben komoly banktisztviselő, a legszorgalmasabb hivatalnokok egyike, a passzai nem olyan pontosak, mint a számsorok, amit összead. Szinházkedvelő, de főleg az operákat imádja, nagyszerü uszó is. Budapestről került Debrecenbe vagy nyolc éve, de már itt akar házat venni.

A csatársort Markos Imre nélkül nem lehet kezdeni. A legnépszerübb a mokány Markos Imre. Öt éve van Debrecenben. Budapesti. Wekerletelepi. Fiatal, 22 éves. Csupa ideg, boszorkányosan ügyes és szivós. Itt szolgálta le a katonaévét is s azután megnősült és önállósitotta magát. *Cipőfelsőrészkészitő* a Deák Ferenc ucca 6. szám alatt. Mozi, szinház egyformán érdekli, bor, mulatság nem, takarékos, spórolós. Autogramot nem szeret adni, mert az irás, mi tagadás, kissé lassan megy... Többszörös magyar válogatott játékos.

Vincze Jenő. Debreceni gyerek, a Vágóhid körül, a Nyilastelepen rugta először a labdát. A legszebb karriert csinálta ez a fiatal, nagyszerü termetü, komoly 20 éves fiu. Ő is volt már magyar válogatott. A debreceni polgáriban, majd a kereskedelmiben végezte el tanulmányait, a mult évben érettségizett s amellett fudballozott és odahaza gazdálkodik is. *Tiz malacot hizlal.* Nem szereti a lányokat. A diákok, fiatalság kedvence, de mindenki szereti. A magyar fudball legnagyobb tehetsége.

Teleki Pál, a fudballtanár. Szerény, jómodoru egy ember, akinek nincs haragosa, ha két lámpával is keresnék. Az egyetemen tisztviselő és állásában is rendkivül szeretik, megbecsülik. Békéscsabai fiu, majd Temesvárról került Debrecenbe és most már a hozzátartozóit is idehozza. Nőtlen és — *távcső*, pedig termetre vékony inkább. Hat ember porcióját megtudja enni és még — mindig éhes.

Mátéffy Attila. Még alig pár hónapja debreceni és népszerüsége egyre nő. Bronzmüves. Markos földije, a Wekerle-telepről való. Nősülni akar Debrecenből, nagyszerüen táncol, nősülni akaró lányok, tessenek jelentkezni... Fiatal, 20 éves még, fudballkarrierje Teleki mellett itt fog kibontakozni igazában.

A legfiatalabb került utoljára bemutatásra, **Horváth**, a balszélső. A »gólya«. Szintén alig pár hónapja van a Bocskaynál, még meg sem melegedett. Nőtlen, Kelenvölgyről került ide, s akkor ült először vonaton, amikor Debrecenbe utazott, hogy ideszerződjön. — Még zöldfülü és Markost is csak »Markos ur«-nak meri szólitani. De az állóhely már kegyébe fogadta s népszerüsége egyre nő. Ha komolyan fogja fel hivatását az életben és a sportban, még hallatni fog magáról sokat. A legboldogabb azok közül, akik most az olaszturára mentek. Kelenvölgy Debrecen és utána a külföld soksok szépsége... nem utolsó dolog...

*

Ime a Bocskay csapata, a 11 futballjátékos civilben. Rövid fényképe és életrajza két-három sorba. Ezek azok, akik hétről-hétre ezrek és ezrek érdeklődését felkeltik, játszanak, futballoznak és ugyanakkor hirt, nevet szereznek Debrecennek, a magyar szineknek. Idegenforgalmat csinálnak, elősegitik a gazdasági vérkeringést. Ez a csapat, amelyet az első ligában mintaképül emlegetnek. Szerények, csendesek, uri módon viselkednek a pályán és uri módon viselkednek az életben is. **Szeretik Debrecent, a debreceni közönséget, és csak azt kérik, szeresse, támogassa őket a debreceni közönség is. — És akkor igérik mind, ujra megnyerik a magyar kupát és a második hely megtartása, sőt az első hely megszerzése sem lesz lehetetlenség....**

Alföldi Takarékpénztár
DEBRECENBEN

TELEFON: 2—32. **TELEFON; 9—70.**

Érdekközösségben a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankkal

Alapittatott 1872-ben.

BETÉTEKET A LEGJOBBAN GYÜMÖLCSÖZTET.

KÖLCSÖNÖKET A LEGJUTÁNYOSABBAN FOLYÓSIT.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával.

AJÁNLJA TÉGLAGYÁRA ELSŐRENDŰ GYÁRTMÁNYAT

Telefon: 14-91.

házában tároló árukra kölcsönöket nyujt.

Telefon 4-03.

Csak egy mosolyt

A halál oka.

Az öregúr haldoklik. Kétségbeesett családja leghíresebb professzorokat hivja a betegágyához. Vagy öten állják körül, miközben a páciens jobblétre szenderült. Temetés után azt kérdezi egy részvétlátogató az özvegytől:

— Hivatott professzort?

— Óh, ötöt is — kesergett az asszony. — De mit tehetett szegény uram egymaga öt ellen?

Szinigazgatók egymás között.

— Én stabil társulatot szerveztem az uj szezonra — mondja az egyik.

— Én inkább stabil közönséget szeretnék szervezni — mondja a másik.

átlátszó vicc.

— Kérem, pincér, hiszen ez a marhahús valóságos Röntgen-porció!...

— Miért?

— Hát úgy, hogy csakis csontot látok, de húst nem.

Kalandos hajsza automobilon a betörők után

Fejezet egy rendőri riporter élményeiből.

„...A rendőrség megindította a nyomozást a betörők után."

A rendőri riporternek állandóan résen kell lenni és figyelni az eseményeket az utcán, ahol a legtöbb rendőri bünelelkmény lejátszódik. A rendőri riporternek ugyszólván soha sincs nyugalma, szünete, ünnepnapja hiszen a rendőrség is örökké permánenciában van és a rendőri esemenyek érdeklik legjobban a nagy közönséget. Amikor már nagyon nagy csend van a rendőrség házatájékán bizony a rendőri riporter igy sóhajt fel:

— De jó volna már egy kis vér, vagy legalább is valami kis rendes betörés.

Az apró kis eseményeket, a piaci lopásokat, besurranó tolvajokat, vagy pláne tyuk- és kerékpárlopásokat mindig undorral irja meg a rendőri riporter, mert ő nem ilyenre vágyik, hanem igazi szenzációkra és akkor érzi jól magát, amikor loholhat az események nyomában s követheti a detektiveket munkájukban, akik szintén szivesebben vesznek részt valami nagyobb bünügy kinyomozásában mint az apró, hétköznapi ügyek elintézésében. Amikor egy rendőri eseményről szóló cikk végén odabiggyeszti a rendőri riporter a sablont, hogy a rendőrség meginditotta a nyomozást, a közönség nem is sejti, hogy e mögött a szürke, sablonos mondat mögött néha mennyi érdekesség huzódik meg. Egy rendőri riporter naplójából közöljük az alábbi részletet:

Éjfél. A hatalmas nyári zivatar után alig járt néhány ember a máskor forgalmas Piac utcán. Igaz, hogy olykor olykor megeredt az eső, a sötét fellegekből kisurrant egy-egy villám, megszólalt a távoli menydörgés is, de a rendőri riporter ment az utcán, hátha akad valami a toll hegyére, hiszen az ilyen zivataros éjszakák a legalkalmasabbak a bünözőknek, akik legjobban szeretik a vihart, amikor félve huzódik meg mindenki és nem nagyon néz szét a ház körül.

A Piac utcán csönd. A taxisoffőrök behuzódtak autóikba és szinte meglepő, hogy a Széchenyi utca sarkán több ember összebujva beszélget. A rendőri riporter mindenbe beleüti az orrát és igy közeledik a beszélgetőkhöz is. Milyen nagy aztán a meglepetése, amikor látja, hogy a beszélgető csoportban a hires Székely detektivcsoport két tagja áll és egy alacsony, micisapkás fiut fognak közre. A barátságos beszélgetés nem ugy néz ki, mintha valakit fogtak volna, sőt, mintha haditanácsot tartanának.

A rendőri riporter persze odamegy és fülel. A micisapkás fiu beszél:

— Tudom, idebent van Debrecenben. Látták is este a korzón sétálgatni.

— Hm, ez érdekes, drótot adnak le a detektiveknek.

Az egyik detektiv megkérdi:

— Dehát hol bujkálhat, hiszen a nő bent van a fogházban, nincs hová mennie?

— A szoboszlói vasutvonal mentén a töltés alatt van egy áteresz, az alatt szokott megbujni, — feleli a micisapkás fiu.

— Az messze van, legalább 12 kilométer — morfondirozik az egyik detektiv — autó kellene.

Autó azonban nincs, a rendőrség nincs felszerelve autóval, ami pedig elengedhetetlen kelléke ma már a nyomozásnak. Éjfél is elmult már, ilyenkor alig lehet valakitől reménl egy autót. Az eső is ujból megindult, egyre jobban zuhog, vigasztalannak látszik az eset.

Nincs más mit tenni, a detektivek és az ujságiró bevonulnak, gondolkozni a Kis Debrecenbe. Elvégre sohasem lehet tudni, mikor akad valami szerencse. A szerencse tényleg jelentkezik egy debreceni urvezető személyében, aki társaságával és autójával elővetődik, de baj van, — **mert az urvezető nem hagyhatja a vendégeit és igy van is autó, nincs is autó.** Pedig látjuk az urvezető szemén, hogy szivesen hagyna a vendégeit és jönne egy kis betörővadászatra.

Gondolkozunk, közben sóhajtozva iszogatjuk a könnyü asztali port, zuhog az eső, mintha a hires angol iró, **Sommerset** Maugham szindarabját, az **Esőt** illusztrálná. Már elindulnánk gyalog is, ha az eső nem volna. Az idő is telik, már 1 órára jár.

Egyszerre az ujságiró a homlokára csap és felugrik az asztaltól, rohan a telefonhoz. Az ujságiróknak, a rendőrségnek is jóbarátja egy közismert autótulajdonos vendéglős, hátha még ébren van, hátha el lehet tőle kérni az autót? **Az ötlet fényesen bevált; a vendéglős nem azért vendéglős, hogy korán lefeküdjön, még ébren van és szivesen adja kölcsön egy kis éjszakai turára az autóját.** Az már aztán nem akadály, hogy az autó kint garazsiroz a város másik végén a vendéglőben társaságával ülő urvezető arra már szivesen kapható, hogy autójával ifjaroz bennünket a garázsig. Egy perc sem telik bele és már robogunk jó sebesen az alvó városon át, a zuhogó esőben, a garázs felé.

A garázs egy tanyaudvaron van, de még fent vannak, mert csépelnek. A kutyák éktelen ugatással csapnak le a váratlan látogatókra, de egy-két rugás elhallgattatja őket és keressük a soffőrt.

— Az bizony már alszik — kapjuk a választ.

— Nem baj, majd felköltjük és már zörgetjük is az ablakot, amiről azonban kiderül, hogy nem is a soffőr ablaka, hanem idegeneket vertünk fel. Gyerünk a másik ablakhoz. Itt már jó helyen járunk és

két percen belül a soffőr már öltözködik is. Amikor meghallja, hogy miről van szó, még örül is neki, hogy betörőket üldözhet.

Hamar bepréseljük magunkat az autóba és nekivágunk ismét a városon át a szoboszlói országutnak. — Alig megyünk azonban két-három kilométert, meg kell állani, mert az utat burkolják és le van zárva. Vissza kell fordulni és kerülő uton megyünk vissza a már rendbehozott utra. Jól szalad az autó és néhány perc mulva már jelez is a soffőr mellett ülő micisapkás fiu.

— Álljunk meg közel vagyunk, ne hogy meghallja a motorzugást, mert elszalad!

Az autó stoppol, kimászunk, revolvert, villanylámpát kézbe és elindulunk a pályatest mentén.

Egy lélek se jár a sötét éjszakában, a felhős eget csak néha világitja meg egy-egy elkésett villám, aminek moraja már csak távolról szól. Lassan, óvatosan megyünk, a felázott, homokos talaj jó hangfogó. Egy perc még és elérünk a pályatest alatt átvezető csatornához. Az egyik detektiv kézbevett pisztollyal átsiet a másik oldalra, hogy a menekülés utját elvágja, aztán neki a csatornának. **A csatornanyilás legfeljebb egy méter, csak bujva lehet bemenni.**

Felvillan a lámpák fénysugara, előszegezzük a pisztolycsövet és sorjában bebujunk a csatornába. — **A csatorna azonban üres, nincs benne senki. Egészen még sem üres, mert összehordott ringyek-rongyok mutatják, hogy bizony a buvóhelyet használják és talán ma is alhatott benne valaki. Dehát betörő még sincsen benne és igy üres kézzel kell visszafordulni. Hát most mitevők legyünk, üres kézzel forduljunk vissza?**

Razzia a Vurstliban, a Nagyerdőn.

Haditanácsot tartunk az autó mellett. A micisapkás fiu megszólal: ő tud egy másik helyet is a Nagyerdőn, hátha ott bujkál, akit keresünk. A határozat egy pillanat alatt kész, gyerünk a Nagyerdőre. A jó motor szinte dalol, ahogy visszafelé eszi a kilométereket, alig telik el pár perc és máris a városban vagyunk. Alul kerülünk és a Károly Ferenc József uton át surran az autó az erdő felé. Szinte mámoritó, milyen illat van egy nyári esős éjszakán a Nagyerdőn. — Elmélkedni azonban nincs idő, az autó elfut a csőszház mellett és az ugynevezett Vurstli felé tart. Itt megállunk, mert a fák közé nem mehet be az autó. Ha már itt vagyunk, nem árt egy kis razzia és a detektivek bezörgetnek a mutatványos sátrakba.

A sátrak nagyrésze azonban üres, csak az egyik kisebb sátorban alszik egy nő, meg egy kis fiu. Ijedten bámulnak, az álom még a szemükben ül és alig tudják megérteni, hogy a razzia verte fel őket. Nincs semmi hiba. Igazolják magukat és indulunk tovább.

A lövöldék mögött megyünk tovább. A fák mint valamennyi sötét óriás, ugy néznek ránk és a levelekről sürün hull a nyakunkba a friss esővíz. Már nincs is ut, a bokrok közé érünk, amikor szinte parancsszóra kialszik a villanylámpánk és koromsötétségben maradunk a fák között. A helyzet érdekes, de a vezetőnk — ugy látszik — sötétben is tudja a járást; egy sürü-bokros helyen buvóhely van, két alak is felszik összehuzódva és egy pillanat se telik bele, már a levegőbe emelik a két alakot az izmos detektivkarok. Nem is vizesek, olyan jól takar a sürü bokor.

— Kik vagytok, igazoljátok magatokat! — Kiált rájuk az egyik detektiv, de ebben a pillanatban megzörren a bokor s hangosan kiáltja egy hang:

— Fel a kezekkel, vagy lövünk!

A koromsötétségben szuronyok hegye villan és ebben a szinte drámai percben nincs idő a habozásra, mert a katonai járőr nem ismert tréfát a lövölde területén.

Az egyik detektiv kiáltja is azonnal:

— Államrendőrségi detektivek vagyunk, betörők után nyomozunk!

A katonák hiszik is, meg nem is; közre fognak bennünket szuronyok között kisérnek ki bennünket, meg az elfogott két embert, ki az utra, ahol előveszik a lámpát és megnéznek bennünket. Az igazolás csak egy percig tart, jó munkát kivánnak és mennek tovább, mi meg visszük a zsákmányt az autó felé. Az autóra azonban most már sokan vagyunk, de ezen is lehet segiteni. Az utmutató felmászik az autó tetejére, ott lefekszik, hogy le ne essen s igy robogunk a rendőrség felé.

A kihallgatás azonban nem sokat

DIANA

magasszáru Wimpassing-frottőr hócipő, gumiból, eredeti angol Zipp-zárral.

A Diana hócipő nyugodt elegánciája összhangban van a bundával és a sikkes sportkosztümmel. Egyéni izlésének megfelelően kapható fekete, barna, egérszürke szinben, krimmer, vagy breitschwanz hajtókával.

Ára:

P 24·80

A valódi Wimpassing cipő talpán az oldalt feltüntetett csillagvédjegy látható.

WIMPASSING

Nagybani eladás: Palma, Budapest, VI. Paulay Ede- u. 12.

Csak hasznosat vegyünk karácsonyra!

Korcsolyák	*Alpaccaevőszerek*
Borotvakészülékek	*Aluminiumedények*
Zsebkések	*Husdarálók*
Lombtürészkészletek	*Konyhamérlegek*
Pénzkazetták	*Háztartásicikkek*

nagy választékban kaphatók

Seszlina Lajos vasüzletében

jelent. Az elfogott két fiatal, 18—20 év körüli fin csak ismeri a keresett betörőket, de nem vettek részt a munkájában. Legfeljebb csak csavargás miatt maradnak bent, jobban „nem fogja őket a festék".

A munka azonban annál jobban folyik tovább és a rendőri riporter cikke végén ismét megjelenik az obligát befejezés: a rendőrség nyomozza a betörőket.

Römer Richárd.

Debrecen régi diákélete

Irta: Dr. Nagy Sándor.
Felolvasva a Studió aug.harmincegyediki műsorán.

Ki kell térnünk arra a jótékony intézményre, amely sok szegényebb sorsú ifjú embernek ma is lényegesen könnyít a sorsán, — a legációra. — Ennek eredete 1630-ra nyulik vissza. Ekkor jár Debrecenben Albisi Zólyomi Dávid, a három székelyszék kapitánya és »az Isten igéjét hirdető tiszteletes atyafiak nagy szükségeit látván«. — amint magát kifejezi —, évi 50 forint (abban az időben nagy pénz!) adományt és más természeti segítséget ajánl fel, ám azzal a feltétellel, hogy annak elhozására a nagy ünnepeken menjen ki hozzá egy-egy jelesebb diák és az ottani hittestvéreknek hirdesse az Igét. Ez a kezdeményezés ösztönzőleg hatott. Egymás után jelentkeznek hasonló kívánsággal az egyes gyülekezetek is s ezeknek száma már a század végére több százra rug. Anyagi és nevelési szempontból bármily jelentős volt ez az intézmény s jelentős még ma is, II. József idejében mégis veszedelembe került. A különben tiszta látású »kalapos király« valahogy koldulási alkalmat látott a legációban, azért 1784-ben eltiltotta. Tiltó rendeletének nyomban mutatkozott a hatása. — Lehetetlen összefüggést nem látni a tilalom és a között a jelenség között, hogy a tilalmi idő beköszöntésével a szolgatanulók száma hirtelen 552-re szökken fel, míg 1791-ben megint csak 180.

Hogy a debreceni diákság csakugyan nem volt méltatlan a jó szivek támogatására, mutatják azok a kultúrális egyesületek, melyeket idők folyamán sajátosan debreceni diákspecialitások gyanánt, de egyetemes nemzeti kultúrhistóriai értékekként önmagából kitermelt. Itt csakis a nagyobb jelentőségű egyesületekről szólunk.

Első helyre tesszük a »Diák tűzoltó testületet«. Nemcsak azért, mert valamennyi egyesület között ez a legrégibb, hanem azért is, mert keletkezése idején sehol a világon még csak nem is álmodtak hasonló intézmény szükségességéről.

Debrecen a maga zsúpfedelű házaival, szűk uccáival, örökké szeles időjárásával és szárazságával s hozzá nagyfokú vízhiányával állandó tűzveszedelemben forgott. Sújtotta is sokszor oly irtózatos méretekben, hogy gyakran a félváros elhamvadt. Örökké nevezetes pl. az 1802-es tűzvész, mikor a házak százai között leégett a Nagytemplom, melynek tornyából a híres Rákóczi-harang félig olvadt állapotban zuhant alá; leégett a kollégiumi bentlakás pótlására abban az időben már nagy számmal megépült diákkunyhók jórésze, más része pedig azért semmisült meg, mert a Karika Pál senior vezetésével működő tűzoltó diákság inkább önkezével rombolta szét a kunyhóját, csak a ma már világhiressé vált kollégiumi könyvtárt megmentse. (Lehetetlen itt elhallgatni, hogy a könyvek mentése közben némely diák odáig ment az önfeláldozással, hogy a könyvekre ráborult s úgy szenesedett meg könyvestől együtt.)

A diák mindenütt ott volt, hol a veszedelembe jutott patrónus városnak segíthetett. Ott volt a tűzeseteknél is és pedig 1687 óta már formailag is teljesen megépült testület gyanánt. Ha a tűzjelző harang megkondult, még a tanórákról is felkerekedett és »Incendium! Ad arma!« (Tűz van! Fegyverre!) kiáltással ugyancsak zúdult a főkapun kifelé. Bezzeg féltek is az »Incendium! Ad arma!« jelszótól az iskola szomszédságában árulgató kofák. Ezek végrendeletileg hagyogatták hátra a leányaiknak anyai intésül: »Tojásos kofa pedig ne légy! Mert ha a diák azt kiáltja: Nincsen dió! Vadalma! — nem marad már neked azután eladható tojásod!« — Szóval: a cserépedényárusnak, tojásos kofának valóságos réme volt a tűzoltótestület, de annál nagyobb áldása a városnak. Ez szerelte fel makhinával, vízhordó vedrekkel, éjjeli lámpásokkal, tetőtépő horgokkal. Más nem kellett a diáknak. Legfontosabb szerszámját, az útban álló kerítések, tűzfalak és tetők rombolására szolgáló »botok«-at, tréfán diáknéven a »gerundiumokat« sajátmaga állította elő. Kúpalakra összeolvasztott valami 10—15 kilónyi ólmot, ezt körül borította vaskarikák közé szorított vastag tölgyfaburokkal, beleerősített kb. másfél méter hosszú szívós fütyköst és kész volt a »kisbot«, vagy a »nagybot«. Ember legyen ma a talpán, aki a kollégiumi anyakönyvtárban őrzött nehány gerundium közül csak a kisebbeket is meg tudja úgy forgatni, — mint ahogy forgatták azokat hajdan a botosok: a botot véginél fogva, kinyújtott karral a levegőben körözni vele, könnyedén, mint nádbuzogánnyal. Volt is respektusa a nagybotosnak.* Hatalmas erejét a többi társak azzal jutalmazták, hogy az elekciónál, vagyis a legációválasztásnál 10 legényt adtak neki, ami azt jelentette, — hogy a legátuskérő gyülekezetek névjegyzékében a nagybotos tíz emberrel előbb választott, mint ahogy különben a sor reá került volna. A testület működése 1880-ban szűnt meg, mikor szerepét hivatásos tűzoltók vették át.

Másik sajátosan debreceni s ma is diadallal működő diáktestület a »Kollégiumi Kántus«. Ez az egyesület szomorú alkalomnak köszöni megalakulását. Az 1739 esztendő második felében oly irtózatos méretű pestis dühöngött Deberecenben, hogy a város tízezerre becsülhető lakosából 8697 emberélet pusztult el. A veszedelem elől a diákság szétfutott s a harmadfélezerre menő növendékseregből mindössze harminc tógátus maradt a Kollégiumban. Ezek egyrészét megtették u. n. pestituális lelkészeknek, kik rendes lelkészek hiányában a betegeket látogatták, az utolsó útra előkészítették, a temetéseknél szertartást végeztek és az uccasarkokon szabad ég alatt bűnbánó istentiszteleteket tartottak. Ilyen körülmények közt jött a nagy számtudós Maróthy György professzornak az a gondolata, hogy négy diákból (név szerint: Veszprémi István, Szalacsi Mihály, Szőnyi Benjámin és Dávid Ferenc) egy »cantus vocalis«-t, vagyis énekvartettet alakít, hogy temetéseknél ez az énekkar pótolja a temető diákok addigi éneklését. A pestis 1740 tavaszán megszűnt, de az énekkar továbbra is együtt maradt és folyton bővült, már Maróthi idejében. Mert Maróthi kiváló zenész is volt. Erre nézve jellemző, hogy a kántus használatára 1743-ban kiadott munkája: »A zsoltároknak négyes nótáik«, egyszersmind a legrégibb magyar karénekes gyűjtemény.

Szólunk végezetül egy szintén sajátosan debreceni diáktestületről, a »rézmetsző diákok«-ról. A szemléltető tanítás az oktatásügy legújabb vívmánya. Lisznyai Pál, Debrecen egyik régi tudós professzora a XVII. század végén még amiatt panaszkodik, hogy a világtörténelmet úgy kellett végig tanulmányoznia, hogy semmi földrajzi hely fekvéséről fogalma se volt. Mert nem volt térkép. Ha volt is, olyan ritka és olyan drága, hogy megszerzéséhez sok pénz kellett. Hogy jutott volna tehát térképhez a mindig pénztelen diák? A bajon 1788-ban Karacs Ferenc tógátusdiák segített. Valahogy hozzájutott nehány idegen földön nyomtatott térképhez. Ő ezeket lemásolta, rézlemezekre rákarcolta és minden technikai előzetes tanultság nélkül sokszorosításukba belefogott. Vállalkozását siker koronázta. Egyfelől magából később világhírű chartográfus lett, másfelől pedig utána a diákok közt hagyományos foglalkozássá vált a rézmetszés. A cőtusokban pajzán adomák, víg nótázás mellett rajzokat metsz, betűket önt, acél rudakból szerszámokat készít a diák. A mesterséget egyik a másiktól tanulja meg s 1794-ben »Rézmetsző diákok társasága« névvel egyesületbe tömörül. Ekkori vezetője a legügyesebb metsző, Erős Gábor, akinek keze alól került ki Csokonainak az 1803-ban Bécsben megjelent Anakreoni dalai címképe is, mely Anakreont ábrázolja. Ez idő tájt a társaság már nem másol, hanem önállóan alkot. Európa térképét ahhoz a helyzethez igazítja, amit itt frissiben Napoleon teremtett meg. Idővel a cőtus is szűk lesz már, azért kint a városban bérel magának műhelyt a társaság. Ennek a bérösszegét a bursa sacrából veszi kölcsön s biztosítékul 800 darab kész atlaszt köt le. A kiterjedtebb vállalkozás is sikerrel jár. Mihamar ezzel a társasággal dolgoztat a külföld is. Természetes, hogy a változó idővel a gépek kora ezt az egyesületet is megszüntette, de még ma is méltó csodálattal szemléljük azokat a munkákat, melyek a debreceni rézmetsző diákok keze alól kikerültek. Pontosabb, művészibb munkát ezeknél ma sem állít elő a gép.

... A régi debreceni diákélet színes, romantikus világa ma már mindjobban halványodik. A hajdani lompos, bajuszos, hosszú longisszimákból, bodor füstöket eregető tógátusok helyett ma már borotvált ajkú, térdnadrágos, cigaretliző egyetemi hallgatók siklanak végig az öreg folyosókon, — vagy a kapu előtt álldogálva mondanak szépeket tányérsapkás nő kollegáiknak. Négyszáz év alatt sok minden megváltozott, csak az öreg Kollégium gyermekeit ápoló szeretete maradt a régi, meg a gondja, mely a mai nehéz időkben még sokszorozottabb, mint valamikor. A szegény idővel maga is szegénnyé lett. Az az iskola, mely nemzetünk nagy megpróbáltatása idején másfél évtizeddel ezelőtt 10 és félmillió arany koronát tudott kölcsönözni az államnak, ma már nagyon szegény. Nem tudja többé úgy felkarolni szellemi gyermekei nehéz sorsát, mint ezelőtt. De segítségére jönnek az öreg diákok, kik soha nem felejthetik, hogy mennyi drága kinccsel megrakva bocsátotta ki ez az édes anya őket az életbe. Ezek az öreg diákok most szövetségbe tömörültek, hogy így egyesült erővel jöjjenek támogatására a sok gonddal sujtott édes anyának. Ez a szövetség most azt mondja nehány rongyos, de jó kis diáknak, a hajdani pánisták és sellisták egyenes leszármazottainak: »Nézd fiam, te csak tanulj! Többre ne legyen gondod. Majd eltartalak én. Köszönd pedig ezt nem nekem, hanem az öreg Kollégiumnak, mert az segített engem oda, hogy most rajtad segíthetek. Elmenvén pedig annak idején, te is hasonlóképpen cselekedjél!« — A kis rongyos diák nagyot bámul, el gondolkozik és révedezve rebegi: »Isten áldja meg az öreg Kollégiumot!«

* Utoljára, nyilvánosság előtt Futó András, püspöki titkár forgatta meg.

A világhírű
Mercedes-Benz
személy és teherautók
és a M. kir. áll. Vas-, Acél- és Gépgyárak által gyártott, tehát
magyar gyártmányu
MÁVAG-MERCEDES-BENZ
teherautók, autóbuszok és különleges autók vezérképviselete és eladási központja:
MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RT. Budapest, IV., Váci-utca 24.
Körzetképviselet: Révész Imre Debrecen, Hunyadi-utca 21. sz.

X Legolcsóbb ajándék a fénykép! Felvételek reggel nyolc órától, este hét óráig. Liener műtermében.

Miért nem fűt gázgyári kokszszal?
Tiszta, korommentes, szagtalan, olcsó. Hőértéke még a porosz szénnél is nagyobb! Ára a gázgyárban 7.20, házhoz szállítás 30 fillér mázsánként és a forgalmiadó. Gáz- és villamos fogyasztóinak részletfizetésre is adja a
Gázgyár.
Telefon: 74 sz.

Lé ekemelően szép karácsonyfa ünnepély a kollégiumi gyakorló iskolában

Nemcsak tanítani, hanem nevelni, megszerettetni a gyermekkel az iskolát, tanárait és testvérként a kis tanulótársakat: ez a legnagyobb művészet, a legszentebb hivatás, melyet igazában csak azok a tanárok s tanítók tölthetnek be, akik megértik, hogy mily nagy dolog működni Isten legcsodálatosabb kertjében, a fejlődő emberi lélekben. A gyermek ne félőn gondoljon tanárjára, ne szorongó érzéssel az iskolára, hanem második otthona legyen az intézet, mely befogadta őt, hogy embert neveljen belőle. Bizalmas tudjon lenni a nagy „felnőttel", a tanárral szemben a maga apró kis bajaiban, melyet sok helyen az élet keserves csatáját harcoló szülő nem tud megérteni és méltányolni. A gyermeknek is meg van a maga szomorúsága, küzdelme, boldogsága. Sokszor egészen más úton halad, mint a felnőtteké, néha szinte ellenségként áll szemben egymással a gyermekkor és az emberkor. Nagy lélekismerőnek kell annak lennie, aki a túlsó határról, az emberkor határáról úgy vissza tud hajolni a gyermekhez, hogy annak lelke megnyiljék előtte és bepillantást engedjen a maga kis lelkititkaiba. Aki ezt megtudja tenni, az megnyerte a gyermekszív legdrágább gyöngyét: a szeretetet.

A kollégiumi gyakorló iskola egyik nagyszerűsége éppen ebben áll. Az apró gyermekek, az elemisták otthonról — haza mennek. A családból az iskolába. Ahol féltő, gondoskodó szülői szem helyett most a tanárjuk figyelmes szeretete néz reájuk. Száz meg száz kisebb-nagyobb gondoskodással veszik körül a gyermekeket, akik megnyitják szívüket azok iránt, akik szeretetet adtak nekik, a tanárjuk és ama kis tanítóbácsik iránt, akik szintén ilyenformán tanulják meg a gyermeknevelést.

Ez a szeretet, mely gyermek és tanár részéről egymás iránt megnyilatkozik, karácsonykor csillan meg a szülők előtt. A kicsinyek éppen olyan izgatottan várják az „iskolai Jézuskát", mint az otthonit. Mindegyikük igyekszik hozni valamit a karácsonyfára, melyet a tanárbácsik állítanak fel. Tudják, hogy az a sok minden édesség és csillogó játék az egész nagy családé, a tanulóké.

A kollégiumi B. gyakorló iskola karácsonyfaünnepélyén a szülők is nagyszámban vettek részt. Megjelentek dr. Vargha Jenő, dr. Novák József és dr. Bartók Miklós tanítóképzőintézeti tanárok.

Orosz István vendégszerető melegséggel fogadta az egyre érkezőket. Az ünnepélyt a gyermekek éneke nyitotta meg, melyet a III. elemista Balla Gerő kísért harmóniumon. Utána a kis Kövesdy Imre mondott verset, aztán a gyermekek nagyon szeretett Orosz István mesélt Erdély fenyőfáiról, mely elindult Bánátországból Napfényországba, hogy megvereese a boldog embereket. Ment mendegélt és valóban rátalált Napfényországra, ahol nincs könnyesszemű gyermek, megtörtszívű ember, csak boldog, örök nyár fényében élők vannak. Itt találkozott egy szép, nagy pálmafával. Az csodálkozva nézte az idegent, majd meg is szólította. A fenyő elbeszélte, honnan jött. Ahol nagy a tél és fájdalom lepte el az emberlelkeket. A pálma szeretné meglátni a fenyő országát, hogy tényleg létezik-e olyan hely, ahol annyi tengernyi bánat uralkodik? És útra kelnek együtt Erdélyország felé. A pálma meggyőződött róla, hogy a fenyő semmit sem tulzott, hogy sehol annyi szomorú árva nincs, mint Erdély magyarjai között. Azt ajánlotta a fenyőnek, hogy menjenek vele mind, mind hagyják itt ezt a bánatországot és telepedjenek meg az örök nyár földjén. A fák el is indultak. Ezrével mentek a fenyők, kicsik és nagyok. Szálltak a felhővel. Már majdnem megérkeztek, amikor gyönyörű szép énekszó állította meg őket. A nagy fenyő felfigyelt és csendesen mondta:

— Nem mehetünk el, nem hagyhatjuk itt bánatországot, mert karácsony van és nélkülünk még sokkal szomorubb lenne a sok kis magyar lelke.

Megindult hát vissza a nagy fenyősereg. A pálma kisérte őket és megrakta ágaikat földjének drágaságaival. Az angyalok kisérték a fenyősereget. Így értek Kolozsvárra. Száz meg száz szomorú kis magyar gyermek szobájában ragyogott fel a karácsonyi fény. A nagy csapatból sok fenyő elmaradt, de a többiek mentek tovább. Kassára, Pozsonyba, Bácskába, Fiumeba. És mindenüvé napfényországnak melegségét vitték.

Amikor a fenyőfa felébredt csodálatos látomásából, levelei végén könnyek csillogtak, mert még soha nem álmodott ilyen szépet, ilyen meghatót.

Amíg Orosz István a mesét mondta, az elszakított városok nevének említésekor Csete József tanítójelölt megyujtotta a térképre tűzött gyászszalagos fenyőbe állított gyertyácskákat. A mese végén már öt helyen égett a gyertya a térképen.

Orosz tanár megkérdezte a gyermekeket, mit gondolnak, a felébredése után mi volt a fenyő érzése? Az egyik kis apróság megfejtette a problémát. A fenyő most nagyon örül, mert örömet okozott a sok kis szomorú magyar gyermeknek.

Sztojanov Iván szavalt, majd B. Tóth tanítójelölt vezetése mellett a gyermekek záróéneket adtak elő.

Csillogó szemmel várták az ajándékok szétosztását. Kis szájuk mosolygott, szemük ragyogott, boldogok voltak. A karácsony melege bevonta az iskolatermet. És a térképen nagy lánggal égtek a gyertyácskák, hogy beégessék a gyermekszívekbe Kolozsvár, Kassa, Pozsony, Bácska, Fiume képét, égtek, mint őrtüzek a szomoruan sötét magyar éjszakában.

Székelyné Bészler Anna.

Figyelmeztetés

Felhivjuk ugy Debrecen város, mint a környékbeli lakosság figyelmét arra, hogy a Kereskedelmi Miniszter Ur rendelete kapcsán, folyó hó 24-ig bezárólag üzletünket mi is este 7 óráig tartjuk nyitva. Tehát, aki karácsonyi szükségletét és ajándéktárgyait olcsón akarja beszerezni, az saját érdekében jöjjön s nézze meg az Ingóságközvetitő Nagy Karácsonyi Kiállitását és vásárját, hol minden elképzelhető s minden izlést kielégitő ajándéktárgyak a legolcsóbban szerezhetők be. A legszebb magyar kézimunka kerámiák már 80 fillértől kezdve, atlantisz gyémánt csillogásu üvegedények, gyermekjátékok, vitrinek, étkészletek és evőkészletek, antik zenélő órák, antik kristálypoharak, festmények, kandelláberek, fényképezőgépek, kinai és japán edények, bidermájer székek, Mária Terézia korabeli komótok, hegedük, gitárok, harmonikák, szobrok, ezüst és alpacca készletek, ékszerek, dzsték pipák, elefántcsont miniatürök, antik tükrök és álló tükrök, magyar népmüvészeti disztárgyak és minden elképzelhető ingóságok.

Keresünk azonnali megvételre: cimbalmokat, gordonkákat, nagybőgőket, gyermekkocsikat és háztartási kisebb jéghütőszekrényeket.

—000—

ANGOL DUNLOP

Angol gyártás
Angol minőség!

Árainkat 24 százalékkal leszállítottuk

Ajánlatot és technikai ismertetést készséggel küld a

Dunlop Rubber Co. Ltd.
London S. W. 1.
vezérképviselete:
ATLAS Gépkereskedelmi Részvénytársaság
Budapest, V., Szabadságtér 18. (Tőzsdepalota) Telefon 149-39

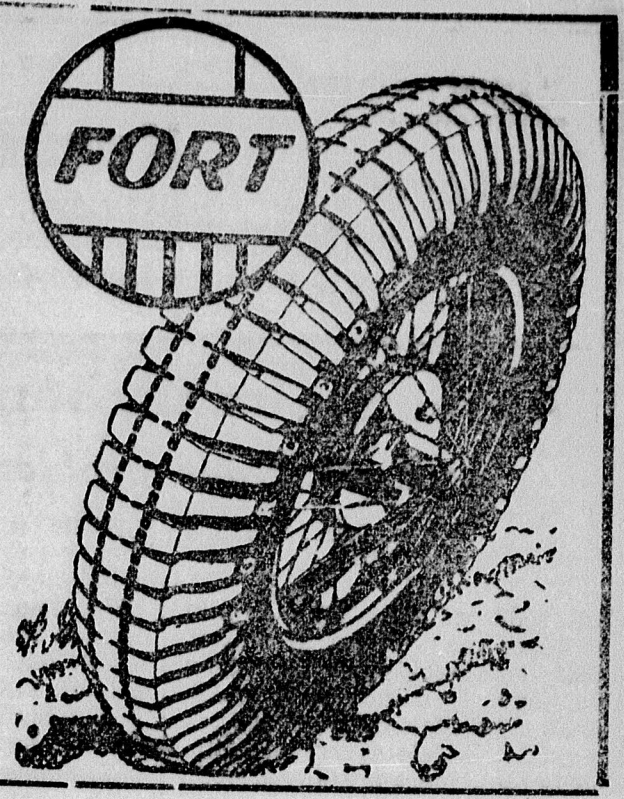

Hol vannak a debreceni gazda és földmives ifjak?

Irta: Kovács Péter földmives, a KIE országos földmives titkára.

A világháború után Magyarországon megmozdult az iparos és kereskedőifjúság. Hatalmas táborba tömörült a diákság is. Minden társadalmi ország igyekszik a fiainak az első poziciót biztositani. Debrecen város intelligenciája a Keresztyén Ifjúsági Egyesület mellé állt. Az utóbbi két év alatt a falusi gazda és földmives ifjúság ezrei, sokszor 5—25 kilométert gyalogolnak azért, hogy résztvegyenek a

Kovács Péter országos földmives KIE titkár.

KIE ifjúsági gyűlésein. Egy ilyen gyűlésen mondta az egyik alföldi gazdaifjú: Nem voltunk mink megelégedve azzal, ami városunkban folyik, vágytunk jobb, szebb, magsabb élet után. Sóvárgó szivvel kerestük ezt a magasabbrendü életet, de nem találtuk sehol. Mindenütt csalódtunk. Egyszer betévedtünk a KIE egyesületébe. Itt egy egészen új, általunk ismeretlen világ tárult fel előttünk. Itt találtuk meg azt, ami után régen szomjazott lelkünk. Amit sehol, senki, semmi nem tudott adni"

Egyik szentesi kubikus szociálista vezér mondta:

— Ha az én időmben lett volna ifjúsági egyesület és lett volna aki velem ezt megismertesse, ma nem szociálista röpiratokat adnék az ifjúság kezébe, hanem bibliát.

Amikor az ifjúság minden vonalon való ilyen nagy megmozdulásával találkozunk, lehetetlen a magyar földmives s gazdatársadalomnak, — mely az ország ötvenhat százalékát képezi, — behunyt szemmel elmenni a más társadalmi osztály ifjúságának megmozdulása mellett. A debreceni gazda- és földmivestársadalomnak is meg kell látnia ifjúsága szomorú, elhagyatott helyzetét. De nemcsak meglátni, hanem meg is kell mozdulnia a fia megmentése érdekében. Ki kell vivnia a fia számára azt a helyet, amely őt megilleti, úgy a társadalmi életben — mint a közügyek intézésében.

Nem lehet, hogy a jövő közügyeit intéző képviselő felszólalásakor nevetség tárgya legyen, vagy a tárgytól való elkalandozásával zavarja a közügyeket intézők tanácskozásait. Meg kell törnünk azt a szállóigévé vált közmondást, hogy a magyar gazda és földmüvesképviselővel nem lehet semmire menni és nem lehet őket semmi komoly munkára használni és hogy nem érdekli őket semmi. Hogy ez nem fedi a valóságot, ennek bizonyítása felesleges. Elég itt hivatkozni Áchim L. Andrásra, Nagyatádi Szabó Istvánra, Szijj Bálintra stb. A magyar gazda és földmüves ifjuságunkban ős szunnyadó erő van, csak ki kell ezt bányászni. A KIE földmüves ága ez őserő felszinre hozatalára vállalkozott akkor, amikor Istennek erejére támaszkodva ujjá akarja teremteni a magyar ifjuságot. Jól bevált négyes programjával: értelmi, testi, szociális, lelki; segíti a gazda és földmüves ifjuságot egyénisége és jelleme kialakulásában.

A Debrecenben folyó nagy KIE munkára felfigyelt az utóbbi időben az egész ország. Az az ifjusági munka, mely az ős civis városban az iparos, kereskedő, diákifjuság között folyik, ma csonka hazánkban a jobb munkák közé tartozik.

De hol vannak a ti fiatok 12 éves koruk után? Mit csinálnak? Hol töltik szabadidejüket? A KIE kitárta kapuit a ti fiaitok előtt is, hivja, várja őket abba a baráti közösségbe, ahol a fiatalemberek egyéniségükben, jellemükben egész emberré fejlődhetnek.

Gazdatársaim, ütött a tizenkettedik óra! Látjátok az ország elhagyatott, szomoru helyzetét, küldjétek fiaitokat, hogy romokban heverő hazánkat minden társadalmi osztály és minden felekezet számára boldog országgá megépitsük.

Figyelem.

Butorok
Csillárok
Szőnyegek!

Karácsonyi butorkiállitásom
alkalmával, minden vételkényszer nélkül, saját érdekében győződjön meg, hogy nálam közismert, garantált első osztályu árut a legelőnyösebb feltételek mellett most hihetetlen olcsón vásárolhat.

Figyelem.

Szenzációs butorvásár KILLER-nél

Asszonyoknak, lányoknak

A nőkérdés problémája

Irta: GALLOVICH JENŐ.

II.

Szenvedés az élete annak, aki nem képes megalkudni az élettel, hanem elhatározásaiban csupán szive tiszta és nemes érzéseit követi. És mégis felemelkedett lelkek az egyén lelki életét kívánják tovább is élni, mert a szenvedésben is találnak fájó, szomorú boldogságot és elkerülik azt a tarka, léha vásári hadat, amely csakis állati ösztönének él, válogatás nélkül habzsolja fel a kínálkozó apró örömöket és leéli egész életét anélkül, hogy csak egyszer is tudatára ébredne annak, hogy lelke van.

Bizonyos, hogy kemény tülekedés, vad birkózás ma az élet, melyből kiveszett minden romantika. edig ez volt a poézise az életnek, amely ragyogás nélkül olyan, mint a tavasszal virág nélkül maradt fa.

Idegéletet élnek az emberek, kiölnek lelkükből minden érzést, annyi emelkedett gondolat, hatalmas cselekedet alkotóját, amely szilaj viharokat, de kitörő örömöket, édes és boldog nyugalmakat is teremtett a lelkekben. Életberendezésében a ma emberének kényelmetlen és fölösleges valami ez, amit elüznek, megcsufolnak, de legalább is megmosolyognak.

Édes, tiszta leányszivekben él még a romantika. És a fehér virágos leányszobákból nem is fogja azt kiverni soha az élet. Holdvilágos nyári éjszakákon, amikor millió csillag ragyog az égen, a szétterpeszkedő sötét hársak alatt virág illatát hordja széjjel a hajnali szellő és a mélységes csöndben egyszerre felcsattog szerelmes éneke a fülemülének, npiladozó leányszivekben ezerszeres erővel rezdül meg az érzés. Fájón, édesen, boldogan.

Az élet legtisztább, legnagyobb örömei, mélységes gyönyörei abból támadnak, ha két érző lélek szive dobban össze. Hatalmas érzésben fonódnak össze a lelkek és élik az ember benső, igazi boldog életét, amely örökké tart, mivel ez nem az idegek pillanatnyi élete, hanem a lélekből fakadt.

A trubadurok kihalnak és eltünnek a várkisasszonyok. Az álom nélküli pihenést keressük és a kényelmet, futó örömöket, ha azok csak pillanatig tartanak is.

És a férfi nyers önzésében nem is sejti, hogy életének legboldogabb ragyogását öli meg, amikor a tiszta fehér leánylélekből erőszakkal kitördös minden idealizmust, amely pedig annak egyetlen legdrágább kincse.

III.

Vad nekiiramodás ma az élet és apró örömök kergetése Szilaj kurjongatás lett a dal és ahol egyszer örömtüzek gyultak, kiégett emlékek hamuja sötétlik. Ami nagy és szép volt, elszállt, mint illata a hervadó virágnak és olyan lett az élet, mint a letarolt erdő.

Csipkerózsika és a karályfi bűbájos legendája csak mesében él. Romeó és Julia történetét szinházakba bámulni járunk, titokban zokogjuk vissza a multat, amelyben a férfi lovag, a nő pedig eszmény volt. Egyetlen kegyetlen ökölcsapás ma az élet, amelyben ezer sebet kap a lélek, amelynek csak könnye van, fölemelkedni és megpihenni nem tud. Ragyogást csak az lát, aki az égre néz, boldogságában az hisz, aki álmokban él. Vásári portéka lett a szív, üldözött a lélek, kiveszett az érzés és üres lett az élet, akár a vihartépett fa, melynek sárba hullott minden virága.

A régmult, az más volt. Egekbe emelte az embereket a lelkek ereje. A dal a szivek zenéje volt, mely az ég felé szállt, akás a fohász. — Könnye akkor is iámadt a leánynak, de ami akkor a szemekben csillogott, a mámoros boldogság örömkönnye volt. Eszmény volt a nő, mérhetetlen volt ereje a szerelemnek és a háboruban elesett férfi ajkán a leány nevével halt meg.

Drága kicsi Csipkerózsa eltévedve ma is itt jár a földön. Érző lelke kutatva keres, drága kincseket rejt a szive és két áldott fehér keze tele boldogsággal, örömökkel. — Tiszta és vonzó, mint az orgonavirág, amelyen a hajnal harmata csillog és hajló, karcsu, akár a nád, amely a szellő érintésére is reszket. Odaadása a lélek odaadása, amely csak igaz lelkeket fog meg, amint más bánatát is csak az érzi át, aki maga is szenved és vigaszt nyujtani az képes, aki maga is vigaszra szorul. Szeme ragyogása, ajka mosolya, bársonpo két karjának, keblének hamva azé, aki kivánja, aki akarja. Tündérszárnyakon a boldogságot hozza és a legtisztább örömöket, amikor két hűs kezével simogatva magához szorítja a drága férfi fejét.

Akinek lelkén sebet szakított az élet, szenvedő szomoruságában bizalmatlan önmagával szemben is, csalódott lelkével úgy hiszi, hogy önzés és érdek által megrontott levegőben részére már csak utszéli kóró terem és éppen ezért nem akarja meglátni fehér lelkek tiszta kivirágzását sem. És ezért kerüli el a férfi a lányt, aki pedig megálmodott nagy boldogságát hozza magával.

A lélek rettentő sebeit egyedül a szerelmében odaadó nő csókja gyógyitja meg, az élet ökölcsapásai alatt leroskadt férfit felemeli az asszony, aki szent, mert szerelmes pazarlásában kifosztja önmagát, hogy szerelmes párjára szórja lelkének minden ragyogását.

Tündöklő tisztaságát, szerelmét, odaadását, gyöngédségét, mindent, mindent, mindent...

És nem-e érdemli meg minden hódolatunkat az, aki életünk egész boldogságát adja és ugyanakkor önmagát feláldozza.

Heti déli és esti étrend

Hétfő. Ebéd: Burgonyaleves, főtt füstölt marha nyelv, zöldborsó pürével, aranygaluska, tej. *Vacsora:* Borju frictura, gyümölcs.

Kedd. Ebéd: Rizs créme leves, erdészi sertésborda, csokoládé fánk. *Vacsora:* Pirító, borjumáj, tört burg., ecetes ugorka. Sajt.

Szerda. Ebéd: Paradicsomleves gombás borjuszelet, rizi-bizi köret, szerelmes levél. *Vacsora:* Borleves, rántott hal, burg. saláta, mákos metélt gyümölcs.

Csütörtök. Ebéd: Pulykaleves finom metélttel, rizses pulykaaprólék, pulyka sült, Pommes Souté, vegyes saláta, párolt szilva. Diós, mákos tekercs, gyümölcs és fekete kávé. *Vacsora:* Hideg pulyka sült, saláta, sajt, gyümölcs.

Péntek. Ebéd: Szárnyas Ragout leves, rántott csirke, vegyes kompót, dobos torta. *Vacsora:* Hideg sonka tormával, főtt tojás, sajt.

Szombat. Ebéd: Husleves, zsemlyegombóc, marhahus, sóskamártás, resztelt bideg, bécsi táska. *Vacsora:* Alföldi marhatokány, sajt.

Vasárnap. Ebéd: Karfiolleves, töltött borju szegy, gombás rizs, saláta, almás rétes. *Vacsora:* 1 pár virstli mustárral, sajt, gyümölcs.

Fényképek

(Photo) kedvelők és gyüjtőknek. A legujabb sensatio 4 sorozatban *Act de Paris* most jelentek meg. Árak I. sorozatért (10 kép) P 4.— vagy Sch. 5.—, mely összeg előre beküldendő. Discreten csomagolva csakis felnőtteknek küldetik. Wiener Verlags Union, Wien, Taborstrasse I.

VASBUTOROK
sodrony ágybetétek, matrac párnák stb. a
Debreceni Vasbutorgyár Rt.
elismert legjobb minőségü gyártmányai gyári árban beszerezhetők
Seszlina Lajos és Tóth Gyula cégeknél
Takarékossági könyvre is.

Bristol szálloda
BUDAPEST
legszebb pontján, a Dunaparton
Uj vezetés mellett ajánlja:
Előkelő patinás szállodájának gyönyörü szobáit, a mai gazdasági viszonyoknak megfelelő polgári árakon:

Egy ágyas utcai	P 10—16-ig
Egy ágyas udvari	P 6—10-ig
Két ágyas utcai, dunaparti	P 24—40-ig
Két ágyas utcai	P 20—24-ig
Két ágyas udvari	P 15—18-ig

A jobb szobák árai fürdőszobával értendők — Minden szobában hideg és meleg viz, telefon, rádió

Ettermi árak:

Complett reggeli: kávé vagy tea vagy kakao egy tojással, vajjal és lam-al	P 1.20
Kitünő ebéd vagy vacsora menü	P 2.40
Kitünő ebéd, vagy vacsora menü előétellel	P 4.—

Ezen lapra
hivatkozással a szobaárakból külön engedmény — Szobarendelés lehetőleg 2—3 nappal előbb eszközlendő — Bristol szálloda szobáiból és terraszáról a legegyönyörübb kilátás nyilik a Dunára és a budai hegyekre.

Csak a jó áru igazán olcsó!

Nem gyári, hanem saját készitésü bőrkeztyüimet, mától ez év végéig az alábbi rendkivül olcsó árakon adom el:

Női glacé keztyü minden divatszinben	P 8.— helyett 6.—
Női mosóbőr keztyü	P 9.— helyett 7.—
Női antilop keztyü	P 8.— helyett 7.—
Női nappa keztyü	P 9.— helyett 8.—
Női bélelt nappa keztyü	P 11.— helyett 10.—
Férfi szarvasbőr jól mosható minden szinben	P 12.— helyett 10.—
Férfi nappa keztyü	P 10.— helyett 9.—
Férfi bélelt nappa keztyü	P 12.— helyett 10.50

Meleg szövött keztyük már 2.— pengőtől.

Schön Sándor
keztyü, kötszer és orvosi műszertár
Debreczen, Piac-u. 14. Csapo u. sarok.

Hédy kalandja

Irta: Gayné, Edy.

A pesti éjjeli személyvonat egyik másodosztályú fülkéjében három nő utazott. A néni, aki a garde szerepet volt hivatva betölteni, lassú bóbiskolás között álomba szenderült. Hédy és Klárika halkan — egy kis izgalommal — beszélgetek. Közben nagyokat kacagtak. Azaz csak Klárika kicsi szájacskája csacsogott. Ugy folyt ajkáról a beszéd, mint a csörgedező patak ha megárad. Hédy pedig kiváncsi, csillogó szemmel leste minden szavát: Klárika annyi kedves dolgot tud mondani — amiket kalandnak nevez, — de amikről ő még soha sem hallott. Abban a kis vidéki városban, ahol ő lakik, ilyesmik nem fordulhatnak elő. Aztán Klárika helyzete más is, mint az övé. Klárika az édesanyját már régen elvesztette, apját pedig más inkább érdekli, — mint a Klárika dolgai. Teljesen — úgy gondolja, eleget tett apai kötelességének azzal, hogy amint Klárika kikerült az intézetből, anyahelyettesnek a nénit odavette a házhoz. Mivel pedig a nénit gyakran gyötri a rheuma és egy kicsit — egészen picit — nagyot is hall, — bár ezt erősen tagadja, Klárikának elég alkalma nyilik — ahogy ő nevezi — egyké kis percig kalandra.

Séták a Dunaparton... s egyegy kitartó kip-kop a hátuk megett. Néha... egy-egy ilyen kitartó lovag a lakásig is elkiséri őket, — persze távolról. De Klárika túlboldog olyankor mindig.

Még az is megtörtént, hogy másnap a házmesterné virágcsokrot hozott fel, amiből csaknem baj is lett, mert a néni vette át. Szerencse, hogy Klárika éles szeme a virágok közé dugott levelet megtalálta és villámgyorsan eltüntette, mert különben...

Klárika megborzong a visszaemlékezéstől, Hédy pedig aggodalmasan tudakolta, hogy mi történt tovább?

Hát a folytatása az lett, hogy a fiú a papával megismerkedett a hivatalban. De a papa semmiképen sem tartotta Klárikára előnyösnek a társaságát. Klárika egészen könnyekig meghatódva panaszolja ezt. De a következő percben már újra nevetve mond el a bámuló Hédynek újabb és újabb kalandokat és sehogyan sem tudja megérteni s elhinni, hogy Hédynek, — aki pedig sokkal szebb is ő nála, — még nem volt egy picurka kalandja sem.

Már azt is bánja, hogy vállalkozott s még hozzá a nénivel, erre a hosszú útra, hogy a náluk vendégségbe levő kis rokonát haza kísérje. Előre írtózott az ott kilátásba levő egyhanguságtól.

De azért beszélt, beszélt, hogy legalább kiélvezze Hédy bámuló, csodáló tekintetét. Míg egyszer csak elhalkult a szava és ő is követve a néni példáját — elaludt. Csöp, kicsi szája álmában is édesen mosolygott, biztosan egy újabb kis kalandon.

Hédy némi irigységgel nézte azt az el-el suhanó mosolyt. Bántotta, hogy ő nem tudott hasonlót beszélni Klárikának. És ebben a nagy csendben, ami körül ölelte tiszta lelkét, nagyon vágyakozott valami után, ami még nem történt vele: úgy vágyott rá, hogy lenne neki is egyszer — kalandja.

A vonat pedig dübörögve rohant előre. Állomást állomás után hagyott maga után. A nagy vaskolosszus, fuit, prüszkölt... a tüzszikrák röpködtek a sötét éjben, mint a szentjános bogárkák. Hédy megbüvölten gyönyörködött bennük. Végre őt is elnyomta az álom...

S a vonat száguldott tovább...

Egyik állomáson Hédy arra ébredt, hogy valaki a fülke ajtaját félre tolta. De azért mozdulatlan maradt, csak a szempillája rebbent fel egy kissé, hogy aztán egy pillanatra tágra nyiljon.

Az ajtón ugyanis nem a kalauz nézett be, mint ahogy Hédy gondolta, hanem belépett egy magas, erős, szép férfi.

Hédy egy pillanatra rajta felejtette szemét s mikor az csomagját a hálóban elhelyezve visszafordult, hirtelen lehunyta, de a csukott szemhéján keresztül is látni vélte.

A fiatalember nem egyedül volt. Barátjával utazott, de az a folyosón maradt. Hívta is ki magához s már-már menni is akart, mikor meglátta a Hédy újra felvillanó pillantását, amelyben talán látta azt az akaratlan előtörő kérést, hogy ne menjen.

Leült. Ujságot vett elő, de az ujság mögül folyton Hédyt nézte. Hédy megérezte meleg nézését és szivecskéje vadul dobogott. Ez a kaland! — gondolta...

Ugy szerette volna, ha ezt Klárika látja. Kék szeme ki-ki nyilt egy-egy pillanatra s nagyon hirtelen lecsukódott újra, mert mindenkor belenézett abba a mély meleg szempárba, amely nem szünt meg őt nézni.

S a vonat száguldott... Pedig Hédy úgy szerette volna, hacsak lépésben halad, hogy minél tovább tartson az az ismeretlen drága érzés, ami lassan hatalmába kerítette egész lényét.

Lopva nézegette a férfit, minden rápillantásnál megállapított valamit. Magas... szélesvállú... borotvált arcú... gyönyörű a szája. Erre többször is vissza-vissza tért tekintete. Haja ezüstös... Középen választva viseli, — milyen jól áll neki... De ha haja már szürkül is, mégis milyen fiatal... Keze fehér, ápolt, bár nagy és erős.

Hédy úgy érezte, olyan jó volna, ha az az erős kéz most átfogná az ő kis törékeny keskeny kezét.

A szeme színét is látni szerette volna, de mindig félve s hirtelen lecsukta a szemét, ha rásugárzott az ismeretlen férfi tekintete.

Pedig az is hasonló gondolatokkal foglalkozott. Első pillanatra lenyűgözte Hédy finom, tiszta szépsége s az egész lényegéből kiáradó ártatlanság. A szemét egy pillanatra le nem vette róla, bár úgy tett ő is, mintha aludna. De szemszögletéből folyton figyelte. S megdobogtatta a szívét a reáreá villanó szemsugár, melynél kékebbet soha sem látott.

Az ajtó megnyilt, a kint álló barát bekiáltott: El ne aludj Béla! Mindjárt leszállunk... Hédy úgy hallotta, hogy a vonat kerekei ettől a perctől kezdve azt zakatolták: Béla... Béla... Nem tudta miért, de jól esett, hogy tudta legalább a keresztnevét... Ugy érezte, hogy a vonat repül s mindjárt ott áll meg, ahol a — »Béla« leszáll... és vége egy kis el sem kezdett regénynek...,

A férfit is mintha izgatná, hogy itt kell hagyni az ismeretlen kis fehérséget. Hédy lopott nézései között úgy látta, hogy mintha, amikor ő rá néz, az a szép metszésü ajak megmozdulna. Mintha mondana valamit — vagy legalább is akarna mondani. — Azt is látta, hogy egyszer-kétszer előre, ő felé je hajlik. Sőt, mintha hallott volna is elfojtott édes suttogó hangot. Már nem merte olyan gyakran rávillantani tekintetét.

A vonat egyszer csak lassítani kezd. Ujra államás közeledik. — Megnyilik az ajtó és a barát sürgetően beszól.

Hédy szive megdermed egy pillanatra...

És Béla lassan feláll. Még lassabban felveszi felöltőjét. Hédy érzi mindezt, — nem látja, de érzi, mert semmi kincsért fel nem nyitná erősen lecsukott szemeit. Pedig kínozza a vágy még egyszer látni az arcát... Érzi, hogy most hozzá hajlik s hallja, hogy egy melegségtől fulladó hang azt kérdi: Maradjak?... Benne a vágy s a biztos tudat, hogy igen lesz a válasz...

De Hédy hallgat... hallgat... pedig szive, lelke vadul dobogja: Maradj! — Maradj! — De az ajka egymásra szorul, nehogy kiröppenjen akarata ellenére szive vágya rajta.

A férfi sürget... könyörög... Maradjak? Maradjak?

Már meg is állt a vonat. Barátja már le is szállt s felkiáltott érte. De ő csak könyörögve kérdezi: Maradjak? Maradjak?

Hédy néma maradt. Csak mikor a férfi leszállt s a vonat már majdnem elindult, akkor szaladt — önkéntelenül, semmire nem gondolva — az ablakhoz, hogy legalább még egyszer lássa, akit soha, soha többé úgy sem fog látni...

És Béla ott állt az ablakkal szemben, sóváran lesve be a kocsi belsejébe, levett kalappal, szivére szorított kezekkel. Talán fel is ugrott volna a már induló vonatra, ha a barátja vissza nem rántja. Igy csak a kalapját lengette, amíg csak látta a kígyóként suhanó vonatot. Emlékként vive a kis vergődő galambhoz hasonló keskeny fehér kéz búcsú integetését.

Hédy szemébe pedig lassan két könnycsepp szökött s érezte, hogy valaki még most is utána küldi vágyó kérdését: Maradjak? Maradjak?...

És Klárika soha nem tudta meg, hogy amíg ő édesen aludt, addig Hédynek eljött élete első kalandja s hogy az két drága gyöngyszembe került neki.

*

Azóta hónapok teltek el, de Hédy nem tudta feledni ezüstös hajú utitársát. Üldözte az a könyörgő, kérő: maradjak?...

Hányszor elgondolkozott azon, hogyha a belé nevelt illemet legyőzte volna, vajjon hogy alakult volna a dolog?

Most újra úton van.

Fehér lepel borítja a tájat, — ameddig a szem ellát. A karácsonyt nagyszüleinél tölti az idén. Ezt a nagymama óhajtja, — aki most nem jöhet, mint máskor szokta hozzájuk. Betegsége gátolja. És Hédy a kedvence.

A vonatnál autóval várták. S még jó ideig mehetnek, mert egy óra járásnyira van a birtok. De

Telefon 7—27 Állandó ingyenes oktatás: Telefon 7—27.
Himzésben, stoppolásban, varrásban.

VÉTKEZEL
MAGAD, CSALÁDOD, HAZÁD ELLEN,
HA KÜLFÖLDI GÉPET VÁSÁROLSZ.

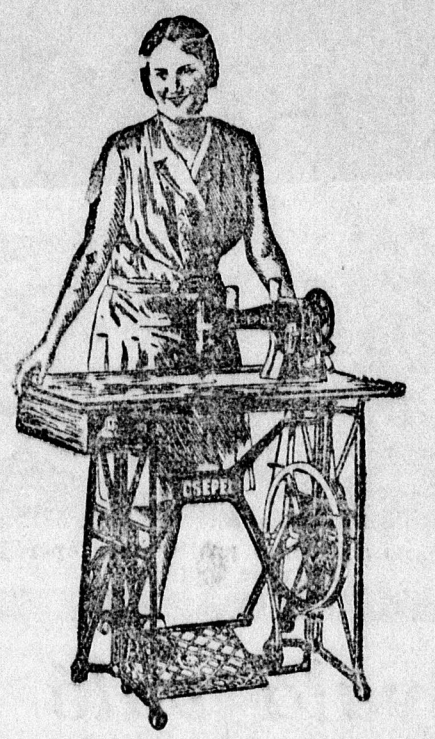

CSEPEL
EZEN VARRÓGÉP
megbizható, gyors, teljesen zajtalan és minden tekintetben felveszi a versenyt a külföldön gyártott gépekkel.
Gyári lerakat:
Molnár Testvéreknél a Nagytemplomnál.
Kedvező fizetési feltételek.

»CSEPEL« kerékpárok, kismotoros kerékpárok gyári lerakata.
Garanciális műhely, gyors javító műhely.

Hédy örült ennek. Nagyon szeret autózni. Gondolatai gyorsabban száguldtak, mint a simán görülő autó. Vissza szállt a multba. Utolsó utazása elevenedett meg lelki szemei előtt. Szinte látta újra azt a szép szürke fejet, azt a... szájat. Megelevenedett előtte kis gyermekkora, hogyha valamit nagyon óhajtott, a Jézuska mindig teljesítette: Óh, ha most is meghallgatná! S önkéntelenül, mint kicsi korában, feltört belőle: Óh, Jézuskám! Hozd el, amire a lelkem úgy vágyódik...

Az autó simán, szinte repülve suhant előre. De egyszer csak erős zökkenés térítette magához álmodozásából Hédyt. A soffőr dühösen vakargatta a fejét, hogy éppen most éri baleset. És még dühösebb lett, amikor kutatása ellenére sem lelte meg — mint szerette volna — gyorsan a hibát. Közben már erősen alkonyodott. Kezdett Hédy is aggódni, bár eleinte mulattatta a dolog. Mindenképpen segíteni akart, de a sikertelenséget látva, kezdett kétségbe esni. És ahol legnagyobb a baj, ott van Isten legközelebb: a távolból motorbúgás hangzott. Hédy örömmel figyelt fel! A soffőr megnyugtatóan jelentette, hogy a közeledő autó a szomszéd földbirtokosé.

Az autó lefékezett. Az ajtaja kinyilt és egy kellemes meleg hang egészen a szívéig jutott Hédynek: Mi a baj, János? És kiugrik soffőrje után az autóból egy ezüstös hajú magas, válas borotváltarcú férfi: Hédy édes melegséget érzett egyszerre elömleni egész testében. Alig tudta visszafojtani lelke sikongását! Béla... Béla... A férfi pedig azt hitte, hogy karácsony estéjén valami pajkos tündér tréfát űz vele, hogy szíve titkos vágyát elébe hozta. Szinte, mint a mesébe szokott történni.

A két soffőrt ott hagyták, hogy megjavítsák az autót. Béla pedig Hédyt, annak engedelmével, a nagymamájához elvitte saját autóján.

Nagymama előbb ijedten, később megértő mosollyal hallgatta a csillogó szemű Hédy előadását. Örömmel fogadta, — amint Hédy nevezte — a megmentőt. Végül bevezette őket a szalonba, ahonnan a dúsan megrakott, díszes karácsonyfa hívogatóan integetett már feléjük.

Béla végre, bár nehezen esett, mégis búcsúzni kezdett. A nagymama szíves marasztalására nem is nagyon ügyelt, folyton a zavarával küzdő, piruló Hédyn függött tekintete. Halkan, könyörgőn csengett ajkáról, mint régen: Maradjak?...

És Hédynek az egész lelke benne volt válaszában: Maradjon!

Fehérneműt és harisnya stoppolás, varrás és himzés
SINGER VARRÓGÉPPEL

Olasz iparművészet

Egy zseniális asszony. — Lenci babák és kerámiák.
Irta: Soltész Jucl.

Torino, 1930.

Az olasz iparművészet fénykorát éli. A formáló zsenik csodálatos ösztönnel kreálnak állandóan olyan ujabb és ujabb cikkeket, melyek nemcsak az olasz társadalom minden rétegének megfelelő használati és disztárgyak, de nagy exportképességre tettek szert s főként Amerikával kerestek és találtak összeköttetést. Amerika tudvalevőleg nagy felvevő piac pipere és kézimunka cikkekben, bár európaiaknak nehéz versenyezni a kinai és japán áruval, mely szépség és olcsóság tekintetében páratlanul áll.

Az olasz tervező művészek nagy előtérbe nyomulását és találékonyságát a mult évi budapesti plakátkiállításon is megállapitották.

Érdekes karakterisztikum ugy a babáknál, mint más olasz iparművészeti termékeknél a groteszk rajz mely mintha a háboru utáni idők sok szomoruságát kivánná enyhiteni egy-egy vidám darabbal.

Sokszor tapasztalhatjuk, hogy egyik-másik lakás komor berendezése milyen nyomasztólag hat a belépő idegenre. Az olaszok felismerték a komikum fontosságát és a jó izlés keretein belül majdnem olyan szükségesnek tartják, mint a célszerüséget.

A speciális iparmüvészeti termelésnek egyik legnagyobb gócpontja a torinoi Lenci gyár, amely 800 személyt foglalkoztat. Festőket, szobrászokat, iparmüvészeket és szakképzett munkásokat.

Lenci az Elena név rövidített becézése. Signora di Elena Scavini, a világhirü torinoi gyár megalapitója után nevezték el a kiállitásukban és jellegzetes felépitésükben abszolut müvészi „Lenci" babákat, amelyek nemcsak olasz hazájukban, de minden európai államban, őt a szélrózsa minden irányában rendkivül kedveltek.

Signora Lenci jótékony célra tervezte az első filc-babát, amellyel elért nagy sikere egy babagyár alakitásának tervét érlelte meg. Ilyen irányu studiumok után férjével és az Itáliában közismert Fachetti festőmüvésszel, szük keretek között — 1919-ben négy munkásnővel kezdett dolgozni. Alig egy év mulva már 150 munkás elhelyezéséről kellett gondoskodnia.

A nagy üzem uj atelier épitését tette szükségessé. Ujabb festő és iparmüvészek álltak signora Lenci mellé, akiknek segitségével ma 800 személyt foglalkoztat a világhirü gyár, amely majdnem olyan lokális hiressége Torinónak, mint a dóm Milanonak.

A bevált alapon, teljes kifonomultsággal készitett babákon kivül uj müvészi törekvések kapcsán más osztályok is létesültek: szőnyegek, teritők, diványpárnák, fából faragott csillárok, disztárgyak.

A Lenci ház fő specialitása ám: A gyermeknek és a gyermekekért. Gyerekszobák butorai és dekorálása, gyerekruhák, kabátok, kalapok, filcvirág és minden olyan apróság, ami a gyerekek célszerü öltöztetésének artisztikus kiegészitését képezi.

Ez a zseniális asszony legujabban csodás porcellánokat, lebeletfinomságu üvegféléket gyárt. Ezeket Torinóból szállitják a milanói főüzletbe, mely az előkelő Galleria Vittoria Emanuele legszebb helyén van és a párisi fióküzletbe, ahol az ujabb és ujabb kreációk bemutatásra kerülnek.

Lenci asszonyt példaképül állithatjuk a legujabb idők alkotni vágyó, tetterős, jóizlésü magyar asszonyai és lányai elé.

A torinoi Lenci gyár müvészi filcbabái.
A tervező müvésznő neve: Elena di Scavini.

Turandot kinai hercegnő a Puccini posthumus operája óta a gyár kedvenc babája.

Kontyalá való bor

(természetes édes)
ünnepi alkalmakon kedvelt nemes ital
Kihordásra 1 l. 96 fillér,

Németh Nándor
Angol Királynő szálló pincéjéből.

Ajándékul,
korcsolyák, alpaka evőszerek, husgépek, bödönök, aluminiumedények
NAGY vasüzletében
Csapó 77. Forduló sarok.

Nem trükk, valóság!

Meleg, barátságos, tiszta szoba árból **20%**

Bőséges, izletes házi étkezés árból **10%**

engedményt kap Ön, mint ezen lap előfizetője

BUDAPESTEN
a
Park Szállodában
VIII. Baross-tér 10. Szemben a Keleti Pályaudvar érkezési oldalával.

A Tiszántul hitelellátása

Irta: **Fischer Jenő, az Alföldi Tak arékpénztár ügyvezető igazgatója.**

A debreceni piacon müködő összes pénzintézeteknél a betétek mult év junius 30-án 38 millió, az esztendő végén 33.4 millió, a folyó év junius 30-án 32.6 millió és végül szeptember 30-án 33.2 millió pengőt tettek ki. Miután a betétmozgalom egyik legbiztosabb tükre a mindenkori gazdasági viszonyoknak, ezek az ötnegyed esztendőt felölelő számadatok valósággal fokmérői annak a sulyos válságbetegségnek, amellyel egész gazdasági életünk organizmusa megfeszitett erővel birkózik. *A fenti adatokból kiviláglik az, hogy ez a nagy mérkőzés ugy a debreceni piacon, mint kint a vidéken nemcsak a friss betétképződést állitotta meg, hanem a gazdasági élet és a közönség legszélesebb rétegeit arra kényszeritette, hogy a betétek hozadékának felemésztésén kivül a régebbi megtakaritások eredményezte betétvagyonhoz is hozzányuljon.* Az ekként beállott kiesést kétségkivül igen aggasztó jelenségnek kellene tekintenünk, ha a betétmozgalom hullámvonala nem mutatna mégis bizonyos javudást.

Az idézett statisztikai adatok amellett szólnak, hogy a helyzet a betétek alakulásának nézőszögéből a mult év második felében volt a legsulyosabb, hiszen akkor pénzintézeteink betétállagának összessége 4.6 millió pengővel csökkent, ami szinte természetes folyománya volt azoknak a katasztrófális elemi csapásoknak, amelyek tavaly gazdáinkat sujtották. *A folyó év első felében azonban az ujabb kiesés már mindössze 0.8 millió pengő volt és az esztendő harmadik negyedében a betétmozgalom hullámvonala végre ismét némi emelkedést tudott felmutatni.* Ez az emelkedés szerény voltánál fogva még csak igen halvány jelét adja ugyan a javulásnak, mindazáltal egy oly szimptóma, amelyet a gazdasági viszonyok megitélésénél nem lehet negligálni.

Természetesen a betétképződés pangása csak egyik tünete a gazdasági válságnak, de egyik legfontosabb tanubizonysága annak, hogy *milyu rendkivüli feladat hárul ezekben az időkben a pénzintézetekre, mint tőkeforrásokra, ugy a friss hiteligények kielégitése, mint a már kihelyezett tőkék biztonságának a megóvása terén.* Az agrárkrizis elsősorban és legfőképpen köztudomásulag ugy az ingatlan és ingójavak értékének, mint a jövedelmeknek csökkenését vonta maga után. Ez a körülmény az egyes gazdasági egyedekre nézve fokozottan sulyos hatást kell, hogy gyakoroljon akkor, ha a mindenkori teherbirásukkal arányban nem álló kölcsönök kötelezettségei nehezednek reájuk. Napnál világosabb tehát, hogy a hitelező és az adós érdekei, különösen a pénzintézetek és a gazdaközönség közötti viszonylatban, teljesen azonosak és a bonitás megőrzésére irányuló törekvések elsőrendü közérdeket reprezentálnak.

A mezőgazdaság predomináló jelentősége megköveteli, hogy a pénzintézetek a rendelkezésükre álló tőkének a gazdasági élet különböző ágazatai között történő kihelyezésénél a mezőgazdaság megfelelő istápolására a legnagyobb sulyt fektessék. A legutóbbi hivatalos statisztikai adatok erészben *a Tiszántulra nézve azt mutatják, hogy az ezen a területen müködő pénzintézetek által kihelyezett 450 millió pengőből a mezőgazdaságra 258 millió pengő esett,* mig az összes többi foglalkozási ágak, tehát az ipar és kereskedelem, az egész üzleti élet és a magánosok körében összesen 192 millió pengő van kihelyezve. Beszédes tanubizonysága ez annak, hogy *minő megkülönböztetett sulyt fektetünk a mezőgazdaság megfelelő alimentálására,* aminél az idén nagy sullyal esett a latba kamattételek ismételt leszállitása is.

Ide kivánkoznak azonban a helyzet objektiv megitélése érdekében azok a hivatalos adatok is, amelyek szerint a pénzintézetek kihelyezései a vidéken éppen a Tiszántulon a legnagyobbak. A Pénzintézeti Központ legutóbbi kimutatása szerint *a váltó- és folyószámla kihelyezések összegének nagysága tekintetében a debreceni piac vezet az egész országban.* Ezek a kihelyezések nálunk kereken 96 millió pengőre rugnak, mig ugyanakkor Szegeden csupán 72 millió pengőt, a Dunántul vezető centrumában, Győrött 48 millió pengőt, — Északmagyarország meropolisában, Miskolcon pedig 42 millió pengőt tesznek ki. Arra az érdekes megállapitásra jutunk ebből az összehasonlitásból, hogy *a Debrecenben müködő intézetek kölcsönállományai egymagukban nagyobbak, mint a Dunántul és Észak-Magyarország két elsőrendü kereskedelmi és ipari központjának a kölcsönállománya együttvéve.*

Természetesen oly időkben, amikor a betétképződés — mint előljáróban láttuk — majdnem teljesen pangást mutat, ez a nagy kölcsönállomány, amellyel a Tiszántul gazdasági életét ma is táplálni tudjuk elsősorban azokra a kiváló kapcsolatokra támaszkodik, amelyek bennünket a hazai első tőkeforrásokhoz füznek. Az országos statisztika rávilágit erre is, amidőn kimutatja, hogy a viszontleszámitásba adott váltók állománya az egész országban Debrecenben a legnagyobb, neveztesen 40.2 millió pengőt tesz ki, mig pl. Szegeden alig 20 millióra, Miskolcon 15 millióra, Győrött 12 és félmillióra rug. Ugyanigy a pénzintézetek által igénybevett hitelek állománya tekintetében is Tiszántul, illetve a debreceni piac vezet. Lehetetlen tehát elzárkózni azelől a megállapitás elől, hogy *piacunk a legkiadósabb támogatásban részesül azoknak a jó és rossz időkben egyaránt áldásosnak bizonyult szoros összeköttetéseknek révén, amelyek köztünk és az ország vezető nagybanki tőkéje között fennállanak.* Ezek teszik lehetővé, hogy a gazdasági válság közepette is az adott viszonyokhoz gondosan alkalmazkodó hitelpolitikát tudunk követni, amely az egyes gazdasági ágazatok valódi érdekeinek istápolása mellett lehetőséget nyujt — amint a Debrecen városának nyujtott kölcsön mutatja — a beruházási tevékenység táplálására is. Ennek a hitelpolitának a legfőbb szempontja az, hogy a pénzintézetnek, mint a gazdasági organizmus részesének, ma fokozott mértékben kötelessége őrködnie a gazdasági élet összes alkotó elemeinek az egyensulya és a válságon való átsegitése fölött: kötelessége nemcsak közérdekből, hanem legvitálisabb saját érdekében is.

Jézus születésén

Elült a zaj. A dolgos kéz megállt.
Áldott az Ur, ki élet és halált
Szünetlen oszt! Ma Jézus született!
— Hová, hová? A Bölcsőt keresed?
Látod talán a fényes csillagot,
Amely vezérlőn egykor csillogott?

Hozsánna zeng. Templomba gyül a nép;
Magába száll. A pap szószékre lép.
De merre, hol? A Bölcső nincs sehol!
Jézust keresd, keresd! az — ige szól,
— Nehéz az út ma Betlehem felé,
Nem értjük már a csillagok jelét. —

Ám, hogyha nincsen dicsérő körülted
S az árva könnyét szótlan letörülted;
Ha adni tudsz, — mert adni, óh nehéz,
Mig adni vél, legtöbbször sujt a kéz —;
Megillet már egy hervadó levél:
Érezni kezded, hogy a Jézus él.

Ha fájni kezd az öntudat marása,
A bűn, a kétség lelked tépi, ássa;
Az ösztön hajt s letörve, összerogyva,
Felnézel, — fel, a végetlen magosba:
Már nem fáj úgy a bűn, lerontó terhe:
Az első csókját Jézus rádlehellte.

És mint, midőn a bimbó szertepattan
És lesz belőle feslő rózsaszál,
Hogy rejtekében csendes nagy titokban
Dalolni kezd először a madár;
Az éjbe fulladt néma föld felett
A kormos ég ragyogva megreped, —

Ugy tör keresztül lelked éjjelén
Az életosztó szent Erő, a Fény,
Egy fenséges, egy nem várt pillanatban,
Midőn talán a legkisebb hited van,
Vagy éppen lelked bús erőtlenül
Sátásvetette bűnverembe dül —:

A Jézust látod! Látod és megérted!
Látod születni szenvedésre! Érted!
Bölcsője im a szived, a te szived!
És megtelsz hittel, szent, nagy félelemmel,
Aztán — szivedben ujra megfeszited, —
Óh ember! ember! ember!...

BENKE TIBOR.

Szén, koksz és tüzifa
a legjobb minőségben, legolcsóbb árban beszerezhető:
Gabányi utóda Láng Miklós
Debrecen legrégibb üzletében
CSAPÓ-UTCA 28. SZAM ALATT. — TELEFDN: 4—49.

Házak, földbirtokok
VÉTELÉT, ELADÁSÁT ÉS HASZONBÉRLETEK KÖZVETITÉSÉT A LEGELŐNYÖSEBB FELTÉTELEK MELLETT ESZKÖZLI A
Tiszavidéki Mezőgazdák Szövetkezete
Debrecen, Hunyadi-utca 2. szám.

Legszebb karácsonyi és ujévi ajándék egy
hálózati rádió
Minden rádió és villanyfelszerelési alkatrészek a legjutányosabban vásárolhatók
Dallmanná'
Ferenc József ut 72. szám.

Mayer János földmüvelésügyi miniszter az Alföld kiszáradásának okairól és a belvizrendezés problémájáról

Erősen az aktualitás homlokterébe lépett mostanság az alföld kiszáradásának problémája. Dr. Benesócky István karcagi ügyvéd e tárgyban a kormányzóhoz többrendbeli kérvényt intézett és ugy ezekben, mint az általa közzétett több hirlapi cikkben az alföldön tapasztalt szarazságot a hibasan végrehajtott belvizrendezésnek tulajdonitja. Szerinte a belvizlevezető csatornák kiszaritják a talajt és a levegőt, azért nincs talajviz, harmat és eső s ezért nem terem meg a gabona.

Mayer János földmüvelésügyi miniszter hosszabb választ adott, melyben a következőket mondja:

Miután azt tapasztalom, hogy a fenti felfogás több hasonló értelmü ujsagcikk révén kezd a laikus közönség köztudatába átmenni, tájékozásul a következőkről értesitem az érdeklődő gazdaközönséget.

A magyar ármentesitő és belvizszabályozó társulatoknak állami felügyelet mellett végrehajtott és még végrehajtandó belvizlevezető berendezései a belvizeknek — tehát az illető társulat területére hullott csapadéknak — csak azt a részét vezetik le, amelyet a talaj magába venni nem képes és amely a felületen, különösen tavasszal, a hóolvadás után a mélyebb helyeken összefutva és a szantóföldeket elboritva, az őszi vetést megfojtja és a tavaszi vetést lehetetlenné teszi. A levezetés a hó olvadás megindulásától számitott 15—30 nap alatt lehetséges, ha az időjárás kedvező, ellenkező esetben eltart 45—60 napig is; tehát belvizes évben legjobb esetben március első felében, legrosszabb esetben április végén vonul el az alföldi mélyebb fekvésü szántóföldekről a viz.

Olyan mély, nagyobb kiterjedésü, értéktelen területek, amelyeken a belviz április hónapon tul is raktározható volna általában nincsenek. Ha pedig a laposokon és a csatornákban tartanák vissza a vizet, akkor e miatt az átlagosan csak valamivel magasabb fekvésü összes szántóföldek is vizesek maradnának és azok megmüvelése lehetetlen volna. Viszont az a csekély viztömeg a nyári hónapokig el is szivárogna. A Tisza és a Hármas-Körös holt ágai pedig, a belvizlevezetésre szolgáló szivattyutelepek tehermentesitése végett, csakugyan felhasználtatnak belvizraktározásra.

Több társulat a legelőket is felhasználja április végéig raktározásra szükség esetében, de április hónapon tul ezt a legeltetés miatt már nem teheti.

Téves állitás, hogy a belvizlevezető csatornák a talajviz szinét leszállitják, mert egymástól több nyire több kilométer távolságra vannak, már pedig a talajviznek 0.5—0.8 m-re való leszállitására 10—20 m. sortávolságu 1—1.5 m. mély árok (talagcsőárok) hálózatra volna szükség.

Az Alföldön a belvizlevezetést tulajdonképen csak az 1870—1880-as években kezdték rendszeresen gyakorolni a társulatok a gazdaközönség követelésére s nagyon sok társulatnál még ma is sok követelés van ebben az irányban. A legnagyobb eddig ismert szárazság az 1863 évi volt, amikor is az Alföldön éhinség pusztitott. Viszont 1895-ben, 1913-ban, 1915-ben, 1919-ben és 1922-ben annyi volt a belviz, hogy az egész Alföldön általános volt a panasz a belvizlevezető müvek elégtelen méretei miatt.

Az 1929. év aszályos volt egész Európában és még Angliában is óriási károkat okozott a szárazság, holott azt tenger veszi körül.

Köztudomásu hogy a földgömb 30 szélességi foka körüli tájakon hónapokig nem esik az eső még a tengeren sem.

Köztudomásu az is, hogy a 100 000 kat. holdat kitevő borsodi nyilt árteren, amelyen ezideig még egyáltalán semmi néven nevezendő ármentesitő vagy vizlevezető munka nincs végrehajtva, ugyanolyan szárazság uralkodott, mint a vele szomszédos ármentesitett és belvizlevezetésre berendezett területeken.

Tudomásom van arról is, hogy a Hortobágy medrében a viz az utolsó két évben vissza volt tartva azért, hogy az uszó kotrók ott dolgozhassanak és a szárazságra és az esőképződésre ez semmi befolyással nem volt. Köztudomásu az is, hogy az óriási kiterjedésü Kaspi-tó keleti oldala majdnem teljesen sivatag.

Mi következik ebből?

Az, hogy a jelentéktelen vizfelületekkel az esőképződésekre befolyást gyakorolni nem lehet és a belvizek levezetése az éghajlat átalakitására befolyással nincs és sem a talajt, sem a levegőt ki nem száritja.

Ha a laikus közönség meg akarja tanulni, hogyan képződik az eső és mi gyakorol arra befolyást, olvassa el Cholnoki Jenőnek a „Napsugár diadala“ cimü, most megjelent müvét, mely népszerü, de tudományos alapon minden értelmes ember részére megmagyarázza ezt a természeti tüneményt.

Megmagyarázza, hogy a szélnek igen hosszu ideig kell meleg éghajlat alatt a tenger felett járnia, hogy párával megszedje magát. Európát az álandó nyugati szelek látják el páratelt levegővel és ebből a párás levegőből is csak akkor csapódik ki a pára eső alakjában, ha a levegő lehül. A lehülést pedig a levegő felemelkedése okozza.

Hogy tehát eső képződjék, szükséges a levegő felemelkedése. A felső régiókban a levegő lehül, ennek következtében tultelitett lesz és lecsapódik az eső, vagy a hó.

A felemelkedést pedig előidézik a hegyek és ciklonok.

Ezért esős a Kárpátok déli és nyugati öve, mert a nyugati szelek ott kénytelenek felemelkedni és ezért esős a Karszt is (ámbár rajta meg csak bokor sem nő, nem hogy erdővel volna boritva).

Az északi földgömbön állandóan keletre kitérő antipasszát következtében a mérsékelt égöv levegője állandóan sebesen áramlik nyugatról keletre és a surlódás következtében abban örvények keletkeznek; ezek a ciklonok, amelyekben a levegő haladó mozgása mellett felfelé örvénylik. Az örvények felső régióiban lehülő pára jelentkezik, mint eső.

Ha tehát a ciklon az Alföld felett vonul végig, akkor ott esik az eső, ha pedig elkerüli azt, akkor nem esik.

Dr. Benesocky István „kellő csapadék biztositása“ végett adta be második kérvényét.

Hogy ennek a kérésnek eleget tehessek, vagy a Kárpátokat kellene az Alföldre lehoznom, vagy a ciklonokat kellene kormányoznom.

Erre földi hatalom nem képes. De még arra sem képes, hogy az Alföldet szárazság idején nagy terjedelemben megöntözze, mert ilyenkor a folyó kiemelhető viztömege egyrészt kevés másrészt a kiemelés és vezetése nem gazdaságos.

Arra kell tehát sulyt helyeznem, ami lehetséges.

Ez pedig az, hogy okszerü gazdálkodással maga a talaj legyen a csapadék raktározója.

Ha a ma még tulnyomó részben kötött és sokszor szikes (szikfoltos) alföldi szántóföldeket a gazdák megfelelő lecsapolással, mély szántással, meszezéssel s trágyázással meg fogják porhanyitani, akkor nem fog a téli csapadék arról tavasszal leszaladni, hanem annak legnagyobb része raktározódni fog abban, annak hajlósövessége folytán és elég lesz a nedvesség a májusi esőkig.

És a magyar föld áldása, a májusi eső, sem fog nyomtalanul elmulni róla, hanem nedvesen fogja tartani azt a Szent István napi viharokig. És az Alföldnek ma aszályos területei hasonlóvá fognak válni a kitünő Békés és Csanád megyei humusz földekhez, ahol valóban nem kell lecsapoló csatorna (Kondoros vidéke stb.), mert a talaj egy csepp vizet sem enged el abból, ami csapadék alakjában reáhull.

Dr. Benesocky István tudatlansággal vádolja a vizügyek intézőit, akik gyászbaboritják Magyarországot.

Az ügyvéd ur vessen egy pillantást Magyarországnak a török hódoltság utáni és a mai térképére.

Meg fogja tanulni egy pillanat alatt, hogy az országot nem csak a töröktől, hanem a vizektől is el kellett hóditani.

Azok, az ügyvéd ur szerint tudatlan mérnökök és nagy emberek, akiknek munkája a térképen ezt a változást létrehozta, — honfoglalók voltak és érdemeik most a legszembeötlőbbek, amikor csonka országunk területének egynegyedrészét ártér, tehát olyan terület, amely a vizmüvek fenntartása nélkül elpusztulna.

Kölcsönöke olcsón folyósitunk kötelezvényre

8%-os kamat mellett utólagosan fizetve félévenként tiz évi időtartamra. — Ingatlanokra bármilyen nagy összeget is. — Betételeket a legelőnyösebben kamatoztatunk.

Debreceni Népszövetségi Hitelszövetkezet

Debrecen, Szent Anna és Balthányi ulca sarok városi bérpalota

Telefon: 11-32. Telefon: 11-32.

Január havában költözködöm

a Piac ucca 60. sz. alá, a Linoleum mellé.

Uj üzletem látványosság lesz!

Raktárkészletemet a költözködésig

minden elfogadható árban árusitom.

Rádiók, csillárok, varrógépek, gramofonok, kerékpárok és ezek alkatrészei

hallatlanul olcsó árban kerülnek eladásra

KATZ ANDOR

gép és villamos bolt ban

Most: Piac u. 83. Király ucca sarok.

Fogorvoslás

körébe eső müveletek, u. m.: foghuzás, fogtömés és müfogak, aranyhidak, aranykoronák árát, a sulyos gazdasági helyzetre való tekintettel, 30 százalékkal leszállitottam. Takarékosságra is.

Magyar Ferenc

áll. vizsg. fogász.
Piac utca 28., Városi bérház.

Mindenkinek

érdeke, hogy ruhái olcsón és divatosan legyen elkészitve, — ezt megtalálja Keresztesy uri szabónál, Varga-utca 1., a Piarista rendházzal szemben.

Karácsonyi jótékonyság

A Mester-utcai egyházrész müsoros előadása a szegénysorsuak karácsonya javára. — A szereplők.

A szegény gyermekek és hozzátartozóik az egységespártban.

A Dóczy leánygimnázium IV. B. osztálya a szegény tanulótársai javára előadást rendezett. — Az előadás szereplői.

Az egységespárt vigalmi bizottsága szeretetadományokat oszt ki a szegény gye rmekek között.

Árainkat leszállitottuk!

A LEGOLCSÓBB BESZERZÉSI FORRÁS AUTÓSOK RÉSZÉRE.

Firestone, Michelin, Continentál köpenyek és tömlők régi árjegyzéki áraiból 24+5 engedm.

Amerikai BB vagy Artic olajok kg. P 1.60
Hűtő és gépház takaró compl. — — — 67.—
Hólánc raktáron levő méretben prként 8.—
Thermix kályha compl. — — — — — 49.50
Eredeti angol nyersbőr keztyü P-től 11.80
Téli bőr fejvédő haubni P-től — — — 10.50
Marchal fényszóró compl. — — — — 55.—

Készpénzfizetésnél 5% pénztári engedmény gummik kivételével.

Nem készpénz fizetésnél kedvező feltételek.

Tegyen próbarendelést.

Műszaki és Kereskedelmi Társaság

HORVÁTH ÉS MIKLÓS

DEBRECEN, HUNYADI UCCA 17—79. SZ.
Telefon: 4—45. Sürgönycím: »Müketár.«

A TISZÁNTUL LEGRÉGIBB ÉS LEGNAGYOBB SZAKÜZLETE

S. K. F. golyóscsapágyak. — Amerikai csapágyfémek. Castrol olajok. Wolfner gépszíj.

Gyorsírást és gépírást

TANIT Naményi

olcsón, rövid idő alatt; előkészit az irodai gyorsírói vizsgára

Kiképzés a kezdő foktól a beszédirás legmagasabb fokáig.

Piac u. 26/b. II. emelet. Gépirásgyakorlás olcsón útbaigazitásokkal.

BUTOROK saját készitményüek
legolcsóbb árban beszerezhetők
Bálint Sándor Piac-u. 85. szám.

Szép jó olcsó **KEZTYÜK**
csak Schönnél
Debreczen, Piac-u. 14. (Csapó-u. sarok)

Rásó alispán: Hajdúvármegye területén nincs olyan nagy nyomoruság, mely nem volna elviselhető

Az alispán nyilatkozik a megye helyzetéről és a jövő terveiről.

Rásó István alispánt felkereste munkatársunk, hogy Hajdúvármegye közállapotai és a megye vezérkarának legközelebbi teendői felől megkérdezze. Az alispán munkatársunk kérdéseire az alábbi választ volt szíves adni

— Hajdúmegyében a közigazgatás menete általában zavartalan volt, eltekintve egy pár kisiklástól, mint amilyen a hajdúszováti és a püspökladányi sikkasztások, amelyek azonban nem voltak olyan nagyméretüek, mint a hírük. Általában meg vagyok elégedve a megye városai és községei tisztviselőinek a munkájával. Az az igyekezetem, hogy a hatóságok a rájuk bízott lakossággal emberiesen bánjanak s érintkezzenek, lassanként valóra kezd válni. Én magam is minden alkalmat megragadtam arra, a helyszíni kiszállásaim alkalmával, hogy a lakossággal érintkezzem, annak ügyes-bajos dolgait megismerhessem és ahol az lehetséges volt, ezeket a bajokat mindjárt a helyszínén orvosoltam, másrészt pedig hivatalos eljárás tárgyává tettem és a legnagyobb részük közmegnyugvásra orvosolva is lett. Az országszerte ismert általános szegénység nálam a vármegyében szintén meg van, azonban tekintettel arra, hogy **megiehetős mértékben voltak közmunkák, azután a termés is elég jónak volt mondható a vármegye területén és aki dolgozni akart, az kapott munkát, kereshetett, sőt még a téli kereseti időszakban is nagyon sok kereseti alkalmat tudok biztosítani, s így az én megítélésem szerint a vármegye területén ninesen olyan nyomorúság, amely nem volna elviselhető és amelynél valami káros kirobbanásra lehetne gondolni.**

— Ami a jövő esztendőt illeti, elsősorban folytatjuk az útépítéseket. Kiépítésre fog kerülni körülbelül 32 kilométernyi út. Minden igyekezettel oda fogok hatni, hogy a vizszabályozó társaságok a már előkészített víztelenítési programmot, — tekintettel éppen a munkaalkalmak biztosítására — a jövő esztendőben teljes mértékben végrehajtsák, mert ezek a munkálatok azok, amelyeknél a legtöbb embernek munkaalkalmat lehet biztosítani. A jövő évben folytatom a megyei városok és községek adminisztrációjának a helyszini megvizsgálását és azt remélem, hogy az egész vármegyére kiterjedőleg, körülbelül március hó közepéig be is fogom fejezni. Ezeknél a helyszíni kiszállásoknál mindenütt egy-két napot a községek lakossainak panaszainak a kihallgatására szánok. Megjegyzem, hogy a vármegyém lakossága, — különösebben a szegénvebb osztály, — napról-napra nagyobb számban keres fel hivatalomban és így úgyszólván majd mindennap módomban van ezeknek a hatósági támogatásra szoruló embereknek ügyes-bajos dolgaival foglalkozni és azokat — amennyiben lehetséges — a panaszos felek megnyugvására elintézni..

— Nagyobb beruházásokat a vármegye területén magának a törvényhatóságnak, de a megyei városoknak és községeknek is a szükséges tőke hiányában nem áll módjában eszközölni. Különös gondomat fogja képezni most már a Hajdúszoboszló megyei város kezelésébe visszakerült gyógyfürdőnek az ügye, amelynél mindent el fogok követni arra nézve, hogy ez a közegészségügyi szempontból nagy jelentőséggel bíró fürdő, ténvleg olyan állapotba kerüljön, hogy minden kifogás nélkül szolgálja az egész Tiszán túl közegészségügyi érdekeit és ebben a tekintetben azt gondolom, hogy a kormány is segitségemre fog lenni és bizonyos anyagi támogatással lehetővé teszi ennek az istenadta természeti kincsnek megfelelő kihasználását.

— Különös súlyt helyezek a gyermek- és csecsemővédelemre. Az Országos Stefánia Szövetség eddig élvezett hathatós támogatásával a folyó évben megkezdett és mondhatom, — eredményes munkát minden rendelkezésemre álló eszközzel elő fogom mozdítani.

— Ami a vármegyei községek háztartási ügyeit illeti, örömmel állapíthatom meg, hogy egy-két község kivételével az nem olyan aggodalomra okot adó, mint ahogy azt a mai nehéz viszonyokat figyelembevéve, gondolná az ember. Az én városaim és községeim nincsenek úgy eladósodva, — hogy adósságaikat a bevételeikből ne tudnák megfelelően törleszteni. Nagy baj volt az, hogy egy-két város s község kivételével legnagyobb részben nem voltak reális költségvetések, — azon igyekeztek, hogy a pótadót mesterséges úton ötven százalékon alul szoritsák. Én reális költségvetést követeltem és bizony ennek az eredménye az lett, hogy az 1931. évi költségvetésnél, kivéve talán Hajdúböszörményt és Kabát, minden városban és községben a pótadó jóval felül emelkedett az ötven százalékon. Ezek a költségvetések azonban még nem jogerősek és mindennap várom a miniszterközi bizottság lejövetelét. Ezzel a bizottsággal fogjuk itt nálam véglegesen megállapítani ezeket a költségvetéseket, amelyek hivatva vannak a községeket a mai nehéz helyzetükből kiszabadítani. Elismerem, hogy ez pillanatnyilag az adózó lakosságra terhet jelent, azonban a felgyülemlett függő adósságok az ezekbe a költségvetésekbe felvett összegekkel jórészben kifizetést nyernek s a pótadó most már nem növekedni, hanem évről-évre fogyni fog. Hogy ezt egészen bizonyosan elérjük, úgy itt benn a vármegyénél, mint kinn a városokban és községekben, a legnagyobb takarékosságot kívánom meg.

— Az adófizetési képesség az egész országban, — igy Hajdúvármegyében is csökkent. — Ezt okozza főként a válságos helyzet, de kétségkivül okozza az is, hogy az adóbehajtások nem történtek meg olyan erélyel, mint ahogy azt az ország, a vármegye, de az adózók érdeke is megkívánta volna **Számtalan olyan adófizető van, aki évek óta nem fizetett adót s most már az adótartozása olyan összegekre emelkedett, hogy ezeknek az összegeknek a behajtása tényleg exisztenciájában támadná meg. Általában az én megítélésem szerint az a helyzet, — hogy a kisebb adófizetők inkább megfizetik az adót, mint a nagyobb adófizetők, mert ez utóbbiak jobban tudják az adófizetési halasztások kieszközlésének a módját.** Részben ez az oka aztán annak, hogy a városok és községek adói sem folynak be, minek következtében ezek sem tudják a maguk kiadásait költségvetésileg biztosított adóbevételeikből teljesíteni s így nem tudják a vármegyei hozzájárulásokat sem fizetni. Ez mindenesetre nehéz feladat elé állítja úgy a községi, mint a vármegyei adminisztrációt, hiszem azonban —, és ennek jelentőségeit már most is tapasztalom, — hogy ezek az állapotok megszünnek s az adminisztráció anyagi hiányok következtében a jövőben fennakadást nem szenved.

VÉTKEZEL
MAGAD, CSALÁDOD, HAZÁD ELLEN,
HA KÜLFÖLDI GÉPET VÁSÁROLSZ.

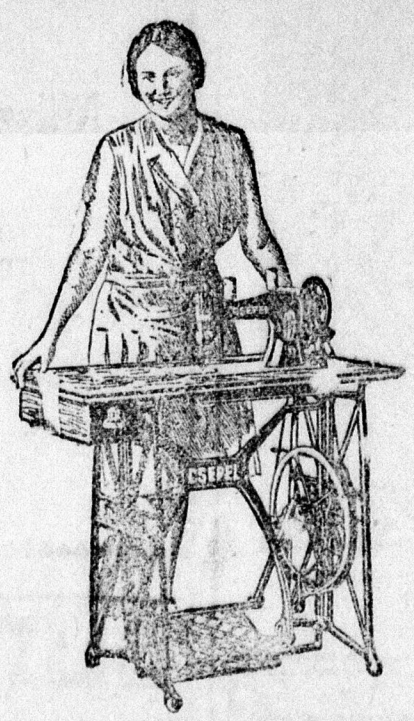

CSEPEL
varrógép
A legkedvesebb karácsonyi és ujévi ajándék.
megbizható, gyors, teljesen zajtalan és minden tekintetben felveszi a versenyt a külföldön gyártott gépekkel.
Gyári lerakat:
Molnár Testvéreknél a Nagytemplomnál.

»CSEPEL« kerékpárok, kismotoro s kerékpárok gyári lerakata.

Telefon: 7-27. Garanciális müszerész javitó mühely.
Állandó ingyenes oktatás himzésben, varrásban.

Karácsonyi istent szteletek

A REF. TEMPLOMOKBAN:

Karácsony első napján, dec. 25-én:

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor pr. dr. **Baltazár Dezső**, ág. dr. Diószeghy Mihály, délután öt órakor Tantó Sándor. — Kistemplomban délelőtt 9 órakor pr. Urav Sándor ág. dr. Soós Béla, délután öt órakor Kocsis Béla. — Kossuthuccai templomban délelőtt 10 órakor pr. Csikesz S. ág. Baja Mihály, délután öt órakor Kovács Jenő. — Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor pr. Kolozsvárv Kiss László, ág. Magyar Bertalan délután három órakor Oláh Béla. — Ispotály templomban délelőtt 10 órakor pr. Molnár Ferenc, ág. Szabó Gy délután öt órakor Lendek Pál. — Nyilastelepen délelőtt 10 órakor pr és úrvacsorát oszt Kardos Lajos, délután három órakor Kalas Ferenc. — Csapókertben délelőtt féltiz órakor pr. és úrvacsorát oszt Halász András, délután három órakor Halász András. — Bánkon délelőtt 11 órakor Vajda L. Fancsikán délelőtt 9 órakor Vaida L. Ebesen délelőtt 10 órakor Mezey B. Szegénvházban délelőtt 10 órakor Kovács József. — Hegyesen délelőtt 10 órakor Musza Ferenc. Elepen Musza Ferenc, délután 2 órakor Musza F. — Macson Konrád Zoltán. — Halápon Kántor József. — Pallagon délelőtt 10 órakor pr. és urvacsorát oszt dr. Dancsházy Sándor. — Hármashegyen délelőtt 10 órakor Kalas Ferenc. — Nyúlason délelőtt 10 órakor pr. Tantó Sándor, ág. Baksa Sándor. — Sámsoni úti iskolában délelőtt 11 órakor pr. és úrvacsorát oszt Halász András. — Köntösgáti iskolában délután három órakor pr és ág. dr. Diószeghy Mihály. — Nagycserén délelőtt 9 órakor Bagdy Dániel. — Homokkertben délelőtt 10 órakor dr Ferenczy Gyula. — Vilaffka-telepen délelőtt 10 órakor pr. és úrvacsorát oszt Márki Kálmán. —

Karácsony másodnapján, dec. 26-án.

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor Szabó Géza, délután öt órakor Lendek Pál. — Kistemplomban délelőtt 9 órakor Kovács Jenő, délelőtt 11 órakor Tantó Sándor, délután öt órakor Oláh Béla. — Kossuthuccai templomban délelőtt 10 órakor Madar Zoltán, délután öt órakor Kocsis B. Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor Magyar Bertalan, délután 3 órakor Kovács Jenő. — Ispotály templomban délelőtt 10 órakor Oláh Béla, délután öt órakor Tantó Sándor. — Nyilastelepen délután három órakor Kocsis Béla. — Csapókertben délelőtt 10 órakor Lendek Pál, délután 3 órakor Halász András. — Ondód—Vedresdülőben délelőtt 10 órakor Kalas Ferenc. — Paczon Kántor József. Czuczán délelőtt 10 órakor Musza F. Szepesen Mezey Béla. — Kerekestelepen délelőtt 10 órakor dr. Ferenczy Gyula. — Belsőhat —Ohattelekháza pr. és úrvacsorát oszt Halász András. — Egyeken Vajda L.

A R. KATH. TEMPLOMBAN:

December hó 24-én, karácsony vigiliáján: Éjjel 12 órakor éjféli nagymisét pontifikál a papság teljes aszisztenciája mellett dr. Lindenberger János apostoli kormányzó, pápai főpap, prépost-kanonok.

December hó 25-én, karácsony ünnepén reggel hat órakor pásztorok miséje. Misék, gyóntatás, szentáldoztatás reggel hat órától. Misék a főoltárnál 6, 7, 8, 9, fél 10, 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor. Nyolc órakor piarista mise. Féltiz órakor nagymisét pontifikál és utána szentbeszédet mond dr. Lindenberger János apostoli kormányzó, pápai főpap. — Nagymise alatt a Szent László Dalegylet Kollwentz Rezső karnagy vezénylésével egyházi énekeket ad elő.

Utolsó mise félegy órakor. Délután fél négy órakor ünnepi vecsernye, szentbeszédet mond dr. Bencze Mátyás. — Hajdúsámsonban a leányegyházban délelőtt 10 órakor misét mond és prédikál dr. Rózsa Jenő.

December hó 26-án, Szent István vértanú ünnepén: rendes ünnepi szentmiserend. Templomnyitás reggel hat órakor. Misék, gyóntatás, szentáldoztatás reggel hat órakor, nyolc órakor diákmise. Féltiz órakor nagymise, utána szentbeszédet tart Korács Sándor, a „Katholikus Figyelő" szerkesztője. Utolsó mise félegy órakor. Délután félnégy órakor ünnepi vecsernye.

AZ EVANG. TEMPLOMBAN.

December hó 25-én, csütörtökön karácsony első napján, délelőtt 10 órakor istentisztelet: Rapos Viktor. Délután öt órakor istentisztelet: Rapos Viktor. — December hó 26-án, pénteken, karácsony másodnapján, délelőtt 10 órakor istentisztelet Labossa Lajos. — Ünnep mindkét napján a délelőtti istentisztelet után úrvacsoraosztás. — December hó 28-án, vasárnap délelőtt 10 órakor istentisztelet: Rapos Viktor. — December hó 31-én szerdán délután öt órakor ó-évi istentisztelet: Rapos Viktor.

A GÖRÖG SZERTARTÁSU R. KATH. TEMPLOMBAN:

December hó 24-én, karácsony vigilián: Éjjel tizenkét órakor éjféli istentisztelet.

December óh 25-én, karácsony ünnepén: Reggel nyolc órakor diákmise, szentbeszédet mond Orosz Ágoston hitoktató. Kilenc órakor katonamise a latin és görög szertartásu rk. katonák részére. Tiz órakor nagymisét mond és prédikál Papp Gvula parochus, szentszéki tanácsos. Utolsó mise féltizenkét órakor. Délután három órakor ünnepi vecsernye, prédikál Papp Gvula szentszéki tanácsos.

December hó 26-án, Szűz Mária ünnepén, reggel hét órakor reggeli istentisztelet Nyolc órakor diákmise, — szentbeszédet mond Orosz Ágoston hitoktató. Kilenc órakor katona mise a latin és görög szertartású róm. kat. katonák részére. Tiz órakor nagymisét mond és prédikál Papp Gvula parochus, szentszéki tanácsos. Utolsó mise féltizenkét órakor. Délután három órakor vecsernye.

December hó 27-én Szent István vértanú ünnepén: Rendes ünnepi szentmiserend Reggel hét órakor reggeli istentisztelet. Nyolc órakor diákmise, szentbeszédet mond Orosz Ágoston hitoktató. Kilenc órakor katonamise a görög és latin szertartású róm kath katonák részére. Tiz órakor nagymisét mond Papp Gvula parochus, szentszéki tanácsos. Utolsó mise félizenkét órakor. Délután három órakor vecsernye.

A BAPTISTA IMAHÁZBAN:

A Szappanos ucca 23. szám alatt levő baptista imaházban, csütörtökön délelőtt 8—9 óráig imaáhitat, 9—10 óráig prédikáció, délután 6—7 óráig evangelizálás, félnyolc órától kilenc óráig vermekünnepély, a vasárnapi iskola feldíszített karácsonyfája alatt.

Soha ilyen olcsón

Pecsétgyűrűbe, órába, cigarettaszelencébe
egy szép monogramvésés 60 fil.
Szövegvésés 4—5 (négy-öt) fillér betünként
FELDHEIM SÁNDOR
ékszerkészitő s vésnök műhelye
Piac u. 75. Cimre kérem ügyelni

Mezőgazdaságunk megsegitésének utjai

Irta: zsarolyáni Szekeres Endre dr.

A magyar mezőgazdaság fordulópontja az 1924. esztendő. Ez év tavaszán indult meg az állami élet szanálása. A háborus és háboru utáni kedvező gazdasági konjunktura nagy eredménye volt, hogy a földbirtokos asztály lerázta terheit, kifizette régi adósságait. Alig mult el azonban egy pár esztendő s máris kölcsön után, mint éltető levegő után kapkodott az egész mezőgazdaság. E néhány év multával megint ott volt az egész mezőgazdaság, ahol a háboru előtt.

Általában csodálkoznak és valljuk meg, különösnek is látszik, hogy a magyar mezőgazdaság annyi »jó év« után nem gyüjtött magának annyit, hogy néhány rosszat is kibirjon. Hiszen készülni és tudni kellett, hogy minden farsangnak megjön a bőjtje. Tudta is ezt minden gazda, védekezni azonban csak kevesen tudtak ellene. Mert tulajdonképpen nem egy évi rossz termés, hanem az állandóan kedvezőtlen gazdasági konjunkturák rontották le néhány év alatt 10 évi munka eredményét.

Minden államgazdaság alapja, hogy a magángazdaság prosperitása karöltve jár az államháztartás szilárdságával. Válságokat, világgazdasági rendellenességeket a közgazdaság és államgazdaság vezetőinek kell legelőször meglátni és kötelességük, hogy okos körültekintéssel céltudatos, egészséges terv szerint, megrázkódtatás elkerülésével, lehetőleg egészséges mederbe tereljék.

Nálunk azonban államgazdaság és magángazdaság nem párhuzamos, de ellenkező útakon jár. A magángazdaság »nagy konjunktúrája« összeesik az államgazdaság lezüllésével, míg utóbbinak szanálása az egész magángazdaságot a pusztulásba taszítja. Az államháztartás szanálása következtében ugyanis kétszeres adóterhet raktak a mezőgazdaság vállaira. Míg tehát 1913-ban az átlagos közteher katasztrális holdanként 5 pengőt tett ki, ma ez legalább is 15 pengő. Békében a kölcsöntőkék után amortizációval együtt 5—6 százalékot kellett fizetni, ma ez is több, mint kétszerese. Míg békében a gazda terményeivel, állataival Bécs, Prága és Lemberg piacait szabadon kereshette fel, addig ma mindenütt a nagy vámok ércfalával találja szembe magát. A mezőgazdasági termények jelenlegi kedvező értékesítését megnehezíti továbbá a nagy, tengerentuli államok hatalmas versenye is. Mindezeket a bajokat még fokozza: a mezőgazdasági közigazgatás fejletlensége, a gazdatársadalom szervezetlensége és öntudathiánya, továbbá a gadasági szakoktatásnak és szaktudásnak nagyfoku elhanyagolása.

A terhei alatt roskadozó mezőgazdaság sorsán tehát sürgősen segíteni kell. Először is a nagy adóterhektől kell megszabadítani. Mert e halmazott adóterheket a békebeli mezőgazdaság sem bírta volna el, annál kevésbé viselheti el azt a mai, amelyet még ezenfelül az ipari cikkek aránytalan magas ára és a magas hitelkamat is sújt. A mezőgazdaság adóterheinek csökkentése még azért is szükséges, mert hiszen a mezőgazdasági népesség a legnagyobb fogyasztóréteg, amelynek vásárlóképessége alakítja az ipar és kereskedelem jövedelmi viszonyait is.

Nagyon sürgős feladat az eladósodott földbirtokok szanálása. E téren figyelembe vehető eszközök: olcsó jelzáloghitel nyujtása, járadékbirtokok létesítése, parcellázás és hosszú haszonbérleti formában való telepítés. Kiváltkép szükséges olcsó kölcsön által a magas kamatu hitelek konvertálása. A termelésnek van egy bizonyos foka, illetve jövedelmezőségi határa, amelyen tul fokozni alig lehet. Ez a határ földbirtoknál elég alacsony, mert a befektetett tőkének 5—6 százalékánál csak ritka esetben tud többet produkálni. Kedvező közgazdasági viszonyok mellett és megfelelő termelési technikai eszközök alkalmazása esetén ez a hozam növelhető, bár nem nagy mértékben. Magas kölcsönkamat és kedvezőtlen gazdasági konjunkturák esetén azonban a földbirtok jövedelmezősége nagyon alászáll. Ilyen körülmények között még csak nem is remélhető, hogy a mezőgazdaság a mai tulmagas kölcsönkamatot és tőketörlesztést kigazdálkodni tudja. E téren tehát csak az segít, ha a gazdák kölcsönei utáni kamat és törlesztés a békebeli szinvonalra alászáll.

A mezőgazdaság megsegítésének nagyjelentőségü kérdése továbbá a mezőgazdasági termelés átszervezésének megoldása. Ma már köztudomásu dolog, hogy a tulzott gabonatermelés nem jár elegendő jövedelemmel. Amerika és Kanada olcsó termelése miatt a mi buzánk csak akkor világpiaci exportcikk, ha kitünő és első minőségü, ellenben közepes minőségü átlag-buzánk napja az export szempontjából nézve leáldozott. Buzatermelésünknek legalább is a fele jelenleg ilyen buza.

A kisgazdaosztály azon rétegének termelő erejét tehát, amelyek nem rendelkeznek annyi szaktudással és tőkebefektetéssel, hogy a nemesített magot kitünően megmunkált földeken való termelés révén a sikeres nemzeti buzaexport számára kiváló minőségben előállíthatnák: olyan termelési ágak üzésére kell rávezetni, amelyek a magyar közgazdasági viszonyok és a külföldi értékesítési lehetőségek szempontjából jelenleg jövedelemmel folytathatók. Ilyen termelési ágak főleg: a sertéstenyésztés, baromfitenyésztés, tejtermelés, kertészet és gyümölcsészet. Mindezeken a téreken a termelés és értékesítés megszervezése és átalakítása munkálatainak eredményes szolgálata érdekében elsőrendü feladat a mezőgazdasági közigazgatás átszervezésének és kifejlesztésének mielőbbi keresztülvitele.

A háboru utáni gazdasági életnek jellegzetes sajátossága: az elszegényedés. Ennek következtében intenziv gazdasági tevékenységre van szükség, hogy az általános életnívót emelhessük. A falu, a tanya határában azonban még nem áll a haladás szekere. A gazda verejtékes munkája közben egymaga birkózik a sok ellenséggel, mert ott künn, a határbeli földjén nincs senki segítségére. A mai falusi, tanyai közigazgatásból ugyanis teljesen hiányzik a mezőgazdasági szakközeg. E szerv szakszerü oktató és irányitó tevékenységének hiánya miatt a gazda rosszul szánt, rossz magot vet s így rosszul is arat. Pedig a mezőgazdasági szaktudás a legnagyobb fegyver minden gazda kezében. Jelenleg éppen a gazdasági szaktudás tekinthető egyik legfontosabb termelési tényezőnek a mezőgazdasági életben. A gazdasági szaktudás legcsekélyebb részével sem rendelkeznek azonban ma azok a közigazgatási tisztviselők, akik arra vannak kötelezve, hogy a sok bajjal küzdő gazda segítségére legyenek. Amíg tehát a közép- és nagybirtokok nagy sulyt helyeznek arra, hogy a gazdálkodást mindenkor a szaktudás irányítsa, addig a többezer holdat kitevő falusi határokban a legelhanyagoltabb s a legrendszertelenebb gazdálkodás folyik.

Mezőgazdaságunk jövendő céltudatos vezetésében feltétlenül kell tehát egy olyan szervnek lenni, amely kizárólag mezőgazdasági kérdésekben áll a népesség rendelkezésére. Ez szerintem nem lehet más, mint a községi, illetve városi gazdasági felügyelő*, vagyis olyan szakközeg, amely megfelelő tudományos és gyakorlati szakismerettel rendelkezik. Mert csak e szervek önfeláldozó és tetterős irányító gazdasági tevékenysége által leszünk képesek arra, hogy nemzeti életünk fundamentumát: mezőgazdaságunkat mai válságos helyzetéből kiemeljük és jövedelmezőségét tartósan biztosítsuk.

* Erről szóló törvényjavaslatom megjelent: *Mezőgazdaságpolitikai tanulmányok* c. alatt. Kapható: Bőhm könyvkereskedésében.

Erdőben, réten, 16 forrástóban teljesen szabadon tenyésző

faibaromfi

keltető tojásaira előjegyzéseket, előleges megrendeléseket elfogadok

Emdeni óriási libatojás	4.— P
Emdeni óriási × nemesitett magyar liba	3.— P
Pekingi kacsa	0.80 P
Fehér Leghorn (standardnak megfelelő)	0.25 P
Vörös Izland (standardnak megfelelő)	0.25 P

Debreceni és budapesti nemzetközi kiállításokon I. díjjal kitüntetve.

Az állatok egészsége, a tojás törvényes csiraképessége, rázásmentes csomagolás garantálva.

Porcsin István
pekingi kacsatenyésztő
Garabonc

Kisvárdára sok levelem eltéved, kérem »Kisrada« cimem mellőzését

Meghülésnél rheumatikus fájdalmaknál:
Aspirin-tabletták.
Csak gyógyszertárban kapható.
Aspirin felülmulhatatlan.
BAYER

Papválasztási mozgalmak

Több alkalommal kifejezést adtunk már annak, hogy a most folyó papválasztási mozgalomban lapunk hasábjait egyformán rendelkezésre bocsátjuk az egyes pártoknak, mert a pályázó, komoly jelölteket egyformán érdemeseknek tartjuk a megüresedett lelkészi tisztség betöltésére. Ennek előrebocsájtásával közöljük az alábbiakat, melyet Nagy István pártja tesz közé:

Tiszta választást akarunk!

Január első felében uj papválasztás lesz. A nagymultu és nagytekintélyü debreceni református egyházban, a nagy nevü dr. Révész Imre örökébe kell méltó utódot állitani. A pályázók neveit már ismerjük; kell, hogy tudjuk azt is, hogy milyen tulajdonságok szükségesek ahoz, hogy a Csapó utcai református egyházrész papjának megfelelő legyen az, akit megválasztunk.

Debrecen városa nagy református központ, egyetemi város. A történelmi nevezetességü Nagytemplom lelkipásztorának olyan kiválóságokat kell hordozni önmagában, akik ugy egyéniség, mint tudás tekintetében absolut értéket jelentenek es országos viszonylatban is helytálló férfiak.

Ezzel a meggondolással kell leadni szavazatunkat a választás napján, mintha minden szavazólapot az anyaszentegyház fejének, a Jézusnak kezébe tennénk le.

A szavazásnál egyesegyedül a megválasztandó egyéni értéke és kiválósága lehet a döntő körülmény. Az ugynevezett kortézia a legsulyosabban elitélendő. Korteskedés nem férhet össze a papi méltósággal és aki ilyen eszközökhöz nyul, már csak azért is megérdemli, hogy mellőzzék a szavazásnál. Ezzel azonban nem tévesztendő össze az önzetlen s meggyőződésből fakadó felvilágositás és ajánlás. Becsületbeli kötelességünk a legjobb jelölt mellett lelkiismeretes bizonyságot tenni.

Ne tévesszen meg bennünket az, ha valaki első volt abban, hogy aláirásokat gyüjtött a maga számára. **Arra szavazzunk aki érdemekben az első.** Akiről tudjuk, hogy kiváló képességeivel és apostoli lelkületével **10 év óta** lankadatlan buzgósággal épitgeti városunkban az Isten országát, a munkába szinte belemetkezve; a lelkeket épiti a belmisszió terén, Diakonissza intézetet vezet, a szegények és a betegek, továbbá a rabságban levők és elesettek lelki gondozását végzi apostoli buzgósággal. **Ime ez lesz a biztositéka arra, hogy ha képességeinek nagyobb tér jut, még jobban értékesitheti talentumait a debreceni egyház, Debrecen városa és általában az Isten országa javára.**

Ezekre a szempontokra hivjuk fel szavazó hittestvéreink szives figyelmét, amidőn a közelgő választás alkalmával **Nagy István lelkész** eddigi müködését ismertetjük, inkább azok számára, akiknek eddig talán nem volt alkalmuk őt közelebbről megismerni. Városunk lakosságának java része azonban ezeket nagyon jól ismeri, arról meg vagyunk győződve személyes tapasztalatból.

Ezért bziakodva emeljük magasra azt a tiszta lobogót, melyre a Nagy István lelkész úr neve van felirva!

Sok választó nevében és megbizásából:
Dr. Kaisler Imre,
Uray Ferenc,
Kocsár László,
Bihari Lajos.

*

Siposs Imre párt vezetősége tisztelettel tudatja hiveivel, hogy a pártiroda Kandia-utca 13. sz. alatt van, ahol szives készséggel állanak rendelkezésre minden, a választást érdeklő kérdésben. Egyben felkérjük Siposs Imre lelkész volt tanitványait, hogy a további intézkedések megtétele végett f. hó 27-től kezdve ugyanitt megjelenni sziveskedjenek.

Siposs-párt Vezetősége.

Kora tavasszal adják át rendeltetésének a Horthy Miklós állami közkórházat

A kormányzó tizéves országlásának emlékére renovált és berendezett közkórház az eredetileg tervezett méretekben készül el. — A népjóléti miniszterium gondoskodott a fedezethiány miatt megakadt épitkezés befejezésének lehetővétételéről.

A „Debreczen" állandóan napirenden tartotta a debreceni közkórház kérdését. Hosszú időn keresztül azért harcoltunk, hogy a közkórház elhagyott épületét renoválják és a kórházat helyezzék ismét üzembe. — Amikor aztán a kormány javaslatot terjesztett a parlament elé, amelyben

Horthy Miklós kormányzó tizéves országlásának emlékére

létesitendő intézményeket hivtak életre elsősorban Debrecenre gondoltak. A miniszterelnöknek városunk egyik országgyülési képviselőjének intenció szerint a közérdeknek megfelelőleg a törvényhozás elhatározta, hogy a debreceni közkórházat renoválják, berendezik és a kormányzó nevéről elnevezve, a város és a megye közegészségügyének szolgálatába állitják.

A renoválások hamarosan kezdetét vették és igen szépen haladtak előre, amig csak egyszerre fedezethiány miatt a renoválási munkálatok megakadtak. A „Debreczen" részletesen tárgyalta a félbemaradt épitkezéssel kapcsolatos közérdekü kérdést és követelte, hogy a közkórház a kormányzó nevének és a közegészségügyi érdekeknek megfelelően kerüljön átadásra. Ezekre a hiányokra és annak idején részletesen tárgyalt kifogásokra ezúttal nem akarunk visszatérni, hanem örömmel regisztráljuk, hogy az idei őszről elmaradt kórházmegnyitás koratavasszal meg fog történni.

A népjóléti miniszteriumban nyert illetékes és teljesen megbizható információk szerint ugyanis a közkórházat koratavasszal, abban a keretben és méretben adják át visszavonhatatlanul rendeltetésének, amint azt annak idején a kormányzó jubileuma alkalmából tervezték. A népjóléti miniszterium illetékes faktorainak az volt a felfogása, hogy a Horthy Miklós közkórházat nem lehet hamarabb rendeltetésének átadni, amig a mai kor által megkövetelt szinvonalnak meg nem felel. Ezért halasztották el a kórháznak berendezését és megnyitását, mert lehetővé akarták tenni, hogy a kórház megnyitása alkalmával már teljeset és tökéleteset produkáljanak. A közkórház tehát olyan minőségben és terjedelemben kerül kora tavasszal a népjóléti miniszteriumban nyert információink szerint átadásra, hogy hivatásának teljes mértékben megfelelve, a kormányzói jubileumnak is méltó hirdetője legyen. A pénz meg van s a késedelemnek éppen a megfelelő fedezetbiztositás volt az egyedüli oka, de most már semmi akadálya nincsen annak, hogy abban a pillanatban, amint az időjárás megengedi, folytatják a munkálatokat. — Bizony kár az enyhe tél által nyujtott munkalehetőség elszalasztása is, ami a téli munkanélküliség enyhitése szempontjából lett volna nagyon fontos, de nem a népjóléti miniszteriumon múllott, hogy ez nem volt lehetséges. Most azonban, amikor a fedezet meg van, a munkálatok haladéktalan folytatásához abban a pillanatban, amint arra lehetőség nyilik, hozzáfognak.

Elismerés illeti az illetékes köröket, a népjóléti miniszteriumot éppen ugy mint az épitést egyre sürgető főispánt polgármestert és alispánt is azért, — hogy a közkórház végre az átadás stádiumába jut. Bizunk benne, hogy ezeknek a faktoroknak sikerül megtalálni a Horthy Miklós közkórház személyzeti részének megnyugtató megoldását is. Mint ismeretes a népjóléti miniszter annakidején, dr. Genersich Endre egészségügyi főtanácsost, a tuberkulozis európai hirü specialistáját bizta meg a debreceni közkórház vezetésével, az általa vezetett Németvölgyi Tüdőbetegszanatórium egyidejü megszüntetésével. — Ennek a szanatóriumnak a személyzete kerülne Debrecenbe, ami ellen itt érthetőleg széles körökben a tiltakozás különféle hangját emelték fel. Sajnos Genersich professzorral sem személyes, sem levélbeli érintkezést találnunk nem sikerült, de a népjóléti miniszteriumban nyert értesülésünk szerint a Horthy Miklós közkórházban, megfelelő számban találnak debreceniek is elhelyezkedést. — Kivánatos lenne, hogy ez tényleg igy legyen.

I. m.

A GROF ZICHY-FÉLE GYÉMÁNTPŐR

(9)

Igen meghiányositva és szétszedve találtak egy drága gyöngyökkel és egyéb ékszerekkel kirakott magyar ruhát is.

Mindezen hiányok Madarász Lászlót terhelték. Ő a bizottság vádja alól még csak tisztázni sem tudta magát. Tagadás nélkül beismerte, hogy a ládákról a hivatalos pecsétek levoltak szaggatva.

Ez ügyben az volt még a bizottságnak a legfontosabb feladata, hogy az eredeti leltárt fölkeressék és ezt az ujabb leltárokkal összeegyeztetve pontosan megállapitsák, hogy mi hiányzik a status vagyonából.

Ha azonban a leltár fel nem találása miatt nem is tudnának ez ügyben teljes bizonyságot szerezni, még akkor is kétségtelennek tartják a visszaélést, mivel a ládákon a hivatalos pecsét helyett csak rendőrségi pecsét volt.

Kazinczy Gábor erélyesen kivánta a Zichy-féle drágaságok kezelési visszaélésének **további nyomozását.**

A gyémántügy folytatólagos nyomozása.

Kazinczy szerint u. i. még látszatát is kerülni kell, hogy ugy tünjön fel az eset, **hogy amint régen az akasztott ember hagyományaiban a hóhér osztozott, ugy most a nemzet arra használja fel a szabadságharcot, hogy az ilyen hagyományban a haza osztozzék.** Mert ez esetben még azt is mondhatnák a szabadságharcról, hogy benne csak az eszme volt szép és tiszta, azonban eszközeiben sok volt a nem szép és nem tiszta.

Az ügy további lefolyását május 2-án a rendes itélő birószára bizták. — Épen ezért Vukovics Sebő Debrecen két városi tisztviselőjét bizta meg a vizsgálat folytatásával. — A permegrendelést Vukovics Pestmegyéhez küldte.

Pestmegye törvényszéke Madarász L. ellen 1. hütlen kezelés, 2. némely tárgyak megkisértett és 3. némely tárgyak véghez vitt elsikkasztásáért inditotta meg a bünfenyitő pört.[1]

Madarászt is utasitották, hogy saját becsülete érdekében szintén Pest megyéhez nyujtsa be indokait, ha vannak.

A békepárt azért is sietette az ügy további nyomozását, mivel félt, hogy annyira megváltozhatnak a körülmények, hogy a további vizsgálat lehetetlen lesz.

Ezek után a megmaradt drágaságokat az összeiró bizottmány négy tagjának pecsétjével ellátták és a pénztári hivatalban helyezték el.[2]

Ezek után a békepárt nyiltan kijelentette, hogy »calamitás« lenne, ha Madarász tovább is tagja lenne annak a képviselőháznak, melynek határozatát sem tartotta meg.

Madarász maga is érezte, hogy tovább a kormányban nem maradhat. Ezért 1849 május 8-án levélileg beküldte lemondását a képviselőháznak. Lemondását azzal indokolta hogy hat heti szabadságot kért fehérmegyei birtokának rendbeszedésére, de mivel a Ház kérelmét megtagadta, ezért kényszerült lemondani végkép. Bár a Ház nem gyülöletből tagadta meg tőle a kért távozási engedélyt, hanem mivel vád alatt volt, ezért személyes jelenlétére bármikor szükség lehetett.

Ezidőben már igen gyakran titulálgatták »hosszukezü«, »gyémántjellemü«, „gyémántos« miniszternek.

Lemondását a Ház elfogadta. Sőt örültek a békepártiak, hogy a képviselőház Madarász Lászlótól megszabadult.

Szemere Bertalan belügyminiszter Madarász lemondása után, igyekezett a rendőri hivatalt uj alapon szervezni.[3] Eddig csak Madarász szeszélye volt a szabály, amiután a rendőrség tagjainak igazodni kellett. Mostan a belügyminiszter elrendelte, hogy csak olyan egyéneket fog alkalmazni, akik folyamodványaikban becsületességüket és képességüket egyaránt betudják bizonyitani. Továbbá, elrendelték, hogy ezentul a rendőrség teljes nyilvánossággal müködjön és mellőzze a Madarász által megalapitott titkos kémrendszert.

Madarász L. ismét fellép képviselőnek.

Lemondása után Madarász rövid időn belül ujabb mandátumról gondoskodott. Levélben előadta a Csákvári kerületi választóknak, hogy ő mindig a nép javán fáradozott, épen ezért Pesten és Debrecenben nem tudta a képviselők többségének rokonszenvét birni.

A fehérmegyei kerületi választók, midőn Madarász a junius 18-iki népképviseleti választáson fellépett, jónak látták megérdek-

[1] „Alföldi Hirlap", 1849. május 3.
[2] „Közlöny", 1849. május 16.
[3] A Kossuth emigratio Törökországban. Irta: Hajnal István.

Tudnivalók a népszámlálásról

A háztulajdonosnak mi a teendője a népszámlálással kapcsolatban? — Az intézeti háztartásokban ki foganatosítja a népszámlálást?

Az 1930. XXV. t.-c. végrehajtásáról szóló 4718/1930. M. E. sz. rendelet 3-ik §-ának értelmében házigyüjtőivek kitöltése a háztulajdonosnak vagy helyettesének a kötelesssége. A számlálóbiztos csak abban az esetben tölti ki a házigyüjtőivet, ha azt sem a háztulajdonos, sem megbizottja, sem valamelyik családtag kitölteni nem képes. A házigyüjtőiv 4 táblázatot foglal magában. Ezek közül az első táblázat az épület rendeltetését, falazatát és tetőzetét, illetve a falazat és tetőzet anyagát, a lakások számát és a népszámláláskor a házban jelenvolt egyének számát tünteti fel, valamint feltünteti a házban levő lakásokhoz tartozó, de a népszámláláskor távollevő egyének számát is. A második táblázat részletezi a házban levő lakásokat és minden lakást külön sorba véve a lakásokhoz tartozó helyiségek számát, vizellátását, világitási berendezését, a lakáshoz tartozó helyiségek padlózatát, végül a lakásban a népszámláláskor jelen volt egyéneket mutatja ki aszerint, hogy azok a lakásban mi cimen tartózkodtak (családfő, feleség, családtag vagy rokon, albérlő családfő, vagy annak családtagja, intézeti tag, vagy egyéb cimen a lakásban tartózkodó), kimutatja továbbá, hogy hány férfi, hány nő és együtt hány lélek tartózkodott a lakásban, valamint azt, hogy a lakásból hány férfi és hány nő volt távol, aki különben a háztartáshoz tartozik és feltünteti a lakás sorszámát.

A 3-ik táblázat feltünteti a családfők foglalkozását, anyanyelvét és vallását, továbbá az egyes háztartásokhoz (családokhoz) tartozó számát a lakás szerint. A 4-ik táblázat a távollevő egyének részletezését mutatja nem szerint és tartózkodási hely szerint. Mind ezen táblázatok kitöltéséhez a háztulajdonosoknak a házigyüjtőiv hátlapján részletes utasítás áll rendelkezésükre. Csak ennek figyelmes átolvasása után lehet a házigyüjtőivet olyan pontossággal kitölteni, amilyenre a háztulajdonost az 1930. évi XXV. évi t.-c. és az 1929. évi XIX. t.-c. kötelezi.

A végrehajtási rendelet 30-ik §-ának értelmében a számlálóbiztos az egy-egy házban összeirt egyének névsorát a háztulajdonosnak, vagy megbizottjának felmutatja és a háztulajdonost (megbizottját) felszólitja, hogy nyilatkozzék, vajjon az összeirásból nem maradt-e ki valaki. A háztulajdonos vagy megbizottja a számlálóbiztos kérdésére felelősség terhe alatt köteles nyilatkozni, hogy a számlálóbiztos szükség esetén a hiányt azonnal pótolhassa.

A végrehajtási rendelet az intézeti háztartások közé sorozza a katonai épületeket, letartóztatási intézeteket, kórházakat, elmegyógyintézeteket, árvaházakat, — gyermekmenhelyeket, iskolai internátusokat, menedékházakat, férfi- és női zárdákat, általában minden bentlakással egybekötött intézetet. Ezen intézeti háztartások közül *a katonai és csendőrségi épületek, vámőrségi épületek parancsnokai, a letartóztatási intézetek igazgatói a népszámlálás végrehajtásáról maguk gondoskodnak.* Vagyis ezen intézeti háztartások parancsnokai, akár személyesen, akár kellő előképzettségü megbizott által eszközöltetik a számlálólapok és házigyüjtőiv kitöltését, a felelősség mérvét meghatározó 1929. évi XIX. t.-c. rendelkezései alá esnek.

Minden egyéb felsorolt intézeti háztartásban a népszámlálást a számlálóbiztos végzi, az intézeti háztartások vezetőinek kötelező támogatása mellett. Csak olyan helyiségben végzi a népszámlálást az intézeti háztartás vezetője, ahová a számlálóbiztos be nem léphet (dühöngő elmebetegek, kórházak fertőző osztályai, női betegek osztálya).

A népszámlálás vezetősége ezuton is felhivja az összes intézeti háztartások parancsnokait és vezetőit, hogy az intézeti háztartáshoz tartozók lélekszámát, vagyis azt, hogy hány számlálólapra lesz szükségük a népszámlálásnál, közöljék haladéktalanul.

Miután az intézeti háztartások vezetői a kiküldött és a számlálólapok kitöltésére vonatkozó utasitást több helyen tévesen értelmezték, a népszámlálás vezetősége ezuton is értesiti az intézeti háztartások parancsnokait és vezetőit, hogy az ujszülöttektől kezdve minden jelenlevő lélekről akár férfi, akár nő, egyforma fekete számlálólapot kell kitölteni. A nyomtatványszükség bejelentésénél tehát az összes jelenlevő lélekszámot (pl. laktanyákban a legénység, a bentlakó tisztikar és altisztek, valamint azok családtagjainak összes lélekszámát egy összegben) kell bejelenteni.

A népszámlálás vezetősége felhivja az összes számlálóbiztosokat, akik még fogadalmat nem tettek s így a számlálókerületükhöz szükséges nyomtatványokat még kézhez nem vették, akár van kerületi beosztásuk, akár nincsen, hogy 27-én délelőtt 10 órakor a városháza közgyülési termében pontosan jelenjenek meg.

Karácsonyra és ujévre
legolcsóbb bevásárlási hely
Alpacca evőeszközök, husgépek, dióőrlők, konyhamérlegek, fa- és széntartók, *Petroleum*-kályhák, vadász, céllövő és flóbert fegyverek és töltények, lombfürész és szerszám garniturákban
Somlyai Károly
vas-, fegyver- és lőszerkereskedése
CSAPÓ UCCA 8. TELEFON 15—15.

Sodrony ágybetétet
legjobb minőséget készit
Neumann Dóczia utca 17

Cukorrépa
kapható kis és nagy tételekben, köves ut mellett, városi faiskola, Nyulas.

lődni, hogy van-e valami igaz a »gyémánthistóriában«.

Kossuthoz fordultak érdeklődni. Kossuth nem azt felelte, hogy a dolog még vizsgálat alatt van, hanem határozottsággal mondta: Bátran megválaszthatják Madarászt követnek, mert épen olyan ártatlan, mint ő és akárki a világon.[1]

Madarász is oly ügyesen adta elő, hogy Debrecenben miért mondott le a képviselői állásáról, hogy a csákvárkerületiek megválasztották egyhangulag képviselőnek.

Mig az előbb emlitett események lejátszódtak, ezalatt Görgeinek sikerült Budát május 22-én visszafoglalni.

A bizottmány tagjai is elhagyták Debrecent és visszamentek a fővárosba.

Madarász László is gyorsan Pestre utazott, öccsének Józsefnek »Emlékiratai« szerint azért, hogy ott siettesse a Zichy-féle kincsek eredeti leltárának a megtalálását.

Ez emlékirat szerint sikerült is az eredeti leltárt megtalálnia Kossuth legifjabb nővérének segitségével.

Az eredeti leltár alapján Madarász József leirása szerint azt is kideritették, hogy csak két csekély értékü tárgy hiányzik. Ezeket pedig Madarász László hajlandó lett volna tizszeres értékben fedezni.

Természetes hogy Madarász József testvére becsületét tisztán akarta az utókor elé állitani. Épen ezért leirása nem ment a tulzástól.

Többek között azt irja, hogy Madarász kiakarta nyomatni kimutatását, hogy a vád alaptalanságát igazolja. Azonban a »nyomdák elfoglaltságuk miatt védiratának kinyomatását nem akarták elvállalni.«

[1] Beksics: Kemény Zsigmond a forradalom és a kiegyezés. 123. lap.

Vukovics Sebő emlékiratából azonban tudjuk, hogy Pest megye törvényszéke valóban megakarta ez időben Madarász Lászlót a gyémántügyben idézni, kihallgatás végett. Azonban, mielőtt a megidézés megtörténhetett volna, julius 8-án a kormány kénytelen volt Pestet elhagyni és Szolnokra költözködni.

Épen ezért a Madarász ügy hosszuidőre ismét félben maradt.

Bolliac Caesár a gyémántpörrel kapcsolatban.

A gyémántpör szállai Konstantinápolyba is elvezetnek bennünket. Itt éppen akkor vetett uj hullámokat a gyémántpör, amidőn az hazánkban a gyászos világosi fegyverletétel következtében egyidőre elcsendesült.

A konstantinápolyi gyémántpör Bolliac Caesár, egy román poltikus nevéhez füződik. Ő szintén igen kétes szerepet vitt a Zichy-féle gyémántügyben.

Bolliac, mint politikus és mint iró egyaránt jelentékeny szerepet töltött be. Résztvett 1848-ban a bukaresti forradalomban is. Ezért száműzték. Erdélybe jött és propagandát csinált a román-magyar kibéküléshez. Hangosan hirdette, hogy mennyire jogtalanul lázad az oláhság a magyar ellen. Hiszen a magyar volt az, ki őket letárgiájukból felébresztette, felszabaditotta és testvérévé fogadta.

Természetes, hogy a nemzeti ügynek tett eme szolgálatával ugyancsak megnyerte a magyarok rokonszenvét.

Bem oldala mellett részt vett szabadságharcunkban is. Azzal a gondolattal is foglalkozott, hogy Bemet Románia királyává tegye. Bem elhatározta, hogy az oroszokat Moldovába Oitoznál megfogja támadni, épen ezért a Kis-Oláhországban lévő török hadsereg parancsnokát, Omer basát szerette volna megnyerni.[1]

Bem elhatározta, hogy megfogja a basát ajándékozni, egyrészt azért, hogy semlegességét biztositsa, részint azt remélte, hogy ez őt az oroszok ellen is segiteni fogja.

Bizalmas emberét Bolliacot levéllel Kossuthoz küldte, melyben arra kérte Kossuthtot, hogy adjon át valami értékesebb ajándékot Bolliacnak, az Omer basa, mint török hadparancsnok számára.[2]

Steier Lajos »Görgey és Kossuth« cimü munkája szerint Bolliac, Kossuth engedélyével kiválasztott a Zichy-féle kincsek közül egy arany sarkantyuból és gyémánt gombokból álló drágakő garniturát. Ezeknek átvételéről a kincstár részére elismervényt állitott ki.

Később az átvett gyémántok igen sok szóbeszédre adtak okot.

Ugyanis a szabadságharc végnapjai Bolliacot is menekülni kényszeritette, miért is az ajándékokat nem adhatta át Omer basának.

Menekülés közben Bolliac Orsovánál Kossuth-tal találkozott, kinek átadott egy értéktelenebb arany sarkantyut. — A többi drága gyémántokról azt mondta, hogy azok elvesztek.

Talán épen ez az arany sarkantyu, melyet Bolliac Kossuthnak átadott, szolgáltatott a Kossuth megrágalmazására is okot.

[1] „A románság". Irta: Moldován Gergely.
[2] A Kossuth emigratio Törökországban. Irta: Hajnal István.

(Folytatása következik.)

A Debreceni Rádió Egyesület minden tagjának havonként 50 fillér jutalmat ad

A Keletmagyarországi Rádió Társaság az utolsó esztendőben igen nagymérvű fejlődésnek indult. Az egyesület elnöke dr. Vásáry István polgármester, aki a legnagyobb megértéssel és szeretettel támogatja a rádiós gárda törekvéseit, míg az egyesület vezetését Milleker Rezső egyetemi tanár és Balás Károly kormányfőtanácsos irányitja. Vitéz Szegedi Gyula főmérnök és Lóránt József titkár erejüket felülmuló nagyszabású munkát végeznek, hogy a Rádió Egyesület törekvéseit sikerre vigyék.

Legfontosabb céljuk az, hogy a debreceni rádióelőfizetőket saját érdekükben egyetlen táborban tömörítsék. Küzdeni kívánnak a Debrecenben immár türhetetlenné váló rossz rádióvétel, a sok zavaró hatás ellen. Ezenkívül az egyesületi tagokat mindenféle szaktanácsal ellátja, sőt céljaikat gyakorlatilag is támogatja, úgy, hogy mindenféle anyagot a bruttó árnál 25 százalékkal olcsóbban ad el nekik.

Lehetővé akarja tenni a vezetőség azt, hogy minden rádióelőfizető tagja legyen az egyesületnek, éppen ezért az eddigi magas tagdíjat leszállította havonként 50 fillérre, illetőleg — ha a valóságot akarjuk megirni — úgy állapította meg, hogy január 1-től kezdve minden tagjának havonként 50 fillér ajándékot ad s tulajdonképpen nem is szed tőlük díjat. — Ugyanis 1931 január 1-től kezdve a társaság minden tagjának az 50 filléres havi tagdíjjal szemben ingyen adja a Rádió és Fotoamatőr cimü nagyon értékes és magasnívóju szaklapot, melynek ára számonként egy pengő. Világos tehát, hogy a Rádiótársaság ténylegesen minden tagjának 50 fillér jutalmat ad havonként magáért az egyesületbe való tömörülésért.

Az egyesület ezt két okból teszi:

1. Mert nem üzleti alapon szervezi az egyesület életét.

2. Mert tudja, hogy csak a szervezetségben van az erő.

Csak akkor lesz Debrecenben adóállomás, ha egy tábort alkot a sok ezer rádióelőfizető, ebben az esetben pedig könnyen lehetséges a legkisebb külföldi állomásokat is a helyi adó felerősítése útján a legkisebb detektoros, vagy lámpás géppel is kitünően hangszóróval venni.

Jelentkezzék minden előfizető az egyesületbe való belépés végett minden este 6—8 óra között az Ipariostanonciskola (Burgondia utcai bejárat) földszint 5. számú clubhelyiségében.

Megérkezett a svéd Jézuska is

Igen. Elhozta egy távoli ország ajándékát a szeretet hófehér ünnepére ide mihozzánk is. Az ezerkilométerek, a tenger irdatlan nagy árka, féltucat országhatár nem jelent semmit. A szeretet előtt nincs akadály. A szeretet nem is válogat. Nem nézi melyik vallás, melyik nemzet és ország, milyen hivatási vagy foglalkozási csoport karámjába vagy bekebelezve. Előtte nincs skatulyázás. Csak embert, embertestvért lát. És az igazi szeretet nem vár viszonzást, rekompenzációt sem. Magához öleli az elesett koldust, az árva madárkát, a védtelen fácskát is. És nem fogy ki az ereje. Nem veszít az erejéből sem. Önmagában hirja mindkettőt kifogyhatatlan bőségben. Tökéletes, örökké mozgó dinamó. Tökéletes és örök, mert isteni. Ha Istent emberi testtel képzelném el, azt mondanám, hogy Isten szívének a dobogása. Ez az igazi *Perpetuum Mobile!* Ha minden ember szívében ott zakatolna ez az örökmozgó dinamó, de megváltozna itt minden! A siralomvölgy paradicsomkertté szépülne. Eltünne a tengernyi vér, könny és piszok, amiben az emberek ma vergődnek, fuldokolnak. Nem születnének Nérók és nem égnének trianonok...

Erről beszél nekem svéd testvérem karácsonyi ajándéka. Soha nem láttam és nem is beszéltem vele, csak a szeretet nyelvén, mely összefog mindenkit, aki érti. És elgyönyörködöm a pompás ajándék szépségében. Egy gyönyörű és értékes könyv ez külsőre és belsőre is. Valósággal szenzáció erejével hat, hogy ily tüneményes gyorsasággal jelent meg a világ könyvpiacán. Négy hét kellett hozzá. A harminchárom évvel ezelőtt szerencsétlenül végződött *Andrée-expedició* izgalmas, érdekfeszítő története van benne megírva. Tele gyönyörű fényképekkel, melyeknek 90 percentjét 33 éves jégsirból kaparták ki most az expedició embermaradványai és szerszámroncsai közül. *Most augusztusban!* A rettenthetetlen sarkkutatók véletlenül megtalált maradványai és feljegyzései *október elején* érkeztek meg Svédországba, ahonnan valamikor léghajóval keltek útra az ismeretlen sarkvidéki világba.

Nekem az eszperantó nyelvű kiadványokból hozott egyet a Jézuska. Drága ajándék pengőkre kalkulálva is. Húsz pengőbe kerülhetett ez a díszkötésbe öltöztetett mű, melynek papiranyaga, nyomása és illusztrációi a legfejlettebb nyomdatechnika remeke. Geografusoknak különösen értékes csemege. S ami szerény tárcám szempontjából külön is örvendetes: még vámmentes is. Mert a vámkapuk éberszemű őrei még a Jézuskát sem engedik át vám nélkül a határon. Eddig minden évben pazar kiállítású, finom cukorkákat hozott a svéd-eszperantó Jézuskám a gyerekeimnek adreszszálva s bizony a »Krisztkindli« értékének a nagyobbik felét le kellett mindannyiszor szurkolnom a vámhivatalnál.

Egyébként a debreceni eszperantistákhoz a világ minden tájéka felől érkeznek a Jézuska ajándékai, különösen Angliából, ahonnan — mint éppen most értesülök — magyar bankókkal (nem is kicsinyekkel) körített karácsonyi köszöntők jöttek bőkezü angol szokás szerint.

A svéd krisztkindli még valami másra is figyelmeztet. Arra, hogy a svédek mennyire megbecsülik nemzeti nagyjaikat. Egyszerre tíz nyelven hírdetik a nagy világban a svéd tudomány, hősiesség és önfeláldozó lelki nagyság dicsőségét. Karácsonyi tanulságképen legalább ezt tartsuk meg magunknak.

Mátyás József.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMÉNY.

A Miasszonyunkról nevezett szegény iskolanővérek rendje nyilvános verseny tárgyalást hírdet a rend Debrecenben, Szent Anna ucca 24. számu telken felépítendő háromemeletes rendház és földszintes mosókonyha épület munkálataira.

I. Föld, kömüves és elhelyező;
II. ács;
III. tetőfedő;
IV. bádogos;
V. vasbeton;
VI. műkő és burkoló;
VII. fapadlózó;
VIII. asztalos, lakatos és mázoló;
VIII/a. különleges lakatos (acélablak);
IX. üveges;
X. ablakredőny;
XI. szobafestő;
XII. vizvezetéki és csatornázási;
XIII. villamosvilágitás és villámhárító berendezési munkáinak vállalati uton való biztosítására.

Ajánlatok ugy az összes munkára együttesen, mint külön-külön is tehető. Összmunkaajánlat esetén megnevezendők azon alvállalkozók, kik az egyes munkáknál alkalmaztatni fognak.

Ajánlatot tehet minden törvényes képesítéssel bíró magyar honos vállalkozó.

Minden ajánlattevő igazolni tartozik, hogy az Országos Társadalombiztositó Intézettel szemben nincsenek fizetési hátralékban.

Oly vállalkozók, kik a debreceni Róm Kath. Egyházzal még nem állottak összeköttetésben, tartoznak megbizhatóságukat és szállitóképességüket az illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni.

Ajánlat csakis a rendelkezésre bocsájtandó ürlapokon és pedig a kiirt 2 alternativ kivitel szerint teljesen kitöltve és összegezve tehető.

A teljesen kitöltött költségvetési ürlapok, ajánlat és pályázati feltételek cégszerüen aláirva, összefüzve és lepecsételve, zárt és lepecsételt borítékban: Ajánlat a Miasszonyunkról nevezett szeg. iskolanővérek rendházának építésénél szükséges ..... munkára felirással és az ajánlattevők cégének feltüntetésével a debreceni Svetits Intézet Igazgatóságához akként nyujtandók be, vagy adandók postára hogy oda legkésőbb 1931 évi január hó 20-án déli 12 óráig feltétlenül beérkezzenek. Hiányosan kitöltött vagy elkésve benyujtott ajánlatok nem vétetnek figyelembe. Minden ajánlathoz — amennyiben annak végösszege 5.000.— pengőt meghalad, bánatpénz gyanánt az ajánlati összeg 2 (kettő) százalékáról szóló, valamely elsőrendü pénzintézet által kiállított betéti könyv, vagy garancialevél csatolandó. Készpénz vagy értékpapir az ajánlathoz nem csatolható, ilyennél felelősség nem vállaltatik. Ajánlattevők 1931 március hó 1-ig maradnak ajánlataikkal kötelezettségben.

A beérkezett ajánlatok 1931. évi január hó 20-án délután 3 órakor a Svetits Intézet nagytermében bizottságilag felbontatnak, mely alkalomnál ajánlattevők vagy megbízottjaik jelen lehetnek.

A munka végrehajtására nézve a közszállitási szabályzat határozványai, a m. kir. kereskedelmi miniszter ur által kiadott általános és részletes vállalati feltételek mérvadók.

Az épitési tervek Csanak József épitészmérnök irodájában (Debrecen, Vilmos császár-út 6. szám) megtekinthetők, itt nyerhető az épitkezésre vonatkozó bővebb felvilágositás és itt szerezhetők meg az ajánlati és költségvetési ürlapok oldalonként 30 fillér ellenében.

Épittető fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül azok végösszegére való tekintet nélkül szabadon választhasson, összajánlatoknál egyes munkanemeket kikapcsolhasson, esetleg az ajánlatoktól el is tekinthessen és a munkát más uton biztositthassa.

Debrecen, 1930 december hó 20-án.

A MIASSZONYUNKRÓL NEVEZETT SZEGÉNY ISKOLANŐVÉREK DEBRECENI FŐNÖKNŐJE.

Törlesztéses (hosszu lejáratu) kölcsönöket földbirtokra

A LEGELŐNYÖSEBB FELTÉTELEK MELLET FOLYÓSITTAT A

Tiszavidéki Mezőgazdák Szövetkezete

Hunyadi-u. 2. Debrecen Hunyad-u. 2.

Ne igyon rossz bort

mert a gróf Dessewffy uradalom tokaji borainak főlerakatában olcsón kitünő ó-borokat kaphat.
Szentanna-utca 5. sz. — Telefon: 8-96.
Üzletünket január hó elején Piac-utca 28. szám alá — Gambrinus átjáró — helyezük át.

Könyvelését

összes adóügyeit és felebbezéseit, **olcsón szakszerüen** elintézi a

Könyvvitelli Szakiroda

Telefon 5-18. — Svetits palota.

Egy különös névváltozás furcsa története

Érdekes törvénytelenítési per játszódott le a közelmultban, melynek szálai még a régi időkben, a boszniai háboruig visszanyulnak. Az ügy szenvedő fele K. G. harmincnyolc éves és öt gyerek apja. A különös névváltozási per mögött az örök rugó: az örökösödési ügy huzódik meg.

EGY EMBER, AKINEK NEVE ELTÉVEDT KÉT APA KÖZT

Az ügy előzménye a mult évszázad vége felé nyulik vissza. K. G. jómódú debrecenkörnyéki embert, egyébként fiatal házast, behivták a boszniai háboruba. Az ujdonsult férj berukkolt és míg messze Boszniában volt, az itthonmaradt fiatalasszony megunta a várakozást s csakhamar új élettárs után nézett. Közben azonban megszületett a távollevő férj gyermeke és a feleség azt sietett tudatni férjével, aki azt válaszolta, hogy nagyon örül, »mert fiu lett a gyerök« és hogy kereszteljék az ő nevére. Ez meg is történt és a fiatalasszony nyugodtan élt tovább új élettársával, várva az alkalmas időt, mikor valódi férje hazakerül és elválhatnak. Ez csakhamar be is következett. A férj haza jött s mikor megtudta a dolgot, engedve az alsóbb néposztályok hagyományainak: nem csinált tragédiát belőle. Elváltak szépen, békésen és maga is új házasságot kötött. A gyermek pedig továbbra is az anyjánál maradt és mostohaapjánál. Közben telt az idő, az ifju K. B.-ből is felnőtt ember lett s mire legénykorba jutott és megnősült, ismét kitört a háború. A világháború.

EGY EMBER A HÁBORUBAN

K. G. is elindult a harctérre a többi ezrekkel és mindig becsületet szerzett nevének. Harcolt az oroszokkal Przmysl körül, a háboru elején Szerbiában, aztán levitték a déli harctérre s egy kicsit megkóstoltatták vele a doberdói poklot. Közben haslövést és vitézségi érmeket kapott: egyszóval az élet végigjátszotta vele egy magyar katona sorsának összes fázisait a világháboru alatt. Aztán leszerelt és hazajött az asszonyhoz, a földet túrni s kicsit fogcsikorgatva, néha egy-egy káromkodást is eleresztve: adót fizetni és felnevelni öt gyereket.

AZ ÖREGET KIOKOSITJÁK

Közben az öreg K. G. akinek új házasságából több gyermeke is született: végrendelkezni akart. Magyarul: testálni. És akkor kiokosították, hogy a másik házasságból született s az ő nevét viselő gyermeket is részesíteni kell a hagyatékból, vagy pedig törvénytelenittetni. Az öreg K. G. az utóbbit választotta. Az ügy korona tarui az anya és mostohaapa már rég meghaltak s a törvénytelenítés végbement.

AKI KÉT APA KÖZÖTT TÖRVÉNYTELEN LETT

A szenvedő fél ifjabb K. G. nem fogja fel valami tragikusan a dolgot. Pedig mivel apja nevét elvesztette, mostohaapja pedig meghalt: anyja nevére törvénytelenitették. Harmincnyolc éves korában, mint öt gyermek apját.

— Hász ipper nem nagyon bánom a dógot — mondja vállát vonva. Én csak az maradok, kíren, ezután is, aki vótam. De azír valahogy csak furcsállom a dógot, hogy nekem két apa közül egy se jutott... Pedig hász valamék csak az vót. Még legfőbbkip a bosszant, hogy nehéz lesz megszokatni az oszt a gyerekik miatt, merhogy mán őket is úgy ismerik az oskolába... Na de hát bánja a fene... a nevem úgy se tartott jól éngem eccer sem...

Ezeket mondta ifjabb K. G., akinek harmincnyolc éves korában kellett egy furcsa és bonyodalmas névcsere torturáján átmennie. *(K. I.)*

Havas, sáros időben az uj

pehelykönnyü Wimpassing

SLIPPER-SÁRCIPŐ

Elegáns, rendkivül simulékony gyorsan és fáradtság nélkül felvehető és lehuzható.

Könnyü, de erös anyaga folytán az uj WIMPASSING-SLIPPER az ideális és nélkülözhetetlen sárcipő.

Trikóanyaggal bélelve, felhajtott szegélyü talppal

Ára:

Férfi: P 7.90 Leányka: P 5.10
Fiu és női: „ 6.90 Gyermek: „ 4.60

Minden valódi Wimpassing cipö talpán az oldalt feltüntetett csillagvédjegy látható.

WIMPASSING

Nagybani eladás: Palma, Budapest, VI. Paulay Ede- u. 12.

Szemelvények a legrégibb magyar nyelven irott numizmatikai könyvből

Közli: *Győri Lajos* fog művesmester, mumizmata.

Dunaalmás tudós református prédikátora kibocsátja 1777-ben »Római imperátorok tüköre« cimű történelmi ikonográfiai és éremtani művét. Benne először állapította meg a hazai földből előkerülő római érmek ritkasági fokát.

A cimlapon áll: Mindeneknek kik értői a Magyar nyelvnek, szemeik eleiben fügesztette Wály István. A. P. Az olvasóhoz cimmel kezdődik, mely megfelel a mai előszónak, mely egyes részeken prózában, egyes részeken pedig versben van megírva. Magyar nyelven megírt pénztörténeti munka az elsők közül való ezen a téren. Wály István a pénzt összeköti az élettel és sok mindent meglát belőle. Azért irja meg magyar nyelven könyvét, hogy nemzete saját nyelvén ösmerje meg a Római imperátorok történetét. Idézem erre vonatkozó részét. Hogy a Törököknél tulajdon nyelveken légyen azt bizonyosan hallottam. A Zsidóknál pedig zsidóul láttam. Imé magunknál nem tapasztaltam, melyet sajnálnám, a mint letehetett ezt a fogyatkozást kipótoltam »Leírja hogyan ösmerkedett meg a gyönyörü arany, szép ezüst és számtalan rézpénzzel, mely közül bármelyik kezébe akadt, legott ösztönözte a maga Históriájának megolvasására. Mint később mondja. »Mint időtől vette. Ezeket feltette, Széprendiben szedte, Öszve szerköztette, Jók példáját kövesd, A rosszakat megvesd, Ebben tunya ne léngy, Hogy szép jutalmat végy. Irtam Almáson Komárom vármegyében Szent Mihály havának 16 napján 1777.«

Maga a könyv 218 római császár életrajzát külön külön ismerteti. Érdekessége, hogy minden császár életrajza után szimbólumát is megirta magyaros őszinteséggel, sértés nélkül, versekbe foglalva. Ezekből a versekből egy néhányat közlök az illető császár nevével.

Cajus Julius Caesar.
Minnek meg kell lenni egykor valósággal
Nem szükség az iránt lenni nagy agsággal.
Kösd meg jól csomóját, ha mit akarsz tenni,
Ugy lehet dolgodnak jó végére menni.

Flavius Domitianus
Igen dicsőséges ország koronája
De csak addig tart míg halál boronája
Elfedez, az után hogy ha jó nem vóltál
Örül, tapsol minden azon, hogy meghóttál.

Marcus Anretius Antoninus
Mindennek könnyebben hajlik maga felé
A keze ha arany azt bőven megtelé
Akár ki magának szolgál örömestebb
Mint másnak, mert arra minden ember restebb.

Cajus Vibius Trebonianus Jallus
Egy sem hív barátod a ki hizelkedik
És családd szavával gyakran kedveskedik,
Mert mikor nem vélned forrót alád önti
És életed fáját helyéből kidönti.

Marcus Anretius Probus
Soldot, vagy jutalmat, a ki akar venni:
Serényen kell annak hivatalát tenni.
Nem érdemel semmit a tunya heverő
Ő lába szárárul a hegyeket verő.

Flavius Julius Contans
Hol a kevélység nő a szerentse ott fogy.
Reménység oszlopa, majd szemlátomást rogy.
A kevély embernek az Isten ellent áll;
Az áldás helyében, házára átok száll.

Flavius Chaund Jovianus.
Krisztus életemnek csak egyedül célja
Hogy el ne ragadjon pokolbéli héja.
Valakik Krisztushoz Hittel folyamodnak
S jól tesznek életre azok feltámadnak.

A könyv legutolsó lapján áll T. Wály István Uramnak; a régi pénzek mutogatásában tanitómnak emlékezetére és tisztességére fejezettel egy hosszu verse, mely nek két utolsó versszakát közlöm:

Örvendjünk magyarok ez hasznos embernek
Ki értünk néki ment egy nagy mély tengernek
Által is lábolta és szolgál sok ezernek,
Szép példa azoknak akik csak hevernek.
Ha meg van hát Hazánk a mit régen vára;
Éllyen e könyv Szerző Országunk hasznára
Tekintsen az Isten sok fáradságára,
Végre vigye által maga Országára.

Igy irt, mert igy értett egy Nemes Magyar.

T. B. S. Sz. O. R.

Jó minőségü tégla és cserép

kapható Tóth és Sebestyén téglagyárából. Eladás Fürdő utca 2. Telefon: 610.

GYERMEKEK DEBRECZENJE

Szerkeszti:

Pali bácsi.

48. szám. DECEMBER, 1930 DECEMBER 21. 48. szám.

Jertek...

Jertek, menjünk Betlehembe
A kis Jézuskához.
Pásztorokkal siessünk csak
Ég és föld urához.

Vigyünk néki ajándékul
Tiszta szivet, lelket.
Ily egyszerű adományban
Ő örömet lelhet.

Nem kell neki arany, ezüst
Semmiféle ékszer.
Mert mindez földi drágaság
S egy szívvel nem ér fel.

Csak a szív ajándék illik
Ég és föld urához.
Jertek, vigyük Betlehembe
A kis Jézuskához.

Ács Iván.

Pöttyike karácsonya.

Irta: Édy néni.

Nem tudom, emlékeztek-e Pöttyikére gyerekek, akinek szép, igazi autót hozott a Mikulás? A kis Pöttyikéről fogok nektek ujra mesélni.

Mikulás napja után a nagybácsi, Béla bácsi, hogy Pöttyikének nagyobb legyen az öröme, elvitte karácsonyig a falujába a kis autóval együtt. Szép régi kuria, nagy tágas udvarral, a Béla bácsi otthona, nem olyan szük, keskeny, mint a Pöttyikéék. És mivel az idő is szép volt, kedvére kiautomobilozhatta magát. Jól is mulatott. Rendkívül tetszett neki, hogy Bodri, a házőrző kutya, éktelen ugatás, vonítással, szüköléssel fogadta, ha a nagy udvart körbe autózta. Nagyokat kacagott, hogy a gyanutlan csibék, kacsák és libák tábora iszonyú zajjal szert-szétfutott, ha vadul közéjük robogott. De esős napokon megszünt ez a kedves mulatság.

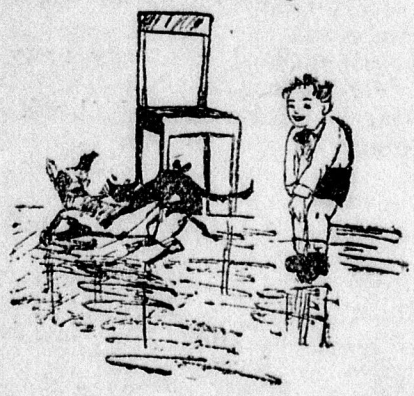

Pöttyike hamar talált új szórakozást. Volt Béla bácsinak egy kis fekete cicája, Pucorkának hívták: mindenáron meg akarta tanítani lovagolni. Persze a Bodri hátán. Végtelen mulatságos volt, amint Bodri bundájába kapaszkodva fujt-prüszkölt. Le nem ugorha'ott, mert Pöttyike, hogy le ne essen (?) odakötözte a Bodri hátához. Bodri pedig vicsorította a fogát és hogy szabaduljon terhétől, meghempergett a padlón. Pöttyikének a nevetéstől még a könnye is kicsordult s ha a Béla bácsi felesége, Máli néni, Pucorkát, kis fekete kedvencét, ki nem szabadította volna, még máig is kacagna Pöttyike.

De bizony így hamar sírásra görbült kis szájacskája, mert Máli néni haragjában, Pucorka megkínozásáért — ahogy a lovagló leckét nevezte — nem adott habot kávéjára.

Peddig Pöttyike a habos kávét nagyon szereti: de hiába, ha Máli néni valamit nem akar, ott még a Béla bácsinak sincs szava!

Béla bácsi, hogy kárpótolja, elvitte a tanítóbácsihoz, akinek volt egy kis lánykája. Juliska, Pöttyikénél idősebb, már írni, olvasni is tud. Nagyon megörült kis vendégének; mindjárt elő is vette játékait, képes könyveit s a sok kisebb, nagyobb babát. Elujságolta Pöttyikének, hogy most egy egész nagy babát kért a Jézuskától, amelyik eludni is tud és azt is tudja mondani, mama, meg: papa...

Pöttyike kérdezősködésére elmondta, hogy ő leírta, amit nagyon szeretne és az ablakbatette, ahonnan az angyalkák biztosan elvitték a Jézuskának, mert reggel már nem találta ott a levelet.

Pöttyike, egy kis gondolkozás után elhatározta, hogy ő is babát kér a Jézuskától. Juliska ajánlkozott, hogy majd segít megírni a levelet. Elszaladt tintáért, tollért, papirért.

Pöttyike, hogy ne unja magát, a babákkal játszogatott. Volt a babák között egy szép magyar huszár is, nagy bajusszal és egy francia baba, lengő szőke hajjal. Pöttyike gondolt egyet és lefeszegette a francia baba szép szőke haját és a huszár pörge bajuszát és pár perc mulva a francia baba szép fekete bajuszt és piros csákót kapott, a barnapiros arcu huszár pedig szőke fürtöket. Képzelem milyen nagyot nézett Juliska később e csodás változáson, mikor a babákat rendes szokása szerint gondosan elrakta.

Pöttyike pedig Juliska segítségével megírta Jézuskához a levelét. Ő fogta a tollat, Juliska vezette a kezét.

Ezt írta: Édes Jézuskám! Mivel én nagyon jól viselem magamat és semmi rosszat nem teszek, hozzál nekem egy szép, nagy babát olyat mintha igazi volna, fekete hajut, amelyik akkor aludion, ha én akarom és ha a hasát megnyomom azt mondja: papa... mama... De ne ide hozd Béla bácsiékhoz, hanem a mamámhoz, mert akorára én is otthon leszek!

Nagyon szépen kér erre:

Pöttyike.

Pöttyike úgy őrizte e levelet az uton, míg haza értek Béla bácsival, mint valami féltett drága kincset. Juliska tanácsára, mielőtt lefeküdt volna, az ablakba tette. Nem árulta el senkinek, csak éppen Béla bácsinak, neki is azért, mert egyedül nem tudta kinyitni a nagy szárnyas ablakot.

Reggel első dolga volt megnézni a levelet, hát még nyoma sem volt. És amikor Máli néni arról beszélt, hogy az éjjel rosszul aludt és úgy hallotta, mintha az ablakot valaki nyitogatta volna, Pöttyike és Béla bácsi rejtelmesen összemosolygott.

S pár nap mulva Pöttyike szülei éppen olyan rejtelmesen mosolyogtak, amikor a posta Béla bácsitól levelet hozott, melyben az érkezés napját írta meg.

S egy szép reggelen útnak indult Béla bácsival a Pucorka réme. (Máli néni nevezte így Pöttyikét a Pucorka lovaglóleckéje óta.) És most itthon van. A „duzzogóba" ül. Ez Pöttyike szobájának egyik sarka, ahova mindig akkor szokott húzódni, ha valami nem tetszik neki. Ezért nevezték el azt a sarkot „duzzogó"-nak.

De hát, azt el kell ismerni, hogy valami rettenetes is az, hogy Pöttyike megérkezik és csak a papa fogadja. A mamát látni sem lehet. Pedig Pöttyike úgy szeretné megkérdezni, hogy vajjon mit gondol anyuka, megkapta-e Jézuska a levelet? S hogy nem jobb lett volna-e lovacskát kérni, vagy egy regiment katonát? Mert, hogy a babák bűvköréből kiszabadult, már ingadozott egy kissé.

Papa meg nem ért hozzá, még elrontaná a dolgot. De meg nem is hallgat Pöttyikére, folyton befutkos a hálószobába.

Az ebédlőben is nagy sürgés, forgás van, csak éppen Pöttyikét nem engedik be. Folyton sétálni küldenék Béla bácsival, de az is el-eltünik. Igy aztán duzzogva meghúzza magát a sarokban, erősen bánja, hogy miért nem tette legalább a kis Pucorkát az egyik dobozba, amibe Béla bácsi a kócsögalaku kalapját hozta.

Már egészen sötét lett. Csak a házak tetejét borító vakító fehér hó világít be az ablakon...

Pöttyikét mintha megbabonázná a nagy csend... Már majdnem elaludt, mikor az ablakon a holdsugáron bejött két kis pici tündér, mosolyogva mondták, hogy érte jöttek és ha akarja elviszik egy kicsit sétálni.

Pöttyike örömmel vállalkozott a sétára. És a két kis tündér kézenfogta s a holdsugáron szépen elindultak. Még kabátot sem vett fel Pöttyike és csodálatos, azért egy cseppet sem fázott.

A két kis tündér elvitte Pöttyikét Máli nénihez. Máli néni éppen a Bodri hátát kenegette, mert nagyon fájt Bodrinak a megtépett háta. Pucorka is szomoruan nyávogott, mert a is nagyon megütötte magát, mikor Bodri le akarta magáról rázni. És Máli néninek könnyes volt a szeme. Pöttyike nem birta tovább nézni. Sírva kért Máli nénitől, bocsánatot igérve, hogy soha sem kínozza többé az állatokat, most hogy tudja, hogy az azoknak fáj.

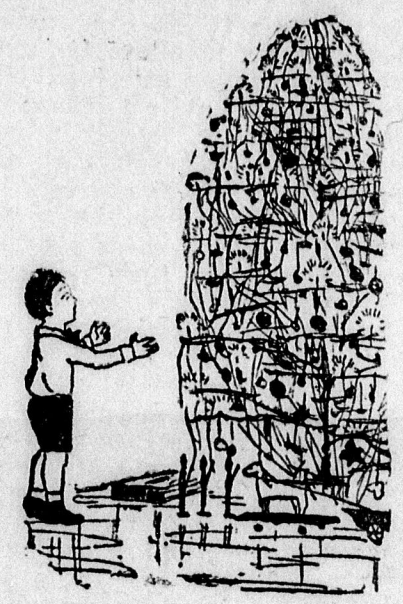

A tündérkék elvitték a tanítóbácsi Juliskájához is, aki éppen keserves könnyhullatás között babusgatta két megcsúfított babáját. Pöttyike szivét nagyon mardosta a lehulló könnycsepp s a két kis tündérkét kérte, hogy vígasztalja meg Juliskát és ő igéri, hogy soha többé ilyen módon nem okoz fájdalmat senkinek. És Juliska rögtön boldogan mosolygott, mert a tündérek érintésére a két baba olyan lett, mintha soha el nem csúfította volna Pöttyike.

A tündérek visszahozták Pöttyikét a városba. Bekukkantottak sok-sok ablakon. Pöttyike úgy csodálkozott, hogy azt sem tudta, mit nézzen meg. Látott sok fényes palotát, gyönyörű karácsonyfát díszítve, ujjongó gyerekektől körülállva. Látott szegényes, hideg, kicsi szobát, ahol csak egy kis korácsonyfaágacska volt minden dísz nélkül, mégis éppen úgy örült neki egy kis fiucska, mint ott abban a díszes palotában. És látott egy kis beteg gyermeket, aki hiába nyujtotta ki sóváran kezecskéjét a karácsonyfa után. Pöttyikének nagyon fájt az a szomorú arcsoska, elhatározta, hogy ha neki hoz valamit a Jézuska, megosztja vele. Kérésére a tündérek visszavitték szobájába a ragyogó holdsugáron... és éppen idejében, mert a szobalány a nevén szólítgatta, hogy ünneplőbe öltöztesse...

Papa és Béla bácsi is bejött érte mosolygó arccal s megkérdezték, vajjon mit gondol, jó volt-e? Várhatja-e a Jézuskát, mert már a szomszédba ott járt. De Pöttyike lelkét nyomja még a Pucorka és egyébb apró-cseprő eset. S mélyen hallgatva, dobogó szívvel figyelt.

Egyszerre felcsendült egy kis harang lágy csengő hangjt az ebédlő felől: Itt a Jézuska!

Pöttyike semmit sem várva futott az ebédlőajtóhoz és az most csaknem

magától kitárult előtte. S ott bent felhangzott: Mennyből az angyal lejött hozzátok... Pöttyike meghatódva állott meg a káprázatos szép karácsonyfa előtt, amelyről angyal-hajak csüngtek alá; ezüst csillagok sziporkáztak az ágakon, melvek roskadoztak a sok cukortól, naranestól játékszertől. Volt alatta hintaló is, katona is egész regiment. És csodák-csodája egy kis kocsiból egy szép nagy igazi baba meresztette szemeit Pöttyikére. Kezeivel ha donászott és mintha rá is mosolygott volna, amikor lopva megnyomta a kis hasacskáját, hogy vajjon mondja-e,, hogy: papa, meg: mama. Alig tudták a végtelen boldog Pöttyikével megértetni, hogy Jézuska meghallgatta kérését és az: a kis babát, a kis testvérkét, Csöppikét, elhozta neki karácsonyi ajándékul.

Péterke és az angyalok

Irta: *Böszörményi Xandrine.*

Péterke szomorú, halványarcú és kékszemű árva fiucska volt. Egy szűk kis pincelakásban lakott a haragosarcú, kövér házmesternénél, aki Péterkét kegyelemkenyéren tartotta s ha rossz kedve volt, meg is verte szegényt. S bizony a néni gyakran volt rosszkedvű, így hát Péterke gyakran kapott verést.

Péterke azért nem volt boldogtalan, mert ő azt hitte, így van rendjén minden és nem is lehet másképp.

Abban a nagy házban, ahol ő a pincében lakott, az első emeleten gazdag, szép úrigyerekek laktak, akiket, mikor azok naponta lejöttek az anyuskájukkal sétálni, tágranyilt, csodáló szemekkel nézett mindig. Nem irigykedett rájuk, jó kis szivében a csúf irigység nem talált helvet soha, csak nézte, bámulta és csodálta őket, — ez volt a mulatsága. Utánuk osont, amerre ők mentek, a díszes uccákon, hallgatta, milyen kedvesen, szeretettel beszélgetnek egymással, akkor eszébe jutott a

haragos néni, aki őt ma megint meg fogja verni, mert elcsavargott otthonról.

Az urigyerekek is ismerték már őt látásból, tudták, hogy az ő házukban lakik és néha rámosolvogtak, mert sajnálták Péterkét, hogy olyan sápadt és szomorú volt, ilyenkor Péterke egész nap boldog és büszke volt s ezeken a napokon a nénitől kapott verés sem fájt neki annyira.

Egyszer a kapuban megszólította a kék matrózsapkás, nagyobbik fiucska:

— Hogy hívnak?

— Péterkének, — felelte boldogan.

— Engem Bandinak, — mondta az urifiu és kíváncsian nézett a Péterke arcára.

— Nem fázol meg? — kérdezte tőle.

— Látod, én is úgy szeretnék egyszer mezitláb, kabát nélkül futkosni, de a mama nem engedi, mert azt mondja, meghűlnék úgy. És te nem hülsz meg?

— Nem.

Péterke nem szokott meghűlni és neki nem kell mindennap felhúzni a nagy, ócska cipőt, mert azt mondja a néni, hogy legalább nem kopik addig.

Hát, hogy így összebarátkoztak, attól kezdve gyakran beszéltek egy pár szót a kapu alatt. Egyszer aztán Bandi azt mondta neki, hogy szeretne vele játszani, menjen fel Péterke ma délután hozzájuk, hogy játszanak együtt. Könyörögve nézett Bandi az anyuskája arcára, hogy megengedi-e? Anyuska jóságosan mosolygott, (úgy-e, gyerekek, az anyuskák milyen jóságosan tudnak mosolyogni?) és bólintott a fejével.

Péterke tehát felment délután az első emeletre Bandiékhoz s mikor ott benvitott a tágas gyerekszobába, alig tudott magához térni ámulatából.

Milyen szép volt ott monden! Menynyi gyönyörű játék volt ott köröskörül! Ugy érezte magát, mintha tündérországba került volna, vagy álmodná csak az egészet.

Volt ott vonat, amely magától szaladt a sineken, volt kis autó, amelvknek a kormánvánál parányi soffőr ült, volt hinta, volt vár, sok, sok katona és mennyi minden! Péterkének a katonák tetszettek legjobban. Kezébe vett egy piroscsákós, huszárdolmányos fakatonát, amelynek éppen olvan ruhája volt, mint a Péterke édesapjának, aki, mikor még Péterke nagyon kicsi volt, éppen ilyen ruhában ment el a háboruba s onnan nem jött vissza soha többet, mert egy orosz golyó halálra találta. Nemsokára ezután meghalt a Péterke anyuskája is a sok sírástól, nagy bánatában és így került ő árván a nénihez, ide a nagy házba, ahol most, a sok drága játék láttára, — amilveneket eddig csak a kirakatok ablaküvegén át nézett és csodált meg, — tele lett a kis árva szíve boldogsággal.

Mikor este lett és haza kellett mennie, Bandi a kezébeadott egy kékdolmányos, szép huszárt, hogy azt vigye el Péterke, — az övé. Nem is tudott Péterke a nagy örömtől szóhoz jutni, de boldog, ragyogó szemei többet mondtak minden köszönő szónál. A huszár volt ezentúl minden öröme, büszkesége. Mindég magával hordozta, szívéhez szorította, óvta még a széltől is.

Álmában mindég háborusdit játszott, ilyenkor megelevenedett a piroscsákós fahuszár és ő, Péterke is huszárruhában, lóháton, sokadmagával kergette az ellenséget, ő volt a hadvezér és a merevarcú bábuhuszárok mind feszesen tisztelegtek előtte.

Milyen szép álmai voltak! Istenem!

Az árvagyerekek álmai mindig gyönyörűek, mert nekik csak az álom pótolhatja a szeretetet és melegséget, amiket a valóságban nélkülözniök kell.

Álmában egyszer már a mennyországban is járt. Az égboltozaton egyik csillagról a másikra lépegetve eljutott a nagy, fényes kapuhoz s mikor megmondta a jóságos Szent Péternek, aki ott állt őrt a nagy kulccsal, hogy a szüleit szeretné meglátogatni, akkor a jó szent mosolvogva nyitotta meg a kaput előtte s ő a nagy fényességtől elkápráztatva, keresgélte az angyalok között a szüleit de — sajnos — mikor rájuk akadt, alig volt annyi ideje, hogy megcsókolja őket, mert a haragos néni felkötötte és kirángatta az ágyból:

— Ejnye, te haszontalan, lusta kölvök, még most se vitted ki a szemetet!

Búsan kelt hát fel és cipelte a nehéz szemeteskosarat, mint más reggel is mindég. De gondolatai ezután gyakran elkalandoztak és mindig vágyott újra felkeresni az ő jó szüleit. Igy telt az idő... És hideg tél lett, közeledett a karácsony. Péterke dideregve állt meg vékony rubácskájában díszes, fényes kirakatok előtt, ahol ragyogó karácsonyfák pompáztak, gyönyörű játékok káprázlatták a szemet, fázva szorította magához a kedves huszárját, két kis kezét pirosra marta a hideg. S egyszerre csak a drága fahuszár kicsúszott elkényszeredett, fagyos, kis kezéből. A gyalogjáró szélén legurult az úttestre, ahol autók és kocsik robogtak.

Éppen jött is egy hatalmas, sárga autó és már-már halálra gázolta a gyönyörű huszárt, de akkor Péterke odaugrott az autó elé, megkapta a huszárt a két kezével, de akkor, — csak egy reccsenés, — és Péterke ott feküdt véresen, bezúzott fejjel az autó kerekei alatt.

Aztán jött a mentőkocsi, Péterkét elvitték a nagy, sárga kórházba, befektették egy kis fehér ágyacskába és bekötözték a fejét. A huszárt nem vették el tőle, az is ott feküdt sebesülten. A lába tört el, a pirosnadrágos, sarkantyus, csizmás lába, de Péterke akkor már erről nem tudott semmit sem.

A Péterke halvány arcára piros rózsákat festett a láz, — úgy feküdt ott napokig, a kórházban — míg eljött a szent karácsony ünnepe és Péterke lázas, csillogó szemmel nézte az ablakot. Egyszerre csak azt látta, hogy megvilágosodik az ablak és az egész szoba lassan megtelik fénnyel és valami csodálatosan szép éneket hallott, kis angyalok szálltak be a csukott ablaküvegen keresztül, körüllebegték őt a kis

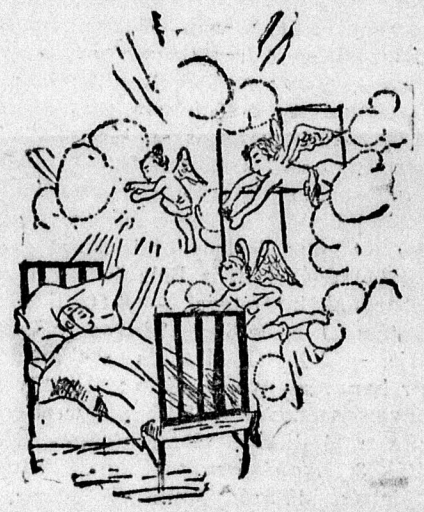

ágyon, hűs kezükkel megsimogatták Péterke forró arcát, fényes szárnyaikkal ott repkedtek körülötte és Péterke azt kívánta, hogy bárcsak neki is lenne olvan szép, csillogó két szárnyacskája, mint az angyaloknak.

Egyszerre csak érezte, hogy szárnyai nőttek és lebegve fel tud emelkedni az ágyacskájából és szálldos a szobában ő is a többiekkel, majd csodálkozva látta, hogy az angyalkák szépen, könnyedén keresztülrepülnek az ablaküvegen és intenek neki, hogy kövesse őket Megpróbálta hát ő is, hogy keresztülmenjen az üvegen, bár félt, hogy megüti magát és összetöri az ablakot, de nem lett semmi baj. Egy perc multán már ő is kint lebegett a fehér, hólepte házak felett.

Ráült ő is az angyalkákkal együtt egy nagy, fehér felhő szélére, amely egész alacsonyan a házak felett lebegett...

Lent a házakban, a kivilágított ablakokból karácsonyfagyertyák fénylettek ki a téli estébe és friss gyermekhangok áhítattal énekelték hogy:

„Mennyből az angyal, eljött hozzátok, Pásztorok, pásztorok..."

Fejtörők.

A december 7-iki számunkban közölt rejtvények megfejtése a következő: 1. Párbeszéd. 2. Kórház. 3. Fel, fel vitézek. 4. Vélemény. 5. Egyetem. 6. Több szem többet lát. 7. Számoló. 8. Zászló.

A december 14-iki számunkban közölt rejtvények megfejtése a következő: 1. Kétszeresen. 2. Gépész. 3. Kiskunfélegyháza. 4. Kertész. 5. Ellentétek. 6. Félelmetes. 7. Diáksereg. 8. Elbeszélés.

Jutalmat nyertek:

1. Borbély Irén V. el.isk. tan. könyvet.
2. Bozóky Ilona V. el. isk. tan. könyvet.
3. Bozóky Magdus III. el. isk. tan. könyvet.
4. Babucsák Juci könyvet.
5. Bátori Lajos V. el. isk. tan. könyvet.
6. Erdőssy Iduci II. polg. isk. tan. könyvet.
7. Heller László IV. el. isk. tan. könyvet.
8. Kerékgyártó Manci VI. el. isk. tan. könyvet.
9. Kassai Tibor III. el isk. tan könyvet.
10. Kólya Margitka III. el. isk tan. könyvet.
11. Nagy Juliánna VI. el. isk. tan. (Sebes ucca 22.) könyvet.
12. Pócsi Miklós könyvet.
13. Pásti Zsuzsika könyvet.
14. Szunyogh Panni II. oszt liceumista könyvet.
15. Szunyogh Ilike IV. el isk. tan. könyvet.
16. Szőke Magdus VI. el. isk. tan. könyvet.
17. Varga Kató könyvet.
18. Varga Annus könyvet,
19. Zöld Bálint I. gimn. tan. könyvet.
20. Koss Olga könyvet.

A jutalom átvehető a „Debrecen" kiadóhivatalában a pénztárnál szombattól kezdődően.

1. G / te r Sz

2. T / G Y s ɔ

Beküldte: Losonczy Gizella.

3. A zS / g ny Mbr x n c s j e is zS / g ny

Beküldték: Csáky Rózsika és Babika.

4. V / I / VITÉZ / É / Z

5. alma / a ma alma / alma alma / alma S

Beküldte: Pataky László, III. el. o. t. (Derecske).

6. d it Sz ööö / m Ŕ

Beküldte: Fábdy Gyula III. el. oszt. t.

7. X et e / e / e

8. tor / K

Beküldte. Hüse Gyula gimn. tan.

9. D ri M U Ż U M

Beküldte: Fábry Gyula III. el. oszt. t. o. tan.

10. X / vvvvv

11. a / Tokaji asszu

Beküldte: Hancz János IV. reálisk. o. tanuló.

12.

	él	él		
K		él		crs / ta
	él	él		

Beküldte: Burai Rózsi I. gazd. isk. t.

A megfejtéseket december 28-ig kell beküldeni a „Debrecen" szerkesztőségébe „Gyermekrovat" felírással. A későn küldött rejtvényeket és leveleket nem veszem figyelembe.

Néhai pipások és pipaörökösök figyelmébe

Még egyszer felhivjuk a néhai pipások és pipaörökösök figyelmét arra hogy ha pipáikat értékesiteni akarják, hozzák be az Ingóságközvetitőbe, mert az uj év után megkezdődik a nagy pipakiállitás — Ugyancsak felhivjuk a pipakedvelők figyelmét is arra nézve, hogy tekintsék meg az Ingóságközvetitő gyönyörü pipagyüjteményét, ahol a legszebb szivott pipákat és csibukokat igen olcsó áron szerezhetik be. A pipásokon kivül mindenkinek saját érdeke, hogy tekintse meg ünnepek után az Ingóságközvetitőt. -- Debrecen legnagyobb alkalmi áruházát, mert ott elképzelhetetlen olcsó áron kaphatók mindenféle butorok, komótok, vitrinek, könyvszekrények, szekrények, bidermájer és uri szoba asztalok, álló tükrök, kandelláberek, lámpák, antik székek és ebédlő székek, virágoszlopok, kottatartók, alabástrom oszlopos álló órák, zenélő és kakukos órák, iróasztalok, stb. — Ha bárkinek bármilyen ingóságra van szüksége, mielőtt beszerezné, nézze meg, nem e kaphatná meg féláron az Ingóságközvetitőben.

Keresünk azonnali megvételre: gyermekkocsikat fürdőkádakat, ház tartási kisebb jéghütő szekrényeket, zálogcédulákat.

RÁDIO

CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 25.

BUDAPEST. 8.30: Ujsághirek. — 9: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Ravasz László dr püspök. — 10.00: Énekes nagymise a belvárosi plébániatemplomból. Szentbeszédet mond Bangha Béla jézustársasági házfőnök. — 11.30: Unitárius istentisztelet a Koháry uccai templomból. Prédikál Józan Miklós püspöki vikárius. Énekel a rassai Sámuel Ifjuságí Egyesület vegyeskara. — Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. — Majd: A m kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Közremüködik Szende Ferenc, a m. kir. Operaház müvésze. — 2.00: Gramofonhangverseny. — 3.00: A Rádióélet ifjusági előadása. Ifj. Pentz Gáspár: »Kerékpárral hat országon át«. — 4: Az iskolánkivüli népmüvelés rádióelőadása. (Rádió Szabad Egyetem.) — Utána: Uontos időjelzés, időjárásjelentés. — 5.10: A m. kir. 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. — 6.20: Karácsonyi álom. Meseoratórium. Szövegét Fülei Szántó Lajos költeménye után irta Falk Richárd. — 7.00: Előadás a Studióból. Az aranykakas. Bohózat 3 felvonásban. — 9.00: Hangverseny.

BÉCS. 10.30: Orgonaverseny hegedüvel, közremüködik Moser Lajos orgonamüvész és Moser Erzsébet hegedümüvésznő. — 11.05: A wieni szimfónikusok hangversenye Weirich vezényletével, közremüködik Gottesmann Hugó hegedümüvész. — 15.05: Hummer zenekar. — 17.30: Kamarazene. Vonósnégyes és Rockyta Erika énekesnő közremüködésével. — 19.40: Offenbach: Orfeusz a pokolban. Vígopera.

BERLIN. 18.30: Gramofon. — 19.00: Verdi: Aida opera.

KASSA. 16.00: Délutáni zene. — 20.30: Fuvószene. — 21.20: Tánczene.

POZSONY. 17.30: Pápay—Veselsky: Karácsonyi játék dalokkal. — 19.00—22.15: Prága.

RÓMA. 17.00—18.30: Ének- és zenekari verseny. — 20.40: Szórakoztató zene.

PÉNTEK, DECEMBER 26.

BUDAPEST. 9.00: Ujsághirek. — 10.00: Énekes nagymise a budavári koronázó főtemplomból. Szentbeszédet mond P. Bőle Kornél domokosrendi perjel. — 11.15: Evangelikus istentisztelet a Bécsikapu-téri templomból. Prédikál Duszik Lajos miskolci lelkész. — Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. — Majd: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Közremüködik Sefcsik Magda operaénekesnő. — 2.00: Gramofonhangverseny. — 3.30: A földmivelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. Vitéz Szilágyi-Ilosvay Lajos m. kir. főerdőmérnök: »A karácsonyfa.« — 4.00: Manchen Mariska rádiós délutánja. — Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. — 5.00: Székely Mihály magyar nótákat énekel Rácz Béla és cigányzenekarának kiséretével. — 6.10: Góthné Kertész Ella és Góth Sándor előadói estje. — 7.10: A Mándits szalonzenekar hangversenye. — 8.05: Ügetőversenyeredmények. — 8.10: Operettelőadás a Studióból. »Mézeskalács.« Daljáték 3 felvonásban. — Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. — Majd: A Fejes szalonzenekar és Toll Árpád cigányzenekarának hangversenye, Kalmár Pál (ének) közremüködésével.

BÉCS. 10.30: Karácsonyi énekek a wieni szimfónikusok előadásában. — 11.05: A wieni szimfónikusok hangversenye Redl Pál vezényletével: Német balett- és tánczene. — 19.40: Gerhardt Mária kamaraénekesnő és Niedermeyer József dalestje. — 21.25: Holzer zenekar.

BERLIN. 18.00: Zenés hangjáték. — 19.00: Mainard csellóművész Sándor Árpád zongorakiséretével. — 20.00: Rádiózene.

A va ódi st. joachimsthali Rádium-Gyógykincs a

„RADIUMCHEMA" KOMPRESSOR

megjelent Magyarországon!

A gyógypárna használata egyszerü, bárkire is veszélytelen, napi munkájában nem gátolja, gyógyító hatása évszázadokon át maradandó.

Ingyenes felvilágositást nyerhet és beszerezheti debreceni képviseletnél:

Horváth Sándor Debrecen, Arany János u. 50.

Magyarországi igazgatóság: **Budapest, V., Bálvány u. 18, I. e. 3.**

A „RADIUMCHEMA" kompressor (gyógypárna) gyógyit, fájdalmat csillapit és regenerál! (m. gujit.)

APRÓHIRDETÉSEK

Házasság

Állásban
levő jobb férfi ismerettségét keresem házasság céljából. „Szőke" jelige. 28

Nőtlen
gazdálkodó 62 hold saját vagyonnal benősülne gazdálkodó családba. Levelet bizalommal és titoktartással „Karácsonyi harangszó" jel igére címezve, a kiadóba kérem 1981

Középkoru
uriasszony megösmerkedne házasság céljából nyugdijas vagy — jobb iparossal. „Nem bánja meg" jeligére a kiadóba 1917

Házasságokat
a legelőkelőbb körökben is diszkréten és biztos sikerrel közvetit intelligens, Batthyányi u. 2. Emeleten. 20

Magánnyomozó irodák

Nyomozóiroda
Késes uccáról Attilatér 6. szám alá költözött, villamos megállóval szemben. 1641—1231

Alkalmazást keres nő

Komoly
huszonhatéves árva — leány, ki önállóan varr és a htzáartásban is jártas, úriháznál alkalmazást keres, (esetleg gyermek mellé), vidékre is. Saját gép van. — Cím a kiadóban. 68

Finomlelkü,
fiatal özvegy ajánlkozik esetleg háztartási munkát is végez, vidékre is elmegy. — „Szőke" jeligére.

Alkalmazást keres férfi

Kocsist,
tehenekhez bojtárt és kondást keresünk 1931 január hó elsejére, — Debrecentől 27 km-re eső gazdaságba, nőtlent, bentkosztost, 23 évnél idősebbet, aki egy évre leszerződik és már volt éves gazdasági cseléd. Az illetők jelentkezhetnek: Derzsy Kálmán, Hatvan u. 24 szám, délután, öt órakor

Kertész,
ki kertészeti szakmájában jártas ajánlkozik. Hunyadi u. 11. 1980

Alkalmazást nyer nő

Hölgyfodrásznő,
perfekt, felvétetik, — Piac ucca 60. szám. — fodrászüzlet 1869

Deutsches Fräulein
wird gesucht zu 2 Buben, Batthiány gasse 19. sz. III. Stoch 4. sz 1840

Kifutólány
felvétetik. Karikahajós Singer varrógép eladó. Piac 79. Emy divatszalon. 7

Baromfitenyésztéshez értő asszony tanyára keresteti. Jelentkezés Timár u. 50. 1932

Lakást
adok takarításért. Vilmos császár körút 16. 1950

Házvezetőnőt
keres vidéki orvos családja. Jelentkezni bizonyitvánnyal, Adler, Hatvan u. 13., emelet. 22

Alkalmazást nyer férfi

Majorost
kis családut, január elsejére keresek, Pécsi Batthiányi ucca 16. sz. 1843

Irodaszolgának
ügyes, értelmes egyén, ezer pengő óvadékkal, délelőtti alkalmazásra fölvétetik. Fizetése havonként 60 pengő kész pénz és mellékes! Bővebbet Nagy hirdetőirodában, Csapó ucca 56 szám. 1877

Tanulót
fizetéssel jó családból való fiu felvétetik. — Vágó, Teleki 71. 64

Ujévre
majoros kerestetik. — Érdeklődni Honvéd u. 74 szám alatt. 30

Megbizható
házmester felvétetik. — Széchenyi u. 55. szám. 48

Asztalostanuló
fizetéssel felvétetik. — Vangor Antal épület és bútor asztalos, Csapó ucca 16. 58

Kommenciós
kocsist jan. 1-ére felveszek. 8—12 óráig. — Eötvös u. 112 1935

Egy
kommenciós majoros, családos, felvétetik. — Szakács József, Petőfi-tér 12 1940

Kocsist
keresek egy lóhoz, — könnyü munkára. Bihari u. 4. Vágóhídnál. 1968

Nagycsaládú
fejős gulyás jan. 1-ére felvétetik kommenciósnak Vörösmarty 10.

Kommenciós
kocsist ujévre keresek. Thaly Kálmán 12. sz.

Nyugdijas
vasutas pénzbeszedő állást keres. Biztositék van. Cím a kiadóban. 1713

2000 pengő
kamatmentes kölcsönt nyujtok ha állandó állásba juttat. Diszkréció val megirt leveleket — „Jogszigorló" jeligére a kiadóba 1886

Jéghordáshoz
fuvarosok felvétetnek. Hatvan u. 22. 1914

Felez
dinnyést hevesmegyeit keresek. Diószegi út 201. sz. tanyára. 1884

Gazdasági eszközök

Eladó
egy huzatós és egy magánjáró 6-os cséplőgarnitura. Honvéd u. 64. sz. 1941

Eladó
nyolcas körülgyürüs — magánjárógarnitura felszereléssel, tizes cséplőszekrényt veszek. István út 7 1933

Jókarban
levő kútszivattyú, kútcső, horganyozott, eladó. Szegfü u. 4. sz. Kútjavitást vállalok. 1963

Kútszivattyú
eladó, kútjavitást és fúrást vállal Kiss Lajos kútfúró, Rákóczi u. 31 1986

Cséplőgarnitura
8 HP, Magyar Állami magánjáró idősebb, de kitünő állapotban, eladó. Értekezni Ottónál Rákóczi 13 1996

Iroda

Banknak,
biztositótársaságnak, — nagykereskedőnek alkalmas helyiség azonnal kiadó. Debrecen, — Hunyadi u. 21. szám. Ugyanott pince helyiség raktárnak kiadó. 1837

Teljes ellátás

Fiatalember
kvártélyba felvétetik József kir. hg. u. 56. — Pincelakás 11

Egy
tisztességes fiatalembernek teljes ellátást adok Lorántffy 21. 1942

Vegyes

Üzlethelyiségemet
a Széchenyi ucca végén kiadom. Keresek forgalmas helyen kis üzlethelyiséget. Földvári. 41

Oktatás

Urileány
kitünő módszerrel jutányosan tanit zongorázni, otthonra gépirást elvállal. Cím a kiadóban. 1833

Magántanulók
oktatását, vizsgákra készitést gyenge tanulók tanitását, eredeti módszerrel, olcsón, vállalja tanárjelölt. Értekezhetni Sz. Papp István ucca 18. sz. (Homokkert).

Németül
tanit született német tanerő biztos sikerrel, jutányosan. Rothermere u. 7. 16

Hangszer

Zongora
kedvező áron eladó, Széchenyi ucca 34. sz., kapualatt jobbra. 73

Nagybőgő
jókarban levő, olcsón eladó. Homokkert, Bujdosó u. 17. sz.

Rádió

Egy
négy lámpás, jóhangú rádió, olcsón eladó, — Arany János ucca 29. (keresztépület).

Anódpótló,
Philips 3003-as és kistöltő, 110 voltos nagyon olcsón eladó. — Megbízásból laboratórium. Péterfia 30. 34

Rádiósok!
Miért bajlódnak a telepekkel? A telepekre kiadott pénzből olcsón átalakítom meglévő készülékét modern hálózatira, egyévi jótállással. Laboratórium, Péterfia 30. 35

Bútor

Eladó
egy szép uj, habos kőrisfaháló bútor. Olcsón eladó. Homok u. 16. 1957

Háló,
ebédlő, íróasztal, hencser, konyhabútor, sifon, ágy eladó. Hatvan ucca 21 21

Eladó
szép konyhabutorok. — Széchényi ucca 3. szám.

Eladó
keményfaágy, matráccal, éjjeliszekrény, s szekrény, Török Bálint ucca 22. szám. 1823

Elelmiszer, ital

Ó-bor
25 litertől fölfelé, 45 fillér, Timár ucca 18. 1838

Furmint
édeskés, 1 liter 86 fillér a Deutsch üzletekben. 11h—12—31

Sajáttermésü
zamatos bor, olcsón eladó Simonffy ucca 29.

Sajáttermésü
igen jó bor 1 liter 6 f. Csonka u. 18. szám. 1973

Zamatos
fehér ó-bor 58 filér, öt liter vételnél, Kadar édeskés 1 liter 64 fillér vörös Otelló 1 liter 80 fillér, öt liter vételnél 72 fillér. Muskutály, zöldszilváni, ürmös és tokaji borok nagy raktára. Szaloncukor 2.20, sztaniolos 2.50 fillér — Glück I. csemegeüzletében Magoss György tér 9 szám. 10—1—15

Sestakerti
bor 60 fillér, egy liter. Pénteknél Kigyó **ucca 43. szám. 1866**

Óbor!
Tisztán kezelt, zamatos házibor literenként 80. Poroszlay ut 51. 1545 XIII31

Sajáttermelésü
martinkai 6-bor, literenként 60 fillér, öt liternél 55 fillér. Toldi ucca 12 szám. 1903

Bor 50 fillér
nagyon jó asztali bor, öt liter vételnél, Dénesnél, Cegléd ucca 22 8 h—1—10

Sajáttermésü
boraimat ajánlom nagyban és literenként, Burgondia ucca 9. sz. 1887

Lakást keres

Központban
vagy annak közelében, két, vagy háromszobás modern lakást, fürdőszobával, május elsejére keresek. Révi, Nyugoti ucca 2. sz. 1654

Ajánlat

Száraz tűzifa
szalon poroszszén, különféle magyar szenek tojásbrikett, bányakoksz, kovácsszén és retorta faszén, legolcsóbban kapható. — Grünfeldnél, Csapó u 16. szám Telefon 982 15—12 25

Kereteztessen szakemberrel
gobelinek, fényképek s festmények keretezését legnagyobb választékban, a közeledő ünnepekre való tekintettel **tizenöt százalékos árengedménnyel** — legolcsóbban készít a 129 év óta fennálló cégem Üvegezéseket, új és ócska tükrök készítését vállalom kész ablakok állandóan raktáron, — **Blattner Gyula.** Piac u 89 szám (Royal-szállóval szemben)

Magyar játékkártya
32 lapos, nagy alakban reklámára P 1.40. Öngyujtók s játékkártyák összes fajtákban, óriási választékban, olcsó árban, Piac ucca 64 sz trafikban 17.2.18

Patkányt
egeret, poloskát, svábbogarat biztos hatásu szabadalmazott irtószerrel leghamarabb kiirthatja ha az erre alkalmas irtószereket legolcsóbban beszerzi — Stern festéküzletében, Piac u. 10. — Bikával szemben v v

Poroszszén,
7500 kalóriája 6.70 P hazai-szén, szagtalan s teljesen elég, mázsánként 2.80 pengő, tűzifa bükk tölgy és varga mázsánként 3.40 pengő hazaszállitva. Salétrom ucca 12 szám Telefon 6—71 szám

Hócipőt
sárcipőt legtökéletesebben javít Orbán gumiüzem. Piac u. 9 sz. **1—1—31**

Berentei szén
szagtalan, teljesen elég. Tűzifa legolcsóbb napiárban, Schwartz, Agárdi ucca 6. szám. Telefon 12—04. 1891

Szemüveget
orvosi receptre készit, Nagy lásztszerész, — Pauló vésnök, bélyegző készítő sé látszerkereskedőnél, Piac ucca 73. 12 h 1—19

Tört
aranyat, fogaranyat a legmagasabb árban — vesz Haás Janka aranybeváltó Simonffy ucca 7. sz. 1011-I-9

Sajáttermelésü
martinkai óbor, literenként 60 fillér, öt liter véltenél 55 fillér. Toldi ucca 12 szám. xx

Gép- és gyorsirni
megtanúl a Könyvviteli Szakirodában. — (Svetits-palota). II 1—9-ig

Sertésvágást
elvállalok.. Timár u. 26. sz. 1882

Karácsonyi
ajándéknak alkalmas mindenféle kézimunkák, tablettek, terítők, diványpárnák kis függönyök, kisebb-nagyobb terítők, feltünő olcsó árban kaphatók. Nagy választék mindenféle előrajzolt kézimunkákban, hozzávalókkal. — Fehérnemü himzést, s varrást, monogrammozást vállalok. Előrajzolás a legújabb minták szerint, Fazekas kézimunkaüzlet — Szent Anna ucca 6. sz. 1213—12—31

Kombiné.
női ingvarrás 80 fillértől. Férfiing egy pengő husz. Paplanlepedő egy pengő ötven. Kézi és géphimzés olcsón. Sas ucca kettő h 6—vv

Poloskairtást
cvángázzal vagy szabadalmazott folyadékszerrel. Lakások vizsgálását felelősséggel vállalom. Poloska-, sváb- és patkányszer kapható. — Kosstuh u. 47., Nánássy. Telefonhívó 845 1699

Trnka-féle malom lisztárai:

0gg	— — —	30 fill
2-es	— — —	28 fill
4-es	— — —	24 fill
5-ös	— — —	22 fill
6-os	— — —	20 fill
Rozsliszt:		
0-ás	— — —	20 fill
R.-I.	— — —	16 fill
R-II.	— — —	14 fill

hazaszállitva 1682 12—21

Gallérokat, ingeket
legszebben legolcsóbban tisztitok, 4 nap alatt, Budapesti kép viselet Simonffy ucca 9 szám 1195 2 2

Lisztárjegyzék

0gg liszt	30 fillér
4-es liszt	24 fillér
6-os liszt	20 fillér

Karácsonyi fonott ka 40 fillérért megrendelhető Révi liszt kereskNyugati ucca 2 szám terménykvásártéren é az akcióban, Csapó u 9. szám. 1635

Takaréktűzhelyek
legegyszerűbbtől legdiszesebbig kaphatók. Esetleg kedvező fizetéssel. Fiu tanulónak felvételik Kandia 15 42

Követeléseket
saját költségemen behajtok. Eltünt adósait felkutatom. Morvai János cég, Budapest, István út 18 14

Nehéz
idő dacára is lehet sikkes, ha kalapjait Hosszúné kalapüzletében szerzi be, modellek — már 4 P-től, alakítás 2 P. Csapó u. 99. (Csillag u. sarok.) 1992

Összecsukós
vaságyak, mosdók, — kályhavédők, sodrony ágybetétek stb. készülnek Ottónál, Rákóczi u. 13. Továbbá mindenféle lakatosmunkát vállalok. 1996

Csutka,
szalma 15 hold termése helyben megétetni, jó istálló, heverő jószágnak jutányosan kiadó. Nyulasi téglagyár, Macs 3. sz. 36

Jelmezruhák
estélyi belépő, délutáni ruhák kikölcsönözhetők. Emy, női divatszalon. Piac 79. 8

Hó-,
sár- és bőrcipőjét tartósan, szépen, legolcsóbban javítja Ökrös József cipész, — Bercsényi u. 56 1919

Aranyat
legmagasabb árban vesz Bercsényi Béla — órás, Csapó u. 38. szám Rákóczi ucca sarok. Órajavítás 2 pengőtől, jótállással. 1928

Takaréktűzhelyeket
fűrészporkályhákat bármilyen kivitelben, felelősség mellett legolcsóbban készítek. Uj megrendelésnél használtat beváltom. Tűzhelyeket, kályhákat javítok. Tanulót fölveszek. Molnár Pacsirta u. 10 1944

Figyelem!
Megnyil Debrecen — legnagyobb jégpályája Kincseshegyi tó, tükörsima jég. Állandó melegedő 1951

Értesités.
Értesítem a mélven — tisztelt úrhölgyeket, — — hogy december hó 24-ével a Mester ucca 3. szám alatt levő női fodrász szalonomat is megnyitottam. Kérem az úrhölgyek szives pártfogását. Nagyházy Lajos, női és urifodrász 1961

Leállitott
autóját olcsón raktározom Riesz kocsigyártó Hatvan u. 1960

Bor
sajáttermésü édes, zamatos literje 80 fillér Blasz, Simonffy 29

Yorkshirei
tiszta faj kanhoz kocakat bugatásra elfogadok Nagy József, Pozsonyi ut 16a. 1875

Paplanvarrást
vállalok, hívásra házhoz megyek. Biró Edith Hunyadi 8. 56

Többféle
himzések nagyobb terítők, újévi és névnapi ajándéknak alkalmas, Fazekas kézimunkaüzlet, Szent Anna u. 6. szám

Üzletemből
visszamaradt gyönyörü hálószobák ebédlők úriszobák, kályhaberendezések, meglepő olcsó árban kaphatók, Hunyadi ucca 26. sz., bejárat Erzsébet ucca 50. szám. 62

Filé
kézimunkák féláron — kaphatók. Szilágyinál, Széchenyi u. 1. 65

Mérlegjavítás
hitelesítéssel legjutányosabban, garanciával. — Zsák u. 11. (Csokonai-ucca mellett). Használt, hitelesített mérlegek eladása. 61

Paplan-
átdolgozást vállalok. — Házaknál is. Szilágyiné paplanvarrodája, Péter fia 15 29

Vadonatúj
szmoking olcsón, esetleg részletfizetésre eladó, Füstös szabónál, Király u. 4. 32

Kereslet

Igásszekérbe
két első, használható kerék kerestetik. Értekezni Maróthy Gy. u. 38 sz. 1945

Hétfőn
Tócóskerttől a Nagytemplomig elveszett 3 darab fénykép. A megtalálót kérem adja le Szondi u. 10. sz. a., — hol jutalomban részesül 1971

Feles
dinnyést keresek. Thaly Kálmán 12 sz. 1938

Ócska
téglát veszek. Balázs, Bihari u. 6. Vágóhídnál 1927

Zálogcédulát
mindenféle tárgyról a legmagasabb áron veszek. Cserepes u. 6. 1754

Kölcsönt
keresek készáru háromszoros fedezete mellett Ajánlatokat „Nagyobb összeg"-re a kiadóba kérem 1836

Kiadó lakás
egy szobás

Padolt
világos pinceszoba, kövezett konyha, speiz, január hó elsejére kiadó, Vörösmarti ucca 18 1952

Egyszobás
előszobás lakás kiadó, Teleki ucca 21. szám. 6

Kiadó
Bezerédi ucca 35. sz. ház, földdel, (Köntöskert). 1988

Zamatos
ujlétai bor disznóölésre, ünnepekre literenként 68 fillér. 5 liter vételnél 60 fillér. — Zöldfa u 14a 1688(x)

Kiadó
lakás, háromszáz kvadrát földdel, egy szoba-konyha, speiz, fáskamara, sertésól, magánudvar, január elsejére vagy azonnal eladó. — Téglaskert, Basahalom ucca 32. szám. Értekezni lehet ugyanott

Kiadó
egy szoba-konyha sertéstartással, január hó elsejére Monostornáli út 36 szám 2000

Kiadó
egy szoba-konyha, s speiz, január hó 1-ére, Rákóczi ucca 21. sz. 3

Kiadó
Árpádtéren szép egyszoba, konyha, speiz, villannyal, vízvezetékkel. Vojt fűszerkereskedőnél Árpádtér 4

Egy szoba,
bútorral, vagy üresen, azonnal kiadó. — Simonffy ucca 33. szám 67

Kiadó
egy szoba-konyha, jan. hó elsejére. Zöldfa u. 5. szám 51

Egy szoba,
konyha január hó 1-re kiadó. Pacsirta ucca 10 szám 39

Tócóskert
László u. 8. szám két 1 szoba, konyha azonnal kiadó 25

Egy szoba,
szoba, konyha, spájz 10 pengőért azonnal kiadó. Homokkert, Bujdosó u 14 szám 1916

Kiadó
szép szoba, konyha és spájz, villanyvilágitás Domahidy u. 13 Hungária malom mellett. 1711

Világos,
száraz pinceszoba, fáskamarával kiadó. Zápolya u 7 1908

Kiadó
szoba, konyha, spájz, pince, külön udvar. — Szabó Kálmán 49. 1872

Egyszobás,
komfortos lakásomat bútorhasználattal albérletbe olcsón kiadom. Cím a kiadóban 1825

Egy szoba
konyha mellékhelvisségekkel kiadó Széche[illegible] ut 21 alatt 1880

Ócska ruháit
el akarja adni? Hirdesse meg a „Debreczen" apróhirdetési rovatában.

Modern,
egyszobás lakás kiadó. Értekezni lehet Csapó ucca 71. szám. 74

Uccai
két szoba, konyha, éléskamara, azonnal kiadó Domb ucca 3. sz. 71

Villába
fiatal házasoknak egy szoba-konyha kiadó, Baranyi ucca 20. sz. Dobozi-temető. 1923

Egy szoba,
konyha, speiz és egy udvarra nyiló szoba kiadó. Sámsoni út 5. sz. 1922

Pinceszoba,
világos, száraz, uccai, azonnal kiadó, Lorántffy ucca 13. 1952

Egy szoba,
előszoba, konyha kiadó. Veres ucca 18. 19

Egy szoba,
konyha speiz, január elsejére kiadó, Teleki ucca 69. szám. 1965

Kiadó
azonnal egy uccai szoba-konyha, tartozékaival, Jókai ucca 3. sz. 1970

Kiadó lakás
két szobás

Kétszobás,
előszobás lakás, azonnal beköltözhető, Csapó ucca 24. sz. 69

Kiadó
két szoba, konyha, — speizos lakás, január elsejére, Pacsirta ucca 16 szám. 38

Két-
és egyszobás lakások, összes mellékhelyiségekkel kiadók, Zugó u. 4. szám, reáliskolánál. 59

Kiadó
két uccai szoba és konyha, elsejére, Pacsirta ucca 9. szám. 1926

Modern
kétszobás azonnalra, s háromszobás május elsejére kiadó, Csapó u. 59. szám. 1924

Árpád-tér 41.
szám alatt uccai kétszoba, előszoba, külön konyha, istálló, vagy raktárnak kiadó. Értekezhetni lehet Pacsirta ucca 28 szám. 1947

Kiadó
két uccai szoba-konyha, speiz, pince, kamara, külön udvar, — Bu—dosó ucca 34. sz. 1976

Kiadó
két uccai szoba-konyha, február hó elsejére Simonffy ucca 46. sz.

Kiadó
kétszobás udvari lakás kifestve január hó 1re Garay ucca 15. szám. 13

Irodának,
vagy orvosi rendelőnek alkalmas földszinti uccai 2 szoba előszoba, kiadó — Ugyanott egy udvari elsőemeleti modern 3 szobás lakás. — 1931 május 1-ére kiadó Szentanna ucca 9. 1083

Kiadó
kétszobás garson lakás a Hungária épületben. 1983

Uccai
kétszobás, modern lakás, mellékhelyiségekkel kiadó, Szalkai ucca 8. szám 1994

Két
szép szoba, előszoba, fürdőszoba, — mellékhelyiségekkel január egyre kiadó. Timár u. 52. sz. 1739

Kiadó
2 egymásbanviló szoba, 2 különbejáratú konyhával és pincével azonnalra. Rothermere u. 28. sz. 1896

Kétszobás
konyha és mellékhelyiségekből álló lakás — Hatvan u. elején azonnalra kiadó. Cím a kiadóban 1913

Kiadó
kétszobás, előszoba, s mosdószobás modern garzon lakás, azonnal, Vár ucca 8. szám. 1898

Kiadó lakás
három szobás

Modern
uccai háromszobás s parkettes lakás kiadó. Hatvan ucca 50. szám. 1974

Háromszobás
uccai lakás, fürdőszobával, május elsejére kiadó, Varga ucca 7. 1954

Három
uccai szoba, kerti lakás, belvárosban, külön épületben, fürdőszoba, üveges folyosó, mellékhelyiségek, május hó elsejétől kiadó, Miklós ucca 33. szám. 1829

Modern
háromszobás lakás kiadó. Arany János 48. 5

Kiadó lakás
nagyobb

Földszintes
uccai ötszobás modern urilakás májustól kiadó. Arany János u. 20. Értekezni az emeleten. 1895

Kiadó
május 1-ére négyszobás urilakás, teljes komforttal. Értekezni Alföldi Takarékpénztárnál. 1958

Butorozott szoba

Bútorozott
szoba két úr részére olcsón kiadó, villany van Kar u. 11. 1864

Kereskedelmi
vagy más irodának teljesen felszerelt irodahelyiség és bútorozott szobák kiadók Arany J. u. 20. Értekezni lehet az emeleten. 1893

Különbejáratú
bútorozott szoba kiadó Bercsényi ucca 37. sz.

Egy
különbejáratú uccai — bútorozott szoba kiadó. Esetleg orvosi rendelőnek alkalmas. Széchenyi u. 14. 1888

Uccai
bútorozott szoba kiadó, Simonffy ucca 17. szám. (r.)

Bútorozott szoba
elsejére kiadó, — Széchenyi ucca 8. szám, villában. 1633—w

Bútorozott
szoba jan. -ére kiadó. Varga u. 23. 66

Püspökj
palota, földszint 21., — lakótársnő, esetleg teljes ellátással keresteti. — Ugyanott bútorozott szoba jutányosan kiadó 33

Egy
különbejáratú bútorozott szoba kiadó. Piac ucca 73 45

Bútorozott
uccai szoba kiadó. Vendég u. 79 47

Csinosan
bútorozott szoba azonnal kiadó Varga u. 11. 47

Szerényebb
zsidó fiuknak bútorozott szoba olcsón kiadó Löwinger, Széchenyi-ucca 10. 1909

Csinosan
bútorozott uccai szoba, külön bejárattal jan. 1-ére kiadó, József kir. hg. u. 33. 15

Központi
fűtéssel uccai bútorozott szoba kiadó. Iparkamara, II. kapu, III. 6. szám. 1931

Kétágyas
bútorozott csinos szoba kiadó. Széchenyi u. 6. 1920

Olcsó
bútorozott szoba kiadó. Zöldfa u. 13. sz. Keresztépület. 1948

Különbejáratú
csinosan bútorozott — uccai szoba kiadó. — Késes u. 86. 1962

Bútorozott
kétágyas tiszta szoba magános idősebb hölgynél kiadó. Nyugalmas hely, Csapó u. 21. Keresztépület. 1967

Bútorozott
szoba, jó csendes, kiadó Bethlen u. 57. 1969

Különbejáratú
uccai parkettes bútorozott szoba fürdőszobahasználattal kiadó. — Hatvan u. 50. 1975

Bútorozott
garzonlakás: szob., előszoba, fürdőszoba, W. C., Magoss György tér 14. szám alatt, közkórházzal szemben azonnal kiadó

Különbejáratú
bútorozott szoba 1—2 személy részére azonnal kiadó, villany, kollégiumtól 12 perc. Domokos Lajos u. 6. Vénkert Sz

Átadó üzlet, vendéglő

Vállalkozás
elköltözés miatt potom áron eladó Iroda-Attila tér 6. 1878

Üzlethelyiség
áruval berendezéssel együtt átadó, elköltözés miatt. Homok u. 81. 44

Jómenetelű
fűszerüzlet kiadó az áru és berendezés megvétele kötelező. Cím a kiadóban. 1954

Kiadó
üzlet, jelenleg kocsma. Biztos megélhetés. Sámsoni kövesúton, a mélyfúrás közelében. Értekezni Mezeinél. 1865

Italmérési
igényjogosultsággal — vasuti vendéglőt bérelhet vidéken. Ajánlatokat „Kevés tőkével" jeligére a kidóba. 1871

Egy
50 év óta fennálló, jóforgalmú, jól berendezett kovács- és kerékgyártó műhely, haláleset miatt azonnal kiadó lakással is. Hajduszoboszló, IV. 131. 1905

Seprügyár
jóforgalmú jutányos áron eladó. Szakértelem szükségtelen. Cím a kiadóban 1894

Üzlet, műhely, raktárhelyiség

Üzlethelyiség
világos pinceraktárral forgalmas helyen kiadó, bármilyen célra alkalmas. Füvészkert u. 14 szám 6h vv

Üzlethelyiség
bármilyen célra alkalmas, kiadó. Eötvös u. 66. szám. (bi).

Kiadó
üzlethelyiség, alkalmas varrodának, irodának kalapszalonnak, műhelynek. Eladó szabóvarrógép, hencser, ruha szekrény. Bethlen 27. 37

Két
sütőkemence hozzátartozó helyiségekkel — azonnal kiadó. Bercsényi u. 4 1822

Egy
sarok üzlethelyiség — forgalmas helyen. — Ugyanott 2 szoba, előszoba és konyha, spájz azonnal kiadó. Homok-ucca 74. 1915

Régi
fodrászüzlet forgalmas helyen kiadó Értekezni lehet Teleki u. 51. sz. a 1964

Eladó
kedvező fizetési feltételekkel Sárándon egy 2 szoba, nagy üzlethelyiség é smellékhelyiségekből álló lakóház. — Azonnal elfoglalható Értekezni az Alföldi Takarékpénztárnál. — Piac u. 16. 1959

Ingóság eladás

Antik fotelek,
teljes garniturák, vitrinek, komótok, eladók, Hunyadi ucca 26 szám, bejárat Erzsébet ucca 50 szám 60-a

Perzsaszőnyeg
hazai Bokhara, teljesen új, eladó, 120×290 méretben. Domokos L. ucca 6. szám.

Fekete
női télikabát, oposon gallérral és fekete georgett ruha eladó, Nagy Gyula műhimző, (Bika-épület). 71

Kelengye,
teljesen használatlan, s egy tételben, vagy külön-külön eladó, Nagy Gyula műhimző. 75

Használt
fürdőszobai vízmelegítőhálylya eladó. Rákóczi u. 5. sz. 27

Gramofon
100 lemezzel eladó. — eTleki 59. 59

Eladó
egy használt cserépkályha. Mester u. 21. szám. 1943

Eladó
üzletberendezés nagyon olcsón. Csapó u. 68. 1972

Női
karikahajós varrógép nagyon olcsón eladó Halköz 4. sz. 1990

Eladó
60 q cukorrépa, csutka, szalma, tengerimorzsoló és daráló, vasborona két lóra szerszám. — Timár u. 46. 1868

Estélyi
selyemruha, alig használt vékony hölgynek jutányosan eladó. Rákóczi 65. 1892

Pénzt
ügyfelem ingatlanra, kiad kölcsön kisebb, nagyobb összeget is gazdáknak. Külön 7 és feles alapkamatú kölcsön is folyósíttatik 35 évre. Előleges költség nincs. Földhiteliroda, Hatvan u. 55. 1834

Szecskavágó
tizedes mérleg eladó. Három pince jégverem kiadó. Kövessinél, Széchenyi ut 14. w. xx

Földbérlet

Kiadó
egy hold kitünő felkerített, konyhakertészeti föld, lakással. Jelentkezhetnek Gazdák Bankja, Kossuth ucca. 1898

Eladó ház

Eladó
egy szépen rendezett kis családi ház, mely áll: 2 szoba, előszoba, konyha, éléskamarából és gyümölcsöskertből Homokkert, Gróf Tisza István 8. 1867

Belvárosi
ház modern, alápincézett lakások, termekkel olcsón eladó. Szappanos u. 23. 1879

A vágóhíd
közvetlen közelében, a Bihari uccában, hizlalásra v. kertészetre — parcellázásra is alkalmas 5 és fél hold telek, 120 gyümölcsfával, 3 szoba, mellékhelyiségekkel, 7-szer szoba, — konyhás lakással, istállóval, magtárral, góréval, egészben vagy felerészben eladó. Tulajdonos: Hajnal u. 11. 1883

Eladó ház!
egy szép villaszerü családi ház, palatetős eladó. Van rajta két szoba, előszoba, konyha, speiz; nagy telek, felszerelt gazdasági udvar. Adómentes uj ház. Teherrel, kevés összeggel átvehető. — Kincseshegy, Szegedi Gergely-u. 4. K.

Elcserélem
városival nagy kertes házam. Csapókert, — Lepke u. 3. 1921

Eladó
Kanális u. 51. számu ház 1800 pengőért, 2 házhely Vargakertben és Szép u. 30. sz ház 2600 pengőért. Szövetkezet Miklós u. 7. 26

Nagyon
olcsó házak! Előnyös vételek. Bercsényi u. 28 Szepességi u. 29., Csillag u. 60. és 89. Bővebbet Samu Jánosnál, — Hunyadi u. 24 53

Itt
egy ajándék vétel!! A Kut ucca 86. számu — házat adjuk ahogy veszik. Samu János, Hunyadi u. 24. 53

Sürgősen
és áron alul eladó házak: Teleki 46., Varga ucca 41., Vígkedvű Mihály u. 67. számu értékes házak. Megbízott: Samu János, Hunyadi u. 24 53

Sürgősen
és áron alul eladó Homokkertben, Hegyi Mihályné u. 12. számu — szép kettőszobás ház Samu János, Hunyadi u. 24. 53

Modernül
felszerelt családi ház eladó, (Árpád térnél). — Vassai ut 6. szám 18

Eladó
350 n. öles uj ház istállóval Tócóskert, — Nemes u. 8. 12

Bozzay telep
Uj ucca 24. számu, — adómentes ház közbejött okok miatt eladó Értekezni a helyszinen. 17

Eladó ház
vagy városival elcserélhető 4000 pengőt ráfizetek. Buday Ézsaiás u. külső 20. 1918

Részletre is
vehet házhelyeket, ha a Debreczen „Eladó házhely" apróhirdetés rovatát figyelmesen olvassa.

Eladó
a józsai állomáshoz ötszáz méterre, nyolc — helyiségből álló piros palatetejű új uakás — köves út mentén. Értekezni Felsőjózsa, Kossuth u. 432 1949

Eladó
most épült, modernül megépitett 2 szoba, előszoba, fürdőszoba, — konyha spájzos ház. — Homok u 53.

Széchenyi
út 21. alatti házastelek az összes gazdasági épületekkel eladó. Ugyanott 350 n. öl kertföld is. 1881

Családiház,
két szoba, konyha, kamara, veranda, kőkerítés, jóvizü kúttal, s villaszerü kiképzés, 25 évig adómentes, amortizációs kedvező teherrel eladó. Kincseshegy ucca 12 szám 72

Eladó
föld az Ondódon, Perec düllőben. Értekezni Varga u 33 49

Eladó
Bethlen u. 64. számu ház. Értekezni Kertész u 5 50

Eladó
Sarok u 10. sz. ház. — Nagy udvar, istálló, — gazdálkodónak is alkalmas.

Sürgősen
és nagyon olcsón eladó város alatt, Apafáján 5 és 11 hold tanyás — föld. Értekezni Samu János OFB engedélyesnél, Hunyadi u 24. 53

Sürgősen
és olcsón eladó Kismacson 11 hold prima tanyás birtok. Vételár felével átvehető. Samu János OFB engedélyesnél, Hunyadi u. 24. 53

Sürgősen
és olcsón eladó Dembinszky u. 20. és 26. sz. házak. Samu János, — Hunyadi u 24 53

Házvevő
urak! 4600 P vételárral 600 pengő készpénzzel! szép kettőszobás, adómentes ház irodám útján vásárolható. Samu János, Hunyadi u. 24. 53

Eladó
Miklós ucca 38. sz. — ház, Ondódon 6 és fél hold föld. Értekezni — Boldogfalva 7 43

Családi
ház eladó, 2 szobás, — beköltözhető, villany, vízvezeték, csatorna bevezetve. Kut ucca 78. 1956

Lorántffy
u. 11. sz. ház eladó 1966

Egy
nagyjövedelmű modern családi ház a központban eladó. Szentanna u 39 sz 1985

Jól jövedelmező
ház eladó, Kigy óucca 53 szám 70

Eladó ház
háromszáz négyszögöl földdel Aczél u 39 számnál. Karcsonyay u 10. szám. Ára 2600 P.

Csoda dolgok!
Mutatóba néhány darab a Nagy Lajos Iroda eladó ingatlanai közül!
1. Férjem hirtelen, váratlanul elhalt, megyek Debrecenből! — Csonka u. 5. sz. házamat — mely az én saját tulajdonom — adom, ahogy veszik! Házam közvetlenül az iskola mellett van, — Csapó ucca sarkához a második!
2. Vesutasok! Üresen áll! Rögtön beköltözhető! 625 n. öl hatalmas udvarral! Nagy istállóval! Palatet-s lakóépülettel! Potom ár! 3500 pengő! — A telek maga többet ér! Téglaskert, Létai u. 48.
3. Apaffy 3. Gyöngyvirág 6. Két uccára nyulik! Havi lakbér 87 P! 5 lakás! 6 ezer peng-! Villany, víz, csatorna!
4. Méliusz tér 3. Hatalmas épület! Óriási udvar! A Mév. Fogyasztási Szövetkezeté!
5. Tokaj-Hegvalján! Erdőbénye fürdő mellett 7 magyar holdas ingatlan, melyből 2 hold termő fajszőlő! 6 ezer peng-! Rögtön átvehető!
6. Homokkert legelején, Oláh Károly u. 17. Családi ház, 2 lakással, 5 ezer pengő!
7. Vágóhódnál! Onossay u. 19. Villamos megállóhoz 1 perc! — Onossay ucca sarkán van a végállomás. Kedves kis családi ház, — szép lakással, mellékhelyiségekkel, nagy istállóval, nagy telekkel, konyhakert 40 termő gyümölcsfával, 5500 P! Kevés készpénzzel átvehető és rögtön beköltözhető! Érdemes — megnézni!
8. Nagyállomásnál! Vasutasok! Barcsay telep, Szávay Gyula ucca 31. Szép családi ház 2 szobás lakással, mellékhelyiségekkel, nagy — gyümölcsössel! Nevetséges potom árért!
Nagy választék kisebb, nagyobb, csak alkalmi vételű házakban, földekben! Iroda: — Csapó u. 56. Postával szemben!

Villaszerü
adómentes ház, (két szoba, előszoba, stb). 573 négyszögöl gyümölcsössel, eladó, vagy kisebb házzal elcserélném. Töhötöm ucca 21 szám n

Rákóczi ucca 65.
számú, szép nagy úriház eladó. Értekezni lehet: Nyomtató ucca 10 szám 77

Családiház,
300 négyszögöl telekkel, 230 négyszögöl elsőrendü termőszőlővel, 35 legprimább állapotban levő termő gyümölcsfával, Kondor u. 8 szám alatt, potomárért elköltözés miatt eladó 3 ezer pengővel megvehető. Érdeklődni Nagy Lajos irodájában, Csapó ucca 56 sz. 547—1—4

Péterfia ucca 36.
szám alatt levő ház, elhet Péterfia ucca 37. szám alatt, Benedek Lászlónénál. 1873

A Debrecenben eladó
igazi alkalmi-vételü, — házak, földek részletes leirásai hétköznapokon ki vannak függesztve a Nagy Lajos Iroda előtti uccai hirdetőtáblákon. Csapó ucca 56 szám alatt, a postával szemben. (Vilalmos megállónál). Ahol azok szabadon olvashatók 1877

Családiház,
300 négyszögöl telekkel, 230 négyszögöl elsőrendü termőszőlővel, 35 legprimább állapotban levő termő gyümölcsfával, potom árért, elutazás miatt eladó, 3100 pengővel megvehető. Érdeklődni Nagy Lajos irodájában Csapó ucca 56 szám. 647—I—4

Vasútasok figyelmébe!
A nagyállomás közelében olcsó házhelye, — kedvező fizetési feltételekkel, eladó. Ugyanott családiház, négyezer pengő kénzpénzzel megvehető. Tanárjelölt tanítást és mindennemü irásmunkák készitését, irodalmi ügyek intézését vállalja. Értekezhetni lehet Sz. Papp István u. 18. szám. (Homokkert) (ki.)

Eladó
három házhely és — ugyanott egy ház, kétrendbeli lakással, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Értekezni lehet: Harsányi G. ucca 9. szám, fűszerüzlet. 76

Villatelek
megnyitandó Horthy Miklós uton 2z300 n. öl eladó. Értekezni Nap u. 4. Telefon 12—83. 1998

Köntöskert,
Bezerédy u. 24. számu szőlő, szép gyümölcsös földdel vagy házzal elcserélendő. Mester u. 8. 1661

9 hold
föld Ondódon eladó. — Értekezni Pacsirta 28. 1946

Bánkon
130 kat. hold szántó és rét, folvó hó 22-ig, — előnyösen megvehető. Vevőnek olcsó bankkölcsön garntálva. Felvilágositásokat dr. Lengyel Zoltán, József kir herceg ucca 6 sz. nyújt h. XII. 19-21-23

Eladó állatok

Kettő
darab egyéves érett zsir sertés 180—200 kg-osok eladók. Nyil u. 24. 55

Egy
foxi eltávozás miatt eladó. Honvéd u. 9h. 10

Tacskó
(daxli) fajkutya eladó. Baranyi 32. Baross uccából nyilik 24

Angol
választási malacok — kaphatók. Vörösmarty-ucca 10 sz. 1

8 drb.
8 hónapos malac 110—120 kg eladó. Thaly — Kálmán 12 sz. 1939

Eladó
5 darab fiatal hízott — sertés, 100—140 kilós. Honvédtemető u. 33. 1978

Eladó
2 darab fajtiszta pekingi gácsér. Hajnal u. 11 Csukáné 1882

Pinesi kutya
fehérselvem szőrü, japán, pedigrés, nőstény, eladó. Cím a kiadóban 100-b

Bor ajánlat.

A jó bor jó egészség, jó hangulat, ha ünnepelt igy akarja tölteni, szives figyelmébe ajánlom bor-különlegességeimet Kecskemét- és vidékének gyöngyei.

Uj édes csemege muskotály 1 liter kihordásra P 1.00
Uj nemes kadar puszta mérgesi, keserny és édeskés, 1 l. kihordásra 80 fillér
Uj szemelt rizling tele zamat, fz s édesség, 1 l. kihordásra 90 fillér
Ó rizling, igen finom tüzes, bukés, 1 l. kihordásra 90 fillér
Ó furmint, 3 éves, csupa tűz, igen erős, 1 l. kihordásra P 1.10
Csemege fehér ürmös 1. l. kihordásra P 2.00
Vermouth vastag édes olasz módra édesitve, vérszegénveknek és lábbadozóknak, 1 l. kihordásra P 2.50

Fáradion be üzletembe, ingyen kóstolóra.

Kecskeméti borozó

A Dégenfeld-tér és Bádogos ucca sarkán.

Királyhoz.

Kisebb
házak olcsón 6—800— pengővel azonnal átvehetők, Böszörményi-Kossuth ucca 8 sz 918

Eladó
egy, évenként 3600 pengőt jövedelmező hat lakrészes ház. Kölcsey ucca 14 sz 1862

Eladó házak!
Kigyó uccán, Árpádtéren, Batthiány uccán Értekezhetni lehet a Tiszavidéki Mezőgazdáw Szövetkezeténél. Hunyadi ucca 2. szám 1841

Eladó házhely

Házhelyek
az egyetem közelében, kedvező áron és fizetési feltételek mellett eladók. Értekezhetni lehet a Tiszavidéki Mezőgazdák Szövetkezeténél, Hunyadi ucca 2 szám 1842

Eladó
300 n. öl házhely, ami részben szőlő és gyümölcsös. Dorottya u 1. szám, 1929

Eladó föld

Ondódon
35 kat. prima tanyás birtok eladó. Cím a kiadóban 1993

Eladó
Czuczába hét hold föld Jelentkezni lehet Debrecen, Böszörményi ut 23 sz 9

Kisgazdáknak!
Az uj kölcsönnel kapcsolatosan Ondódon, Veréb düllőben 34 kat. hold és 15 kat sold tanyás birtok igen szép uj épületekkel — kisebb részletben is — igen kedvező fizetési feltételekkel eladó. — Cím a kiadóban 1936

Eladó
a vámospércsi útfélen 21 és fél hold föld Értekezni Kigyó u. 28 1930

Eladó
családi okok miatt 7 hold szőlőföld Hajdusámson, Közöskert 114. Beköltözhető urilakással. Sürgős. Noveili, Cserepes u. 16. 1729

Ingatlanforgalmi irodák

DIENES JÓZSEF
ny. községi főjegyző, OFB. ingatlanforgalmi irodájának hirdetései: Iroda: Füvészkert u. 16. szám. (Saját ház.) Telefon: 14—98.)

ELADÓ TELKEK:

Budai Ézsaiás u. 35. sz. 374 n. öl telek 3200 P. (822.)

Vénkertben, Domokos Lajos u. 18. sz. telek n. ölenként. 12 P. (667.)

Budai Ézsaiás u. 35. sz. 374 n. öl telek, 3200 P. (822.)

Jerikó u. 67. 1123 n öl megosztható telek. 6500 P. (822.)

Rásó Gyula u. 4. sz. a Décsy-féle 300 n. öl bekerített telek részletre is. 1800 P (1095.)

Sebes u. 5. sz. 250 n. öl saroktelek, bekerítve 3500 P (1073.)

Károly Ferenc József úton több telek, szép gyümölcsössel n. ölenként 20 pengő.

Széchenyi uton 25 P.
Erdősoron 20 P.

Gróf Tisza István u. 17. sz. 300 n. öl 2100 pengő. (1061.)

Sesta uton, egyetemi tanári lakásokkal szemben, 300 n. öl 6000 P. (980.)

Bihari u. 4. sz. 302 n öl 1963 pengő. — (972.)

Munkás u. 8. szám. 200 n. öl felkerített telek. 900 pengő. (965.)

Létai ucca 58. sz. 670 n öl öl 6 pengővével, (951.)

Apponyi u. 51. szám 200 n. öl gyümölcsös és szőlő bekerítve, 1600 pengő. (936.)

Diószegi kövesut — szomszédságában és Galamb uccán 36 havi — részletre, n. ölenként 10—14 pengő. (905.)

Vámospércsi út közelében 332 n. öl. 36 havi részletre, 800 P. (327.)

Alsójózsai megálló közelében, debreceni — határban 350 n. öles telkek 350 pengőért. — havi 10 pengős részletre.

Monostornálvi kövesuton sok házhely, 36 havi részletre 214 pengőig n. ölenként.

KIADÓ LAKÁSOK:

Poroszlay uton 3 és 5 szobás.

Burgondia u. 13. sz. a. nagy, tágas, 3 szobás lakás, 2 előszobával, — konyha, kamara, fürdő szoba, gyümölcsöskerttel, febr 1-ére kiadó.

PÉNZKÖLCSÖNT: földre, házra olcsó kamatra folyósítok.

BIZTOSITÁSOK irodám útján a legelőnyösebb feltételek mellett köthetők.

KERESEK eladó házakat, földeket, szőlőket, telkeket nagyobb kiadó lakásokat és földbérleteket.

Eladó házak:
Kossuth és Cegléd u. végén, Arad u. 7. és Munkács u. 7. sz. sarok, igen szép uj, palatetős 4 szoba, előszoba, fürdőszobás, teljesen alápincézett villa, — 28 000 P. (1139.)

Erőss Lajos u. 11. sz. ház jó lakással, 600 n. öl gyümölcsöskerttel, 12 000 P. Felepénzen megvehető. (950.)

Ingyen kap
minden aprón rdelés feladó egy 1931 évre szóló csinos tárca naptárt

Dienes József ny. községi főjegyző O. F. B. ingatlanforgalmi irodájának hirdetései.

Iroda: Füvészkert u. 16. (Saját ház.) **Telefon 14-98.**

ELADÓ HÁZAK:

Teleki u. 70. sz. ház felerésze műhelyekkel, lakásokkal, hosszú törlesztésre, kedvező fizetési feltételekkel, kevés pénzzel megvehető. — 11.000 P. (962.)

Hatvan ucca végén új, adómentes, 4 szobás fürdőszobás, családi — ház, 20.000 P. (373.)

Fülöp u. 55b. (Geréby telep.) 2 szobás, uj, adómentes, szép ház gyümölcsössel, 3600 P. (1134.)

Kossuth uccai templom mellett, Lorántffy uccán jól jövedelmező ház, 3 szobás átadó, uccai, 3 drb. 2 szobás, 1 egyszobás lakással, műhellyel, 32.000 P. (1135.)

Méliusz tér 7. sz. a. 4 szobás uccai, 3 drb 2 szobás, 1 egyszobás lakással, jó bérjövedelemmel, nagy telekkel és kerttel, 35.000 P. — (1136.)

Szél u. 10. (Kis Barcsay-telep) 600 n. öl telek, 2 lakással, üveges folvosóval, 4500 P. — (847.)

Thaly Kálmán u. 6. Adómentes, szép uj ház, több lakással. 32.000 P. (1129.)

Bethlen u. 42. sz. ház 22.000 P. (1130.)

Pacsirta u. 9. sz. ház 8 ablakos uccai front-tal. 6 lakással. Esetleg földért is cserélhető. — 20.000 P. (1090.)

Késes ucca 46. Teljesen alápincézett, magas szép ház, 7 lakással, — 17.000 P. (881.)

Malvin u. 41. Jó téglaépület, 5 lakással. 8000 P. (1127.)

Báthory u. 44. Uj, adómentes ház, 900 n. öl telekkel. 9500 P. — (1131.)

Vágóhídi villanyosmegállónál, Sipos u. 7. sz 3 szobás családi — ház kedvező fizetési feltételekkel. 8000 P. — (1124.)

Monostorpályi ut 64. Szoba, konyha, nyárikonyhás szép ház, 3500 P. (1123.)

Kigyó u. 16. sz. ház felerésze, műhelvekkel, lakásokkal, 11.000 P. (1126.)

Malvin u. 33. sz. 3 lakással, gyümölcsössel, 12.000 P. (114.)

Szeder u. 20. (Puskástelep), 30 évig adómentes, palatetős ház, — nyári konyhával, istállóval 4000 P. (917.)

Köntöskert, Szabolcsu. 39. sz 500 n. öl telek, adómentes uj, üvegezett verandás házzal, kedvező fizetési feltételekkel. 6000 P. (1121.)

Rothermere (Darabos) uccán 3 szoba, fürdőszobás és 2 db 2 szobás lakással, 28.000 P. (1120.)

Honvéd u. 36. sz. 3 szoba, előszoba 2 konyha 2 kamara, istálló, — kocsiszinnel, 13.000 P. (1119).

Bauer-telep, Huszár Gál u. 53. Villaszerű új ház, nyári konyhával (bejárat Szárazi Ferenc uccáról), 4000 P. (1116.)

Kinceshegy, Bálint Papp u. 9. Manzárdos 2 szoba, előszobás, adómentes ui ház, 6500 P. (1115.)

Tisztviselőtelep elején 5 szobás, fürdőszobás, parkettes villa, 443 n öl telekkel, igen kedvező fizetési feltételekkel, 40.000 P. (1113.)

Apaffy u. 41. Palatetős, adómentes uj ház, 5500 P (1112.)

Puskástelep, Ág u. 3. Uj szoba, konyha, nyárikonyha, istálló, 2700 P. (1111.)

Kuczik-telep, uj Munkás u. 55. sz. 300 n. öl telek, jó uj házzal, 3900 P. (1110.)

Dévai u. 20. sz. 2 szoba, konyhás lakás, istállóval, 2500 P. (1109.)

Sinay Miklós u. 11. sz 2 lakással. 500 n. öl kerttel, 13.000 P. — (1106.)

Kinceshegy, Szegedi Gergely u. 4. Adómentes, uj palatetős, modern 2 szoba, előszobás villa, teherrel, kevés pénzzel átvehető, 12.000 P. (1101.)

Szabó Kálmán u. 30a. sz. Félemeletes uj ház, 4 lakással, 18.000 P. (1094.)

Domb u. 18. sz. 2 darab 3 szobás, 2 darab 2 szobás és 3 darab 1 szobás lakással, jó bérjövedelemmel, 28.000 P. — (1089.)

Pandur u. 19. sz. — (Gerébv telep), 268 n. öl telek és ház, 3000 P. (1088.)

Csónak u. 3. sz. Uj ház 3 lakással, üzlettel 3000 P teherrel, — 6.500 P (1085.)

Szoboszlay Papp István u. 14. sz. 2 darab szoba, konyhás lakással 5000 P 1078.)

Turi András u. 5. sz. Uj, adómentes ház 2 lakással, 8500 P. (1075.)

Burgondia u. 13. sz. Osztható telek, nagy lakással, 28.000 P (1074.)

Kishegyesi ut 12. sz. 5 uccai ablakos, magas ház, 5 szoba, 4 konyha, 2 udvarra nyiló szoba, 2 pince góré, istállóval, 20.000 P. (1072.)

Báthory u. 39 sz. — (Csapókert). Uj téglaépület, nagy telekkel, kedvező fizetési feltételekkel, 3600 P. (1071.)

Szabolcs u. 28b. sz. Szoba, konyhás jó lakóház, nyári konyhával, 500 n. öl fekete földdel, 4000 P (1070.)

Dózsa u. 8. sz. Modern 3 szobás villa, 632 n. öl gyümölcsössel, — parkkal, 27.000 P. — (1059.)

Létai ut 12. sz. Tiszaház, új, adómentes, 3 szép lakással, 8 ablakos uccai fronttal, pincével 14.000 P. (1060.)

Apponyi u. 24. szám 2 szobás lakóház 352 n öl szőlővel, 4000 P. (1051.)

Honvédtemető u. 17. sz. 2 szobás, üvgezett verandás ház és kert, 7000 P. (1042.)

Kisfaludy u. 9. sz. 2 lakóházzal, kedvező fizetési feltétlekkel. — (1024.)

Budai Ézsaiás u. külső 14. sz. 2 szoba, — konyhás téglaépület, istállóval, kerttel, 9000 P (1019.)

Vágóhídi végállomásnál, Tóth Sándor u. 5. sz 2 szobás uj ház, 4500 P Fele pénzzel megvehető. (1006.)

Vasutisor 1. sz. Uj, adómentes ház, 6000 P. (1002.)

Szegedy Gergely u. 18. sz. (Kinceshegy), elsőrendű anyagból — épült uj ház, 2 lakással, nyári konyhákkal, — 12.000 P. (1000.)

Buday Ézsaiás ucca külső 18. sz. jó 2 szobás konyhás ház, szép telekkel 6500 P. (998.)

Sebes u. 21. sz. 2 szoba, konyhás, kamarás ház, istállóval, 6500 P. (997.)

György u. 7. sz. (Geréby telep) 3 lakással, 4000 P (989.)

Kemény u. 9. sz. 2 lakásos, erős téglaépület, 4200 P. (982.)

ÜZLETES HÁZAK:

Városban, forgalmas központon, vendéglő 4 helyiséggel, 2 lakással, jogfolytonossággal, — (1118.)

Rákóczi uccán 60 év óta fennálló jóforgalmú fűszerüzlet, nagy lakással, 26.000 P. (671.)

Temető u. 24. Adómentes, uj épületes ház 3 lakással, gazdasági — épületekkel, a vasut — mellett. 15.000 P. — (1138.)

Sámsoni út 17. Kocsmahelyiség kuglizóval, 2 lakással, nagy telekkel, 15.000 P. — Fele pénzzel megvehető. — (1137.)

Csillag u. 36. Jómenetelű fűszerüzlettel, 2 lakással, istállóval, — szinnel, 11.000 P. — (1132.)

Késes u. 36. sz. ház, üzlettel, több lekással. 7000 P. (948.)

Márton Kálmán u. 11. Nagyforgalmú üzletes ház, új, adómentes lakásokkal 400 n. öl telekkel 12.000 P. (549.)

Dévai u. 11. sz. vendéglő 3 szobás lakással, pincével, nagy tánceremmel. 10.000 P. — (1117.)

Csanó uccán 16.000 pengőt jövedelmező üzletes ház, 140.000 P.

Kuruc u. 108. Fűszer üzlet raktárral, lakással uj, adómentes, palatetős, kocsmával, lakással, nyári konyhával, pincével, istállóval, — (1079.)

Erzsébet u. 22. Üzletes sarokház 4 lakással, pincével, 20.000 pengő. (1052.)

Diószegi uti vám és villanyos mellett uj, üzletes, Törő-féle ház, 2 szobás lakással, 6000 P. (986.)

Keresztsi u. 26. Üzletes ház, 3 szoba és — konyhával, nagy telekkel. 6500 pengő (981.)

Dobozi u. 5. sz. ház korlátlan italméréssel két lakással, 8500 pengő (956.)

Huszár Gál u. 55 Üzletes ház, két lakással, nyári konyhával, pincével, 9500 pengő (938.)

Márton Kálmán u. 9. Forgalmas uton, alápincézett, üzletes ház, 14.000 pengő. (920.)

Huszár Gál ucca 2. Kinceshegy. Jól jövedelmező adómentes uj, üzletes ház, 10.000 P. (875.)

VIDÉKI HÁZAK:

Alsójózsán, Iskola u. 846. sz. ház 2 lakással, nyári konyhával, 670 n. öl telekkel, 2600 P. — (1096.)

SZŐLŐK:

Bocskayban 2 hold épületekkel, felszerelésel, 5000 pengő. (1062.)

Mikepércsen, Bodaházi kertben 495 n. öl gyümölcsös, 600 P. Ujkertben 425 n. öl szőlő 600 P. (1126.)

Bocskayban állomás közvetlen szomszédságában 12 hold, kevés szőlővel, gyümölcsössel, pajtával, 12.000 pengő. (1047.)

Bocskayban 3 szobás lakással, terrasszal, pincével, felszereléssel, 11.000 pengő (1025.)

Bezerédy u. 25. sz. 825 n. öl szőlő és gyümölcsös pajtával, 5500 pengő. (954.)

Köntöskertben, Tóhötöm u. 20 sz. 432 n. öl szőlő és gyümölcsös, felszereléssel 3200 P. (940.)

FÖLDEK:

Nagycsere 23. sz., városhoz közel 9 hold — föld 9000 P (1128.)

Hajdubagoson 25 m. hold búzatermő birtok, 3 hold szőlővel, tanyával, belsőséggel. 19.500 pengő. (1091.)

Martinkán 6870 n. öl föld szőlővel, pajtával. 3000 pengő (1092.)

Nagycserén 9 hold 940 n. öles kis birtok 8000 pengő. (1093.)

Bánkon. 102 sz. a 25 kat. hold kövesúthoz közel, 20.000 pengő (1082.)

Zeleméren 2 kat. h. búzatermő barna homok. (1081.)

Hajdunánáson 98 k hold legjobb minőségű fekete föld, urilakással, sok jó gazdasági épülettel 125.000 pengő. — (1066.)

Vámospércsi kövesut mellett 4 kolméternél 55 hold tanyás birtok, jó cserepes lakóházzal, sok gazdasági épülettel, 45.000 pengő (1057.)

Karcagon 34 kat. — hold fekete föld tanyával 20.000 pengő. — (1044.)

Hajdusámsonban 16 hold föld és 3 hold — szőlő, kétszobás lakóházzal, vincellérlakással, teljes felszereléssel, 16.000 pengő (777.)

Halán mellett Monostorpályi Ligetben 15 hold olcsó föld, 5000 pengő. (512.)

Szepesen 100 holdas, tanyás birtok 100.000 pengő (324.)

Monostorpályiban 80 holdas, tanyás birtok, 40.000 P. (1123.)

Hajduszováton 82 — kat hold I. oszt. birtok 115.000 pengő.

DIENES JÓZSEF OFB. ingatlanforgalmi, biztositási és pénzkölcsönt közvetitő irodája, Füvészkert u. 16. szám. Irodai órák: hétköznap 8—1-ig és 3—6-ig

Pénz

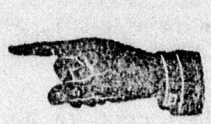

Földre, házra kölcsönöket folyósíttat, régi terhes kölcsönöket kicserél; mindenféle biztosítást legelőnyösebb feltételek mellett köt; házak, telkek, szőlők, földbirtokok adás-vételét a legsikeresebb eredménynyel közvetiti; földbirtokok, telkek parcellázását elvállalja:

Dienes József

bankbizományi, OFB ingatlanforgalmi és biztositási irodája. DEBRECEN, Füvészkert u. 16. sz. (Saját ház). Telefon: 14—98.

Boldogfalva u. 11. sz. Modern szép nagy ház, teljesen alápincézve. 2 darab uccai 3 szobás és 2 szobás, fürdőszobás s több kisebb lakással, 36.000 P. (1016.)

Luther u. 20b. sz. — Palatetős uj, adómentes ház, előnyös feltételekkel, 5500 P. (1011.)

Temető u. végén, vasút mellett. Uj vasutisor 4. sz. modern uj, adómentes szép ház 4300 P. Fele pénzzel megvehető. (1010.)

Fancsovics u. 20. sz. Palatetős uj ház, nagy telekkel, 3500 P (1008.)

Kuruc u. 110—7. sz. Teremi-féle igen jó ház szépen rendezett telekkel, gyümölcsössel, 4700 P (1007.)

Homok u. 142. sz. Árpádtéri villamosnál, — igen jó ház, több lakással, pincével, üzlettel, 16.000 P. (995.)

Német u. 55. sz. (Kuczik telep) adómentes uj ház, 2650 P. Ezer pengővel megvehető. — (990.)

Kuruc u. 112. sz. Hegedüs-féle adómentes ház, üvegezett verandával, gyümölcsössel, — 7500 P (988.)

Berta u. 6. sz. Tágas lakással, szép nagy telekkel, 6000 P. (985.)

Vendég u. 44. sz. — Részben adómentes ház, 2 szobás, fürdőszobás, alápincézett és 3 kisebb lakással 15.000 P. — (975.)

Felelős szerkesztő: PALFY JÓZSEF. — a TISZANTULI KÖNYV- ES LAPKIADÓ R.-T. kiadása és rotációs nyomása.